



**VOLDA KOMMUNE**

## MØTEINNKALLING

**Utvalg:** Formannskapet  
**Møtestad:** Voldsfjorden, Volda rådhus  
**Dato:** 13.12.2016  
**Tid:** 12:00

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til servicekontoret/utvalssekretær på telefon 700 58 700 eller epost [postmottak@volda.kommune.no](mailto:postmottak@volda.kommune.no).

Varamedlemar får særskilt melding når dei skal møte.

B- saker er underlagt teieplikt og er unnatekne offentleg innsyn.

Møtet er ope for publikum, med unnatak når b-saker vert handsama. Saksdokumenta er lagt ut til gjennomsyn på servicekontoret til møtet vert halde.



## SAKLISTE

<b>Saksnr.</b>	<b>Sak</b>
PS 243/16	<b>Godkjenning av innkalling og sakliste</b>
PS 244/16	<b>Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte</b>
PS 245/16	<b>ORIENTERINGSSAKER</b>
OS 195/16	<b>Informasjon om sentrumsutvikling (munnleg orientering)</b>
OS 196/16	<b>Kontakt med ein fylkesmann i prosessen knytt til etablering av ny kommune</b>
OS 197/16	<b>Grendalaga: organisering og oppgåver</b>
PS 246/16	<b>Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett-, friluftsliv og nærmiljøtiltak. Årleg rullering av handlingsprogram i høve til aktuelle Spelemiddelsøknader 2017</b>
PS 247/16	<b>"Stadion-parken" - Sknad om kommunal garanti for lån og løyve til bruk av kommunal eigedom</b>
PS 248/16	<b>Planid 2011001 K10 Engeset - Klepp - mindre vesentleg planendring. tilkomst til tomt 8 og 10</b>
PS 249/16	<b>PlanID 2016010 - Plan for Studentbustader på Langvatn/Heltne - oppstart av privat detaljreguleringsplan</b>
PS 250/16	<b>Kommunal planstrategi 2016-2020 - planforslag ut på høyring</b>
PS 251/16	<b>Tilleggsutgreiing til KVU Rv.15 Strynefjellet med heilårsveg på fv. 63 til Geiranger, høyring</b>
PS 252/16	<b>Riving av gamle Austefjord skule</b>
PS 253/16	<b>Korrigering av budsjett 2. halvår 2016</b>
PS .....	<b>Riving av brakker ved Engesetvegen 28 (vert evt. ettersendt)</b>



**VOLDA KOMMUNE**

**PS 243/16 Godkjenning av innkalling og sakliste**

**PS 244/16 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte**

**PS 245/16 Orienteringssaker**

**OS 195/16 Informasjon om sentrumsutvikling**



DET KONGELEGE KOMMUNAL-  
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ordfører Stig Olav Lødemel  
Hornindal kommune  
Postboks 24  
6761 Hornindal

Deres ref

Vår ref

Dato

16/5095-2

6.12.2016

### **Kontakt med ein fylkesmann i prosessen knytt til etablering av ny kommune**

Takk for e-post. Du tek opp ei utfordring og ein mogeleg tidstjuv for den nye kommunen etter samanslåing av Hornindal og Volda. Eg er samd med deg; det er verken ynskjeleg eller formålstenleg at den nye kommunen skal måtte avklare utfordringar/problemstillingar knytt til samanslåingsprosessen med to fylkesmenn etter at Stortinget har fatta vedtak.

Departementet har vore i kontakt med fylkesmannen i Møre og Romsdal og fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Etter stortingsvedtaket vil Fylkesmannen i Møre og Romsdal vere rett fylkesmann for Hornindal/Volda i spørsmål som gjeld samanslåing. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane ynskjer å vere orientert om samanslåingsprosessen fram til 2020. Korleis den dialogen bør vere, ber eg fylkesmennene om å avklare, i dialog med dykk.

Å endre ansvarleg fylkesmann i anna arbeid retta mot kommunar, vil krevje ein større og meir omfattande prosess. Kontakta mellom dei to embeta og Hornindal og Volda i saker som klagesakshandsaming, tilsyn, beredskap, plan- og arealforvaltning med vidare, må i utgangspunktet følgje same line som i dag fram til ny kommune er på plass i 2020.

Dagens fylkesmannsstruktur er òg til vurdering. Regjeringa tek sikte på å fastsette ein ny fylkesmannsstruktur med verknad frå 1. januar 2019. I samband med denne prosessen, vil eg òg sjå nærare på embetstilknytning for kommunane. I perioden fram til ny fylkesmanns- og kommunestruktur gjeld, vil eg be dei to embeta ha særleg merksemd om utfordringar og leggje til rette for gode løysingar i dialog og samhandling med Hornindal og Volda.

Eg ynskjer lukke til med arbeidet!

Med helsing



Jan Tore Sanner

**Kopi:**

Volda kommune

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

KOPPI

Se vedlagte saksdokumenter.



# NOTAT

Formannskapet

**Sak: Grendalag: organisering og oppgåver**

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/1849	13817/2016	020	SVK/INGJOH	29.11.2016

## **GREN DALAGA: ORGANISERING OG OPPGÅVER**

Viser til vedtak i kommunestyret 25.08.2016, sak PS 99/16, der det vart gjort slikt vedtak:

*Volda kommune godkjenner val av nye medlemmer og varamedlemmer for grendautvala for 2016.*

*Kommunestyret ber om at grendautvala som ikkje har kravt nye val, gjer det. Ordføraren får fullmakt til å godkjenne supplerande val.*

*Kommunestyret ber formannskapet om å legge strategi for styrking av grendalaga og kontakten med disse.*

Det har ikkje vore nok kapasitet i haust til å kunne få gjort det arbeidet som er nødvendig for å lage ei utredning om korleis grendelaga si rolle kan styrkast, og korleis ein kan sikre betre kontakt mellom dei og Volda kommune. Det bør også vurderast om organiseringa av grendalaga skal sjåast i samanheng kommunereformarbeidet Volda-Hornindal.

Ein prosess om styrking av grendalaga og kontakten med desse vil derfor bli sett i gang til vinteren og med sikte på ei sak før sommaren 2017.

Med helsing

Rune Sjugard  
rådmann

Inger-Johanne Johnsen  
sektorsjef kultur og service

Kopi:  
Kommunestyret





# SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2016/1728

Arkivkode: 243

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
246/16	Formannskapet Kommunestyret	13.12.2016

## KOMMUNEDELPLAN FOR FYSISK AKTIVITET OG ANLEGG FOR IDRETT-, FRILUFTSLIV OG NÆRMILJØTILTAK. ÅRLEG RULLERING AV HANDLINGSPROGRAM FOR 2017

### Administrasjonen si tilråding:

1. I medhald av plan- og bygningslova §§ 11-15 vert handlingsprogram i "Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø 2014-18", justert slik for 2017:

Idrettsanlegg:	(Status)	(Spelemiddel-søknad 2017)
1. VTI -Fotball - Fotball -treningshall	ferdig 2015	gjenntatt
2. Folkestad il: - kunstgrasbane	ferdig 2016	fornya
3. VTI-Allianse – tilbygg klubbhus Volda stadion	ferdig 2016	fornya
4. Vestsida il - Garasje for trakkemaskin	under bygging	ny
5. Volda stadion- rehabilitering av kunstgrasdekke bane 2 under planl.		ny
6. Lys turveg Øyraelva -Volda stadion -Myravegen under planlegging		ny
7. Hjartåbygda Skyttarlag - Standplassbygg -skyttebane i Aldalen		ny
8. Volda Arena - ny hall i Volda sentrum	under planlegging	ikkje søkt

### Nærmiljøanlegg:

1. Stadion-parken - nærmiljøanlegg - aktivitetspark med fire delelement,,:
  - Styrketreningsområde (friluftsföreninga/VTI) under bygging ny
  - Turveg og lysanlegg for parken (fril. foreninga /VTI) under bygging ny
  - Klatrepark (VTI-allianse/VTIFotball) under planlegging ny
  - Street-basket/isbane (VTI-allianse/VTIFotball) under planlegging ny
2. Øyra skule - aktivitetspark del 1
  - aktivitetspark del 2 - under planlegging ikkje søkt
  - aktivitetspark del 3 - under planlegging ikkje søkt
3. Lysanlegg skate-parken (Volda K./Volda Rullarlag) u. planlegging ikkje søkt

2. Andre registrerte anlegg, jf. liste over aktuelle tiltak nemnt i saka, er prioriterte idretts- og friluftsliv-anlegg som kan få plass i handlingsplan og ha prioritet ved seinare rullering av plan, og i nye søknadsrunder for spelemiddelordninga, etter kvart som dei er klargjort for søknad, gjennom idrettsfunksjonell førehands-godkjenning, og har tífredsstillande planar

*for finansiering og drift.*

**Vedleggsliste:**

Innspel/vedtak Idrettsrådet

Kulturdep. -Idrettsanlegg i ny tid

Helsedirektoratet - kommunene utnyttar ikkje spelemiddelordninga godt nok.

M.R. Fylkeskommune - prioritering av spelemidler -friluftsliv.

**Uprenta saksvedlegg:**

Kommunestyret- sak 143/16 Volda Campus Arena 2016/1790

Kommunestyre sak 146/16 - kommunal garanti Volda stadion 2016/1706

Kommunestyre sak - kommunal garanti Stadion-parken 2016/1919

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø 2014-18  
plandokument datert 3.02.2014, med vedlegg: - handlingsprogram 2014 – 18

Vedlegg 3 til kommunedelplan: Anleggsoversikt – status, behov, planar.

**Saksopplysningar/fakta:**

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø 2014-18”, vart revidert i 2014, med handlingsprogram for perioden 2014 -18, kommunestyret sak 22/2014, den 27.02.2014.

Søknader om tilskot frå spelemidlane til anlegg i perioden 2014-16 har i det alt vesentlege vore anlegg og tiltak som er omtala og gitt prioritert plass i godkjent handlingsprogram.

To anlegg kom til ved årleg rullering av handlingsprogram for 2016:

Folkestad il - kunstgrasbane

VTI-Allianse - tilbygg til klubbhuset ved Volda stadion

Også i år har vi registrert eit nytt anlegg som ikkje tidlegare er direkte nemnt i kommunedelplanen sitt handlingsprogram.

Dette gjeld nærmiljøanlegg -plan for aktivitet-/ idrettspark- ved Volda stadion. Eit all-aktivitetstilbod i samarbeid mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Friluftsförening og Volda kommune.

Dette er eit nyskapande fellesanlegg som legg til rette for nye aktivitetar i området, eit nytt nærmiljøtilbod i kopling mellom idrettsinteressene og friluftinteressene i dette området.

Prosjektet vert tilrådd prioritet i revidert handlingsprogram.

Hjartåbygda Skyttarlag har fremja søknad om oppføring av Standplassbygg ved skytebanane i Aldalen. Er aktuell for søknad om tilskot frå spelemidlane i 2017.

Mykje av prioriterte tiltak i handlingsprogram 2014 -18 er allereie gjennomført.

Ein del anlegg er fullførte, men står på vent i høve til utbetaling av spelemidler. Ut frå dette vert tiltaka likevel ståande som prioriterte tiltak sjølv om utbygginga er fullført.

**Status prioriterte prosjekt i godkjent handlingsplan 2014-18:**

(oversikta viser status og når dei eventuelt fekk tildelt spelemidler)

Ordinære idrettsanlegg:

I/F 1 VTI -Nordisk Lysløpe-utviding- del 3 tidtakarb./klubbhus- ferdig 2014 sp.m 2014

I/F 2 Mork il -kunstgrasdekke - ferdig 2014. sp.m 2016

I/F 3 Skiskyttaranlegg Reset - del 1 - ferdig 2015 sp.m 2015

I/F3	Skiskyttaranlegg Reset - del 2	- ferdig 2015	sp.m 2016
I/F4	Volda kommune m.fl. -ulike friluftslivstiltak Årneset - p-areal m.m	-ferdig 2016	statlege midl.
I/F5	VTI -Fotball - Fotball -treningshall (Mørehallen)	-ferdig 2015	sp.m 2016/17
I/F6	KFUM - sandvolleyballbaner	-ferdig 2013	sp.m 2014
I/F7	Volda kommune - utviding av Årneset badeplass	-ferdig	statlege midl.
I/F 8	Skiskyttaranlegg Reset - del 3 (rulleskidel)	- ikkje starta opp	
I/F93	Skiløype Rotevassdalen	- ferdig 2015	komm.midl.
I/F10	Volda kommune -lysanlegg turveg Årneset-stadion	-ferdig 2016	sp.m 2015
I/F11	Volda kommune -orienteringskart	- ikkje starta opp	
I/F12	Volda Rideklubb - ridehall	- ikkje starta opp	
I/F 13	Botnasanden -planavklaring/sikring	- plan under arbeid	
I/F 14	Turveg Rotevatnet planlegging/sikring	- plan under arbeid	
I/F 15	Folkestaddalen - div. friluftslivstiltak -turveg	- ferdig 2015	sp.m 2015
	Folkestad il - 7-er bane Kunstgras. (fornya søknad)	- ferdig 2016	ikkje sp.m enno
	VTI-Allianse – tilbygg klubbhus Volda stadion	- ferdig 2016	ikkje sp.m enno

og desse aktuelle nærmiljøanlegga:

N 1	Volda skatepark del 1	- ferdig 2015	sp.m 2014/15
N 2	Volda skatepark del 2	- ferdig 2015	sp.m 2015/16
N 1	Volda skatepark del 3	- ferdig 2015	sp.m 2015/16
N 4	Vestsida il - rehabilitering - kunsgrasdekke i ballbinge	- ferdig 2016	sp.m 2016
N 5	Øyra skule - aktivitetspark del 1	- under planl.	
N 6	Øyra skule - aktivitetspark del 2	- under planl.	
N 7	Folkestad skule - aktivitetsareal	- ikkje fremja søknad	
N 8	Folkestad il aktivitetsareal v/ Folkestadvatnet	- ikkje fremja søknad	
N 8	Dalsfjord skule - aktivitetsareal	- gjennomf. utan tilskot	
N 9	Bratteberg - tiltak i friområde	- ikkje fremja søknad	

Etter tildeling av spelemidlar i 2014 - 16 står vi såleis att med berre fylgjande anlegg frå den opprinnelege prioriteringslista som ikkje har blitt sett i gang:

Folkestad il aktivitetsareal v/ Folkestadvatnet	- under planlegging
Botnasanden -planavklaring/sikring	- plan under arbeid
Turveg Rotevatnet planlegging/sikring	- plan under arbeid
Skiskyttaranlegg Reset - del 3 (rulleskidel)	- ikkje starta opp
Volda kommune -orienteringskart	- ikkje starta opp
Volda Rideklubb - ridehall	- ikkje starta opp
Bordtennishall	- ikkje starta opp

**Mykje er såleis blitt gjennomført og mange gode aktivitetstilbod er etablert i kommunen i samsvar med intensjon i plan.**

### Langsiktige oppgåver.

I kommunedelplanen var det i pkt 7.1 elles lista opp ulike langsiktige tiltak som det var registrert behov for, men som ikkje var kome så langt i planlegging eller finansiering att dei truleg ikkje ville bli aktualisert i planperioden.

*("Langsiktige tiltak: - større tiltak som ikkje er funne plass til i handlingsprogrammet for komande fireårs-periode, men som bør vere aktuelle som langsiktige mål for utviklinga i kommunen, i ikkje prioritert rekkefølge.")*

Mellom dei langsiktige prosjekta var også hallsituasjonen i kommunen peika på,. Her er registrert eit sterkt behov for nye speleflater til ulike hallidrettar, og ulike mulege prosjekt nemnde.

Vi er no gjennom ulike prosessar kome noko nærare ei realisering av nytt hall-prosjekt i kommunen etter initiativ frå Volda Campus Arena as og ved kommunestyret sitt vedtak i sak 143/16 den 24.11.2016.

Ut frå dette er det lagt grunnlag for vidare planlegging av ny hall i Volda sentrum. Prosjektet er ikkje kome så langt at det gir grunnlag for idrettsfunksjonell godkjenning no, eller som søknadsprosjekt for spelemidlar i 2017. Det vil likevel vere eit viktig og positivt signal om prosjektet får prioritert plass i kommunedelplanen sitt handlingsprogram.

Vi har no justert opp denne lista ved å ta bort gjennomførte tiltak og tilføre nye registreringar som har kome til i perioden. Her har vi også teke med ulike ikkje avklara tiltak knytt til hallsituasjonen i kommunen.

Saman med dei ikkje gjennomførte prioriterte tiltaka har vi no fylgjande oversyn over slike aktuelle tiltak:  
(ikkje prioritert liste).

<i>Turveg Rotevatnet - planavklaring opparbeiding</i>	<i>plan under arbeid</i>
<i>Folkestad il aktivitetsareal v/ Folkestadvatnet</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Volda kommune -orienteringskart</i>	<i>ikkje starta opp</i>
<i>Skiskyttaranlegg Reset - del 3 (rulleskidel)</i>	<i>ikkje starta opp</i>
<i>Volda Rideklubb - ridehall</i>	<i>ikkje starta opp</i>
<i>Botnasanden -planavklaring opparbeiding</i>	<i>plan under arbeid</i>
<i>Utbygging av hall-kapasiteten i kommunen</i>	
<i>Volda Campus Arena -ny idrettshall</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Voldahallen- utbetningsprosjekt Volda kommune/MR.Fylke</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Volda kommune: utbetring salar/garderober V.Ungd.sk.</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Statsbygg - Idrettsbygget/Symjehallen-</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Volda kommune/Statsbygg? - ny symjehall i Volda</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Volda skisenter:</i>	
<i>skipark -anlegg , slope og ski leik. Ulike tiltak for barn og unge</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Idrettsbygg Skianlegg - servicebygg-redningsbygg</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Skianlegg -utviding av trasear og løypetrase for frikjøring -</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Nytt skitrekk mot Grøthornet</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Snøproduksjonsanlegg</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Bordtennishall</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Skøytebane/hall</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Volda kommune - Delanlegg friidrett -i tilknytning til skuleomr.</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Ski/turløype Reset til Dalen.</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Skogsveg/turveg /skiløype- mellom Prestesetra og Heltneelva</i>	
<i>med tilknytning til Reset og til bustadområda</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Småbåt plassar - Utbygging av småbåthamnkapasiteten, tilrettelegging</i>	
<i>for småbåtbruk gjennom etablering av gjestehamner</i>	
<i>og oppankringsplassar</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Øyraelvprosjektet:</i>	
<i>Rehabiliteringsplan for deler av eksisterande tursti-lys</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Utvikling Presteholmen og vidareføring mot sentrum</i>	<i>under planlegging</i>
<i>Volda kommune – Berknes-friluftsområde opparbeiding"</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Bratteberg - tiltak i friområde</i>	<i>ikkje avklara</i>
<i>Hjartåbygda skyttarlag- Standplassbygg-fleire skiver mv</i>	<i>under planlegging</i>

Det er ut frå kommunedelplanen ingen ting i vegen for at desse anlegga, - om dei vert aktualisert gjennom godkjende planar og dokumentert finansiering -, kan prioriterast inn ved årleg rullering av handlingsprogram.

Kommunedelplanen legg opp til at slike nye tiltak skal kunne rullerast inn. Frå plandokumentet vil eg sitere:

*"Det skal og vere rom for å prioritere inn nye tiltak ut frå initiativ frå lag/organisasjonar ved den årlege handsaming av spelemiddelsøknader.*

*Innanfor området idrett og friluftslivstiltak og nærmiljøanlegg vil den endelege prioriteringa såleis skje årleg i samband med handsaming av søknader om tilskot frå spelemidlane.*

*Prioriteringa mellom tiltaka i plan er såleis ikkje absolutt, men vil kunne endrast ved den årlege prioriteringa"*

### **Tilhøve til kommuneplanen sin samfunnsdel:**

Nye tiltak som vert foreslått teke inn er viktige tiltak retta inn mot barn og unge.

Tiltaka er elles godt tilpassa dei intensjonar som ligg i kommuneplanens samfunnsdel om :

- *å auke tilgangen til attraktive idrett og fritidstilbod som stimulerer til auka fysisk aktivitet, og tilgang til natur- og friluftsliv i kvardagen .*
- *kan styrke samarbeidet, stimulere og legge til rette for auka innsats frå frivillige lag i arbeidet med kultur og fritidsaktivitetar for alle.*
- *Ivareta og styrke eldsjelene og stimulere fleire til deltaking i frivillig arbeid.*
- *Prioritere førebyggjande tiltak og tidleg innsats overfor barn og unge.*
- *kunne tilby sunne og inkluderande oppvekst- og bumiljø.*
- *kunne bidra til å heve standarden på leike- og aktivitetsområda i kommunen*
- *Legge til rette for meir fysisk aktivitet og styrke og utvide rusfrie møteplassar for ungdom.*
- *Stimulere lag og organisasjonar til å legge til rette for inkludering.*
- *gjennom å utvikle nye arenaer for kultur og idrettsliv, og synleggjere tilboda lokalt og regionalt kan det også bidra til å styrke Volda sitt omdøme som attraktiv bukommune i regionen.*

### **Helse og miljøkonsekvensar:**

Positivt, jf. intensjonar i kommuneplanens samfunnsdel og målsetting i kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv.

### **Økonomiske konsekvensar:**

Kommunen har allereie avsett midlar til delfinansiering av aktivitetsparken ved Volda stadion i budsjett 2016 og i framlegg til budsjett 2017. Kommunen vil også gje idrettslaga bruksrett til areala her.

Det er søkt kommunal garanti for eigenkapitalbehovet til nokre av dei aktuelle prosjekta. Ut frå framlagd dokumentasjon for økonomi synest dette vere forsvarleg, og i samsvar med intensjon og føresetnader i kommunedelplan. Sak om kommunal garanti vert fremja som eiga sak.

Kommunestyret har også i sak 143/16 den 24.11.2016 gjort vedtak om årleg tilskot til lånefinansiering for ny idrettshall.

I budsjett for 2017 er det også sett av midlar til friluftslivstiltak, som kan dekke behov for eigenkapital til nytt anlegg - lysanlegg Øyraelva til Volda stadion. Dette er ei vidareføring av anlegg gjennomført i 2015/16 Lys turveg Årneset -Volda stadion.

Dei nye tiltaka som vert prioritert inn vil såleis, ut over ein relativt kortsiktig kommunal garanti, ikkje ha nye vesentlege konsekvensar for kommunal økonomi.

Dette er i hovudsak lags-initierte tiltak som i hovudsak vil bli finansiert over laga sin eigen økonomi og ved tilskot frå spelemidlar, men der kommunen sitt økonomiske bidrag og garanti for lån er utløysande faktor.

### **Beredskapsmessige konsekvensar:**

Lysanlegg langs slike viktige turvegar/g.s.vegar er svært viktig for trygg ferdsel og trivsel. Elles ingen kjende.

### **Vurdering og konklusjon:**

Det er positivt at nye prosjekt vert aktualisert og detaljplanlagt slik at dei kan realiserast. At dette også gjeld anlegg med nye og kanskje utradisjonelle aktivitetar, der nye grupper vert engasjert både i utbygging og som brukarar av anlegga, er også positivt og i tråd med intensjon i plan.

Det er også viktig at ein gjennom jamnleg rehabilitering opprettheld ein tilfredsstillande bruksmessig og tryggleiksmessig kvalitet i eksisterande anlegg.

At ein no også kanskje har lagt grunnlag for ny hall i kommunen er svært gledeleg.

Dette vil dekke opp noko av det store behovet som vi veit fins i kommunen, der Volda er ein av dei største klubbane i fylket innan handball og volleyball (både i breidde og i topp).

Nye sentrale føringar , jf. m.a innspel frå helsedirektoratet og frå Fylkeskommunen, (sjå vedlegg) peikar på friluftsliv- og det nære friluftsliv- lavterskeltilbod som viktige prioriteringar i høve til bruk av spelemidlane framover.

Volda kommune har hatt fokus på denne prioriteringa også i gjeldande kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv.

I gjeldande plan heiter det såleis m.a:

*"Planen tek elles høgde for at ein stadig større del av fysisk aktivitet er uorganisert og at dette skjer på andre arenaer enn det som tidlegare har vore tradisjon.*

*Vektlegging av fysisk aktivitet og idrett i førebyggjande helsearbeid har eit stadig aukande fokus. Ein vil såleis også i komande periode planlegge og tilrettelegge for aktivitet ut frå eit mosjon og helseperspektiv til liks med den tradisjonell idrettsanleggs-tenkinga.*

*Satsing på tilrettelegging av sentrumsnære friområde/friluftsområde og auka satsing på nærmiljøanlegg, vert søkt prioritert.*

*For å stimulere til vidare utvikling og for å oppretthalde den store frivillige innsatsen i anleggsutvikling og tilrettelegging for fysisk aktivitet trengs det også eit sterkt offentlege engasjement på området.*

*"Ei kommunal krone til idrett og friluftslivsarbeid tilskot løyser ut ei samla investering på 10 kroner gjennom lagsretta tiltak, ved eigenkapital, dugnadsarbeid og statlege tilskot" – altså er slike kommunale bidrag ei svært god investering sett i høve til kommunen sitt mål om å tilrettelegge for auka fysisk aktivitet og betra folkehelse."*

Sentralt i ei slik satsing står no m.a. dei viktige nærmiljøanlegga og friluftslivsanelegga ved Volda stadion og i elvadalen samt området rundt nye Øyra skule.

Når reguleringsplan er på plass vil også planlagt turveg rundt Rotevatnet ha ein sentral plass i slik tilrettelegging av lavterskel tur og rekreasjonstilbod.

I prosessen har ein også hatt drøfting og god dialog med Idrettsrådet. Etter styremøte har Idrettsrådet ved e-post den 17.11.2016 gitt fylgjande tilråding:

*"Idrettsrådet ynskjer Volda Campus Arena (eller kva namnet no måtte bli) inn som punkt 5 på lista over idrettsanlegg som skal realiserast slik at det er mogeleg for grupperinga som arbeider med dette å få førehandsgodkjenning og komme vidare med arbeidet.*

*Idrettsrådet er samde i prioriteringa som er føreslegen mtp nærmiljøanlegg."*

Tilrådinga i saka er såleis i samsvar med innstillinga frå idrettsrådet. Idrettsrådet si tilråding var basert på ei førebels tilråding/utkast til sak frå kommuneadministrasjonen. Det var der utegløynt to aktuelle prosjekt, og desse er no teke inn i tilrådinga. (Vestsida IL - garasje trakkemaskin og friluftslivstiltak- lys langs turveg Øyraelva -Stadion-parken-Myravegen.). To aktuelle prosjekt for søknad om tilsot frå spelemidlane i 2017.

Framlegg til endra prioritering av handlingsprogram i kommunedelplan for "fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø 2014-18" vert tilrådd godkjent.

Rune Sjurgard  
Rådmann

Jørgen Vestgarden  
utviklingssjef

**Utskrift av endeleg vedtak:**

Volda idrettsråd v/Olav Fure  
VTI-allidrett  
VTI-Fotball  
Volda Friluftsföreining  
Folkestad il v/ Even Lillenes  
Økonomisjef Henrik Skovly  
Teknisk sektor – v/Rune Totland  
Utvikling –T.Stensøe



## Volda Kommune

Kommunedelplan for:

# Fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø, 2014-18.



Plan eigengodkjent av Volda kommunestyre i sak PS 22/2014, den 27.02.2014



**POLITISK VEDTAK:**

**KOMMUNEDELPLAN FOR FYSISK AKTIVITET OG ANLEGG FOR IDRETT, FRILUFTSLIV OG NÆRMILJØ.**

**HOVUDRULLERING AV PLAN, 2014-2018**

Kommunestyre sak PS 22/14, den 27.02. 2014 , vedtak:

*I medhald av plan- og bygningslova §§ 11-15 vert "Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø 2014-18", godkjent slik det går fram av plandokument datert 11.02.2014, med fylgjande vedlegg:*

*- handlingsprogram 2014 – 18*

*- retningsliner for merking skilting i natur og friluftsområde i Volda kommune.*

*Volda kommunestyre vil sjå positivt på om det blir fremma ein privat plan for gangveg rundt Folkestadvatnet.*



## FØREORD

Kommunedelplanen skal vere eit samordnande styringsverktøy for kommunen i arbeidet med å stimulere til og legge til rette for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i kommunen, og gjennom dette bidra til ei positiv utvikling i kommunen sett i eit folkehelseperspektiv.

Planen skal vere eit viktig dokument for politikarar og administrasjonen, idrettsrådet, lag og organisasjonar i arbeidet med å stimulere til auka fysisk aktivitet og god folkehelse for innbyggjarane i kommunen og som:

- helse og trivselsfremjande tiltak
- synleggjering av idrett og friluftsliv som vesentleg del av det utvida kulturbegrep
- grunnlag for kartlegging og vurdering av behov innanfor utbygging av anlegg og som aktivitetsfremjande tiltak
- synleggjering av kommunen sine verkemiddel på området
- synleggjering av lag og organisasjonar sine viktige bidrag og verkemiddel/mulegheiter innan området
- samla oversikt over anlegg og aktivitet i kommunen

Planen skal støtte statlege og fylkeskommunale vilkår for tildeling av spelemidlar til utbygging av anlegg og tilskot til aktivitetsfremjande tiltak, og vere styrande for kommunen sine prioriteringar på fagfeltet, m.a ved prioritering av spelemiddelsøknadar.

I plan er også teke inn framlegg til retningsliner for merking og skilting i turområda i Volda/Ørsta. Desse vil bli godkjent gjennom plangodkjenninga, og skal leggjast til grunn for det vidare arbeidet med tilrettelegging og skilting i kommunen sitt område.

Planen vil også vere viktig som informasjonsgrunnlag for Fylkeskommunen i vidare arbeid med handlingsprogram for fysisk aktivitet og regional delplan for Folkehelse.

Kommunedelplanen bygg på overordna mål i Kommuneplanen, tidlegare prioriteringar i plan for idrett og friluftsliv, kommunen sine mål og retningsliner som miljøkommune og som prosjektkommune i prosjekt "Helse i plan", samt innspel gjennom planprosessen.

Viktige grunnlagsdokument er elles: Stortingsmelding nr. 14 (1999-2000) *Idrettslivet i endring*, Tilstandsrapport 2003- *om idrett og fysisk aktivitet i Norge*, og Fylkesdelplan for Idrett og friluftsliv. *Lov om folkehelse og Folkehelsemeldinga* (Meld. St.34) *God Helse-felles ansvar*, legg også viktige føringar for planen og det vidare arbeidet i kommunen.

Planen er utarbeidd i samsvar med Veileder V-0798B frå Ku/Kir.dep – "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet", "Kompetanseutvikling i skulen" – "kunnskapsløftet" – intensjon om tiltak for auka fysisk aktivitet i skulesamanheng.

Vedteken Kommunedelplan skal inngå i kommuneplansystemet og intensjon, og handlingsplan skal leggjast til grunn for kommunen sine prioriteringar innanfor fagområdet.

Volda, den 10.03.2014

Volda kommune  
Sektor for Utvikling



<b>Innholdsliste.</b>	<b>Side</b>
Kommunestyrevedtak –godkjenning av plan	2
Føreord	3
Innholdsliste	4
Vedleggsliste .....	5
0.1 Bakgrunn .....	6
0.2 Planfaktorar - Rullering .....	7
0.3 Tilpassing .....	9
1.1 Organisering .....	11
1.2. Rammer .....	11
1.2.1 Statleg nivå .....	12
1.2.2 Regionalt nivå .....	13
1.2.3 Kommunalt nivå .....	14
2.0 Målsetting .....	18
2.1. Hovudmål .....	18
2.2. Delmål (handlingsmål) .....	19
2.2.1 miljøomsyn og landskapsvern .....	19
2.2.2 Strategiar .....	19
3.0. Evaluering av Handlingsplan for idrett og friluftsliv 2008-2012 .....	21
3.1 status ved utgang av planperiode.....	21
4.0. Verkemiddel i gjennomføring etter plan .....	24
Offentleg tilrettelegging av aktivitetsareal .....	24
Spelemidler .....	25
Kommunale garantiar for lån .....	26
Moms – kompensasjon .....	26
Aktivitetsmidlar gjennom idrettskretsen .....	26
Aktivitetsmidlar gjennom God Helse-programmet .....	26
Eigeninnsats lag og organisasjonar.....	26
Sponsing .....	26
Kulturmidlar .....	26
Retningslinjer for merking/skilting i natur og friluftsområde.....	27
4.1 Prinsipp for godkjenning av utbyggingsplanar .....	27
4.2 Oppfølging av anlegg .....	27
<b>5.0 Handlingsprogram 2014 – 2018 .....</b>	<b>28</b>
5.1 Prioritering av tiltak (jf. målsettingar i plan) .....	28
6.0 Prioritering av tiltak og anlegg- handlingsprogram for perioden .....	29
6.1 Kontinuerlege organisasjonsutviklande tiltak .....	30
6.2 Kontinuerlege aktivitetsskapande tiltak .....	30
6.3 Prioritering av anleggstiltak .....	31
7.0 Årleg Rullering .....	32
7.1 Langsiktige oppgåver –tiltak .....	33



**Vedlegg til plandokumentet:**

**Vedlegg 1 – Prioritert handlingsprogram 2014 – 18 anlegg/tiltak**

**Vedlegg 2 - Anleggsregisteret – Anleggsstatus-behov og planar.**

**Vedlegg 3 – Retningslinjer for merking og skilting i natur og friluftsområde**

**Ikkje prenta vedlegg som er lagt til grunn for planarbeidet.**

1. Gjeldande plan med handlingsprogram
2. Godkjent planprogram
3. Høyringsuttaler til oppstart av rulleringsarbeid.
4. Forskrifter og reglar for stønad av spelemidlane til anlegg for idrett og friluftsliv og nærmiljøanlegg



## 0.1 Bakgrunn:

Tidlegare plandokument:

1995 - første kommunedelplan for Idrett, nærmiljø og friluftsliv for Volda kommune.

Planperioden var 1995 -1999.

1999 - hovudrullering av plan, godkjent av Kommunestyret i oktober 1999.

Ny planperiode 1999 – 2003.

2003 - hovudrullering av plan, godkjent av Kommunestyret i februar 2004.

Ny planperiode 2004 -2008.

2008 - hovudrullering av plan, godkjent av Kommunestyret i januar 2009.

Ny planperiode 2008 -2012.

2013 Justert Handlingsprogram – Formannskapet (planutval) – januar 2013.

I samsvar med gjeldande syklus for planrullering (4års intervall) skulle planen rullerast i 2013, med sikte på nytt handlingsprogram for perioden 2013 – 2017. Vi er noko forseinka i prosessen og handlingsprogrammet vart revidert ved årleg rullering i 2013. Vi legg difor til grunn at planframlegget vert fremja for perioden 2014 -18.



## Kommunedelplan for Fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø – Framlegg til ny plan – og nytt handlingsprogram for perioden 2014-18.

### 0.2 Planfaktorar- rullering:

Plan for idrett - og friluftsliv er integrert del av det kommunale plansystemet og skal fungere som eit styringsverktøy i arbeidet med å legge tilhøva til rette for menneskeleg trong og behov for fysisk utfolding, trivsel og god folkehelse i heile kommunen. Omsynet til barn og unge skal stå sentralt i planarbeidet.

Gjennom dei prioriterte tiltaka i handlingsdelen, skal planen bidra til å skape grunnlag for auka fysisk aktivitet, og gjennom dette stimulere til betra helse og trivsel mellom innbyggerane i kommunen. Planen er såleis knytt opp mot føringar gitt gjennom kommuneplan og kommunen sitt engasjement som miljøkommune, folkehelsesatsinga og som prosjektkommune i prosjekt "Helse i plan", der fysisk aktivitet er skissert som eit av dei viktigaste satsingsområda.

Jf. Også idrettsmeldinga og ny folkehelselov.

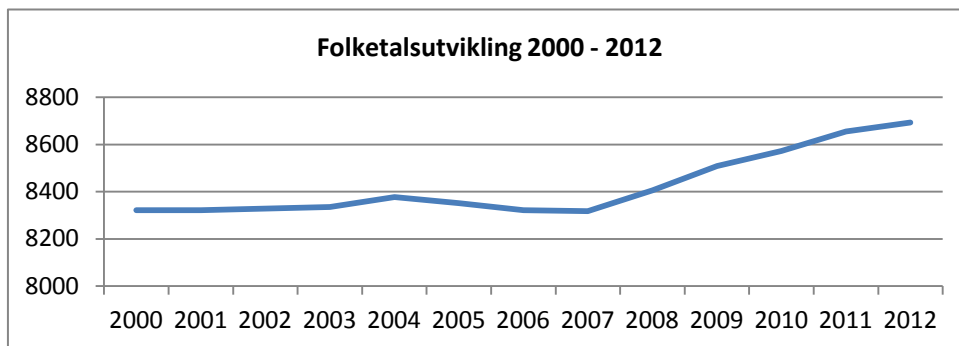
Planen er eit samordnande styringsverktøy for denne delen av kommunen sitt ansvarsområde. Den vil vere eit viktig dokument for idrettsrådet, politikarane og administrasjonen, då den peikar ut dei viktigaste satsingsområda som skal prioriterast for å stimulere til auka fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv og som bidrag til betra folkehelse i kommunen både på kort og lang sikt.

Vidare skal planen vere ein reiskap for innbyggerane i Volda kommune og dei lag og foreningar som organiserer og legg til rette for auka fysisk aktivitet gjennom idrett og friluftsliv i kommunen, gje grunnlag for prioritering av kommunal tilrettelegging av areal og ressursar innan fagområdet, og vere grunnlag for prioritering av tilskot frå spelemidlane til anlegg i kommunen.

Planen skal vere retningsgjevande for kommunal prioritering ved sikring av areal til natur-, friluftsliv – og friområde, og søknader om tilskot til slik sikring av grunn ved bruk av kommunale midlar og tilskotsordninga frå MD (Miljødirektoratet/Fylkesmannen).

### Folketalsutvikling/alderssamansetning:

Folketalet i Volda har dei seinaste åra hatt ei positiv utvikling.



Tabell folketalsutvikling i Volda 2000 – 2012. ( tal pr. 01.01. kvart år)



Alder	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025	2030	2035	2040	Auke %
0 – 5 år	610	628	635	638	653	760	816	817	799	795	30,32
6 – 12 år	761	<b>757</b>	<b>772</b>	779	802	813	919	997	1012	991	30,22
13 – 15år	395	368	342	341	327	351	343	408	443	445	12,65
16 –19 år	522	554	541	540	528	472	502	504	582	612	17,24
20 –44 år	2 726	2 745	2 809	2 825	2865	3022	3166	3234	3231	3246	19,07
45 – 66 år	2 388	2 415	2 410	2 424	2429	2472	2438	2476	2597	2693	12,77
67 – 79 år	817	841	886	931	988	1108	1227	1259	1269	1337	63,64
80 år <	474	468	466	460	446	454	528	670	777	859	44,81
<b>Innb. Tot.</b>	<b>8693</b>	<b>8776</b>	<b>8861</b>	<b>8938</b>	<b>9038</b>	<b>9452</b>	<b>9939</b>	<b>10365</b>	<b>10710</b>	<b>10978</b>	<b>26,28</b>

\*Tal pr. 01.01.12 Framskrivning av folketalet fram mot 2040 fordelt på aldersgrupper.

Tabellen ovanfor er basert på MMMM-alternativet (middels nasjonal vekst), som føreset at fruktbarheit, levealder, innanlandsk flytting og nettoinnvandring held seg på eit mellomnivå. Vi vil då få ein relativt stor auke i folketalet fram mot 2040. Samla sett får vi ein auke frå 2012 – 2040 på 26,28 prosent.

Vi ser ein positiv auke i barnetalet for gruppa 0 – 12 år. Elles er det utsikt til ei relativt stabil utvikling i aldersgruppa 13-15 år, 16-19 og 20-66 år.

Det er utsikt til dramatisk auke i gruppa 67 – 79 år og for gruppa 80< fram mot 2040, der særleg gruppa 80< kan gi store utfordringar i pleie- og omsorgssektoren. Dette er imidlertid utviklinga i eit langt perspektiv og situasjonen vil variere i perioden.

For samanlikninga sin del, tek vi og føre oss LLML-alternativet (låg nasjonal vekst) for den same perioden som MMMM-tabellen ovanfor:

Alder	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025	2030	2035	2040	Auke %
0 – 5 år	610	626	628	626	635	687	688	674	657	641	5
6 – 12 år	761	757	766	778	797	795	846	852	835	808	6,2
13 – 15 år	395	368	340	341	324	345	332	372	373	365	- 7,6
16 – 19 år	522	553	536	536	523	464	487	477	514	507	-2,9



20 – 44 år	2 726	2 735	2 787	2 793	2810	2906	2988	3013	2978	2904	6,5
45 – 66 år	2 388	2 413	2 409	2 420	2422	2448	2389	2376	2443	2495	4,5
67 – 79 år	817	841	884	931	983	1101	1210	1228	1229	1275	56
80 år <	474	468	466	459	441	442	502	623	700	749	58
<b>Innb. Tot.</b>	<b>8693</b>	<b>8361</b>	<b>8816</b>	<b>8884</b>	<b>8935</b>	<b>9188</b>	<b>9442</b>	<b>9615</b>	<b>9729</b>	<b>9744</b>	<b>12,1</b>

\*Tal pr. 01.01.12 (Kjelde for alle tal: SSB, tabell 09482).

Det er ein relativ stabil utvikling i perioden, men ein stor nedgang i ungdomskullet 13-15 år, og ein stor auke i talet på 67-79 åringar i planperioden.

Volda er også ein viktig student/ skulestad med om lag 2000 fastbuande studentar. (samla sett har høgskulen om lag 4000 studentar inkl. nettstudentar).

Samla folketalet i Volda kommune er såleis godt over 10000 i 10 månader av året. Store delar av studentgruppa er i alderen 19-25 år. Ei aldersgruppe med store behov og stor aktivitet både knytt til organisert og uorganisert aktivitetar.

Undersøkingar viser at natur-, naturoppleving-, friluftsliv og aktivitetar knytt til dette, er aktuelle og viktige kriteria også for val av Volda som studiestad.

Dei fleste studentar og størstedelen av innbyggjarane bur i Volda sentrum.

Folketalet fordeler seg (pr. 1.01.2013) med 6059 innbyggjarar pluss dei fleste studentar i Volda Sentrum, og elles slik:

Sentrum/Vikebygda	6059
Mork/Lid	739
Hjartåb/Austefjorden	481
Fylsvik/Bjørkedalen	288
Folkestad/Dale	402
Steinsv/Åmelf/Insels/Dravl	328
Ulvestad/Velsvik	347

### 0.3 Tilpassing

Gjennom planprosess er det viktig for kommunen å få fanga opp nye behov som har kome til i perioden. Nye signal/behov initiert gjennom nasjonale føringar, endringar i kommunal strategi, og endra behov knytt til demografiske endring og generell samfunnsutvikling.

Stor endring i folketalsutviklinga mellom Volda sentrum og bygdene gjer at ein også i høve tiltak innan dette fagfeltet må tilpasse seg utviklinga. Behova for tilrettelegging , tiltak og kapasitetsauke knytt til





anlegg for fysisk aktivitet er såleis klart størst i sentrumsområdet, både ut frå dagens anleggssituasjon og sett i høve til folketalsutvikling.

Samtidig ser ein at veksten i folketalet i stor grad kjem mellom dei aller yngste og dei eldre. Dette er ei utvikling som også bør gi grunnlag for komande prioriteringar. Når andelen eldre veks, vil det vere svært viktig at denne gruppa opprettheld den fysiske og psykiske helsa, og i størst mogeleg grad kan greie seg sjølve.

Aktivitetar og tiltak må tilpassast til dette, gjennom avveging mellom organisert idrett, uorganisert idrett og friluftaktivitetar. Tilrettelegging av gode bumiljø-, gode og trygge kommunikasjonstilhøve-, og tilpassa aktivitet for alle grupper vil vere ein viktig del av det førebyggjande folkehelsearbeidet i kommunen.

Gode vegar som gir tryggleik til og frå barnehage-, skule-, arbeidsstad – og fritidsaktivitetar vil vere med på å auke den kvardagslege aktiviteten til både unge, vaksne og eldre.

Dette tilseier auka satsing på dei bustadnære aktivitetsareala og nærfriluftsområda.

Den satsing som allereie i tidlegare planar er initiert i skule og barnehage om tilrettelegging for auka fysisk aktivitet, kosthald og helse må vidareutviklast.

Klare signal gjennom td. ny Helse og omsorgstenestelov, Folkehelselov, folkehelsemeldinga og kommunen sin eigen prosess knytt til "Helse i plan", har kome til, og stadfestar ei erkjenning av behov for auka fysisk aktivitet og større aktivitetsnivå i alle deler av befolkninga.

Behova for auka aktivitet i skulen og mellom barn i skulealder og i barnehagealder gir behov for utvida kunnskap innan fagområdet. Meir avsett tid til fysisk aktivitet og tilrettelegging av fasilitetane ved skular og barnehagar. Gymsalar-, symjeanlegg-, uteområda ved skular og barnehagar, og dei nærliggjande områda rundt desse og i nærområda der folk bur, vil vere sentrale verkemiddel for å ivareta dette. Skule og barnehageområda bør såleis også ha funksjon som nærmiljøanlegg, og det bør stimulerast til samarbeid om utvikling av områda mellom skule (kommune-/fylkeskommune- og stat) og grendalag-, idrettslag-, velforeiningar o.a.

Resultata frå gjennomført spørjeundersøking i skulane i mai 2012, gir også klare indikasjonar og ønskjer om prioritering og satsing innan fagfeltet.

Friluftaktivitetar og ballspel som fotball og handball er det som barn og unge i Volda viser mest interesse for. Resultatet viser at så mykje som 73% i denne aldersgruppa deltar på organisert idrett.

Mange av desse har også aktivitet knytt til uorganisert idrett.

Friluftaktivitetar utgjør 39% av det totale, medan fotball utgjør ein andel på 19,3% også av uorganisert idrett. På landsbasis viser det seg at 75% av befolkninga hald på med friluftaktivitetar minst ein gong i månaden, og ca. 67% driv på med eigenorganisert idrett minst ein gong i månaden.

Gjennomført spørjeundersøking viser også at satsing på friluftslivsanlegg som turvegar, skiløyper, badeplassar m.m, bør forsterkast. Dette bør likevel ikkje redusere satsing på ordinære anlegg som hallar og baner, der behovet framleis er stort og der nye tiltak bør prioriterast.

Konklusjonane frå tidlegare "framtidskveldar", innspel frå lag og organisasjonar, og sentrale undersøkingar, viser også klart at ulike former for friluftsliv er klart det som skårar best i høve til tal aktive og kva befolkninga i alle aldersgrupper etterspør meir av.



Det er i stor grad også innan dette området at kommunen kan vere ein aktiv bidragsytar, gjennom kommunal planlegging-, sikring og tilrettelegging av sentrum- og bustadnære friluftsområde, etablering av lågterskeltilbod og tilrettelegging for individuell utøving av friluftsliv i nærområdet.

*Tilrettelegging for friluftsliv i alle former og på alle nivå og etablering av nærmiljøanlegg gjerne knytt til skuleområda, samt etablering av gode gang/sykkelsamband til skule/arbeid og fritidstilbod som kan gje fysisk aktivitet i kvardagen, må såleis sjåast som det viktigaste og mest samfunnsnyttige sett i høve til nasjonale og lokale mål om å stimulere til auka fysisk aktivitet og betra folkehelse.*

### **1.1 Organisering (rullering):**

Planseksjonen i kommunen har gjennomført planarbeidet i samråd med Idrettsrådet i kommunen – arbeidet starta opp i Mars 2012.

Det er tilrettelagt for medverknad i planprosessen frå lag og organisasjonar med interesser innan idrett og friluftsliv m.a. gjennom skriftleg melding om planoppstart-, og kunnjingering i pressa.

Det er etablert tverrfagleg arbeidsgruppe som koordinerer planprosessen, med personar frå plan-, kultur-, landbruk-, kommunalteknisk-, helse-, folkehelsekoordinator, barnerepresentanten i formannskapet, skuleavdelinga i kommunen, samt representant for idrettsrådet.

Det er vidare gjennomført drøftingar av planinnhald, behovsvurdering og satsingsområde i møte med idrettsrådet og ungdomsrådet i kommunen. Gjennom brei medverknad har ein hatt som mål å få ein plan som samsvarer best mogleg med faktiske behov og interesser, og som ivaretek intensjonen i Plan og bygningslova kap 11. Arbeidet er kopla tett opp mot intensjon i kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel, inkludert dei nyast gjennomførte kommunedelplanane i arealdelen, kdp Volda sentrum – inkl. Mork og Vikebygda, og kdp Folkestad/Folkestaddalen.

Det er utforma planprogram, som også har vore ute til offentleg ettersyn før godkjenning i Formannskapet juni 2012.

Kommunen har i prosessen sikra god medverknad og tverrfagleg forankring gjennom:

- etablering av tverrfagleg arbeidsgruppe
- prosess i regi av Idrettsrådet
- spørjeundersøking mot lag og organisasjonar og mot skular

Dette for at planen skal samsvare best mogleg med faktiske behov og interesser.

Det vert vidare lagt opp til brei høyring ved offentleg ettersyn, der alle lag og organisasjonar samt skular og grendeutval m fl vert inviterte til å kome med innspel til planframlegget.

### **1.2 Rammer**

Rammene for kommunedelplanen kjem frå ulike nivå.

Frå nasjonalt/statleg nivå gjennom lover og forskrifter, rikspolitiske retningslinjer og stortingsmeldingar m.v

På fylkesnivå er Fylkesplanen rettleiande og fylkeskommunen har etablert retningslinjer for fordeling av spelemidlar.

Kommunen har eigne vedtekne mål, blant anna gjennom kommuneplanen sin samfunnsdel og gjeldande kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett-, friluftsliv og nærmiljø.



### 1.2.1 Statleg nivå:

Staten har som mål å leggje til rette for at flest mogleg skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. I St.melding nr 14 (1999-2000) *"Idrettslivet i endring"* vart det framheva at staten gjennom sin idrettspolitikkk har eit særleg ansvar for barn og ungdom i aldersgruppe 6 – 19 år. Noko av målet med fordeling av spelemidlane er at det skal vere tilnærma lik tilgang på anlegg uavhenging av kvar ein bur, og at flest mogleg skal få høve til å drive med idrett og fysisk aktivitet.

Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005- 2009 *"Saman for fysisk aktivitet"* er ei nasjonal mobilisering for betre folkehelse og trivsel gjennom auka fysisk aktivitet.

I St. melding nr 8 (1998-1999) *"Deltaking og likestilling"* er integrering og inkludering av alle eit overordna mål. Slik tilrettelegging er også ein føresetnad for tilskot frå spelemidlane.

St.meld.26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen, seier at anlegg for idrett og eigenorganisert fysisk aktivitet i kommunane, herunder friluftsliv, skal vere fyrsteprioritet for den statlege idrettspolitikken dei næraste åra, og satsinga på slike anlegg skal aukast.

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for barn- og unge og RPR for samordna areal- og transport-planlegging legg vekt på løysingar som kan gje korte avstandar og koordinering med kollektivtransporttilbodet.

Ny Folkehelselov tok til å gjelde frå 2012 og slår fast at kommunane skal kartlegge innbyggjarane si helse og gjennom dette få oversikt over helsetilstanden i befolkninga og dei faktorar som kan påverke denne. Friluftsliv og tilgang til natur spelar ei svært viktig rolle for helsetilstanden. Kartlegging og verdsetting av kommunen sine friluftsområde er såleis eit viktig bidrag i ei slik oversikt.

Den statlege friluftspolitikken, Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv 2014-2020 bygger på tidlegare St.melding nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv, ein veg til høgare livskvalitet, og har følgjande fire nasjonale mål:

- Alle skal ha moglegheit til å drive friluftsliv som helsefremjande, trivselsskapande og miljøvenleg aktivitet i nærmiljøet og i naturen elles
- Område av verdi for friluftslivet skal sikrast og forvaltast slik at naturgrunnlaget vert teke i vare
- Allemannsretten skal haldast i hevd
- Planlegging i kommunar, fylker og regionar skal medverke til å fremje eit aktivt friluftsliv og skape helsefremjande, trivselsskapande og miljøvenlege nærmiljø.

Friluftsliv gir gode opplevingar og betre folkehelse. Dette vert framheva både i Folkehelsemeldinga God Helse - felles ansvar (St.melding 34 2012-2013) og i den nasjonale friluftslivs-strategien. Strategien sitt hovudmål er å auke tal aktive i friluftsliv i og ved byer og tettstadar, og viktigaste målgruppe er barn og unge, personar med innvandrarakgrunn, personar med nedsett funksjonsevne og personar som er lite fysisk aktive.

Friluftlova stadfestar ålmenta sin rett til fri ferdsel i utmark og set grenser og rammer for friluftsutøvarane. Frå 2012 er retten til ferdsel utvida til også å gjelde privat veg over innmark, når vegen fører til utmark. Gjeldande politikk legg til grunn at friluftsliv er *"opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturoppleving"*.



Det som skil friluftsliv frå idrett og andre former for fysisk aktivitet utandørs er at aktiviteten skal gå føre seg i natur eller grøne omgjevnader, at den normalt ikkje skal vere konkurransbasert og at naturopplevinga skal vere ein motivasjon for aktivitet.

### **I rettleiar for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (Kultur og kirkedepartementet 2007)**

er det fastsett følgjande minstekrav til innhaldet i slike planar:

- *Målsetjing for kommunen si satsing på idrett og fysisk aktivitet, irekna friluftsliv*
- *Målsetjing for anleggsutbygging og sikring av areal for idrett og friluftsliv*
- *Resultatvurdering av førre plan, med statusoversikt*
- *Analyse av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet*
- *Det skal gjerast greie for samanhengen med andre planar i kommunen*
- *Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg*
- *Økonomiplan knytt til drift og vedlikehald av eksisterande og planlagde anlegg*
- *Upprioritert liste over langsiktige behov for anlegg*
- *Lokalisering av eksisterande og planlagde anlegg, område for friluftsliv og arealbehov for planlagde anlegg og friluftslivsområde bør framgå av kart.*

Skal planen vere eit reelt styringsverktøy må den i tillegg vere:

- *realistisk i høve økonomi*
- *behov må vurderast i høve aktivitetsutvikling og forventa etterspurnad*
- *sikre ein omfattande medverknadsprosess og samordna/ tverrsektorielt planarbeid*
- *fokus på fysisk aktivitet, irekna friluftsliv.*

### **1.2.2 Regionalt nivå**

I gjeldande fylkesplan (2009-2012) er det lagt vekt på sektoransvarsprinsippet, samt å sikre at folkehelsearbeidet får ei sterk forankring politisk og i areal- og samfunnsplanlegginga. I Møre og Romsdal fylkeskommune sitt høyringsdokument til regionale planstrategi, vert det vist til den nye folkehelselova som pålegg både fylkeskommunen og kommunane å utarbeide oversikt over helsetilstanden og kartlegge faktorar som verkar inn på helsa til innbyggjarane. I utkast til ny fylkesplan 2013-16 er folkehelse, barn og unge gjennomgåande perspektiv, og dette vert vidareført i Regional delplan for folkehelse som nyleg har vore ute på høyring.

Møre og Romsdal Fylke, kulturutvalet har utarbeidd retningsliner for fordeling av spelemidlar som legg vekt på at anlegg skal ha ein profil som legg til rette for eigenorganisert fysisk aktivitet, der anlegga er tilpassa aktivitetsprofilen i befolkninga.

Frå fylket si prioritering av spelemidlar for 2012 (sak Ku-19/12) tek vi fram:

- friluftsliv og rehabilitering av idrettsanlegg,
- anlegg med spesielt stor regional verdi og anlegg for "nye" aktivitetar
- interkommunale anlegg
- etterslep etter store anlegg må avgrensast mest mogleg
- anleggssentra vert prioritert
- maksimalt 4 nye kunstgrasbaner



### 1.2.3 Kommunalt nivå

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er ein tematisk delplan og såleis ei utfylling og vidare detaljering i høve til gjeldande samfunnsdel av kommuneplanen. Revidering av planen er prioritert i kommunen sin planstrategi. Handlingsdelen skal og fungere som eit grunnlag for kommuneplanen sin arealdel og til kommunen sin økonomiplan og årsbudsjett i planperioden. Planen skal vere retningsgjevande for kommunal prioritering ved sikring av areal til natur-, friluftsliv – og friområde, og søknader om tilskot til slik sikring av grunn ved bruk av tilskotsordninga frå Direktoratet for Naturforvaltning. (DN/Fylkesmannen).

Føresetnader:

Planarbeidet er organisert i samsvar med reglane i Plan- og bygningslova. Hovudsiktemålet med dette er:

- *Å markere at planarbeidet også innafør dette fagområdet er eit offentleg ansvar.*
- *Å sikre at dette feltet vert ivareteke på ein tilfredsstillande måte innanfor den generelle kommuneplanlegginga, og at planlegginga set anlegg og område inn i eit heilskapleg perspektiv - der ein også tek omsyn til nærmiljø, bukvalitet og friluftslivinteresser.*
- *Å sikre at ein gjennomfører ein brei og god planprosess, slik Plan- og bygningslova krev.*
- *Å legge tilhøva best mogleg til rette for ein kvalitativ god plan, som kan fungere som eit styringsverktøy for eit framtidretta arbeidet innan feltet.*
- *Å prioritere satsingar på kort og lang sikt slik at dette stimulerer til -, og gir høve til auka fysisk aktivitet innan friluftsliv og idrett for alle innbyggjarane i kommunen.*
- *Å fordele ansvar for planlegging, tilrettelegging, utbygging, drift og vedlikehald av anlegga i kommunen.*

Kommunale rammevilkår:

Intensjon i kommuneplanen sin samfunnsdel om tilrettelegging for fysisk aktivitet og god helse for innbyggjarar i alle aldrar i kommunen skal ligge til grunn for kommunen sin prioritering på området. Aktivt arbeid mot bruk/utnytting av tilskotsordningar som spelemidlar til anlegg-, aktivitetsmidlar til lag og organisasjonar-, frå tilskot til sikring og tilrettelegging av friluftsområde (Miljødirektoratet) skal nyttast for å styrke satsinga på området.

Aktiv deltaking i *God Helse*-nettverket og *Sunne kommuner* skal bidra til auka kompetanse og motivasjon til vidare satsing på fagfeltet.

Volda kommune vil medverke direkte i idrettsarbeid og tilrettelegging for fysisk aktivitet gjennom:

- Kommunal planlegging
- Kartlegging av friluftsområdet og aktivitetstilbod
- Sikring av areal til idrettsanlegg - og friluftsføremål
- Etablering av godt sykkelvegnett og trygge skuleveggar
- Utforming av gode uteområde/aktivitetsareal ved barnehagar og skular
- Opparbeiding av offentlege friområde
- Opparbeiding og vedlikehald av leikeplassar/aktivitetsareal i buområda
- Opparbeiding av turstiar
- Drift av Voldahallen
- Drift av skuleanlegga inkl. symjehallane
- Garanti for lån /forskottering av spelemidlar til lag/organisasjonar ved bygging av anlegg
- Hjelp til utarbeiding av spelemiddelsøknader og utbygging i regi av lag/organisasjonar.



- Lågterskel aktivitetstiltak initiert av God Helse-programmet
- Oppretthalde folkehelsekoordinatorstilling i kommunen
- Auka satsing på fysisk aktivitet og naturoppleving i skule og barnehage
- Auka informasjon knytt til naturoppleving og friluftsliv i kommunen.
- ( ev. tilskot til lag og organisasjonar om dette kjem inn att på økonomiplan/budsjett i planperioden).

Kommunal planlegging og sikring av areal:

I samsvar med Plan- og bygningslova skal arealdelen i Kommuneplanen gi retningslinjer for arealforvaltninga og angi natur- og friluftsområde, område for særskilt bruk og areal som skal bandleggjast for nærare gitte føremål.

Sikring av areal til idrett og friluftsområde/tiltak har vore - og skal vere ein vesentleg del av kommunen sitt bidrag til etablering av nye anlegg. Påpeika arealbehov i kommunedelplan for Fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv skal sikrast gjennom kommuneplanen sin arealdel.

Drift av Voldahallen og skuleanlegga i kommunen .

Idrettslag og foreiningar nyttar Voldahallen og dei kommunale skulane sine idrettsbygg, og leigesatsane er låge. Dette vert å rekne for ei indirekte stønadsordning, og har stor verdi for dei laga som ikkje har eigne anlegg. Kommunen har og alle kostnader knytt til drift og vedlikehald av gang/sykkelvegnettet i kommunen, turvegar, badeplassar og andre offentlege friområde.

Kommunale garantiar for spelemidlar:

Når andre enn kommunen står som eigar, er det i forskriftene for spelemiddeltilskot for ein del anleggstype sett krav om at kommunen garanterer for tilbakebetaling av spelemidlane ved evt. misleghald. (jf. Forskriftene pkt 2.4.3 og reglane om drift/misleghald i pkt. 2.5).

Dette gjeld følgjande type anlegg med samla tilskot (sum over 10 år) på over kr.2.000.000:

- Fleirbrukshallar og spesialhaller (fotballhaller, ishall, ridehall, symjehall, bowling- og tennishall)
- Alpinanlegg, • Golfanlegg, • Motorsportsanlegg, • Kunstisbaner

Kommunale garantiar for lån/eigenkapital:

Kommunen har tradisjon for å yte stønad til laga gjennom kommunal garanti ved låneopptak til eigenkapital og til eventuell forskottering av spelemidlar. Dette er ofte eit krav frå långjevar/ finansinstitusjonar for å gje lån og for å sikre eit rimeleg rentenivå.

I dei siste tre planperiodane har ingen kommunale garantiar til slike anlegg blitt gjort gjeldande. Dette skuldast både betre organisering i laga og ein strengare søknadskontroll, med krav til dokumentasjon ved godkjenning av søknader.

Kommunale garantiar på over kr. 500.000 må godkjennast av Fylkesmannen.

Her er ei liste over inneståande kommunale garantiar til idrettslag/anlegg gitt av Volda kommune:

Lag og foreiningar (kst-sak)	Garantibeløp pr. 31.12	Garantien utgår
V.T.I. fotball (0114/06)	109 444	30.09.2013
V.T.I. fotball (0114/06)	358 047	15.04.2015



V.T.I. fotball(0114/06)		2 283 274	01.01.2023
Volda skisenter as (0145/07)		662 827	25.04.2020
Volda skisenter as (0145/07)		1 139 115	15.04.2017
Volda skisenter as byggjelån (0145/07)		1 169 201	13.12.2020
Volda Rideklubb (137/11)		854 000	25.12.2020
Utrøna Seglarlag, sjøsportsanlegg(138/11)		(15.12.2011) 833 000	15.12.2031
V.T.I. Allidrett, tidtakarbu /lager på Reset (142/11)		700 000	01.12.2014
VTI Allidrett Skiskytterstadion(60/12)		(24.05.2012) 3 270 000	24.05.2032
Mork IL kunstgrasbane (173/12)	(20.11.2012)	800 000	20.11.2032
Volda Rullarlag (skatepark) (86/13)		(20.06.2012) 2.860.000	20.06.2023
VTI Fotball – fotballhall (113/13)		(29.08.13) 13.000.000	29.08.2038

Samla garanti – beløp                      kr. 28.038.908

Tilskot frå spelemidlane:

Tilskot til anleggsutbygging - (Kulturdepartementet /fordeling gjennom M.R. Fylkeskommune).

Tilskot frå spelemidlane utgjør ein vesentleg del av grunnlaget for utbygging av idrettsanlegg.

Det vert normalt ytt inntil 33% tilskot til utbygging av ordinære idrettsanlegg og inntil 50 % tilskot til Nærmiljøanlegg og ein del friluftslivsanlegg som har heilårsbruk. Det er i dag og mogeleg med tilskot til utstyr til visse anlegg og driftstilskot for større anlegg.

Idrett og Kultur er frå 2014 lova ein større del av overskotet frå Norsk Tipping, og det er ei viss forventning om at den totale potten til idrettsanlegg og aktivitetsretta tiltak vil auke i åra som kjem.

Det har lenge vore eit betydeleg etterslep i tilgjengelege midlar i høve til søknadsmengd. Dette vil nok framleis vere situasjonen dei første åra i komande planperiode. For større anlegg vil ein ut frå dette måtte forvente eit etterslep for tilskot til godkjende søknader på opp til 2-3 år, og ei fordeling av tildelte spelemidlar over 2 år til større anlegg.

Spelemiddeltilskot til tiltak i Volda i perioden 1999 -2003:	kr. 4.159.000
Spelemiddeltilskot til tiltak i Volda i perioden 2004- 2007:	kr. 3.184.000
Spelemiddeltilskot til tiltak i Volda i perioden 2008- 2013:	kr. 8.173.000

Aktivitetsretta midlar:

Aktivitetsmidlar til laga, -tilskot frå Kulturdep./fordelt via M.R. Idrettskrets:

Sidan 2000 har Kulturdep. ytt midlar til Idrettsforbundet øyremarka til aktivitetstiltak retta mot barn og unge. Dette vert no administrert gjennom Idrettskretsane og Idrettsråda i den einskilde kommune. 10% av tildelte spelemidlar til Fylka skal settast av til slike tilskot. Dette er eit svært godt bidrag som er med på å sikre laga sin drift og gje auka prioritering på tiltak som gjeld aldersbestemte klasser, rekruttering, tiltak mot fråfall, tilrettelegging for funksjonshemma, leiar/trenaropplæring og andre integreringstiltak. Aktivitet i høve målgruppa barn og unge skal vektleggast som kriterium for tilskot.



Ordninga har gitt følgjande direkte tilskot til idrettslaga i Volda kommune i perioden 2000 – 2007:

2000 – 2004	-	kr.	734.523,-
2004 – 2007	-	kr.	963.995,-
2008 – 2012	-	kr.	1.598.811,-
(For 2013 – ligg det an til		kr.	314.220.-)

Når Spelemiddelandelen til idretten skal aukast dei komande åra ligg det an til ein betydeleg auke også når det gjeld desse midlane. Idretten har sjølv også teke opp spørsmål om å auke %-andelen til desse aktivitetsmidlane frå 10 til 12 %. Dette kan gje auka tilskot til laga komande år.

Kommunale kulturmidlar:

Det er ikkje innanfor rammer til kultur og idrettsformål i økonomiplan sett av kommunale midlar til tilskot til lag/organisasjonar i noverande eller komande planperiode.

SMIL- midlar:

Kommunen har frå 2004 fått delegert vedtaksmynde til dei såkalla SMIL-midlane. Desse midlane som primært skal gå til spesielle miljøtiltak knytt til jordbruket, kan også nyttast til fleire typar tiltak i kulturlandskapet, som stiar, turveggar og informasjonstavler mv.

Det er utarbeidd retningslinjer for bruken av midlane og desse er administrert av det lokale landbruksmyndet.

Vidare vert mykje tilrettelegging for idrett og friluftsliv ivareteke gjennom friluftslivstiltak og tilrettelegging i friområde i regi av kommunen.

Etablering av ordning med Frisklivssentralen, Aktiv i Volda og stilling som folkehelsekoordinator, gir grunnlag for initiering av nye lågterskeltilbod . Tiltak som Ti turmål, trilleturar for småbarnsforeldre , HelseKorpset Volda, med ansvar for m.a sittedansgruppe, seniordans, turgrupper , er slike viktige tiltak.

## 2.0 Målsetting for planen.

Gjeldande kommuneplan for Volda har følgjande målsetjing for å utvikle fysisk aktivitet som delaktivitet innanfor kultursektoren og som bidrag til betra folkehelse:

*“å legge tilhøva til rette, slik at alle som ynskjer det får høve til å delta i idrett, fysisk fostring og friluftsliv i nærleiken av bustaden sin og ut frå egne behov.”*

og *“å legge til rette for eit positivt og byggjande miljø og stimulere til utfalding og eigenaktivitet hos barn og unge.”*

I handlingsprogrammet vert det lagt vekt på *“ei sterkare satsing på idrett og tilrettelegging for eit aktivt friluftsliv ”* for å nå desse måla. Desse intensjonane vert søkt vidareført og omforma til konkrete Retningslinjer og tiltak gjennom kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv. Kommunen skal legge til rette for at folk skal kunne ta ansvar for eiga helse ved å bruke naturen og nærmiljøet der dei bur, oppheld seg og ferdast til dagleg, slik som kort avstand til enkle og gode turmoglegheiter. Kommunen, lag og organisasjonar skal saman syte for at det finst lågterskeltilbod og friluftslivstiltak som innbyggjarane kan dyrke og utvikle vidare gjennom deltaking i organiserte aktiviteter eller ved eigenaktivitet.





## 2.1 Hovudmål:

Ei god folkehelse gjennom auka fysisk aktivitet, trivsel og livskvalitet:

*Volda kommune skal, gjennom ei medviten tilrettelegging for idrett, friluftsliv og nærmiljøtiltak, medverke til auka fysisk aktivitet og gjennom dette også auke trivselen og livskvaliteten for alle aldersgrupper i alle delar av kommunen.*

Særlege omsyn:

Det er kommunen sitt ansvar å sikre areal til slike føremål.

Det bør i planperioden i tillegg til tilrettelegging for dei ordinære idrettsanlegga, leggest særleg vekt på utvikling av nærmiljøtiltak i/ved bustadområda, utvikling av barnehage,- og skuleområda som gode aktivitetsareal som kan stimulere til auka fysisk aktivitet både i barnehagen og skulen sin regi og i fritida. Utvikling av tur- og badeområde som grunnlag for fremjing av friluftsliv og mosjonsidrett.

Det helsefremjande aspektet ved tilrettelegging av tiltak og utvikling av anlegg skal vektleggast.

## 2.2 Delmål. (handlingsmål)

- Kommunen skal kartlegge og ha oversikt over friluftsområde i tråd med folkehelselova §5: Oversikt over helsetilstanden og påverknadsfaktorar
- *Kommunen skal legge til rette for eit aktivt idretts- og friluftsliv ved å ta del i planlegging og prosjektering av slike anlegg.*
- *Det er eit kommunalt ansvar å verne om og sikre områder for slik aktivitet/slike anlegg gjennom arealplanlegginga i samsvar med Plan og bygningslova.*
- *Skulen, idretten og friluftslivet sine behov for areal og anlegg bør samordnast så langt det er råd. Skuleanlegga bør kunne utnyttast også utanom skuletida og ha funksjon som nærmiljøanlegg for områda der skulen ligg.*
- *Det må vere eit krav til framtidige reguleringsplanar og områdeplanar, at dei tek omsyn til behov for nærmiljøanlegg i bustadfelta og generelle friluftssinteresser, og at slike tiltak inngår som integrert del av-, og vert finansiert saman med feltutbygginga.*
- *Kommunen må vidareføre det vellykka arbeidet med å bygge ut turstinettet i Volda, slik at det utgjer eit attraktivt system av grønne ferdelsårer i busettinga, skogen og i kulturlandskapet.*
- *I forlenginga av dette bør det opprettast tursti- og løypenett i utmark for vinter- og sommarbruk, der start- og endepunkta er lett tilgjengelege.*
- *Turvegnettet bør saman med gang- og sykkelvegane gi god og trygg tilkomst til utmark, sjø og vassdrag og binde saman bustadområda med idrettsanlegg, skular og barnehagar.*
- *Det skal takast omsyn til uorganiserte grupper sine behov for areal og anlegg til fysisk aktivitet, og kommunen skal medverke til å gjere areal og anlegg tilgjengelege for funksjonshemma.*



*-Kommunen skal gjennom God-helseprogrammet ta initiativ overfor lag/organisasjonar og kommunale institusjonar-, med informasjon og stimuli til etablering av lågterskeltilbod (alternative tilbod – ikkje konkuranseretta), som lekk i eit helse og miljøskapande arbeid, som lekk i det helseførebyggande arbeidet og i høve til integrasjon av ulike grupper.*

*-Gjennom God-helseprogrammet skal kommunen vidareføre arbeidet som er sett i gang knytt til lågterskeltilbod for auka fysisk aktivitet.*

*-Det skal framleis vere eit særskilt viktig og sterkt fokus på tema kosthald/ ernæring retta mot ulike grupper, der ein skal gje informasjon inn mot idrettslaga, mot skular og barnehagar og andre utsette grupper.*

### **2.2.1 Miljøomsyn og landskapsvern - delmål:**

*- Det er ei klar målsetjing at anlegg og aktivitetar innan idrett, nærmiljø og friluftsliv skal planleggjast og gjennomførast ut frå omsynet til natur og miljø gjennom m.a:*

- særleg vern om strandsoner og opne vassdrag og sikring av tilkomsten til desse for flest moglege grupper utan at det går ut over verneomsynet.*
- vektlegging av estetikk, miljø og landskap i all planlegging og utbygging*
- universell utforming skal vere vurdert og så langt mogeleg teke omsyn til i all planlegging og opparbeiding av anlegg for idrett og friluftsliv*
- idrettsanlegg og offentlege plassar som sosiale arenaer og møtestader skal vektleggast*

### **2.2.2 Strategiar**

Viktige strategiar i planperioden (2014-2018)for å nå målsetjinga for anleggsutbygging og auka aktivitet, herunder tilrettelegging også for uorganiserte fysiske aktivitet i eit folkehelseperspektiv:

- gjennom kommuneplanen sin arealdel og detaljplanar legge grunnlag for aktuelle anlegg og for sikring av areal.*
- bistå lag/organisasjonar med sikring av areal til aktuelle anlegg i tråd med plan*
- vidareføre ordninga med kommunal garanti for lån/forskottering av spelemidlar.*
- fokus på auka fysisk aktivitet og læring i høve natur og friluftsliv i skule og barnehage*
- utvikling av skule og barnehageområda til areal som stimulerer til auka fysisk aktivitet både i skuletida og som nærmiljøanlegg*
- stimulere til og invitere til samarbeid med frivillige lag og organisasjonar og samhandling med desse om anlegg og aktivitetstiltak og til vedlikehald av slike anlegg.*
- sikre trygge samanhengande gang- og sykkelveggar (gjennom å følge opp prioriteringane i trafikktryggingssplan og sykkelstrategi)*



- *aktivt arbeide for å dra nytte av spelemiddelordningane til anlegg og Miljødirektoratet sine ordningar for sikring av grunn og tiltak i sikra friluftsområde, m.a gjennom avsetting av midlar til kommunal eigenandel i økonomiplan/budsjett.*
- *sikre og vidareutvikle viktige nærfriluftsområde i og rundt Volda sentrum og - vidareføre og stimulere til merking av turstiar i kommunen i høve til kommunen sin merkemal og nasjonal Merkehandbok.*
- *vidareføre gratis bruk av gymnastikksalane på kvardagar for lokale lag og treningsgrupper*
- *arbeide for betre hallkapasitet i Volda*
- *etablere eit permanent skateanlegg i Volda sentrum.*
- *etablere helseløype i Volda sentrum*
- *utarbeide naudsynte forvaltningsplanar for statleg sikra friluftsområde*

### **3.0 Evaluering av handlingsplan i tidlegare plan (2008-12):**

#### **3.1: Status ved utgangen av planperiode:**

I planperioden har handlingsprogrammet fungert godt og gitt nødvendige avklaringar og grunnlag for kommunen sin årlege prioritering av søknader.

Dei prioriterte prosjekta i handlingsprogrammet er i stor grad gjennomført, og ein har også oppnådd tilskot frå spelemidlane til prosjekta stort sett i samsvar med planintensjonen.

Dette viser at planmessig og langsiktig arbeid gir resultat, og at kommunen sitt arbeid med kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv er ein viktig faktor i dette arbeidet.

God samanheng med andre planar i kommunen og forankring til laga gjennom Idrettsrådet er også viktig som grunnlag for kommunen sine prioriteringar og den positive gjennomføringsstatus som ein kan vise til her. At alle anlegg som kjem inn på prioritert plass i idrettsplan også er sikra i kommuneplanen sin arealdel og/eller reguleringsplanar er ein annan viktig faktor for rask realisering og har bidrege til at anlegga i stor grad er realisert som forventa etter plan.

Handlingsprogrammet har vore rullert årleg i perioden i samråd med lag/ organisasjonar og Idrettsrådet og med etterfylgjande politisk handsaming i planutvalet (formannskapet) og i Forvaltningsstyret. Dette har gitt endringar undervegs, der det også er gitt rom for at nye tiltak kunne kome til.

Kommunal bistand til sikring av grunnavtalar og innløyising av grunn, (jf. areala ved Volda skisenter, i Rotevassdalen, ved Volda stadion, Årneset med badebasseng, naustanlegg og sandvolleybaner, mfl), viser tydeleg korleis dette kan slå positivt ut med omsyn til utløyising av innsats frå lag og organisasjonar og i høve til å oppnå tilskot utanfrå, frå spelemidlar og andre tilskotsmidlar.

Nærmiljøanlegga er i stadig aukande grad kopla til skulane sine uterom, og her har kommunen også gitt positivt bidrag ved å stå som utbygger/søkjjar.



I kategorien friluftslivstiltak har alle dei anlegg som har søkt midlar i perioden fått tilskot, og tiltaka er gjennomførte. I tillegg har ein fått gjennomført ein del tiltak utan tilskot frå spelemidlar (t.d tur/skiløype i Rotevassdalen).

Men mykje står også att på dette området. For å få sikra og tilrettelagt dei friluftsområda/-friområda som er avsett i kommuneplanen sin arealdel er det behov for detaljplanlegging-, og kommunal eigenandel til slike formål. Manglande kommunale midlar til eigenandel gjer at ein ikkje har fått utnytta desse tilskotsordningane i særleg grad i perioden.

Det prioriterte arbeidet med skilting og merking av turstiar, er kome godt i gang gjennom tilskot frå m.a Gjensidigestiftelsen, eigne folkehelsemidlar, lågterskel God Helsemidlar frå fylkeskommunen, tildelte spelemidlar og nært samarbeid med lag og organisasjonar. (td. grendalag-, Friluftsföreninga Volda-, Volda Rotary m.fl). Arbeidet er ikkje ferdig, og vil bli vidareført i komande planperiode.

Også arbeidet med nytt turkart for Volda sentrum vart fullført i 2013- eit flott bidrag for å synleggjere mulegheitene for og stimulere til friluftsliv i sentrumsnære områder i Volda.

Det er i samarbeid med Ørsta kommune utarbeidd utkast til retningsliner for merking i tur og fjellområda i kommunane. Retningslinene er vedlegg til planen og vil gjennom planvedtaket no bli vedtatt som gjeldande kommunale retningsliner.

Nye anlegg legg grunnlag for og skaper meir aktivitet, men drift og vedlikehald krev også meir ressursar. For dei lagseigde anlegga ser dette ut til å gå bra, etter som desse i stor grad er baserte på dugnadsdrift og ved treningsavgifter.

For kommunale anlegg ser ein klart at slike "ikkje lovpålagde" oppgåver lett fell gjennom i kamp om små ressursar i tronge økonomiske rammer.(inngår som del av kommunalteknisk sektor).

Nye typar anlegg i nye tider og trendar fell ikkje naturleg inn i dei tradisjonelle idrettslaga sine behov og aktivitetar. Dersom nye anlegg, spesielt nærmiljøanlegg og anlegg for leik, trim og trivsel og friluftslivstiltak skal realiserast, vert kommunen meir enn før utfordra til å ta initiativ og ansvar for bygging og drift av slike anlegg. Ei viktig utfordring i dette vil vere å skape alliansar med frivillige, med lag og organisasjonar om drifting og vedlikehald av slike anlegg/tiltak slik at dette ikkje åleine er avhengig av kommunal drift/kostnad.

Gjennom ordninga med folkehelsekoordinator har ein i perioden hatt eit godt fundament for slikt kommunalt bidrag.

I vedteke handlingsprogram for perioden 2007-12 (13) var det med i alt 22 anlegg for idrett/friluftsliv og 6 nærmiljøanlegg.

Korleis prosjekta er realisert går fram av figuren nedanfor. Her viser også nye tiltak som har kome til i perioden og den prioritering desse har fått gjennom årlege prioriteringar i kommunen i samråd med Idrettsrådet.



Følgjande anlegg er gjennomført og ev. gitt tilskot frå spelemidlane i perioden;

Namn på anlegg	Samla kostnad	Tilskot frå spelemidlane
<b>Volda skisenter - planavklaring og sikring av grunn, (til alpinanlegg, lysløype og skileikomr.) gjennomført.</b>	222.000 årleg	0
<b>Volda skisenter - utskifting trekk/påstign.stasj.- gjennomført.</b>	2.300.000	700.000
<b>Volda skisenter - nye nedfartsløyper opparbeiding - gjennomført.</b>	2.200.000	700.000
<b>VTI – Nordisk - Utbygging av ski/lysløype Reset, del II og III -- gjennomført.</b>	1.896.000	632.000
<b>Dalsfjord skule/Dalsfjord fotballklubb – ombygging av skule/fotball anlegg til kunstgras. - gjennomført.</b>	2.160.000	720.000
<b>Volda Kommune -Tur/skiløype Reset – Kleppesetra - gjennomført.</b>	564.000	188.000
<b>Volda skisenter - skileikanlegg/barnetrekk, - gjennomført.</b>	2.200.000	700.000
<b>Bratteberg skule - ballbinge</b>	450.000	200.000
<b>Volda Kommune -Tur/skiløype Rotevassdalen, gjennomført delvis 2011/12</b>	250.000	0
<b>Volda Rideklubb/Vestri - Ridebane i/ved Volda sentrum, Opparbeiding bane/tilkomstveg , - gjennomført.</b>	1.130.000	389.000
<b>Dalsfjord grendalag -Åmelfot – tilrettelegging for utfartsområde- gjennomført.,</b>	150.000	50.000
<b>Volda Skyttarlag - samarbeidsprosjekt alle skyttarlaga i Sollidalen og HV, om lagshus. – gjennomført</b>	3.000.000	
<b>Straumshamn grendalag – Ballbinge Straumshamn</b>	450.000	200.000
<b>Folkestad Skule - Ballbinge ved Folkestad skule</b>	500.000	200.000
<b>Volda kommune – turveg Stadion – Årneset</b>	1.155.000	385.000
<b>Volda Jeger og sportsfiskarlag – aktivitetsnaust Rotevatnet</b>	370.000	123.000
<b>Volda Ungdomsskule - Aktivitetsområde -Nytt dekke (handballbane og Basketbane -</b>	gjennomført.	Utan tilskot
<b>Volda kommune Øyra skule - aktivitetsareal</b>	500.000	200.000
<b>Utrøna seglarlag – areal og bygg til aktivitetsnaust vest for Munken, arbeid i gang</b>	1.300.000	433.000
<b>Volda TIL-Nordisk –skistadionanlegg/klubbhus</b>	2.200.000	søknad 2013



<b>Volda Vidaregåande skule –sandhandballbane</b>	400.000	200.000
<b>Mork IL – omlegging av grusbane- kunstgras/Grus.</b>	1.524.000	Søknad 2013
<b>Volda kommune – turkart volda sentrum</b>	240.000	83.000
<b>Volda kommune -Badeplassen Munken – volda sentrum - planlegging/sikring av grunn/ - opparbeiding av anlegg</b>	384.000	128.000
<b>Volda kommune/Volda Rullarlag - skaterampe/anlegg del1</b>	500.000	200.000
<b>Volda kommune/Volda Rullarlag - skaterampe/anlegg del 2</b>	500.000	søknad2013/14
<b>Volda kommune/Volda Rullarlag - skaterampe/anlegg del 3</b>	500.000	søknad2013/14
<b>Volda kommune - Turveg Rotevatnet - planlegging</b>	Gjennomført planprosess	Ferdig plan 2014

**Tiltak i plan - ikkje gjennomført i perioden:**

Lid skule nærmiljøanlegg – ballbinge og aktivitetsareal med lengde/høgdegrop m.m

Volda skisenter – snøproduksjonsanlegg

Folkestad grendautval - Folkestaddalen –friluftslivstiltak

Volda kommune –friområde/ friluftsområde: areal avsett i kommuneplan/reguleringsplan for sikring/opparbeiding:

- Turveg Rotevatnet - sikring av grunn-, opparbeiding/anlegg
- Friluftsområdet Øyraelvprosjektet /Presteholmen – tilknytning mot sentrum
- Botnasanden - Friområdet –badeplass – sikring av grunn/-opparbeiding
- Friområde Kråkeneset Lid – plan, sikring av grunn-, opparbeiding/anlegg
- Årneset/badeplass Utvikling av område– anlegg holme m.m

Hallkapasiteten i Kommunen:

Av større anlegg som ikkje har blitt realisert i perioden er elles utvikling av Voldahallen/- eller annan utvikling av hallkapasiteten i kommunen.

Kommunen har ikkje kome vidare med utvikling på dette området i siste planperiode. Ulike modellar og planar har vore utforma, men konkrete utbyggingsprosjekt og naudsynt finansiering er ikkje lansert.

Kapasiteten i Voldahallen-, i Idrettsbygget (statsbygg)-, og ved dei mindre skulesalane i Volda sentrum er såleis sprengt.



#### 4.0 Virkemiddel i gjennomføring etter plan:

##### Offentleg tilrettelegging og sikring av aktivitetsareal:

Utfordringane sett i eit folkehelseperspektiv tilseier at tilrettelegginga for fysisk aktivitet stadig vil få eit sterkare fokus og bli eit auka offentleg ansvar.

Tilrettelegginga av dei uformelle arenaer i nærmiljøanlegg-, bustadnære natur og friområde-, turstiar-, parkar og eit godt gang og sykkelvegnett, samt opprusting og auka bruk av skuleanlegga vil vere viktige faktorar i dette arbeidet.

Den økonomiske innsatsen for kommunalt engasjement i slik utbygging/-tilrettelegging vert samordna gjennom kommunen sin økonomiplan og årsbudsjett.

Dette vil saman med offentlege arealplanar- og avsette midlar til grunnverv og opparbeiding av anlegg gje føresetnadane for kommunalt engasjement og utbygging i planperioden.

Allemannsretten og friluftsløva sikrar ålmenta sin rett til fri ferdsel og opphald i utmark, og det skal normalt ikkje vere naudsynt med offentlig råderett over areala for å ivareta disse rettane.

Behovet for statleg sikring eller kommunal leige av areal til friluftsføremål er først aktuelt der behovet for tilrettelegging og bruk går utover den retten som ligg til allemannsretten i friluftsløva, td bruk av areal som er innmark.

Der det er behov for slik sikring eller tilrettelegging kan staten gjennom ulike bidragsordningar i regi av Miljødirektoratet (tidlegare DN-Direktoratet for Naturforvaltning) yte tilskot.

Dette gjeld både til sikring –herunder tilskot /bidrag til prosessar knytt til sikring, og til tiltak i sikra områder.

For regionalt viktige friluftslivsområde kan staten medverke med inntil 100 prosent og for lokalt viktige friluftslivsområde inntil 50 prosent. MD kan også tilby gratis advokatbistand for å avklare juridiske og økonomiske spørsmål i slike prosessar.

I friluftsløva er det også gitt opning for at kommune eller Dep kan gjere tiltak i utmark for å sikre viktige ferdselsruter, turvegar og skiløyper.

Friluftsløva § 35. *(Tiltak og inngrepsløyve for å lette ferdsel i utmark)*

*"Kommunen kan varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og den kan på bestemte steder bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark.*

*Kommunen kan gi organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark.*

*Departementet kan gi regionale organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, rett som nevnt i første ledd for ruter og turstier som berører flere kommuner.*

*Rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark kan utøves uten forutgående skjønn.*

*Tilsvarende gjelder rett til å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark dersom kommunen eller departementet i det enkelte tilfelle bestemmer det."*

Mange av friluftsområda ligg i utmark og i fjellområde, i kommuneplanens arealdel karakterisert som LNF-område, sone A. Friluftsområda er gjennom dette sikra mot utbygging, men konflikta i høve til jordbruk-/skogbruk-interesser er ikkje i alle høve spesifikt avklara.

Slik avklaring og sikring av friluftslivsdelen som overordna bør vurderast for dei viktigaste friluftsområda gjennom revisjon av kommuneplanen sin arealdel (t.d området rundt sentrum, Resetområdet, Rotevassdalen, Folkestaddalen, Grøndalen m.fl).



I tilknytning til friområde og friluftsområde vil det også være behov for tilrettelegging av areal til parkering.

Behov for areal til leik, idrett og friluftsliv må sikrast ein sentral plass i samband med planlegging av nye bustadområde, gjennom kommuneplanen sin arealdel og etterfylgjande detalj- og reguleringsplanar. Ved handsaming av planar for skogsveggar og vurdering av tilskot til slike, bør også tiltaket sin verknad i høve tilrettelegging for friluftsliv vurderast. Det bør stimulerast til ordningar som sikrar god samla nytte av tiltaka og samanbinding av ulike vegsystem, som sikrar samanhengande bruksveggar/stiar for friluftsliv. Krav i høve til standard og utforming for skogsveggar må også sjåast i høve til at vegane skal/vil ha slik bruk.

### **Spelemidlar**

Kostnadane ved utbygging av anlegg for idrett og friluftsliv vert finansiert ved hjelp av kommunale, fylkeskommunale og statlege midlar samt eigenkapital og stor grad av lokal dugnadsinnsats. Det er eit stort behov for ein eigen post i budsjettet til friluftstiltak som kan dekkje opp kommunale eigendelar der ein søkjer om og får tildelt tilskot. Mangelen på slike budsjetterte midlar gjer at gjennomføring av prioriterte tiltak kan vere vanskeleg, og at tiltak må utsettast i tid. Ein risikerer då også å gå glipp av potensielle eksterne midlar.

Dei fleste tiltak må vere prioritert i kommunedelplanen for å få tilskot frå spelemidlane.

Elles er vegleiar V-0732 frå Kulturdep. det førande dokument knytt til reglar om kven som kan søkje, kva det kan søkjast tilskot til og korleis planlegging og søknadsfremjing skal gjennomførast.

Før søknad om tilskot frå spelemidlar kan fremjast er det krav om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av prosjektet. Det er kommunen som gir slik godkjenning for dei aller fleste typar anlegg. Mynde til slik godkjenning er gjennom denne planen delegert til administrasjonen. Før godkjenning kan det bli innhenta fråsegn frå fylkeskulturavdelinga.

Dei anlegg som skal godkjennast av Departementet (ikkje delegert til kommune) går fram av opplisting i pkt 2.5.2 i vegleiar V-0732 frå KD.

[www.idrettsanlegg.no](http://www.idrettsanlegg.no)

**Kommunale garantiordning for lån** er eit av dei viktigaste bidrag frå kommunen si side for å fremje laga sine utbyggingsprosjekt og må vidareførast som viktige verkemiddel i høve til anleggsutbygging i lagsregi. Gjennom god planlegging og økonomivurdering knytt til alle søknader har kommunen ikkje dei siste 20 åra opplevd behov for realisering av kommunale garantiar.

### **Moms-kompensasjon**

Det er innført ordning med delvis statleg momskompensasjon for lagseigde anlegg som får tilskot frå spelemidlane. Dette er eit viktig bidrag til samla finansiering av anlegg. Til no har anlegg som har søkt fått full momskompensasjon.

Der det er anlegg som vert gjennomført i kommunal regi, eller for anlegg som vert gjennomført i samarbeid mellom lag/organisasjonar og kommunen, vil kommunen kunne nytte momskompensasjon som del av finansiering av tiltaket. Ein føresetnad for dette, er at det er utarbeidd avtale om felles bygging/drift av anlegget, at kommunen står som formell anleggseigar eller søkjar ved søknad om tilskot frå spelemidlane, og at anleggsrekneskap vert ført over kommunen sitt rekneskap som eige prosjekt.

[www.idrettsanlegg.no](http://www.idrettsanlegg.no)

**Aktivitetmidlar fordelt gjennom Idrettsråd/idrettskrets** gjev årleg tilskot ut frå aktivitet, og er ein sterk stimulans til aktivitetsfremjande tiltak i laga. Ordninga er særleg retta mot born og unge.

**Aktivitetmidlar gjennom God Helse-programmet** vil i planperioden vere eit viktig stimuli i arbeidet mot tilrettelegging av lågterskeltilbod, og utvikling av tilbod til nye grupper. Dette vil og kunne vere midlar





som blir nytta i informasjon inn mot t.d. idrettslaga med sikte på etablering av slike nye tilbod, og til anna informasjonsarbeid knytt til t.d idrett- kosthald, og anna haldningsskapande arbeid.  
folkehelsekoordinator Volda kommune

**Eigeninnsats lag og organisasjonar:** Den største ressursen innan utbygging av anlegg og utøving av fysisk aktivitet er klart den økonomiske innsats og dugnadsinnsatsen som laga sjølv bidreg med gjennom eigenkapital til utbygging og drift, og dugnadsinnsats i samband med dette. Dette utgjer 2/3 av anleggsutbygginga og mest alle driftskostnader.

**Sponsing** ved økonomisk bidrag frå det lokale næringsliv gjennom direkte tilskot, gåver og rabattar, bidreg også sterkt til å styrke det økonomiske grunnlaget for laga sine utbyggingsaktivitetar og drift.

**Kulturmidlar** frå kommunen ville vere ei viktig direkte støtte til laga sine utbyggingar og drift. Det har imidlertid ikkje vore slike midlar i økonomiplan/busjett sidan 1999, og det synest ut frå kommunal økonomi no gir heller ikkje grunnlag for avsette midlar til slike tilskot i planperioden.

#### **Retningsliner for merking , skilting og tilrettelegging i natur og friluftsområde:**

Det er utarbeidd retningsliner for merking /skilting av turstiar og for utforming av informasjonsskilting knytt til natur og friluftsområda i Volda og Ørsta kommunar. Desse skal ligge til grunn for tiltak etter plan. ( Jf. vedlegg 3 til plan.) [www.merkehandboka.no](http://www.merkehandboka.no)

<http://mrfylke.no/Tenestemraade/Kultur/Kulturtilskot/Friluftslivstilskot>

med lenke til søknadsskjema:

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/Soknader/Info.aspx?id=7&soknadsaar=2014>

#### **4.1 Prinsipp for godkjenning av utbyggingsplanar og grunnlag for spelemiddelsøknad:**

(Idrettspolitisk førehandsgodkjenning av idrettsanlegg)

Ved søknad om tilskot frå spelemidlane skal det ligge ved førehandsgodkjente planar.

Det er kommunen som har mynde til å godkjenne planar for dei fleste typar idrettsanlegg, med unntak av større hallanlegg og spesialanlegg. For desse er godkjenningsansvaret lagt til Kulturdepartementet. Kulturdepartementet gjev forskrifter for kommunen si handsaming av planar og søknader om tilskot frå spelemidlane. Slik søknad om sentral godkjenning skal sendast via kulturavdelinga i Fylkeskommunen.

Den kommunale godkjenninga skal omfatte:

- *Idrettspolitiske tilhøve*
- *Idrettsfaglege tilhøve*
- *Anleggstekniske tilhøve*
- *Estetiske og miljømessige sider ved planane*
- *Økonomisk grunnlag*

Førehandsgodkjenning av planar kan skje når som helst gjennom heile året. Idrettsavdelinga i Fylkeskommunen si kulturavdeling er rådgjevarar for kommunen i slike saker. Førehandsgodkjenning av anleggsplanar som skal godkjennast av kommunen er gjennom denne planen delegert til administrasjonen.

I samarbeid med Idrettsrådet skal kommunen bidra til utvikling av kompetansen i laga gjennom informasjon og opplæring innan området planlegging av anlegg og utforming av spelemiddelsøknader.



#### 4.2 Oppfølging av anlegg

Etter gjeldende forskrifter for anlegg som får stønad frå spelemidlane, har kommunen eit overordna ansvar for spelemiddelanelgga i tillegg til utarbeiding av kommunedelplan for idrett og friluftsliv i kommunen, gjennom følgjande:

- årleg oppgradering av anleggsregisteret
- krav om kommunal garanti for ein del større anlegg
- rettleiing til lag og organisasjonar i prosjektering og søknadshandtering
- førehandsgodkjenning (idrettspolitisk godkjenning) av anleggsplanar og søknader
- ansvar for utbetaling av tildelte spelemidlar
- revisjonskontroll av anleggsrekneskap
- kontroll av og attestasjon på at anlegg er utført i samsvar med godkjende planar
- ansvar for at tilgjenge til anlegga fungerer etter intensjonen, og at vilkår for drift og vedlikehald av anlegga vert oppfylt.

#### 5.0 Handlingsprogram 2014- 2018.

Handlingsprogrammet skal gi ei oversikt over kommunens status og behov sett med omsyn til tiltak retta mot fagområdet idrett og friluftsliv, og ei prioritering mellom anleggstiltak som er planlagt utbygd i komande fireårsperiode. Planen bør også sjå på behova og moglege tiltak på lengre sikt.

Tiltaka i handlingsprogrammet er oppsett i prioritert rekkefølge.

For at eit anlegg skal få spelemidlar som delfinansiering, er det eit formelt krav at eit prosjekt er prioritert i handlingsprogrammet i kommunedelplanen.

Alle søknadsprosjekt skal vere førehandsgodkjent før tilskotssøknad kan sendast inn og før arbeid kan settast i gang.

Det er som vedlegg til plan utarbeidd eit x-el rekneark med oversyn over prioriterte anlegg, der ein har synleggjort kostnadsbilete og fordeling mellom kommunale bidrag, forventa tilskot frå spelemidlane og eigenandel.

#### Jf. Vedlegg 1. – Handlingsprogram 2014 – 18.

#### 5.1 Prioritering av tiltak: (jf. målsettingar i plan):

**Prioriteringar** av kommunale midlar til anlegg/drift innan fagområdet og prioritering av søknader om tilskot frå spelemidlane skal gjerast med grunnlag i denne kommunedelplanen, gjeldande retningslinjer frå Kulturdep. og etter samråd med Idrettsrådet i kommunen.

**Aktivitetar** som er i samsvar med NIF si grunnhaldning til barne- og ungdomsidrett, mosjons- og trimtiltak og aktivitetar som er retta mot særskilde risikogrupper i lokalmiljøet skal prioriterast.

**Kommunen** vil sikre areal til prioriterte idretts- og friluftslivsanlegg etter denne kommunedelplan, og skal bistå laga med grunnverv til anlegg prioritert i planen innanfor rammer avsett i økonomiplan/-årsbudsjett.



**Kommunen** vil innanfor økonomisk rammer i økonomiplan og budsjett etter nærare vurdering stille naudsynte kommunale garantiar for eigenkapitallån og lån til forskottering av spelemidler for prioriterte anlegg i plan.

**Kommunen** vil sjå til at skulen, idretten og friluftslivet sine behov for areal og anlegg vert samordna så langt råd. Skuleanlegga skal kunne utnyttast også utanom skuletida og ha funksjon som nærmiljøanlegg for områda der skulen ligg. Kombinasjonsanlegg i samarbeid mellom kommune og grendalag/idrettslag skal prioriterast.

**Kommunen** vil i planperioden vidareføre arbeidet med tilrettelegging for mosjon og friluftsliv gjennom utvikling av gang/sykkelvegar-, og tursti-nett i Volda, slik at det utgjer eit attraktivt system av ferdslårer for vinter- og sommarbruk i bustadområda, til frå bustad og skule/-arbeidsplass og fritidsaktivitetar.

**Kommunen** vil ved førehandsgodkjenning og ved godkjenning etter PBL sjå til at forskriftene sin intensjon om tilrettelegging for funksjonshemma vert ivareteke. Kommunalt Råd for funksjonshemma skal høyrast. Ansvar for førehandsgodkjenning av planar som skal godkjennast av kommunen er delegert til administrasjonen.

**Kommunen** skal gjennomføre ei årleg rullering av handlingsprogrammet i plan i samråd med idrettsrådet. Ansvar for den årlege rulleringa vert lagt til Forvaltningsstyret og vil vere samordna med årleg handsaming av søknader om tilskot frå spelemidlane.

**Kommunale anleggsmidler** skal nyttast inn mot ålmennyttige tiltak som t.d. sikring og opparbeiding av friområde, etablering av turstiar og løypenett, badeplassar og andre aktivitetsareal på offentlege område.

**Kommunen-Skogforvaltninga:** skal ved handsaming av planar for skogsvegar og vurdering av tilskot til slike, sjå til at tiltaket sin verknad i høve tilrettelegging for friluftsliv vert vurdert. Det skal stimulerast til løysingar som sikrar god samla nytte av tiltaka, t.d. samanbinding av ulike vegsystem, som sikrar samanhengande bruksvegar/stiar for friluftsliv. Krav i høve til standard og utforming må også sjåast i høve til at skogsvegar skal/vil ha slik felles bruk.

**Felles retningsliner for merking, skilting og tilrettelegging i natur og friluftsområdenomgang for Volda og Ørsta kommunar** skal ligge til grunn for tiltak etter plan. (Jf. vedlegg 3 til plan.)



## 6.0. Prioritering - framlegg til nytt handlingsprogram for perioden 2014 – 2018:

Ei viktig utfordringa ved utarbeiding av plan for fysisk aktivitet og utbygging av anlegg for idrett og friluftsliv er å få fram god oversikt over status for eksisterande anlegg-, og sikre god avklaring av behov-, for så å kunne samordne og målrette prioriteringane mot dei viktigaste utbyggingstiltaka. Dette er naudsynt dersom ein skal få til ei effektiv styring av den kommunale innsatsen, og sikre eit godt og pårekleleg grunnlag for prioriteringar av søknader om spelemiddeltilskot. Som vedlegg til saka ligg ei slik anleggsoversikt. Denne er ikkje fullstendig, men gir likevel ei samla godt oversyn for anleggssituasjonen og er eit godt grunnlag vidare arbeid med planen, og prioriteringar tilknytt denne.

Det er mange faktorar som spelar inn i høve til dei lags-initierte tiltaka. Planen er såleis også open for endringar og skal vere fleksibel i høve til prioritering- /rangering mellom prosjekt, då dette ofte kan svinge fort ut frå satsinga frå laga si side.

Det er lagt opning for nye aktivitetar som dukkar opp, og teke høgde for at anlegg der aktiviteten er redusert/borte kan omdefineras og gjevast endra bruk.

Planen tek elles høgde for at ein stadig større del av fysisk aktivitet er uorganisert og at dette skjer på andre arenaer enn det som tidlegare har vore tradisjon.

Vektlegging av fysisk aktivitet og idrett i førebyggjande helsearbeid har eit stadig aukande fokus. Ein vil såleis også i komande periode planlegge og tilrettelegge for aktivitet ut frå eit mosjon og helseperspektiv til liks med den tradisjonell idrettsanleggs-tenkinga.

Satsing på tilrettelegging av sentrumsnære friområde/friluftsområde og auka satsing på nærmiljøanlegg, som t.d auka bruk og oppgradering av skuleområda i tråd med intensjon i læreplan, vert søkt prioritert. For å stimulere til vidare utvikling og for å oppretthalde den store frivillige innsatsen i anleggsutvikling og tilrettelegging for fysisk aktivitet trengs det også eit sterkt offentlege engasjement på området.

*”Ei kommunal krone til idrett og friluftslivsarbeid tilskot løyser ut ei samla investering på 10 kroner gjennom lagsretta tiltak, ved eigenkapital, dugnadsarbeid og statlege tilskot”* – altså er slike kommunale bidrag ei svært god investering sett i høve til kommunen sitt mål om å tilrettelegge for auka fysisk aktivitet og betra folkehelse.

Behova for opprusting av skule- og barnehageområda som viktige aktivitetsarenaer og nærmiljøanlegg er understreka. Intensjonane i læreplan og levereglar i skule og barnehage om dagleg fysisk aktivitet, om bruk og læring i naturen er viktige element som krev klare formuleringar nedfelt i rutinar.

Dei aktivitetsskapande lågterskeltilboda i regi av t.d. God Helse –programmet har vist seg som ein positiv tilvekst og eit tilbod som mange nyttar. Dette bør vidareutviklast.

### 6.1 Kontinuerlege organisasjonsutviklande tiltak:

#### **Fokus på haldningsskapande arbeid i lag, barnehage og skule:**

*Barn –vaksne – rollemodellar - ansvar idrettslaga i samråd med Idrettsrådet*

*Mot – kampanjar - ansvar idrettslag/skular i samråd med Idrettsrådet*

*Integrering - mangfald i aktivitetstilbod/nivå.*

*Fråfallstiltak - td. Ikkje konkurranseretta aktivitetar i regi av laga.*

#### **Opplæring og rekruttering av leiarar/trenarar:**

*Grunnkurs for leiarar – organisasjonskunnskap. Ansvar idrettslaga i samråd med Idrettsrådet*

*Trenar/aktivitetsleiarkurs. Ansvar idrettslaga i samråd med Idrettsrådet*



*Utveksling av erfaringar mellom laga – lære av kvarandre. Ansvar idrettslaga/idrettskretsen i samråd med Idrettsrådet*

#### **Stilling som idrett –(kultur)sekretær i kommunen.**

Ein viktig funksjon for å stø opp under idrettslagsarbeidet og utviklingstiltak i laga. Viktig også som bindelekk mellom kommunen og lag/organisasjonar. Kommunen har ikkje slik stilling i dag. *Frivilligsentralen bør omorganiseras til å ta denne rolla.*

### **6.2 Kontinuerlege aktivitetsskapande tiltak:**

#### **Stø opp under aktiviteten i laga gjennom rammeføretnader som:**

- *Tilskot til drift gjennom spelemiddelordninga. Ansvar NIF/Idrettskrets og Idrettsrådet*
- *Sikring av areal til idrettsanlegg og utbygging av anlegg. Ansvar kommunen/laga.*
- *Utnytting av ordninga med momskompensasjon for anlegg der utbygging skjer i samarbeid mellom kommunen og lag/organisasjonar.*
- *utvikling av nære friluftsområde/turstiar og løypenett for å stimulere til auka fysisk aktivitet. Ansvar kommunen i samarbeid med lag/organisasjonar.*
- *Aktivt nytte mulegheitene etter friluftslova for å legge til rette for viktige tur og skiløyper i utmarka i dei viktigaste utfartsområda.*
- *Oppretthalde og utvikle aktivitetstilbod i regi av God Helse-programmet. Ansvar kommunen i samarbeid med ulike lag/org.*
- *Satsing på fysisk aktivitet som helse- og læringsutviklande tema i skular og barnehagar. Ansvar kommunen/skulane/barnehagane*
- *Etablering av gode og sikre skulevegar, gang/sykkelvegnett som stimulerer til å gå og sykle i kvardagen.*
- *Utarbeide mal for utforming og innhald på leikeplassar i bustadområda. (felles mal for kommunane på S.S under utforming.)*

### **6.3 Prioritering av anleggstiltak:**

Prioriteringslista i pkt. 61.3 går langt ut over dei rammer som er realistiske å få gjennomført og sikra tilskot til i perioden 2014-18.

I reknearket , vedlegg 1 til plan – Handlingsprogram 2014-2018 er det sett opp ei prioritert liste fordelt over åra 2014 – 18.

Innan for dei samla opplista tiltaka vil det vere rom for endringar gjennom årleg rulleringsprosess ved handsaming av søknader om tilskot frå spelemidlane, og ut frå kva rammer frå spelemidlane som årleg vert tildelt M.R.Fylke .

#### **Ordinære Idrett og Friluftslivs - anlegg:**

(Ordinære anlegg er anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet- gjeld også rehabilitering av anlegg)

1. **VTI – Nordisk:** Utbygging av ski/lysløype Reset, del III
2. **Mork II – Kunstgrasdekke:** 7-er bane på Langemyra
3. **VTI-Skiskyting:** nyanlegg skiskyting del 1  
nyanlegg skiskyting del 2
4. **Volda Kommune –Tilretteleggingstiltak i tur/friluftslivsområda rundt sentrum:**  
Ulike delprosjekt knytt til -Skilting, orienteringstavler, gapahukar, bål plassar, nye stiar/turløyper og samanhengande Tur/skiløype Engeset – Reset. Fleire mindre anlegg. (årleg prioritering).



5. **VTI-Fotball:** Fotballhall
6. **Voldahallen:** nymerking av Volleyballbane
7. **Årneset – badeplass:** Vidareutvikling
8. **VTI-Skiskyting:** nyanlegg skiskyting del 3
9. **Rotevassdalen** – langsiktig tilrettelegging for ski/turløyper gjennom utarbeiding av reguleringsplan, sikring av grunn
10. **Lys turveg** Vikebygdvegen til Årneset og til Volda stadion
11. **VTI/Volda kommune:** orienteringskart (sentrum-skulekart, Reset - Rotevassdalen, Klepp-Nordalen, Morkaåsen-Hovdeåsen)
12. **Rideklubb/Vestri:** Ridehall
13. **Botnasanden: planavklaring** -sikring av grunn
14. **Turveg Rotevatnet:** planavklaring sikring av grunn
15. **Folkestad grendautval:** Folkestaddalen – diverse friluftslivstiltak
16. **Bordtennishall**

#### Nærmiljøtiltak:

1. **Volda Kommune/ Volda Rullarlag:** skateboardanlegg del 1.
2. **Volda Kommune/ Volda Rullarlag:** skateboardanlegg del 2.
3. **Volda Kommune/ Volda Rullarlag:** skateboardanlegg del 3
4. **Vestsida il:** rehabilitering av dekke i ballbinge
5. **Øyra skule:** Aktivitetspark (3 ulike prosjekt, eit til erstatning for eks. anlegg pluss to nye)
6. **Renovering og opparbeiding av nærleikeplassar/friluftsområde i bustadfelta:** samarbeid mellom kommunen og grendautvala
7. **Folkestad Skule:** nærmiljøanlegg, aktivitetsareal
8. **Dalsfjord skule:** aktivitetsareal
9. **Bratteberg** – tilretteleggingstiltak i friområde(tursti, akebakke/ aktivitet og trivselsareal)

#### Andre tiltak:

**Gang/Sykkelveg mellom Ørsta og Volda (Egset – Furene)**( finansierast over statlege vegmidlar)

#### Innløysing/opparbeiding av friområde /friluftsområde.

Aktuelle prosjekt for søknad til Miljødirektoratet (tidlegare DN Direktoratet for Naturforvaltning).

- Areal til Botnasanden badeplass
- Areal til skiløyper i Rotevassdalen
- Areal til turveg rundt Rotevatnet
- Friområde Andaneset (jf Kommunedelplan V-sentrum)

#### 7.0 Årleg rullering:

Innanfor området idrett og friluftslivstiltak og nærmiljøanlegg vil den endelege prioriteringa skje årleg i samband med handsaming av søknader om tilskot frå spelemidlane. Prioriteringa mellom tiltaka i plan er såleis ikkje absolutt, men vil kunne endrast ved den årlege prioriteringa



avhengig av i kva grad det einiskilde prosjekt vert klarert planmessig-, om det økonomiske grunnlag og rett til bruk av grunn m.m er avklara.

Prioritering av dei kommunale anlegga vil vere avhengig av kva midlar som vert stilt til disposisjon gjennom økonomiplan/årlege budsjett.

Kommunen har sikra grunn til areal for ny Fotballhall og for Skateanlegg ved Volda stadion. Utbygging av Fotball hallen skjer no i eigen regi av VTI-Fotball, med eit årleg driftsbidrag frå kommunen.

Det er også sett av midlar til planlagt skatepark for utbygging i planperioden, der utbygginga vil bli gjennomført i samsvar med avtale inngått mellom kommunen og Volda Rullarlag.

Det er elles i planperioden sett av midlar til miljøtiltak/friluftslivstiltak med kr. 300.000 pr år..

Dette kan nyttast til kommunale tiltak eller i samarbeid med innsats frå lag/organisasjonar for auka utnytting i fellesprosjekt. Desse midlane gir grunnlag for søknad om tilskot frå spelemidlar, og kan dra nytte av frivillig innsats frå lag/organisasjonar som gjer at samla ramme vert minst 3-dobla.

Idrettskretsen hevdar ut frå sine erfaringstal at kvar offentleg krone til slike tiltak/anlegg utløyser inntil 9 kr frå andre og i frivillig innsats (1 : 10 regelen).

Det er i tidlegare periode sett av midlar til eigenkapital for nærmiljøtiltak pr. år (min. kr.250.000 i eigenandel) i kommunal regi. Dette bør vidareførast.

Det er lagt inn grunnlag for slike anlegg i etableringar i uteområda for ny Øyra skule.

Ut over det er det ikkje sett av eigne midlar til idrett og friluftsmål i perioden 2014-2018.

Det er heller ikkje i økonomiplan sett av midlar til kommunal innløysering av friområde.

Statleg delfinansiering gjennom ordninga som Miljødirektoratet organiserer er ut frå dette ikkje særleg aktuelt i perioden. Ein må likevel arbeide for tilnærming til ordninga, gjennom godt plangrunnlag og søknader knytt til mogeleg innløysering og bidrag til prosessgjennomføring. Eventuelle tilsegn om slik bistand blir å ta med inn i vurderingar knytt til neste års budsjett/ og økonomiplan. Jf prioriteringar i denne planen.

Det skal og vere rom for å prioritere inn nye tiltak ut frå initiativ frå lag/organisasjonar ved den årlege handsaming av spelemiddelsøknader, og også å gjere endringar ut frå offentleg pålegg for utbetringar/-oppgradering av anlegg.

### **7.1 Langsiktige oppgåver.**

Med utgangspunkt i dei behova som er avdekka i tidlegare plan og gjennom innspel no ved revisjon, har vi sett opp ei uprioritert liste med ei oversikt over dei mest aktuelle utbyggingsoppgåvene innanfor idretts-, nærmiljø- og friluftssektoren dei komande ti til tolv åra.

Av større tiltak som ikkje er funne plass til i handlingsprogrammet for komande fireårsperiode, men som bør vere aktuelle som langsiktige mål for utviklinga i kommunen er registrert og sett opp i ikkje prioritert rekkefølge:

Ordinære Idrett og Friluftslivs - anlegg:

Utbygging av hall-kapasiteten i kommunen

Volda kommune/ev lag: - ny hall Øyra

Volda kommune: utbetring salar/garderober V.Ungdomsskule

VTI-Fotball – rehabilitering av Kunstgrasbane

Volda kommune – Voldahallen: utbetringprosjekt.

Volda skisenter: nye nedfartsløyper opparbeiding

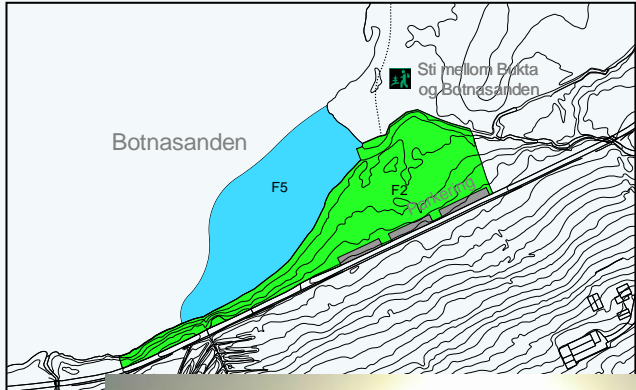





HANDLINGSPROGRAM FOR AKTIVITETSTILTAK OG UTBYGGING AV ANLEGG FOR IDRETT, FRILUFTSLIV OG NÆRMILJØ I VOLDA KOMMUNE FOR PERIODEN 2014 - 2018																						
Volda 11.02.2014																						
Anlegg, tiltaksnavn	Stad/grend	Kommunalt engasjement planl. int.	Anleggs kostnad 1000kr	Anleggsstart - gjennomføring/ finansiering																		
				2013			2014			2015			2016			2017			2018			
				K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	
<b>NYE ANLEGG FOR IDRETT OG FRILUFTSLIV:</b>																						
IF1	VTI -Nordisk Lysløpe-utviding - del 3 tidlakarbygg klubbhus.	Reset	2011 2010 2200				2200	700														
IF2	Mork il -kunstgrasdekke	Mork	2012 2010 1300				1300	400														
IF3	Skiskyttaranlegg Reset - del 1	Reset	2012 2010 3500				2500	1000														
IF3	Skiskyttaranlegg Reset del 2	Reset	2011 2010 2200						700													
IF4	Volda kommune m.fl. -ulike friluftslivstiltak	Sentrum	2014				250	200	100													
IF5	VTI -Fotball - Fotball -treningshall	Sentrum	2013 2013 13000	grunn			6000	7000	1400			1400										
IF6	Voldahallen - ny oppmerking Volleyballbane	Sentrum	2013 ok	50				50														
IF7	Volda kommune - Årneset badebass utviding aktivitetsareal		2012 2010 200																			
IF8	Skiskyttaranlegg Reset del -3	Reset	2012 2010 3100				1300		800			1000										
IF9	Skiløype Rotevassdalen fullføring		ok ok	500						Planlegging			100	100				100	100	100		
IF10	Volda kommune - lys tursti Årneset stadion	sentrum	ok 2014	600									300	300	100							
IF11	Volda kommune -orienteringskart	sentrum	2014	400						100		200										
IF12	Volda Rideklubb - ridehall	Vikebygda	2008 2009	6 000									1000	2000				1000	2000			
IF13	Botnasanden -planavklaring/sikring	Sentrum	2014	1500						Planlegging						200	300		200	300		
IF14	Turveg Rotevatnet planlegging/sikring	Sentrum	2014							Planlegging									1000	2100	1400	
IF15	Folkestaddalen - div. friluftslivstiltak	Folkestad	ok	400												200	200					
IF16	Bordtennishall	Volda										Planlegging										
Sum nye idrettsanlegg i perioden				34950	0	0	14200	300	2300	8550	0	2200	1000	300	3700	2200	300	1500	3300	2400	1800	0
<b>FRAMLEGG TIL HANDLINGSPROGRAM FOR AKTIVITETSTILTAK OG UTBYGGING AV ANLEGG OG OMRÅDE FOR IDRETT, FRILUFTSLIV OG , NÆRMILJØ I VOLDA KOMMUNE I PERIODEN 2014 - 2018</b>																						
Volda 11.02.2014																						
Side 2																						
NÆRMILJØANLEGG:																						
		planl.	innl.	2013			2014			2015			2016			2017			2018			
				K/F	SM	PR	K/F	SM	PR	K/F	SM	PR	K/F	SM	PR	K/F	SM	PR	K/F	SM	PR	
N1	Volda skatepark del 1	Sentrum	2012 ok	600		200	400															
N2	Volda skatepark del 2	Sentrum	2012 ok	1000			300	600				100										
N3	Volda skatepark del 3	Sentrum	2012 ok	800				200	300			300										
N4	Vestsida il - rehabilitering dekke i ballbinge	Ulvestad	2013 ok	600			300	300														
N5	Øyra skule - Aktivitetsparkdel 1	Sentrum	2014 ok	600					300	300												
N5	Øyra skule - Aktivitetspark del 2	sentrum	2014 ok	600					300			300										
N6	Folkestad skule	Folkestad	2014 ok	600																		
N7	Folkestad il - aktivitetsareal folkestadvatnet	Folkestad	2014 ok	600																		
N8	Dalsfjord Skule - aktivitetsareal	Dravlaus	2014 ok	400																		
N9	Bratteberg - riltak i friområde	Bratteberg	2014 ok	600																		
Sum nærmiljøanlegg i perioden				6400	0	200	400	0	600	1100	600	600	400	0	300	0	0	0	0	0	0	0
<b>Sum - alle typer anlegg</b>				41350	0	200	14600	300	2900	9650	600	2800	1400	300	4000	2200	300	1500	3300	2400	1800	0
<b>Bokstavforklaring - avkortninger:</b>																						
F: Idrettsanlegg nye og rehabilitering av eksisterende																						
F: Friluftslivsanlegg		K/F:	Kommunale midlar ev. andre off. tilskot																			
N: Nærmiljøanlegg		SM:	Spelmidlar																			
		PR:	private midlar/ lag og organisasjonar																			

# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

1: lite behov for sikring 2: 3: middels behov for 4: 5: stort behov for sikring	Behov for statleg sikring	Andre sikringsmåtar
I og ved by og tettsteder Viktige ferdssårer: stier, leder, grøntstruktur	<p style="text-align: right;"><b>Behovs-rangering, sikring: 5</b></p> <h3>Botnasanden badeplass ved Rotevatnet</h3> <p><b>Beskrivelse:</b> Badeplassen <i>Botnasanden</i> i den austlegaste delen av Rotevatnet er eit attraktivt friluftsområde i kommunen. Området utgjer ilag med friluftsområdet på <i>Årneset</i> (i den andre enden av vatnet) eit av tyngdepunkta i grøntstrukturen kring Volda sentrum.</p> <p><b>Reguleringsstatus:</b> friområde. Reguleringsplan godkjent i 2004. Bør innløysast innan 2014</p> <p><b>Aktuelle tilretteleggingstiltak:</b> Parkeringsplass, sanitæranlegg, skjøtsel av vegetasjon</p>	<p><b>Andre sikringsmåtar:</b> Kommunal innløysing, leigeavtale</p>  

# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

Behovs-rangering, sikring: **2**

### Elvadalen, Volda sentrum

Beskrivelse:

Elvadalen med Øyraelva utgjer eit hovudelement i grønstrukturen i Volda sentrum. Kommunen har gjennomført betydelege tilretteleggingstiltak i området.

For å hindre gjenbygging av areala langs begge sider av elva er det behov for å sikre meir areal til friluftsmål.

Reguleringsstatus: friområde

Eige: privat

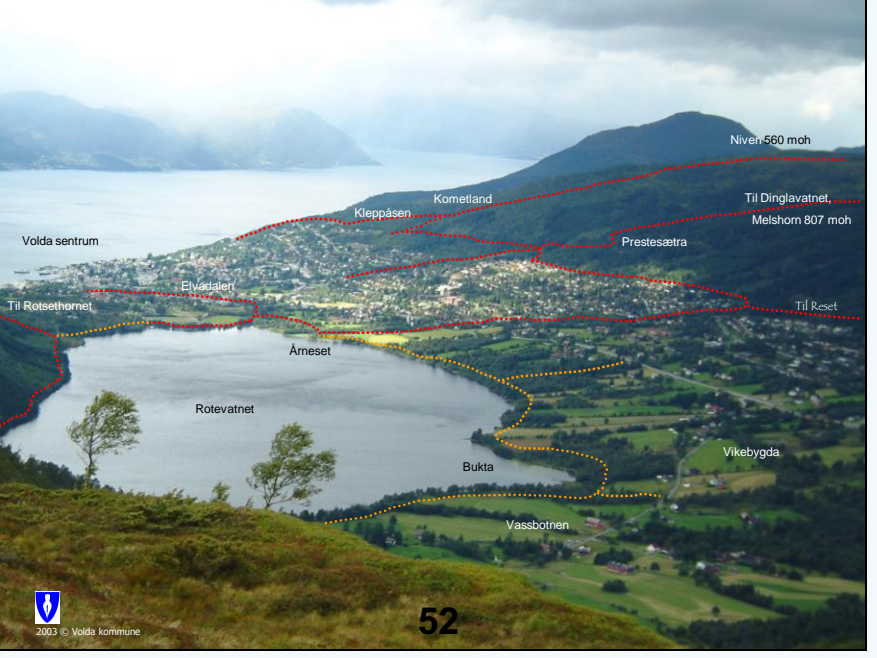
Aktuelle tilretteleggingstiltak:  
Vegetasjonsskjøtsel, sti



Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale





Volda sentrum

Niven 560 moh

Kleppåsen

Kometland

Til Dinglavatnet

Melshorn 807 moh

Til Rotsethornet

Elvådalen

Prestesætra

Til Reset

Årneset

Rotevatnet

Bukta

Vikebygda

Vassbotnen



# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

### Behovs-rangering, sikring: 1

## Heltneelva friområde

#### Beskrivelse:

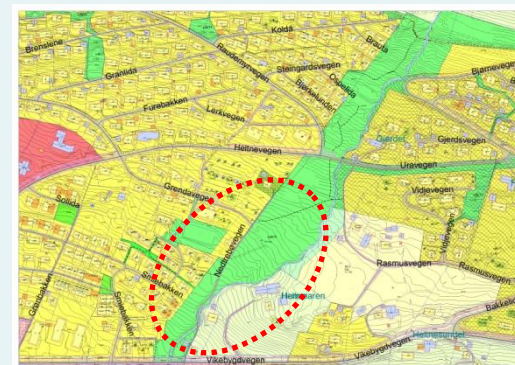
Viktig del av grønkorridor/ferdselsåre gjennom byggefelta i sentrum mellom områda ved Rotevatnet/Årneset og fjellet ovanfor.

#### Aktuelle tilretteleggingstiltak:

Skjøtsel av vegetasjon, stiar, kvilebenkar

### Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



### Behovs-rangering, sikring: 3

## Skiløypetrasè Rotevassdalen

#### Beskrivelse:

Skiløypetrasè mellom Krøvelseidet og Rotevassdalen i grenseområda mellom kommunane Ørsta og Volda. Lengd: 4,5 km. Lågterskel skiløypetilbod med høg bruksfrekvens. Lett terreng, attraktivt for alle grupper av befolkninga, spesielt for småbarnsfamiliar der skiferdigheiter skal øvast. Det er ønskjeleg med planmessig forankring vedr bruken av areala, då det har vist seg vanskeleg å etablere langsiktige avtalar.

#### Aktuelle tilretteleggingstiltak:

Kommunen vil no gjennomføre bygging av parkeringsplass på statleg sikra grunn i området der starten på løypa er lokalisert. Det vil også bli gjort drenerings- og planeringstiltak i skiløypa med økonomisk støtte frå to lokale bankar.

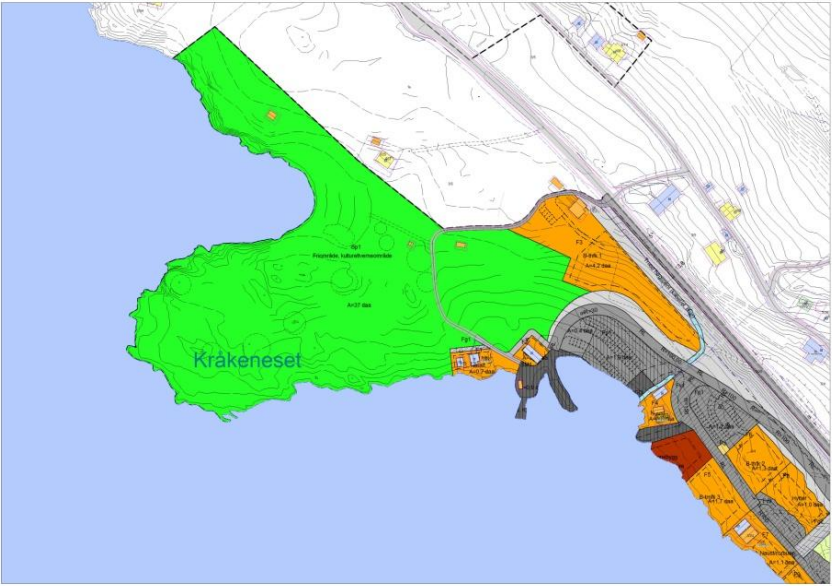
### Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

<p style="text-align: right;"><b>Behovs-rangering, sikring:</b> <span style="border: 1px solid black; padding: 2px;">3</span></p> <h3 style="text-align: center;">Turveg ved Leiteland, Rotset</h3> <p><u>Beskrivelse:</u> I eit område aust for Volda stadion er det behov for å utvide friområdet slik at turvegen i området kan leggest nærare Rotevatnet.</p> <p><u>Aktuelle tilretteleggingstiltak:</u> Bygging av turveg i ei strekning på om lag 200m</p>	<p><b>Andre sikringsmåtar:</b> Kommunal innløyising, leigeavtale</p>
<p style="text-align: right;"><b>Behovs-rangering, sikring:</b> <span style="border: 1px solid black; padding: 2px;">5</span></p> <h3 style="text-align: center;">Kråkeneset, Lid</h3> <p><u>Beskrivelse:</u> Attraktivt friluftsområde knytt til sjø beliggande i området Lid/Berkneset. Eitt av få relativt flate friluftsområde knytt til sjø. Svaberg for soling, fising, bading, kajakk.</p> <p>Reguleringsstatus: friområde Eige: privat</p> <p><u>Aktuelle tilretteleggingstiltak:</u> Bygging av parkeringsplass, tilrettelegging for rørslehemma, sanitæranlegg, kulturminnefokus, (fleire gravrøyser på området)</p>	<p><b>Andre sikringsmåtar:</b> Kommunal innløyising, leigeavtale</p> 

# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

Behovs-rangering, sikring: **2**

### Åseneset, Mork/Ekset

Beskrivelse:

Friområde knytt til sjø der det er aktuelt å legge til rette for bading, fising o.l. Området ligg i nær tilknytning til Mork rehabiliteringssenter. - universell utforming

Aktuelle tilretteleggingstiltak:

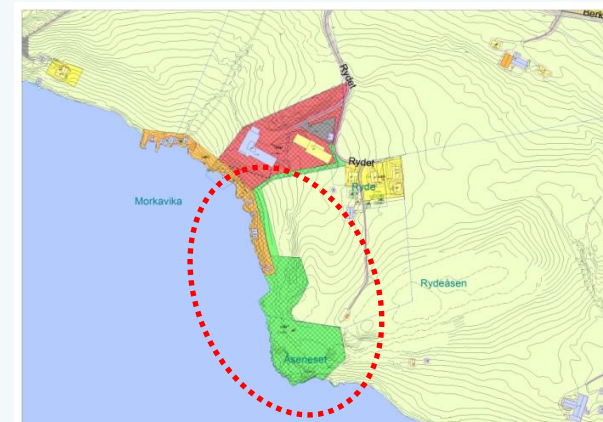
Bygging av tursti, fiskebrygge o.l.

Reguleringsstatus: friområde

Eige: privat

Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



Behovs-rangering, sikring: **2**

### Strandfjøra, Volda sentrum

Beskrivelse:

Sentrumsnært friområde

Aktuelle tilretteleggingstiltak:

Sti, skjøtsel av vegetasjon, parkeringsplass

Reguleringsstatus: friområde

Eige: privat

Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

### Løvikneset

Behovs-rangering, sikring: **1**

Beskrivelse:

Attraktivt friområde i Dalsfjorden.

Aktuelle tilretteleggingstiltak:

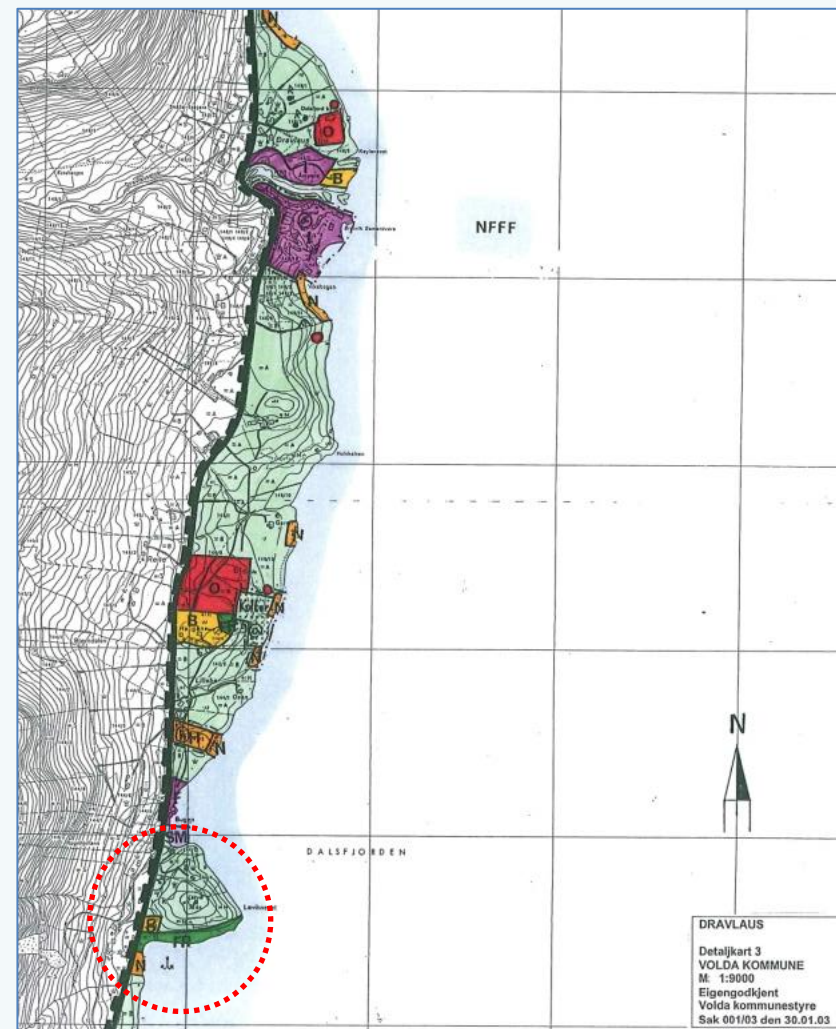
Skjøtsel

Reguleringsstatus: friområde

Eige: privat

### Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløysing, leigeavtale





# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

Andre viktige kategorier: nye eller gamle

Behovs-rangering, sikring: **1**

### Frionråde ved Vikebygdelva

Beskrivelse:

Frionråde langs Vikebygdelva. Grønkorridor nært byggefeltet i Heltne/Bratteberg og Vikebygd skule.

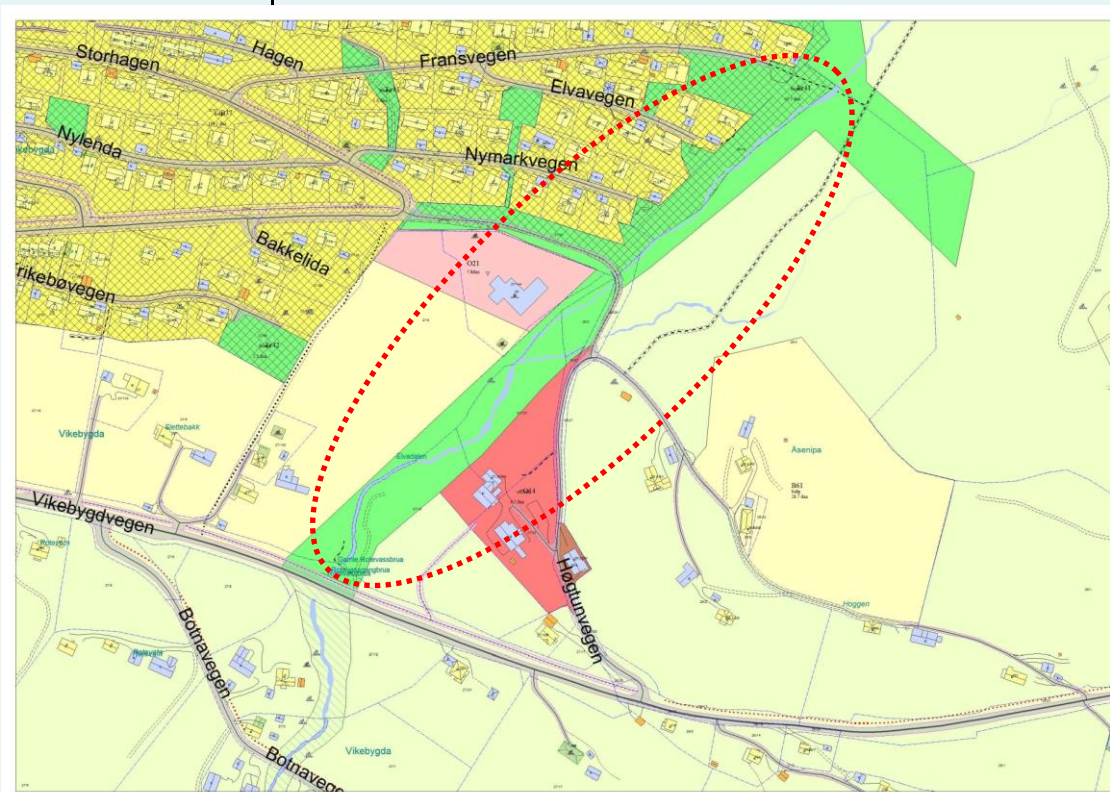
Aktuelle tilretteleggingstiltak:

Skjøtsel av vegetasjon, stiar

Reguleringsstatus: frionråde  
Eige: privat

Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



# Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

## BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

### Behovs-rangering, sikring: **2**

## Andaneset friområde

#### Beskrivelse:

Sentrumsnært friområde med gangavstand frå store delar av Volda sentrum. Aktuelle aktivitetar: fiske, turgåing, rekreasjon

#### Aktuelle tilretteleggingstiltak:

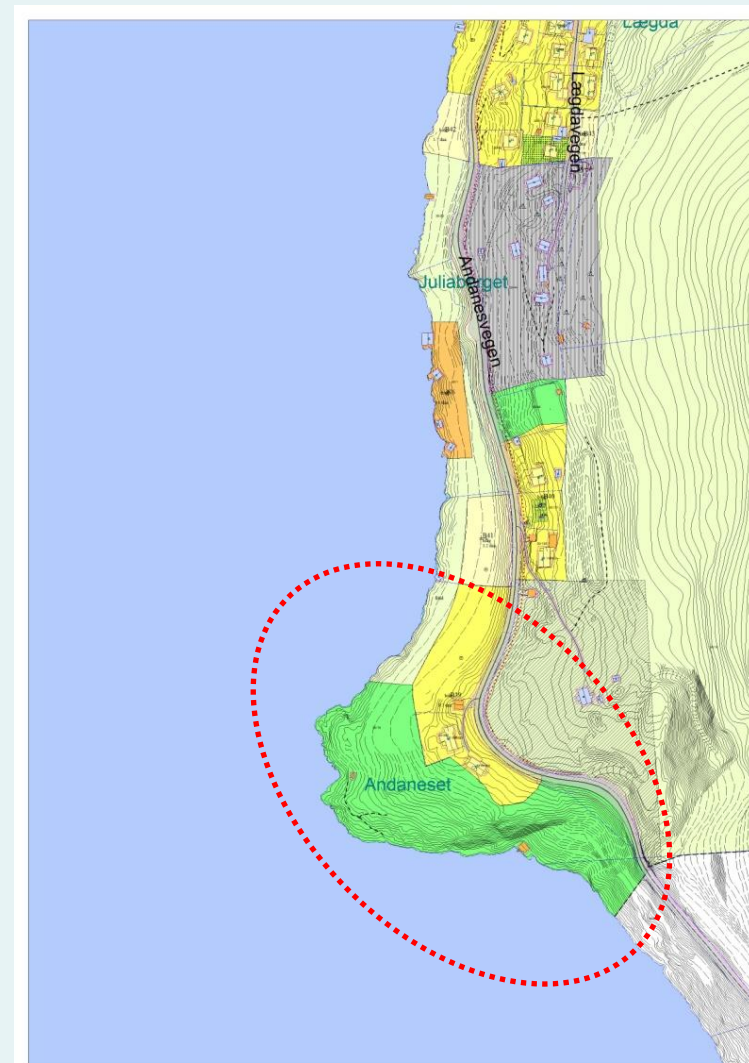
Stiar, parkering

Reguleringsstatus: friområde

Eige: privat

### Andre sikringsmåtar:

Kommunal innløyising, leigeavtale



## Nasjonal handlingsplan for statleg sikring og tilrettelegging av friluftsområde - DEL II

### BEHOV FOR SIKRING AV NYE OMRÅDER i Volda kommune

	<b>Bergsvegen – Fransplassen</b> Tursti - rås	
	<b>Flæda – Løvika (bade plass sjø)</b> Tursti, benkar/bord, informasjonstavle, vegatesjonsrydding	
	<b>Reitefeltet tursti</b> Tursti, benkar/bord, informasjonstavle, vegatesjonsrydding	
Supplering		



## SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2016/1919

Arkivkode: D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
247/16	Formannskapet Kommunestyret	13.12.2016

### "STADION-PARKEN" - SKNAD OM KOMMUNAL GARANTI FOR LÅN OG LØYVE TIL BRUK AV KOMMUNAL EIGEDOM.

#### Administrasjonen si tilråding:

1. Med atterhald om Fylkesmannen si godkjenning, gir Volda kommune kommunal garanti til VTI Alliance for lån pålydande kr. 2.500.000,- på dei vilkår som går fram av lånetilbod vedlagt garantisøknaden.

Garantien vert gjeven på slike vilkår:

- Garantien er ein simpel kausjon.
- Garantien skal avkortast i takt med utbetaling av spelemidlar og refusjon av mva. til anlegget og etter skissert nedbetalingsplan.

#### Vedleggsliste:

VTI-Allianse - Søknad om kommunal garanti med vedlegg:

- utkast til avtale om rett til bruk av grunn
- Sparebank 1- lånetilsegn
- Stadionparken -infoark
- Stadionparken - prosjektbeskrivelse
- Stadionparken - førehandsgodkjenning
- VTI-Allianse - styrevedtak -opptak av lån.

#### Uprenta saksvedlegg:

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljø  
Kommuneplanen sin samfunnsdel

#### Saksopplysningar/fakta:

Stadion-parken er ein plan for utvikling av eit allaktivitetsområde i området ved Volda stadion. Her søker ein å få på plass nye aktivitetsareal og samordne dette med ei parkmessig utforming av området, med tilknytningar mot turvegane og naturområdet i Elvadalen m.m.

Prosjektet er planlagt utført i samarbeid mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Friluftsföreninga Volda og Volda kommune.

Planar for prosjektet er gitt idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning for stønad frå spelemidlane som nærmiljøtiltak.

Eg viser nærare omtale i søknad og vedlagde prosjektbeskrivelse .

VTI-Allianse har påteke seg samordningsansvar for opparbeiding av den planlagde "Stadionparken.

Laget søker no om kommunal garanti for låneopptak i Sparebank 1, for å sikre naudsynt byggelån til prosjektet.

I søknaden heiter det m.a.:

*"I samarbeid mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Friluftsforening, og Volda kommune er det utarbeidd prosjektplan for felles aktivitetspark i stadionområdet.*

*Prosjektet har fått nemninga "Stadion-parken" og er tenkt gjennomført som nærmiljøanlegg der alle dei aktuelle Jaga medverkar og der kommunen yter bistand ved planlegging og direkte stønad lagt inn i budsjett for 2016 og 2017.*

*Park-prosjektet er etter søknad, jf vedlagde prosjektbeskrivelse, gitt idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning for søknad om tilskot frå spelemidlar, ved brev av 16.11.2016, på visse vilkår.*

#### **Grunnavtale:**

*Området er eigd av Volda kommune.*

*Det er ein føresetnad for at prosjektet kan oppnå tilskot frå spelemiddelordninga at kommunen gir langsiktig rett til bruk av grunnen. Det er utarbeidd framlegg til avtale om slik bruk av grunnen og vi ber om godkjenning av denne. (jf. vedlegg).*

*Avtalen er utforma i samsvar med liknande avtale inngått med Volda Rullarlag om areal til Skateparken. Avtalen gir grunnlag for at VTI-allianse, (i samarbeid med dei andre laga), kan gjennomføre prosjektet og ha grunnlag for søknad om tilskot frå spelemidlane som nærmiljøanlegg.*

#### **Søknad om kommunal garanti for lån:**

*Det er ein føresetnad for søknad om tilskot frå spelemidlane at anlegget kan vise til sikra finansiering. Som samordnande søker og tiltakshavarane, søker vi difor kommunal garanti for lån til naudsynt kapital.*

*Dette gjeld lån til forskottering av spelemidlar og resterande eigenkapital.*

*Spelemidlane vil kunne utgjere samla kr. 1.200.000 ( 4 anlegga -inntil kr. 300.000) og eigenkapitalbehovet ut over dette er rekna til kr. 980.000. Samla lånebehov er etter dette rekna til kr. 2.500.000. Dette for også å dekke renter i byggeperiode og fram til utbetaling av spelemidlar.*

*VTI-Allianse har fått tilsegn om slikt lån under føresetnad av kommunal garanti.*

#### **Samla totalkostnad for "Stadion-parken":**

*Den samla "Stadion-parken" er prosjektert og kostnadsrekna som samla anlegg, men delanlegga er tenkt gjennomført som eigne spelemiddelprosjekt-nærmiljøanlegg.*

*Det vert etablert eiga kalkyle og prosjektrekneskap for kvart delanlegg i samband med søknad om tilskot frå spelemidlane. Kostnadane er basert på innhenta tilbod.*

*Noko uavklara spørsmål står att med omsyn til leveranse av det einskilde anlegg, der endeleg opplegg for dugnadsarbeid m.m. skal nærare avklarast med leverandør.*

*Det kan også vere grunnlag for at ein i tilbodsrunde kjem fram til endra tilbodsprisar (betre tilbod) i høve til det som no er lagt til grunn. (Totalkostnadane i delanlegga vil i så fall bli redusert.)*

Kostnader for dei ulike delanlegga: (etter fordeling av felleskostnader)

Delanlegg 1. Aktivitetspark-fritreningsanleg	- kr 927.500
Delanlegg 2. Lysanlegg for området og intern tursti gjennom området inkludert sitteplassar mm	- kr 1.133 .400
Delanlegg 3. Klatreparken	- kr. 1.060.750
Delanlegg 4. Aktivitetsareal/Street-basket/is bing	- kr 948.850
<b>Samla totalkostnad</b>	<b>- kr 4.070.500</b>

Finansieringa er planlagt slik

Tilskot Volda kommune - budsjett 2016	- kr 250.000
- budsjettframlegg 2017	- kr 500.000
Delfinansiering - Friluftsföreininga i Volda - del 1.	- kr. 467.500
Tilskot spelemidlar nærmiljøanlegg del 1, 2,3 og 4 (50%)	- kr 1.200.000 ( 4 søkn. 1 til 3år?)
Dugnad egne krefter	- kr 673.625
Eigenkapital (andre tilskot/gåver- m.m) og ev. lån	- kr. 979.375
<b>Samla finansiering</b>	<b>- kr 4.070.500</b>

Andre tilhøve vedkomande finansiering:

Spelemiddeltilskot:

Om prosjektet vert høgt prioritert i kommunen vil det vere grunnlag for tilskot frå spelemidlane til anlegget frå 2017. Erfaringsmessig vil tildeling av spelemidlar for heile prosjektet skje over 2-3/4 år. Spelemiddeltilskota vil gå til nedbetaling av lån straks dei vert utbetalt.

MVA-kompensasjon:

Mva -kompensasjon er ikkje rekna inn som del av finansieringa, men vil vere svært sannsynleg for heile tiltaket. Ved full mva-refusjon etter dagens ordning vil ein samla kunne oppnå kr. 849.000 i refusjon. Samla vil spelemiddeltilskot og mva-kompensasjon gje grunnlag for relativt rask nedbetaling av lånegjelda.

Nedbetalingsplan:

Samla lån til prosjektet pr. 2016:	kr. 2.180.000	
Renter 2016-2020	kr. 320.000	kr. 2.500.000
2017 - Spelemidlar til anlegg del 1	kr. 300.000	
2018 - Spelemidlar til anlegg del 2	kr. 300.000	
2018 -MV A-refusjon del 1 og 2	kr. 432.000	
2019- - Spelemidlar til anlegg del 3 og 4	kr. 600.000	
2019/2020- MVA-refusjon del 3 og4	kr. 417.000	kr. 2.049.000
Restlån pr. 2020"		kr. 451.000

Nedbetalast over omsøkte 10 - års periode innan 2027.

For å ha litt handlingsrom i høve til usikkertheit om når spelemidlar kan bli utbetalt og om gjeldande Mva-kompensasjonsordning blir vidareført, søker vi om kommunal garanti for eit lån på inntil kr.2.500.000 for ei periode på inntil 10 år . (2017 - 2027). Det samla lånebehovet vil bli fortløpande redusert i høve til utbetalte spelemidlar og mva-kompensasjon".

### Vurdering:

I fylgje gjeldande kommunedelplan For fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv skal kommunal garanti tilknytt finansiering av spelemiddeltiltak vere eit viktig og prioritert verkemiddel. Jf. Kap. 4.0 verkemidlar, og kap. 5.1-prioritering av tiltak, der det heiter:

*”Kommunale garantiordning for lån er eit av dei viktigaste bidrag frå kommunen si side for å fremje laga sine utbyggingsprosjekt og må vidareførast som viktige verkemiddel i høve til anleggsutbygging i lags-regi.”*

*”Kommunen vil innanfor økonomisk rammer i økonomiplan og budsjett etter nærare vurdering stille naudsynte kommunale garantiar for eigenkapitallån og lån til forskottering av spelemidlar for prioriterte anlegg i plan.”*

Ut frå dette vil det vere naturleg å tilrå at det vert gitt kommunal garanti.

I samband med kommunerekneskap 2015 er det gitt oversyn over gjeldande kommunale garantiar. For VTI-Allianse syner dette fylgjande:

Lag og foreiningar (kst-sak)	Garantibeløp pr. 31.12.15	Opprinneleg garantibeløp	Garantien utgår
V.T.I. Allianse - garanti tilb. klubbhus	3.300.000		31.12.2040
<b>VTI-Allianse - omsøkt garanti</b>		<b>2.500.000</b>	<b>31.12.2027</b>

Ved tilskot frå spelemidlane på kr. 1.200.000 og refusjon mva kr 849.000 vil lånebehov og garantibehov for VTI-Allianse for dette prosjektet kunne bli redusert til kr 451.000 etter ca 3-5 år.

Som nemnt i søknaden vil det også verte jobba vidare med leverandørane av dei siste to anlegga med sikte på betre tilbod og auka dugnadsandel. VTI-Allianse og dei andre medverkande laga opplyser elles at dei arbeider vidare med desse prosjekta, og at det vil vere aktuelt med søknader om støtte frå lokale firma og bankar m.v med sikte på auka medverknad i finansieringa. Dette vil kunne gje redusert eigenkapitalbehov/lånebehov.

VTI-Allianse er den overordna paraply-organisasjonen i VTI.

Klubben har ein sunn økonomi og system for jamn oppfølging av både økonomi og organisasjon. kopi av siste års rekneskap ligg ved.

Både VTI-Allianse og VTI-Fotball har hatt god økonomistyring og har fylgt nedbetalingsplanar for tidlegare lån med kommunale garantiar.

Opplegg for nedbetaling av nye lån synest realistisk og forsvarleg, sjølv om det knyter seg noko usikkerheit til storleiken på mva-refusjon og tidspunkt for utbetaling av spelemidlar. Det er også teke høgde for den rentebelastning som lånet vil innebere dei 2-4 første åra.

Ved kommunal garanti vil det vere grunnlag for fullfinansiering av anlegget og for at dette kan gjennomførast samla over to år.

VTI-Allianse har pr i dag berre lån til nybygg for klubbhuset. Det vart i 2015 gitt kommunal garanti for dette lånet. (kr. 3.300.000).

Avtalar med VTI-Fotball om drift av anlegga ved stadion sikrar forsvarleg drift, behov for rehabilitering og utvikling av anlegga i område, inklusivt nedbetaling av klubbhus lånet. Dette lånet vil bli redusert ved utbetaling av mva og spelemidlar til klubbhuset.

Dagleg drift og vedlikehald av anlegga ved Volda stadion skjer også i dag for ein stor del ved dugnadsarbeid. Det er stor entusiasme knytt til dei nye tilboda som "Stadion-parken" vil gje, og dette vil også truleg utløyse auka dugnadsvilje og nye grupper som kan tilknyttast denne drifta. Vi ser såleis ikkje for oss at tiltaket vil medføre vesentlege auka driftskostnader for klubben ut over auka kostnader til lys i anlegget.

"Stadion-parken" synest å vere svært godt motteke av alle som til no har vore involvert i prosjektet, og eit tilbod som foreldre og barn i Volda ynskjer velkomen.

At dette også er samordna med fleire organisasjonar og at også Volda kommune bidreg sterkt i finansiering og planlegging er positivt og viser at dette er eit viktig tiltak. Tilføring av nye aktivitets-tilbod og god tilknytning mot det etablerte friluftsområdet her eit viktig grunnlag for kommunen sitt engasjement. Kommunen vil gjennom å gje kommunal garanti til prosjektet vere med på å understøtte ei positiv tilrettelegging for fysisk aktivitet og trivsel for innbyggjarane i Volda.

#### **Tilhøve til Kommuneplanen sin samfunnsdel:**

Det aktuelle tiltaket vil vere positivt sett i høve til dei mål og strategiar som er nedfelt i kommuneplanen for Volda, ved m.a:

- *auka tilgangen til attraktive idrett og fritidstilbod som stimulerer til auka fysisk aktivitet, og tilgang til natur- og friluftsliv i kvardagen .*
- *kan styrke samarbeidet, stimulere og legge til rette for auka innsats frå frivillige lag i arbeidet med kultur og fritidsaktivitetar for alle.*
- *Ivareta og styrke eldsjelene og stimulere fleire til deltaking i frivillig arbeid.*
- *Prioritere førebyggjande tiltak og tidleg innsats overfor barn og unge.*
- *kunne tilby sunne og inkluderande oppvekst- og bumiljø.*
- *kunne bidra til å heve standarden på leike- og aktivitetsområda i kommunen*
- *Legge til rette for meir fysisk aktivitet og styrke og utvide rusfrie møteplassar for ungdom.*
- *Stimulere lag og organisasjonar til å legge til rette for inkludering.*
- *gjennom å utvikle nye arenaer for kultur og idrettsliv, og synleggjere tilboda lokalt og regionalt kan det også bidra til å styrke Volda sitt omdøme som attraktiv bukommune i regionen.*

#### **Helse og miljøkonsekvensar:**

Tiltaket er i samsvar med KDP for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv og vil vere eit viktig bidrag til ytterlegare styrking av den store aktiviteten i dette viktige idrettsområdet i Volda sentrum.

#### **Beredskapsmessige konsekvensar:**

Ingen særlege for tiltaket. Avklara gjennom reguleringsplan for området.

#### **Økonomiske konsekvensar:**

Er vurderte i saka. Kommunen sitt engasjement i finansiering er avhengig av at framlegg til budsjett for 2017 vert godkjent slik tilrådinga ligg føre. Budsjettsaka vert handsama i same møte og før garantisaka.

#### **Vurdering, konklusjon:**

Volda stadion med ulike anlegg er eit av dei viktigaste idretts og aktivitetsområda i kommunen.

Området mot Øyra-elva , Rotevatnet med Årneset er likeeins eit av dei viktigaste og mest nytta friluftsområda i kommunen.

Gjennom samanknytning av desse områda og tilrettelegging for nye aktivitetar og nye grupper vil ein gje eit godt bidrag til vidareutvikling og tilrettelegging for fysisk aktivitet i kommunen i samsvar med intensjon i kommuneplanen sin samfunnsdel, og kommunedelplan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv.

Med grunnlag i kommunedelplanen og opplysningar i søknad finn ein å kunne tilrå kommunal garanti slik søkt om.



Dette er eit type tiltak det kan stillast garanti for, jf. kommunelova §51. Etter kommunelova § 51 nr. 3 krev slik garanti godkjenning av Fylkesmannen. (over 500.000).

Ut frå gjeldande plangrunnlag og tidlegare handsaming finn ein det naturleg at kommunen gjev bruksrett til areala til VTI-Allianse som står ansvarleg for utvikling av prosjektet. I avtalen er det understreka at anlegga i området skal vere allment tilgjengeleg, jf reglane om nærmiljøanlegg. Vidare vert omsyna til ansvar og drift understreka. At anlegget vert etablert som nærmiljøanlegg med allmenn tilgang er positivt, og ein føresetnad for kommunen sin medverknad.

Rune Sjurgard  
Rådmann

Jørgen Vestgarden  
utviklingssjef

**Utskrift av endeleg vedtak:**

Fylkesmannen i Møre og Romsdal for godkjenning av garantivedtak

**Kopi til:**

VTI-Allianse

VTI-Fotball

Idrettsrådet

Økonomisjef Henrik Skovly

Økonomikons. Marija Ostojic

Rekneskapssjef Gunnar L. Lillebø

Utvikling



Volda kommune  
Utvikling  
Rådhuset  
Stormyra 2  
6100 Volda

Volda den 16.11.2016

## **"Stadion-parken".**

### **Søknad om førehandsgodkjenning av plan for prosjektet.**

I samarbeid mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Friluftsföreining, Volda Rullarlag og Volda kommune er det utarbeidd prosjektplan for eit felles utbyggingsprosjekt for aktivitetspark i stadionområdet.

Prosjektet har fått nemninga "Stadion-parken" og er tenkt gjennomført som nærmiljøanlegg i samarbeid mellom VTI -Allianse, Friluftsföreininga i Volda, VTI Fotball og Volda Rullarlag, og der kommunen yter bistand knytt til planlegging og ved direkte stønad lagt inn i budsjett for 2016 og 2017.

Vedlagt fylgjer dokumentasjon knytt til prosjektplan for anlegget.

Dette består av samla prosjektbeskrivelse der detaljar også knytt til dei ulike delanlegga med kart og illustrasjonar inngår og med:

- opplysingar om anlegget sin plass i KDP- for fysisk aktivitet og idrettsanlegg
- utgreiing om universell utforming
- situasjonsplan for området - og tilgrensande areal
- behovsoppgåve/omtale
- samla kostnadsoverslag og samla opplegg for finansiering
- kostnadsoverslag og finansiering for dei ulike delanlegga
- Detaljbeskrivelse for det einiskilde delanlegg.

Området er eigd av Volda kommune.

VTI-Allianse har søkt kommunen om langsiktig rett til bruk av grunnen i området.

Det er ein føresetnad for søknad om tilskot frå spelemidlane at anlegget kan vise til sikra finansiering. Det er søkt kommunal garanti for lån til eigenkapital og forskottering av spelemidlar og mva-kompensasjon.

Litt om Stadion-parken:

**"Stadion-parken"** - er ein aktivitetspark med ulike element - styrke/balanse m.m, - klatrepark, og street-basket/isbane med tilhørande intern gang/rullebrett/sykkelveg. Planen er at prosjektet skal vere med på å vidareutvikle tilbodet i området, og å tilføre fleire nye aktørar og grupper som brukarar av området. Samarbeidet med Friluftsföreininga og kommunen er ein lekk i dette.

Park-prosjektet vil også gje auka mulegheit for alternativ trening og allsidig fysisk aktivitet også for dei etablerte gruppene i området.

Parken vil bli tilknytt dei etablerte gangvegane i området og til tursti-systemet i Elvadalen-, Årneset og til vegen rundt Rotevatnet.

VTI har nyleg styrka satsinga på stadionområdet gjennom etablering av fotballhallen (Mørehallen) og ved utviding av klubbhuset, og gjennom dette lagt til rette for auka aktivitet og utvida skule-fotball-fritidsordning.

Etablert Skate-park har også blitt eit viktig aktivitets og samlingspunkt og vil inngå som ein viktig del av det samla park-området.

"Stadion-parken" vil støtte opp om vidare vekst og tilrettelegging for allsidig idrett og fysisk fostring i regi av VTI og dei andre aktørane som deltek i prosjektet.

Med desse nye aktivitetstilboda lokalisert til same området vil det kunne skapast eit svært godt totaltilbod for både den organiserte idretten og for uorganisert fysisk aktivitet.

Utvikling av området vil også kunne stimulere til at andre grupper kjem inn og nyttar området i større grad enn i dag, t.d. foreldre og eldre som gjerne nyttar turvegssystema i området og er interesserte tilskodarar til dei mange aktivitetane som er her.

Gode sitteplassar og utsiktspunkt er såleis også viktige element i den samla park-utforminga.

Gjennom eit slikt utvida tilbod vil ein også kunne fortsetje å skape dei beste føresetnadane for rekruttering og deltaking i idrett og fysisk aktivitet blant born og unge. Slike alternative tilbod vil også truleg kunne ha positiv verknad i høve til fråfall.

Med gode fasilitetar og med klubbane og kommunen sine trygge rammer kan ein også kanskje senke terskelen for å ta del i dette viktige ungdomsarbeidet (KDP, kapittel 2).

Utvikling av området med andre typar aktivitetar, eit meir parkmessig uttrykk og nye aktivitetsformer er slik vi vurderer det heilt i samsvar med intensjon i gjeldande plan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv.

Vi legg til grunn at Stadion-parken og dei ulike delelementa i park-konseptet finn sin plass i handlingsprogrammet i plan gjennom årleg rullering i 2016/17.

Prosjektbeskrivelse er søkt utarbeidd i samsvar med føresegner gitt i V-0732 frå Kulturdep.

Vi ber om at søknad om førehandsgodkjenning vert handsama snarast då ein tek sikte på søknad om tilskot frå spelemidlane for 2017.

Vi ynskjer snarleg tilbakemelding slik at ein godkjent prosjekt-plan kan leggest ved søknad om kommunal garanti for lån og om bruk av grunn.

med vennleg helsing

For VTI-Allianse

Per Sigvald Hoggen

Prosjektansvarleg "Stadion-parken":

Vedlegg:

Prosjektbeskrivelse Stadion-parken. med vedlegg.

**Kopi:**

Friluftsföreininga i Volda

VTI-Fotball

Volda Rullarlag

# Stadionparken

Volda





Stadionparken er eit samarbeidsprosjekt mellom Friluftsforeninga Volda, VTI Alliance og Volda kommune, for å utvikle ein aktivitetspark ved Volda stadion.

Prosjektet består av 4 delar, som har fokus på ulike aktivitetar:

- Del 1 - aktivitetspark - område med ulike apparat i høve til styrke og balanse mm.
- Del 2 - lysanlegg for heile området, turveg, sitjeplassar mm.
- Del 3 - klatrepark.
- Del 4 - street basket/isbane.



Heile prosjektet er kostnadsrekna til ca. 4 millionar kroner. Ein vesentleg del av dette er dugnadsinnsats. I første omgang ser ein føre seg realisering av del 1 og 2.

Friluftsforeninga Volda, har ansvar for del 1. Tildelte midlar frå Gjensidigestiftelsen mfl. legg grunnlag for denne delen av prosjektet. Per Mulvik AS og Volda kommune har bidrege i planarbeidet.

VTI Allianceidrettslag vil søke tilskot frå spelemidlane til Stadionparken.

Ein ønskjer også å engasjere bedrifter, lag og organisasjonar i realisering av prosjektet.

Er du interessert i å bidra til utvikling av Stadionparken?

Ta kontakt med

Per Sigvald Hoggen, tlf. 91 36 74 00

Cecilie Åmås, tlf. 41 50 26 56

Askjell Våge, tlf. 91 34 05 14




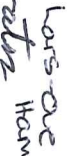
**AVTALE MELLOM VOLDA KOMMUNE (ORGNR. 939760946) OG VTI-ALLIANSE,  
- OM BRUK AV AREAL PÅ DELER AV GNR 30 BNR 329, 335, 337 og 340  
TIL AKTIVITETSPARK MED ULIKE TRENING OG ALL-AKTIVITETSTILBOD.**


1. Volda kommune gjev Volda Turn og IL - Alliansen, i samarbeid med VTI-Fotball, og Friluftsforeininga i Volda, løyve til å nytte kommunen sitt areal på del av Gnr 30 Bnr 329, 335, 337 og 340 for utbygging av nærmiljøanlegg / aktivitetspark, slik det framgår av situasjonsplan vedlagt denne avtalen.
2. Avtalen er tidsavgrensa til 30 år og kan fornyast om planfresetnadane ikkje er endra.
3. Området skal planleggast og tilretteleggast som ope og innbydande parkanlegg med tilhøyrande nærmiljøanlegg for ulike trening og aktivitetstilbod til fri bruk for alle som ferdist i området.
4. Dei ulike avtalepartane kan også nytte anlegga som del av sitt samla aktivitetstilbod til sine medlemar i samband med organisert trening eller fellesaktivitetar.
5. Laga kan også unntaksvis arrangere egne stemner og konkuransar der parken - eller deler av denne vert nytta.
6. VTI-Alliansen, som er ansvarleg utførande og er søkjar om tilskot frå spelendiane, har ansvar for opparbeiding av anlegget i samsvar med prosjektbeskrivelse i førehandsgodkjent plan, slik at tilskot frå spelendiane til nærmiljøanlegg vert sikra.
7. VTI-Alliansen skal i samarbeid med dei andre avtalepartane ha ansvar for drift og vedlikehald av anlegget og naudsynt tilgrensande område. VTI-Alliansen skal sjå til at bruken av området er i samsvar med gjeldande reglar for nærmiljøanlegg, jf rettleiar V-0732 frå Kulturdep, herunder at anlegget er fritt tilgjengelig for eigenorganisert fysisk aktivitet.
8. VTI-Alliansen har ansvaret for at bygging og drift stettar gjeldande krav til tryggleik og omsyn til fri ferdsel. VTI-Alliansen skal ha naudsynt ansvarsforsikring for anlegget.
9. Anlegget skal ha reglar for bruk som er vedteke av styret i VTI-Alliansen og styra i dei lag som er avtalepart, og som er i samsvar med denne avtalen. Oppsett av skilt med reglar for bruk av anlegget er laget sitt ansvar. Slik skilting skal vere sentralt plassert i området og godt synleg for alle som skal bruke anlegget. Innhald og plassering skal avklarast med kommunen.
10. VTI-Alliansen har ansvaret for at brukarane av området held orden i og omkring anlegget, slik at det står fram som ein attraktiv integrert del av dette viktige natur-, friluft- og idrettsområdet ved Volda Stadion.
11. Det skal førast tilsyn av kommunen, og ev. pålegg om utbeting og opprydding er VTI-Alliansen sitt ansvar.
12. Om avtalen vert avslutta, laget vert oppløyst og ingen andre ynskjer å vidareføre premissane i avtalen, kan anlegget driftast vidare av Volda kommune i samsvar med gjeldande vilkår knytt til anlegg med spelmiddeltilskot.

Volda den .....2016

.....  
Volda Kommune  
v/ordførar  
Arkivsak nr 2016/

  
VTI-Alliansen  
v/leiar

  
VTI-Fotball  
v/leiar

  
Friluftsforeining i Volda  
v/leiar

**Årsrekeskap 2015**  
**for**  
**VTI - ALLIANSEIDRETTSLAG**

## Resultatrekneskap VTI Allianseidrettslag

	2015	2014
<b>Driftsinntekter:</b>		
Medlemskontingent	111 925,00	103 750,00
Salgsinntekter	6 545,00	2 928,00
Tilskot idrettsorganisasjonar	-	-
Andre tilskot/gåver	2 000,00	2 000,00
Leigeinntekter	48 000,00	48 380,00
Sponsorinntekter	-	-
Andre inntekter	50,00	40,00
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>168 520,00</b>	<b>157 098,00</b>
<b>Driftskostnader:</b>		
Vareforbruk	10 671,10	8 248,00
Personalkostnader	35 000,00	35 000,00
Avskrivning bygg	-	-
Leigekostnader	-	280,75
Fyringsutg/andre utg,lokale	3 319,70	3 810,65
Driftsrekvisita/inventar/dir. utg.ført	3 944,84	549,00
Rep. og vedlikehold	379,00	149,00
Porto/kontorrekvisita	7 250,00	10 074,25
Annonser	901,00	894,00
Kontingenter og gåver	4 349,00	1 700,00
Forsikringer	127 853,00	126 499,00
Andre driftskostnader	2 278,80	7 442,70
Tap på krav	5 900,00	4 950,00
<b>Sum driftskostnader</b>	<b>201 846,44</b>	<b>199 597,35</b>
<b>Driftsresultat</b>	<b>-33 326,44</b>	<b>-42 499,35</b>
Renteinntekter	180,00	259,98
Rentekostnader	9 460,00	126,00
Andre renteutgifter	115,00	-
<b>Netto renteresultat</b>	<b>-9 395,00</b>	<b>133,98</b>
<b>Arsunderskot</b>	<b>-42 721,44</b>	<b>-42 365,37</b>



## Balanse VTI Allianseidrettslag

	31.12.2015	31.12.2014
<b>Anleggsmidler:</b>		
Klubbhus Stadion	901 000,00	901 000,00
Turnhytta inkl. inventar	2,00	2,00
Påbygg Klubbhus Volda	1 564 595,50	
Aksjar Volda Skisenter AS	222 300,00	222 300,00
<b>Sum anleggsmidler</b>	<b>2 687 897,50</b>	<b>1 123 302,00</b>
<b>Varelager</b>	<b>10 000,00</b>	<b>18 000,00</b>
<b>Sum varelager</b>	<b>10 000,00</b>	<b>18 000,00</b>
<b>Fordringer:</b>		
Kunder	5 920,00	9 400,00
Kunder med kredittsaldo	11 180,00	
<b>Sum fordringar</b>	<b>17 100,00</b>	<b>9 400,00</b>
<b>Kasse/baninnskot:</b>		
3991 04 15038 Driftskonto Allianse	93 622,23	74 182,48
Byggekonto 3991 08 11561	299 128,25	-
3991 40 15808 Barneidrett	20,00	57 132,55
3991 35 31500 Turnhytta	18 872,49	20 589,63
<b>Sum kontantar, bank</b>	<b>411 642,97</b>	<b>151 904,66</b>
<b>Sum eignedelar</b>	<b>3 126 640,47</b>	<b>1 302 606,66</b>
<b>Eigenkapital:</b>		
Allianse	1 016 377,68	1 057 401,98
Barneidrett	49 138,05	49 118,05
Turnhytta	18 874,49	20 591,63
Investeringsfond	120 400,00	120 400,00
Oppstartsfond Fridrett	11 000,00	11 000,00
<b>Sum egenkapital</b>	<b>1 215 790,22</b>	<b>1 258 511,66</b>
<b>Langsiktig gjeld:</b>		
Lån 3991 82 23340	1 300 000,00	
<b>Sum langsiktig gjeld</b>	<b>1 300 000,00</b>	
<b>Kortsiktig gjeld:</b>		
Leverandørgjeld	563 656,25	9 095,00
Kunder med kredittsaldo	11 180,00	
Skyldig løner	35 000,00	35 000,00
Anna kortsiktig gjeld	1 014,00	-
<b>Sum kortsiktig gjeld</b>	<b>610 850,25</b>	<b>44 095,00</b>
<b>Sum gjeld og egenkapital</b>	<b>3 126 640,47</b>	<b>1 302 606,66</b>

Volda 31.12.2015



VTI -ALLIANSE

i samarbeid med



Friluftssforeninga i Volda



VTI - Fotball -og



Volda Kommune

# STADION-PARKEN

## Aktivitetspark som del av idrettsparken ved Volda stadion.

Grunnlag for idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning

Anleggs-stad: 15190001 (Volda stadion)

### Anleggs-einingar:

**1519000111 - Stadion-parken del 1** - Aktivitetspark-styrke-balanse mm  
(VTI-Allianse/Friluftssforeninga i Volda)

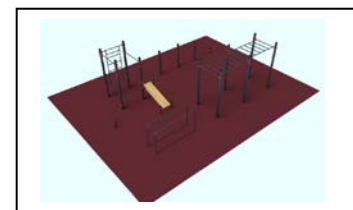
**1519000112 - Stadion-parken del 2** - Lysanlegg for heile området med turveg, sitteplassar m.m  
(VTI-Allianse, Friluftssforeninga i Volda, VTI-Fotball og Volda kommune)

**1519000112 - Stadion-parken del 3** - Klatreparken (VTI-Allianse/VTI Fotball)

**1519000112 - Stadion-parken del 4** - Street-basket/isbane(VTI-Allianse/VTI Fotball)

VOLDA- den 12.11.2016

VTI - Allianseidrettslag



### VOLDA KOMMUNE.

Med kommunen sitt brev av 17.11.2016 er plan for Stadion-parken, slik det framgår av denne prosjektbeskrivelsen med tilhørende vedlegg for del-elementa og tilhørende kostnads-oppsett, gått i gjennom og vurdert i høve til føresesegn V-0732 frå Kulturdep. Planen er ut frå dette gitt idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning for moglege søknad om tilskot frå spelemidlane som nærmiljøanlegg,

Volda den 17.11.2017

Volda kommune

Utvikling



**Per Heltne**  
Fagansvarleg plan

## Innhald

Innleiing.....	3
<b>PROSJEKTBEKRIVELSE</b>	
Anlegget sin plass i kommunal plan for idrett og friluftsliv.....	4
Kommunale planar for arealbruk .....	4
Eigedomsforhold/avtalar knytt til anlegget. ....	5
Behov .....	5
Universell utforming.....	6
Parkeringstilhøve .....	6
Samla plan for "Stadion-parken".....	7
Situasjonsplan .....	7
Dreneringsplan .....	7
Illustrasjon/perpektivskisser .....	8
Delprosjekt 1 - Aktivitetspark -styrketrening/balanse område (BENITO_PLAY)	9
Delprosjekt 2 - Intern gangveg -skateveg med lysanlegg for heile området	10
Delprosjekt 3 - Klatreparken (Klatrejungel as) .....	11
Delprosjekt 4 - Aktivitetsbinge -Streetbasket m.m .....	13
Kostnadsoversyn og finansiering.....	14
Felleskostnader for heile parken .....	14
Samla terrengbearbeiding .....	14
Kostnader tilknytt finplanering, planting, tilsåing m.m.....	14
Lyssetting av området og delprosjekta .....	14
Prosjekteringskostnader .....	14
Felleskostnader fordelt på delprosjekta .....	15
Delområde 1- aktivitetspark-fritreningsområde.....	15
Delområde 2 - intenveg og lysanlegg .....	15
Delområde 3 - Klatreparken .....	15
Delområde 4 - Streetbasket/isbane .....	16
Samla kostnad heile Stadion-parken .....	16
Førebels samla finansiering heile Stadion-parken .....	17
Andre tilhøve vedkomande finansiering .....	17
Lån og kommunale garantiar .....	17
MVA-kompensasjon .....	17
Dugnadsoversikt .....	18
Vedlegg:	
Situasjonsplan utarbeidd av P.Mulvik as i samråd med Volda komune og medverkande lag/organisasjonar	
Illustrasjonar knytt til planprosjektet.	
Samla tilbod grunnoppbeiding K.A.Aurstad as	
Samla tilbod pakmessig opparbeiding - tilsåing, planting, benkar m.m Tilseth as.	
Detaljinnhald del 1. m. kostnadsoverslag og arbeidsbeskrivelse /dugnad	
Detaljplan for del 2. lysanlegg og vegar/park m. lysberekning, kostnadsoverslag og aktuelt dugnadsarbeid	
Detaljplan for del 3. med beskrivelse og kostnadstilbod og berekna dugnadsarbeid	
Detaljplan/tilbod del 4 med mogeleg beskrivelse, kostnadsoverslag, og aktuelt dugnadsarbeid	

### **Innleiing:**

Denne prosjektbeskrivelsen skal gi underlag for idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av prosjekt for "Stadion-parken" - aktivitetspark tilknytt Volda Stadion og friområda rundt. Området er eigd av Volda kommune. Det skal etablerast avtale med kommunen om løyve til bruk av området i samsvar med "Idrettsfunksjonell godkjenning" som nærmiljøanlegg - aktivitetspark.

VTI-Alliansen, VTI-Fotball, Volda Rullarlag og Volda Dirt-bike klubb har tidlegare fått råderetten over tilgrensande området til bruk til idrettsformål og anlegg for fysisk aktivitet og friluftsliv.

Området er i kommunedelplan for Volda sentrum og i reguleringsplan lagt ut til friområde/idrettsanlegg og friluftsområde.

Frå før er det etablert fylgjande anlegg og aktivitetstiltak i området:

VTI- Fotball/ VTI -Alliansen:

- 2 x 11-er fotballbaner m. kunstgras
- 1 x 7- er fotballbane m. kunstgras
- 2 x 7- er fotballbane/aktivitetsareal m. gras.
- Fotball hall 1 x 9- er bane
- Klubbhus med Fotball-fritids ordning.
- Lagerbygg -
- Friluftsområde mot vatnet.

Volda Rullarlag:

- Skatepark m ulike element.

Volda Dirt-bike klubb:

- Sykkelanlegg-sykkelkross

Volda kommune:

- Friområdet i Elvadalen med turvegar, Årneset badeplass, Turveg langs og inntil heile området

KFUM-Volda:

- Årneset sandvolleyballbaner,

Frisbee-klubben:

- frisbee-anlegg.

Volda jeger og fisk/Volda kommune:

- Naust, båt-, kajakk- og kano-utlån, flytebrygge med funksjonshemma tilgang m.m

**"Stadion-parken"** - aktivitetspark med ulike element - styrke/balanse m.m, - klatrepark, og street-basket/isbane med tilhørende intern gang/rullebrett/sykkelveg og lysanlegg skal vere med på å vidareutvikle tilbodet i området, og å tilføre fleire aktørar og grupper som brukarar av området. Samarbeidet med Friluftsföreininga og kommunen er ein lekk i dette.

Park-prosjektet vil også gje auka mulegheit for alternativ trening og allsidig fysisk aktivitet også for dei etablerte gruppene i området.

Parken vil bli tilknytt dei etablerte gangvegane i området og til tursti-systemet i Elvadalen-, til Årneset og til vegen rundt Rotevatnet. Langs vegen vil det også bli element for å kunne sitte ned og sjå på aktiviteten i området, og for dei som nyttar aktivitets-tilboda som del av eigen-trening eller turoppleving.

Prosjektansvarlege:

Som samlande søkjar og utførande: - VTI -Alliansen v/ Per Sigvald Hoggen

Delprosjektansvar:

- Aktivitetspark-styrke-balanse- VTI-Alliansen/Friluftsföreininga i Volda v/Runa Bakke
- Turveg gjennom/inn til området med
- Lysanlegg for heile området - VTI/Alliansen/Friluftsföreining/og Volda kommune
- Klatrepark - VTI-Alliansen/VTI Fotball
- Street-basket /isbane - VTI-Alliansen/VTI Fotball (Basket-klubben)

## STADION-PARKEN, PROSJEKTBEKRIVELSE:

### Anlegget sin plass i kommunal plan for idrett og friluftsliv

Volda Stadion og området rundt er eit særskilt viktig område for idretten i Volda.

Her ligg fleire av dei store aktivitetsarenaene for mange av innbyggjarane i Volda:

Volda stadion med fleire fotballbaner (kunstgras og grus), fotballhall, klubbhus (med stor fotball fritidsordning), her er skatepark, dirt-bike-sykkelbane m.m.

Området ligg som integrert del av friluftsområdet ved Øyraelva og Rotevatnet med badeplass, sandvolleyballanlegg, frisbee-bane og turvegar.

Utvikling av området med andre typar aktivitetar, eit meir parkmessig uttrykk og nye aktivitetsformer er slik vi vurderer det i samsvar med intensjon i gjeldande plan for fysisk aktivitet og anlegg for idrett og friluftsliv.

Vi legg til grunn at Stadion-parken og dei ulike delelementa i park-konseptet finn sin plass i handlingsprogrammet i plan gjennom årleg rullering i 2016/17.

VTI har nyleg styrka satsinga på stadionområdet gjennom etablering av fotballhallen (Mørehallen) og ved utviding av klubbhuset, og gjennom dette lagt til rette for auka aktivitet og utvida skule-fotball-fritidsordning.

"Stadion-parken" vil støtte opp om vidare vekst og tilrettelegging for allsidig idrett og fysisk fostring i regi av VTI og dei andre aktørane som deltek i prosjektet.

Med desse nye aktivitetstilboda lokalisert til same området vil det kunne skapast eit svært godt totaltilbod for både den organiserte idretten og for uorganisert fysisk aktivitet.

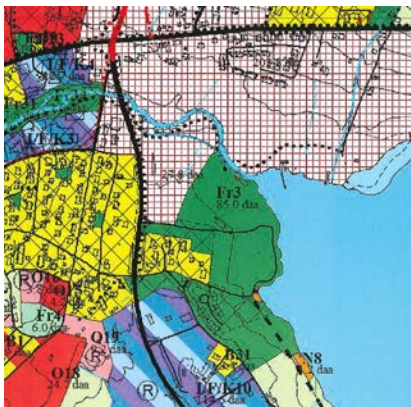
Gjennom eit slikt utvida tilbod vil ein også kunne fortsetje å skape dei beste føresetnadane for rekruttering og deltaking i idrett og fysisk aktivitet blant born og unge. Slike alternative tilbod vil også truleg kunne ha positiv verknad i høve til fråfall. Med gode fasilitetar og med klubbane og kommunen sine trygge rammer kan ein også kanskje senke terskelen for å ta del i dette viktige ungdomsarbeidet (KDP, kapittel 2).

Utvikling av området vil også kunne stimulere til at andre grupper kjem inn og nyttar området i større grad enn i dag, t.d. foreldre og eldre som gjerne nyttar turvegsystema i området og er interesserte tilskodarar til dei mange aktivitetane som er her.

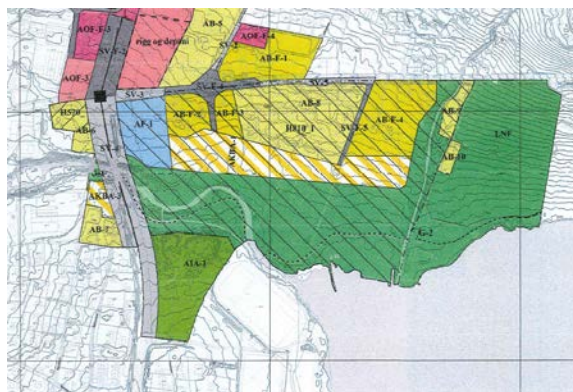
Gode sitteplassar og utsiktspunkt er såleis også viktige element i den samla park-utforminga.

### Kommunale planar / gjeldande arealbruk:

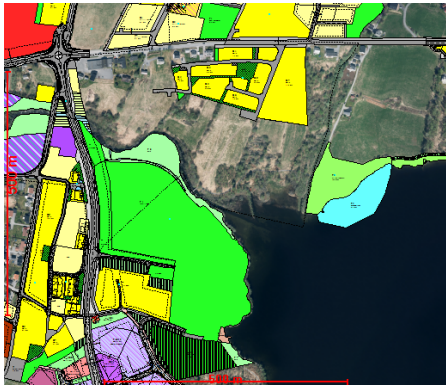
Arealbruken for området er fastlagt gjennom - kommunedelplan for Volda sentrum, godkjent 18.06.2009 og kommunedelplan E-39 Volda-Furene godkjent 27.11.2014.



Kommunedelplan Volda sentrum  
Kommunale planar , forts.



Kommunedelplan E-39 Volda -Furene



For området gjeld også reguleringsplan Øvre Rotset og Årneset



Området ligg sentralt i sentrumsområdet og inngår i det etablerte tursti-systemet her.

### **Eigendomsforhold/avtalar knytt til anlegget**

Volda kommune er eigar av arealet som vert omfatta av "Stadion-parken". Del av gnr 30 bnr 335, 337 og 340 inngår i planområdet.

Det er etablert avtale mellom Volda kommune og VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Rullarlag om bruk av areala til eksisterande anlegg.

Det vil bli sikra avtale også mellom Volda kommune og VTI-Allianse om rett til bruk av areala der "Stadionparken" er tenkt utvikla, i samsvar med førehands-godkjent prosjekt.

Det vert elles etablert avtale mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Friluftsföreining om ansvar, utbygging og drift av anlegga i området. Slik avtale vil vere på plass før søknad om tilskot frå spelemidlar til anlegget vert sendt inn.

### **Behov:**

Fotball er den mest utbreidde idretten i Volda kommune. VTI- Fotball er ein breiddefotballklubb med særleg stor aktivitet og stort tal aktive mellom barn og unge. Friluftsliv er elles den fysiske aktiviteten i Volda som flest tek del i uavhengig av alder. Både tilrettelegginga for -, og bruken av naturen i og rundt Volda sentrum er stadig aukande. Ein positiv trend.

Tilrettelegging av nære friluftsområde som turvegane i Elvadalen, turvegen rundt Rotevatnet, aktivitetstiltaka i Årneset m.m er viktige bidrag til denne aukande aktiviteten.

Samlokalisering av fotball-anlegga, skatepark, fotballhall m.v. og tilrettelegging for tur og friluftsliv har skapt eit unikt grunnlag for fysisk aktivitet i dette området.

Områda er såleis allereie mykje nytta av ulike aldersgrupper både i organisert og uorganisert aktivitet.

Desse områda i Årneset, Stadion, Mørehallen og skateparken m.m er også svært viktige integrerings-arenaer i kommunen.

Den etablerte idretten ser behov for betre tilrettelegging for ulike aktivitetar, allsidigheit, mulegheiter for allidrett og samhandling mellom det organiserte idrettsarbeidet og uorganisert aktivitet. Eit utvida tilbod og samlokalisering vil også kunne stimulere til auka rekruttering til den aktive idretten.

Gjennom samarbeidet med Friluftsföreininga og Volda Kommune vert det gjennom prosjektet lagt til rette for nye brukargrupper, og ulike aldersgrupper.

Eit viktig grep med sikte på å skape denne fellesarenaen som ein ynskjer at dette området skal utvikle seg til.

Her kan foreldre eller andre sitte ned (eller ta del) medan borna kan nytte dei ulike apparata eller aktivitetsareala. Her kan ein kome innom på joggeturen langs elva eller rundt vatnet for å gjere styrke/balanseøvingar. Her kan dei som trenar fotball eller skatebord m.v få alternativ trening og utfolding. Skular og barnehagar som allereie i dag nyttar området, kan få betre nytte av området til fleire og meir allsidig aktivitet og auka trivsel ved å opphalde seg her.

### **Universell utforming:**

Dei ulike elementa og aktivitetsanlegga innanfor Volda Stadion/Volda Idrettspark er søkt tilrettelagt med omsyn til universell utforming.

For det området som no er tenkt teke i bruk vil dette prinsippet også verte gjort gjeldande. Ein del av apparatur og element er av slik karakter at dette ikkje er aktuelt, men tilgjenge til areala, til dei ulike element og vegar i og inn mot areala vil ha slik tilrettelegging, både med omsyn til stigning og materialbruk.

Gjennom terrenghandsaming og utflating av ein del av vegane i området og utflating av bratte skråningar vil ein gjere meir av heile området tilgjengeleg og nyttbare.

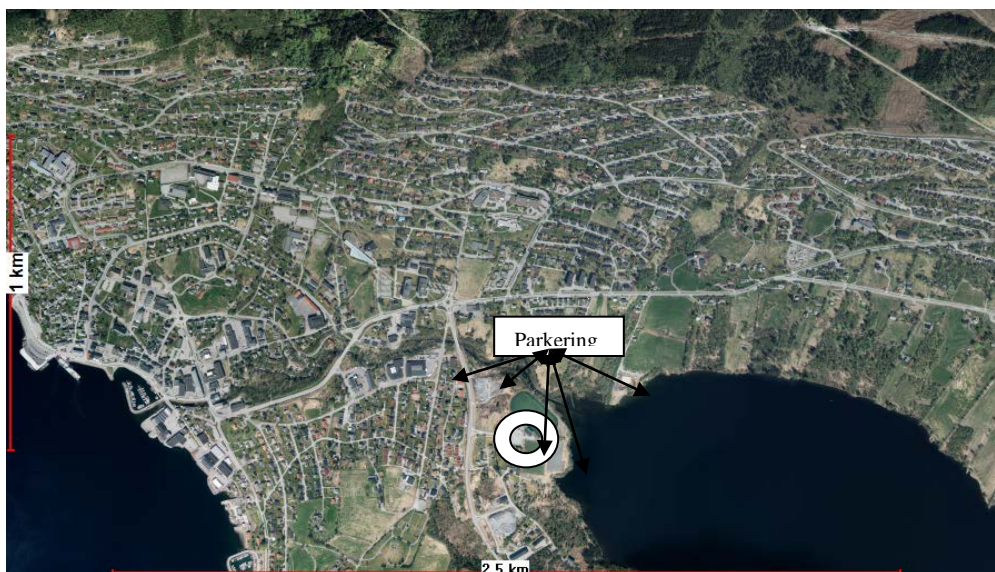
Terrengarrondering og planting, lyssetting og merking vil bli planlagt ut frå dette.

### **Parkeringstilhøve:**

Det er relativt gode parkeringstilhøve på Volda Stadion, og Volda TI Fotball disponerer eit parkeringsareal på ca 2.000 m<sup>2</sup> ved klubbhuset og ved Mørehallen på Volda Stadion. Det er elles offentleg parkeringsareal ved inngangen til friområdet ved Elvadalen/E39, ved Årneset badeplass og ved start turveg rundt Rotevatnet, plassar tilknytt turvegane som vidare leier inn mot dette aktivitetsområdet.

Det er mogleg å utvide parkeringsarealet ved Stadion om det er behov for det på lengre sikt, men parkeringstilhøva meiner vi er gode i dag.

Stadionområdet og friområda ved Årneset/Rotevatnet ligg elles i gang/sykkelavstand frå dei fleste bustadfelta i sentrumsområdet. Volda kommune har etablert gode og trygge gangvegar og turvegar inn mot området og mange av born og unge går eller sykklar til området.

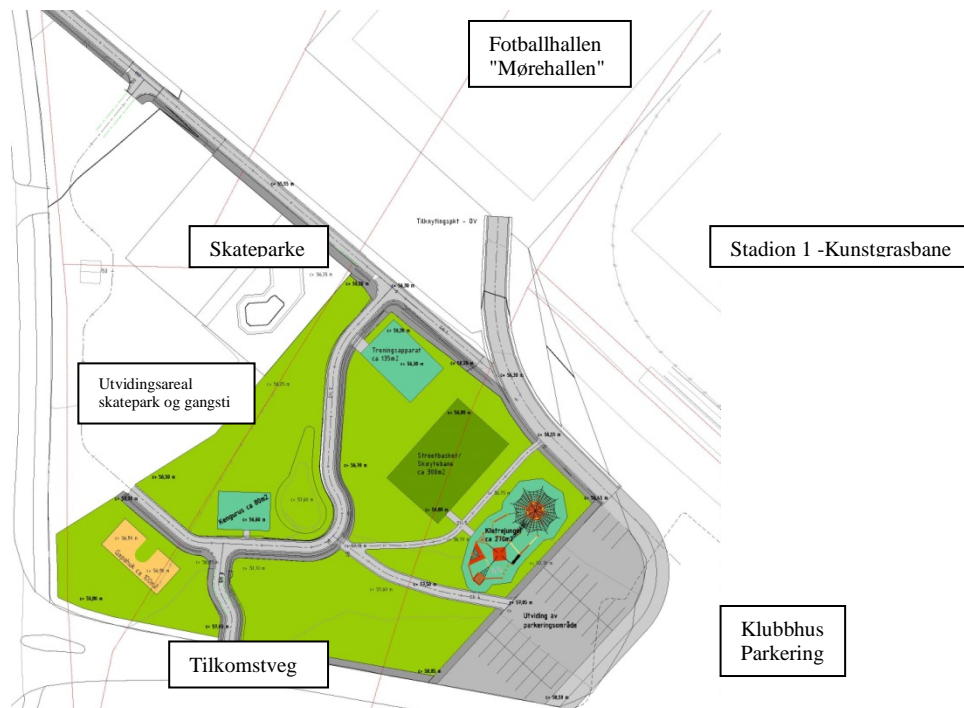


*Stadion-Parken ligg lett tilgjengeleg i gang/sykkelavstand frå bu-områda, skular og med gode p-tilhøve tett inn på.*

## Samla plan for "Stadion-parken" -

### Situasjonsplan:

Det aktuelle arealet ligg mellom klubbhuset, Mørehallen, Volda skatepark og hovudbana på Volda stadion. Avgrensing elles mot tilkomstvegen til området og parkeringsarealet ved klubbhuset.



Parkområdet vert arrondert og tilpassa inn mot desse anlegga.

Mot riksvegen i vest ligg det att eit restareal som ikkje er med i prosjektet i dag. Her er ein del masser knytt til støyvollar m.m som vi på sikt ynskjer å rydde opp i. Dette er planlagt gjort i samband med aktuelle planar for opprusting av riksvegen. Det er etablert kontakt med Statens Vegvesen for samordning av dette.

Terrenget i parken er planlagt arrondert inn mot dei aktuelle delementa og eksisterande anlegg. Det er sett høgdepåskrift i plan og påpassa at universell utforming vert ivaretatt for tilkomst til dei ulike anlegga. Det er også lagt inn noko terrengformasjonar med høgder i terrenget.

I samråd med entreprenør og kommunen vil det bli lagt til rette for meir forming og tilpassing av terreng mot dei ulike delementa. M.a vil ein nytte noko overskotsmasser til terrengmessig skjerming mot tilkomstveg, mot parkering og mot riksvegen.

Terrenghandsaming, masseutskifting, drenering og oppbygging av underlag for dei ulike delementa er kostnadsrekna og innhenta samla tilbod på frå K.A.Aurstad as.

### Dreneringsplan:



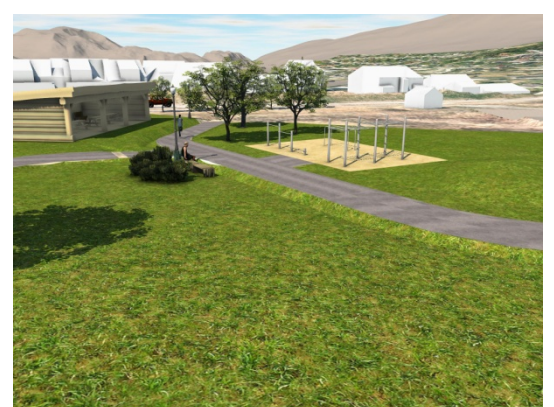
Dreneringsarbeidet inngår i tilbod frå K.K.Aurstad as og er nærare beskrive nedanfor og i eige vedlegg.

Skisse av VA-plan for stadionparken.



Det er planlagt hovud-drenering av den samla parken knytt til eksisterande drensnett og med naturleg fall mot dette etter planlagde internvegar.  
Sandfangkummar for kvart ca. 400 m<sup>2</sup>. VA-anlegget går til samleledning ved Mørehallen.  
Det er også lagt opp til drenering for dei enkelte del-anlegga, med gode drenerande masser og godt fall mot samledrens i sandfag rundt nedsida av anlegga.  
For drenering av Aktivitetsbinge - streetbasket/skøytebane er det lagt opp til tilknytning med spylegren og tilkopling i sandfang.

### Illustrasjonar/Perspektiv:

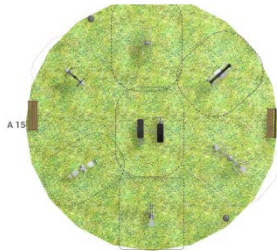


## Delanlegga innanfor parken:

### 1. Aktivitets-park - styrke/spenst/balanse. (ansvarleg Volda friluftsförening/VTI.)

Del 1 - Type anlegg:

#### BENITO -Play







Unidades: metros  
Area: 176 m<sup>2</sup>  
Perimeter: 47 m







Ulike element på området:

#### BENITO -Play

Products

Reference	Description	Quant.
 JSA002N	<b>Extension:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1
 JSA003N	<b>Chest press:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1
 JSA004N	<b>Bars:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1
 JSA008N	<b>Rowing:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1

Reference	Description	Quant.
 JSA002N	<b>Pull Down:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1
 DECO LIRA	<b>Deco Lira Luminaire:</b> Part of the complete Essential range, the Deco Lira offers functionality and a technically impeccable design. Perfect for installing on 4x4 m poles on both wide and narrow urban and residential streets, urban thoroughfares, bicycle paths, parking lots, parks, squares and avenues. Certificate   Sheet	2
 JSA006N	<b>Climber:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1
 JSA015N	<b>Double Abdominal:</b> Plastic parts in injected HDPE and PP. Metallic Parts made of zinc-coated steel, galvanized steel and stainless steel. Fixings of zinc-coated steel and stainless steel. Certificate   Sheet	1

Del 2.

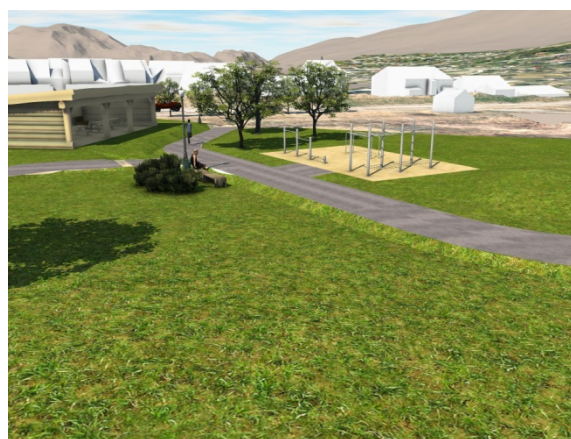


### Styrketreningsområde med ulike apparat.

leverandør - og type dekke vert avklara i søknad

Omramming med betongelement som sitteplass og avgrensing mot veg og terreng.

## Delanlegg 2. Lysanlegg for parken, intern gangveg/skateveg med sitteplassar m.m



Del 2- består av opparbeidde gangvegar gjennom parken og mellom ulike delelement. Lysanlegg for gangvegar og for delelementa.

Sittebenkar, bosstativ, mm

Tilplanting og terrengbehandling av parkområdet.

Lysanlegget langs gangveg og inn mot delområde 1 og 2 består av tilsvarende type stolpar og armatur som er nytta i Årneset-Elvadalen. Lysstolpar 4m - armatur THORN

Urba / URBA S 24L35 PWC GY BP CL2 BM/MTP60740 96269617- armatur for urban gatebelysning. LED-belysning med gangvei- og sykkelsti-optikk. Integriert funksjon for strømreduksjon som dimmer ned til 50 % effekt, effektiv 3 timer før og 5 timer etter en kalkulert midnatt.

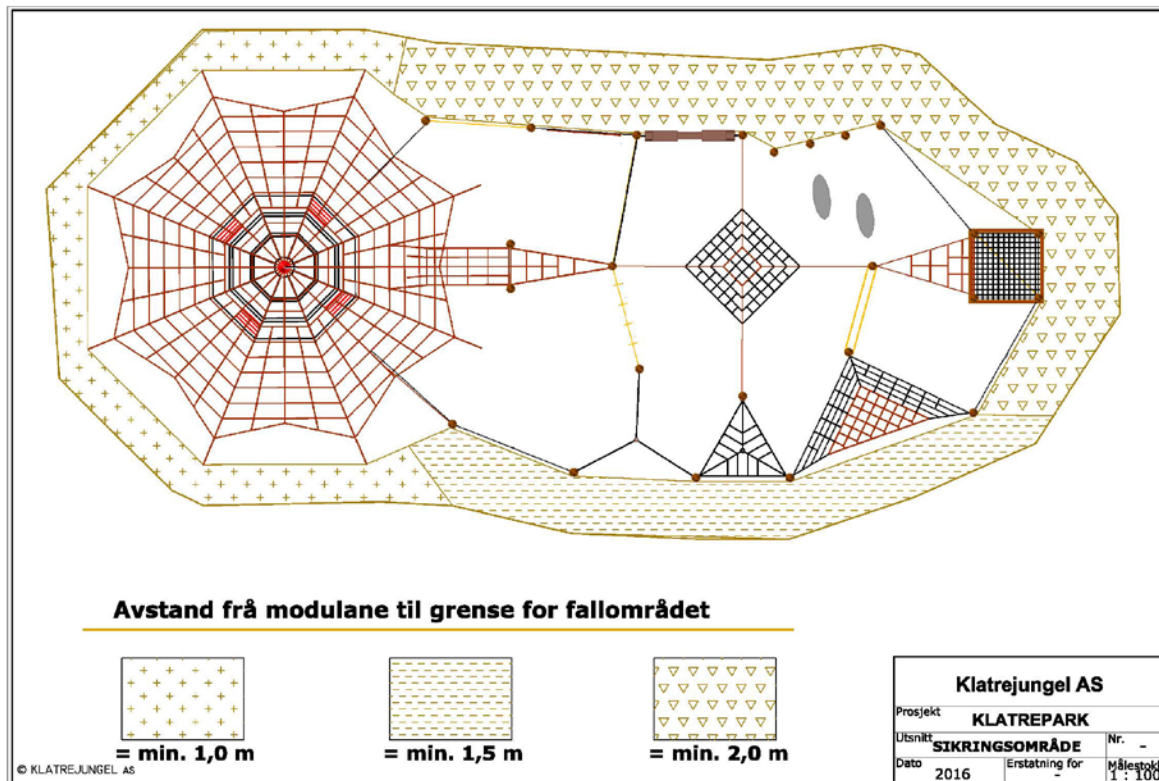
Monterast med 25-30 m avstand. Dette dekker også lysbehova i delprosjekt 1.

For delområde 3 og 4 er det planlagt egne lyssetting, med 2 stk 9m stolpar og eigen eigna armatur for kvart anlegg.

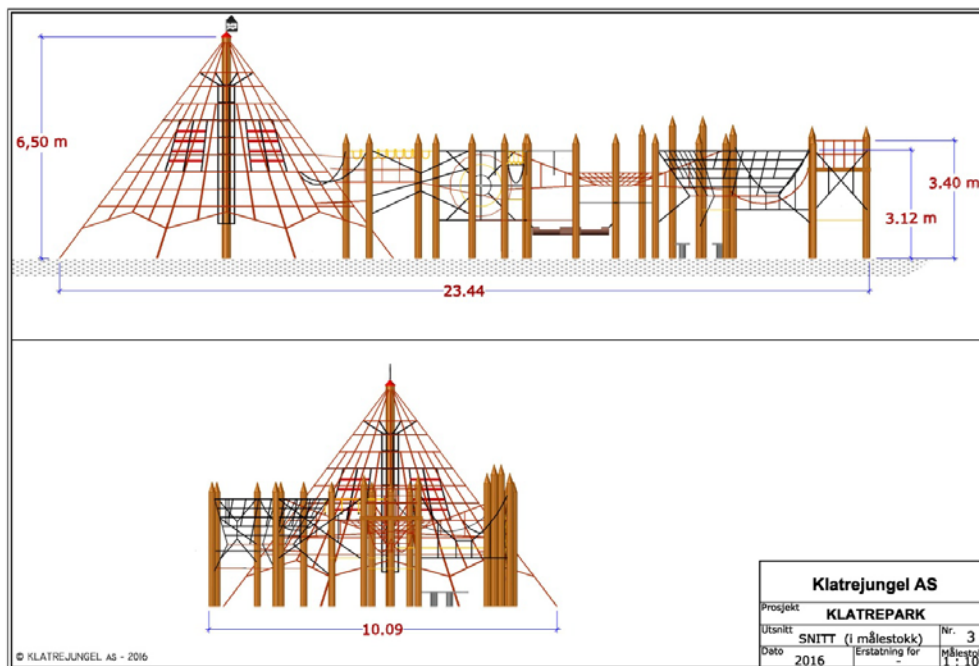
Det er kravd utarbeidd lysplan med lysberekning for heile området, frå leverandør. Dette er ikkje ferdig ennå, men vil ligge føre ved innsending av søknad om spelemiddeltilskot.

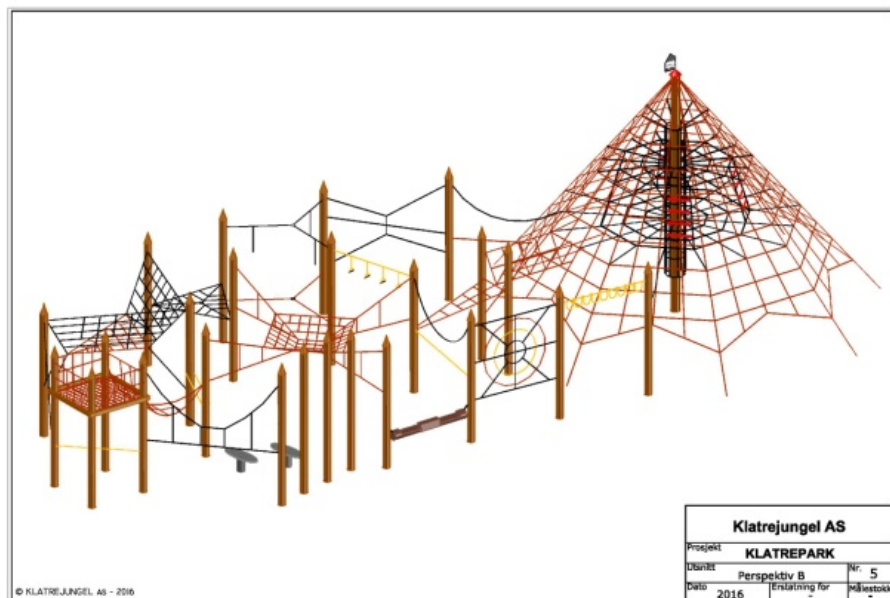
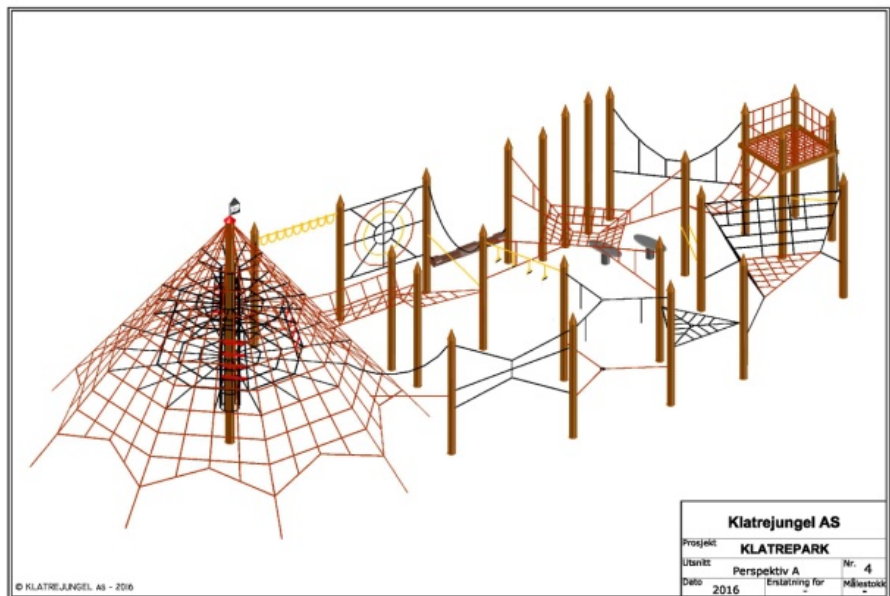
Prosjektbeskrivelse for lys, og kostnadsoversyn for lyssetting ligg som eige vedlegg.

**Delområde 3. Klatreparken - (ansvarleg VTI-allianse/VTI - Fotball)**



Planløsning for klatreanlegget med sikringssoner etc.





Vi planlegg her tilsvarende anlegg som er etablert ved idrettshallen i Stryn kommune. Dette er eit anlegg som fleire av våre medlemmar har erfaring i frå og som er opplevd som eit godt og trygt anlegg som skaper stort engasjement og aktivitet.

Anlegget er gitt tilbod på frå firma Klatrejungel AS

I beskrivelsen heiter det:

"Klatrejungel AS tilbyr til idéutvikling og stimulering til godt og triveleg aktivitetsområde og uteområde slik at born og unge får eit miljø som stimulerer til allsidig aktivitet samstundes som områda blir gode å vere i også for vaksne folk.

Klatrejungelen vil også medverke til å skape aktivitetsområde som også tar i vare pedagogiske utfordringar i forhold til motorisk, sosial og emosjonell utvikling.

*"Det er gjennom kropp og rørsle at ho eller han tek til å utvikle og etablere evne til kommunikasjon.*

*Alt dette som det unge mennesket opplever, samlar seg til ein dans — til livets dans."*

*(Miriam Donath Skjørten)*

#### **Delområde 4 Aktivitetsbinge - Street-basket /isbane** (ansvarleg VTI-allianse/VTI - Fotball)



(Sjå eige vedlegg med tilbod, produktinfo og dugnadsveileder på Aktivitetsbinge.)

Måla som er spesifisert som «fotballmål», er normale landhockeymål, som også kan nyttast til ishockeymål om vinteren.

Dekket er ikkje kunstgras, men gummimatter tilsvarande løpebane, og er berekna for å kunne isleggast om vinteren. Det er ut frå det prosjektert med betongkant/fundament rundt bana for avgrensing og forankring av kantgjerder.

Det vert montert basket-korger i anlegget. Det vil bli jobba for å få Basket-klubben med som aktiv part i vidare drift/bruk av anlegget.

Grunnarbeid og asfalt ligg inne i summen til felles grunnarbeid frå K:A:Aurstad as.

Komplett levering og montering, på ferdig planert grunn - kr. 610.875,-

Dette inkluderer komplett leveranse, inkludert betongkant/fundament rundt heile parken.

*(Det er mange aktuelle leverandørar for slike anlegg. Val av type/leverandør vil bli bestemt i drøfting og forhandling med ulike leverandørar fram mot gjennomføring og før søknad om tilskot frå spelemidlar.)*



## **Kostnadsoversikt og Finansiering:**

### **Felleskostnader for heile parken:**

Anlegget er tenkt utforma og gjennomført innanfor gjeldande reglar i "Føresegner om tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet- 2016". V-0732 frå Kulturdep.

Prosjektet er tenkt gjennomført som samla parkområde med til saman 4 delelement/nærmiljøanlegg: 1. Styrke/balanse-område, 2. Lysanlegg for heile området, og intern turveg med sitteområde mm. 3. Klatreparken, og 4. Aktivitetsbinge- street-basket/isbane.

**Samla terrengbearbeiding**, etablering av underlag for gangveg, asfaltering av gangveg, fundament for delanlegga, asfaltdekke for Aktivitetsbinge, og overflatehandsaming av park-areala, utanom finplanering, tilsåing og beplanting, er det innhenta samla tilbod på frå K. A. Aurstad as.

Samla kostnad for dette vert på kr. 1.272.254, basert på einingsprisar. (avrunda til 1.272.000).

K.A. Aurstad as vil stille maskiner til disposisjon og har gjort avtale om at store deler av dette arbeidet vert utført som dugnadsarbeid/rabatt. Denne del av grunnarbeidet og kontroll vert trekt ut av samla tilbod/kostnad.(kr. 570.332. - avrunda til 570.000), og vert også haldne utanfor kostnadsoppsett og finansiering.

Det samla kostnadane for grunnarbeid og ferdig terrengbehandling i tilbodet frå K.A.Aurstad er såleis kr. 702.000.

Desse kostnadane er i prosjektet fordelt på dei ulike nærmiljø-elementa. der "Stadion-parken" vert delt inn i dei fire (4) ulike aktivitets -elementa, slik:

- |   |                      |
|---|----------------------|
| 1. Styrke/balanse-område                  | - kr. 180.000        |
| 2. Lysanlegg og turveg<br>med sittebenkar | - kr. 192.000        |
| 3. Klatreparken                           | - kr. 145.000        |
| 4. Street-basket/isbane,                  | <u>- kr. 185.000</u> |
|   | <u>-kr 702.000</u>   |

**Kostnader knytt til finplanering, tilsåing og beplanting**, er det også innhenta felles tilbod på, jf tilbod frå Tilseth as. Desse er også fordelt på dei ulike delprosjekta slik:

Samla tilbod Tilseth as inkl. mva og mulege dugnadsarbeid: kr. 616.000, - fordelt slik:

- |                               |               |
|-------------------------------|---------------|
| 1. Styrke/balanse-område      | - kr. 90.000  |
| 2. Turveg med sittebenkar m.m | - kr. 303.000 |
| 3. Klatreparken               | - kr. 70.000  |
| 4. Street-basket/isbane,      | - kr. 153.000 |

**Lyssetting i området** vil i hovudsak vere knytt til gangvegssystemet og i møta mellom veg og dei ulike del-elementa. Lysanlegget er det også innhenta samla tilbod på og vert del av delområde 2- lys, gangveg og parkutforminga:

Samla kostnad (sjå eige vedlegg) kr. 498.000 pluss arbeidskostnader. Dette er planlagt utført som dugnadsarbeid rekna til kr. 110.000.

**Prosjekteringskostnader** og administrasjon og byggeleing er rekna felles for heile prosjektet og fordelt likt på dei 4 anleggselementa. Samla kostnad - kr. 120.000. Prosjektering og byggeleing for del-elementa ligg elles inne som del av leveranse/kostnad i tilbod frå leverandør.

## Kostnadsoverslag fordelt på delområda:

### 1. Aktivitetspark-fritreningsanlegg- Styrke/balanse (Friluftsforeninga sitt styrke/trim apparatpark)

Planering av området- masseflytting og arrondering ("parken tek form") (del av felles opparbeiding) (tilbod K.A.Aurstad as)	- kr.180.000
Finplanering, tilplanting og tilsåing av park-området	- kr 90.000
Kostnad innkjøp og montering av dei ulike delelementa, inkl. toppdekke	- kr.290.000
Grunnarbeid og montering for dei ulike del-elementa i prosjektet	- kr.337.500
Administrasjon -byggeleing	- kr 30.000
<b>Samla kostnad</b>	<b><u>- kr.927.500</u></b>

(Sjå vedlegg med eigen detaljbeskrivelse av delanlegget, med tilbod levering).

### Finansiering:

Tilskot spelemidlar	kr. 300.000.-
Dugnadsarbeid og rabatt	kr. 160.000.-
eigenkapital (eigne midlar - gåver m.m)	<u>kr. 467.500.-</u>
<b>Samla finansiering</b>	<b><u>kr. 927.500.-</u></b>

### 2. Lysanlegg og tursti gjennom området inkludert sitteplass:

Planering av området- masseflytting og arrondering ("parken tek form") (del av felles opparbeiding) drenering for heile området og delområda, (jf tilbod K.A.Aurstad as)	- kr.192.000
Tilplanting og tilsåing av park-området rundt anlegget, Kvilebenkar og bord langs gangsti - underlag og utstyr	- kr 303.000
Kjøp lysanlegg	- kr.498.400
Oppsett stolpar/montering av lysanlegg	- kr.110.000
Prosjektering, administrasjon og byggeleing	- kr. 30.000
<b>Samla kostnad</b>	<b><u>- kr.1.133.400</u></b>

(Sjå vedlegg med eigen detaljbeskrivelse av delanlegget, og tilbod leveranse).

### Finansiering:

<b>Tilskot Volda kommune - del av samla tildeling</b>	kr. 500.000.-
Tilskot spelemidlar	kr. 300.000.-
Dugnadsarbeid	kr. 170.000.-
Lån- eigenkapital (eigne midlar - gåver m.m)	<u>kr. 163.400.-</u>
<b>Samla finansiering</b>	<b><u>kr.1.133.400.-</u></b>

### 3. Klatreparken - i regi av VTI- allidrett

Planering av området- masseflytting og arrondering ("parken tek form") (del av felles opparbeiding) (jf tilbod K.A.Aurstad as)	- kr.145.000
Finplanering, tilplanting og tilsåing av park-området	- kr 70.000
Kostnader innkjøp og montering av dei ulike delelementa, inkl. toppdekke (Klatrejungel AS rune@klatrejungel.no)	- kr.815.750
Prosjektering, administrasjon og byggeleing	- kr. 30.000
<b>Samla kostnad</b>	<b><u>- kr.1.060.750</u></b>

(Sjå eige vedlegg - fullstendig tilbod og beskrivelse som vedlegg)



**Finansiering:**

Tilskot Volda kommune - ca1/3 del av samla tildeling	kr. 250.000.-
Tilskot spelemidler	kr. 300.000.-
Dugnadsarbeid og rabatt	kr. 248.625.-
Lån- egenkapital (eigne midlar - gåver m.m)	<u>kr. 262.125.-</u>
<b>Samla finansiering</b>	<b><u>kr.1.060.750.-</u></b>

Dugnadsoversikt for klatreelementa med grunnarbeid vil bli avtala nærare med leverandør fram mot bestilling og innsending av søknad om tilskot til prosjektet.

**4. Aktivitetsareal/Street-basket/isbane/binge**

Planering av området- masseflytting og arrondering ("parken tek form") (del av felles opparbeiding) drenering for heile området og delområda, (jf tilbud K.A.Aurstad as)	- kr. 185.000
Tilplanting og tilsåing av park-området rundt anlegget (1/4 del)	- kr 153.000
Kostnader innkjøp og montering av dei ulike delelementa	<u>- kr. 610.850</u>
Samla kostnad	<b><u>kr. 948.850</u></b>

(Sjå eigen detaljbeskrivelse av delanlegget, og tilbud leveranse som vedlegg).

**Finansiering:**

Tilskot spelemidler	kr. 300.000.-
Dugnadsarbeid	kr. 95.000.-
MVA-kompensasjon frå del 1 og 2	kr. 432.000
Lån- egenkapital (eigne midlar - gåver m.m)	<u>kr. 121.850.-</u>
<b>Samla finansiering</b>	<b><u>kr. 948.850.-</u></b>

(dugnadsarbeide knytt til montering av bingen kan bli noko større og blir å avtala nærare med leverandør fram mot levering/innsending av spelemiddelsøknad.)

**Samla totalkostnad for "Stadion-parken":**

Kostnader for dei ulike delanlegga: (etter fordeling av felleskostnader)	
Delanlegg 1. <b>Aktivitetspark-fritreningsanleg</b>	- kr 927.500
Delanlegg 2. <b>Tursti gjennom området inkludert møteplass og lys</b>	- kr 1.133.400
Delanlegg 3. <b>Klatreparken</b>	- kr. 1.060.750
Delanlegg 4. <b>Aktivitetsareal/Street-basket/isbinge</b>	- kr 948.850

**Samla totalkostnad kr 4.070.500**

### **Førebels plan for finansiering av anlegget:**

Tilskot Volda kommune - 2016/17	- kr. 750.000 (Avs. i budsj.2016/17)
Delfinansiering - Friluftsföreininga i Volda - del 1.	- kr. 467.500 (avtale Friluftsf.)
Tilskot spelem.nærmiljøanlegg del 1, 2,3 og 4 (50%)	- kr.1.200.000 (4 søknader over1 til 3år?)
Dugnad egne krefter	- kr 673.625
Eigenkapital (andre tilskot/gåver- m.m) og ev. lån og ev. mva-kompensasjon	- kr. 979.375
<b><u>Samla finansiering</u></b>	<b>- kr 4.070.500</b>

### **Andre tilhøve vedkomande finansiering:**

#### **Lån og kommunal garanti:**

Det er ventetid på spelemidlar til anlegg i dag og det er difor behov for kapital til forskottering av desse midlane. Det vert difor søkt kommunal garanti for lån til eigenkapital (kr. 980.000) og til forskottering av spelemidlar (kr. 1.200.000).

Med grunnlag i gjeldande plan for Idrett og fysisk aktivitet legg ein til grunn at dette vert gitt. Anlegget er planlagt gjennomført over 1-2 år.

Samla lånebehov/garantibeløp er sett til - **kr. 2.500.000**. For å ha handlingsrom knytt til rentekostnader i byggeperiode og fram til utbetaling av spelemidlar og mva-kompensasjon. Vi legg til grunn at spelemidlar vert tilgjengeleg/utbetalt innan 1-3/4 år etter at utbygginga er gjennomført.

#### **MVA-kompensasjon:**

Mva -kompensasjon er ikkje rekna inn som del av finansieringa, for dei to første delanlegga, men vil vere svært sannsynleg for heile tiltaket.

Ved full mva-refusjon etter nøgjedande ordning, vil ein samla kunne oppnå kr. 849.000 i mva-refusjon.

Mva -refusjon for dei to første anlegga utgjør maksimalt kr. 432.000, og kan eventuelt takast med som finansieringsbidrag i dei to siste anlegga.

Dette vil då dekke opp heile det behov for lånemidlar som elles er lagt til grunn.

Med full mva- kompensasjon vil vi såleis kunne stå att med lita lånegjeld i prosjektet.

**Dugnadsoversikt:**

Dugnad/rabatt for alt maskinarbeid på alt grunnarbeid (utdrag frå tilbod /avtale med K.A.Aurstad) kr. 570.000 er halde utanfor kostnadskalkyle/ og finansiering.

Øvrig dugnadsoversikt går fram av finansieringsplan for dei ulike delelementa ovanfor.

Dette vil verte ytterlegare spesifisert i tilknytning til detaljert kostnadsoppsett og finansieringsplan for dei ein-skilde anlegg ved inngåing av kontrakter og ved fremjing av søknader om tilskot frå spelemidlane.

Dugnadsoppsett for dei ulike delanlegga:

**Delanlegg 1. Aktivitetspark-fritreningsanlegg:**

Del av arbeid med finplanering, planting og tilsåing	- kr 30.000	
Del av grunnarbeid og montering av elementa	- kr. 100.000	
Administrasjon -byggeleing	- <u>kr 30.000</u>	kr.160.000

**Delanlegg 2. Tursti gjennom området med sitteplassar og lys:**

Del av planting og tilsåing av området rundt anlegget, med kvilebenkar og bord langs gangsti,	- kr 60.000	
Prosjektering, administrasjon og byggeleing	- kr. 30.000	
Oppsett stolpar/montering av lysanlegg	- <u>kr.110.000</u>	kr. 170. 000

**Delanlegg 3. Klatreparken**

Del av arbeid med finplanering, planting og tilsåing	- kr 20.000	
Dugnad tilknytt montering av dei ulike delelementa, inkl. dekke (Klatrejungel AS rune@klatrejungel.no)	- kr.198.625	
Prosjektering, administrasjon og byggeleing	- <u>kr. 30.000</u>	kr.248.625

**Delanlegg 4. Aktivitetsareal/Street-basket/isbane/binge**

Del av planting og tilsåing rundt anlegget	- kr 35.000	
Arbeid tilknytt montering	- kr 60.000	
Prosjektering, administrasjon og byggeleing	- <u>kr. 30.000</u>	kr. 95.000

**Samla dugnadsarbeid kr 673.625**



«MOTTAKERNAVN» VTI-Allianse  
Postboks 135

6101 VOLDA

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2016/1919	13300/2016	D11	UTV/ PERHEL	17.11.2016

**"STADION-PARKEN" - AKTIVITETSOMRÅDE-NÆRMILJØANLEGG VED  
VOLDA STADION.  
IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING**

Kommunen har motteke søknad om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning for "Stadion-parken" eit park/aktivitetsområde planlagt utvikla ved Volda stadion.

Området, som ligg mellom tilkomstvegen til Stadion-området, klubbhuset, hovudbana, Mørehallen og skateparken, er planlagt utvikla som nærmiljøanlegg med ulike aktivitetsområde og parkmessig tilrettelegging.

Prosjektet er eit fellestiltak i samarbeid mellom VTI-Allianse, VTI-Fotball, Volda Friluftsföreining, og Volda kommune.

VTI-Allianse skal koordinere arbeidet og stå som ansvarleg for opparbeidinga i samråd med dei andre aktørane.

Volda stadion er registrert som anleggsstad i kommunedelplan for "fysisk aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og nærmiljøtiltak" og i idrettsanleggsregisteret som anlegg nr. 15190001.

"Stadion-parken" vert gjennom søknaden registrert som nye anleggseiningar, 1519000111 - 1519000114.

Prosjektet vert å prioritere i samband med årleg rullering handlingsprogrammet for kommunedelplan for 2017.

Volda kommune eig grunnen i området.

VTI-Allianse har søkt kommunen om avtale om rett til bruk av området som inngår i parken. (avtale vert etablert før ev. søknad om tilskot frå spelemidlane vert sendt inn).

Det aktuelle areal er i gjeldande reguleringsplan for området avsett til idrettsformål og inngår i "Stadion-området" der det i dag er etablert klubbhus med dusj/garderobe-fasilitetar-, hovudfotballbane med tribuneanlegg (m/kunstgras)-, 11-ar bane med kunstgras, ein 7-er-bane m kunstgras og samt to 7-er grusbane, fotballhall, skatepark mm. Alle banene har lys.

Det er som grunnlag for søknad om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning utarbeidd ein god og oversiktleg beskrivelse for prosjektet, utarbeidd i samsvar med gjeldande retningslinjer, jf. Vegleiar V-0732, og rettleiar "universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg" frå KDP.

Prosjektet er delt i 4 delprosjekt:

1. Aktivitetspark-styrke-balanse - Volda Friluftsföreining / VTI-Allianse
2. Lysanlegg for området og turveg gjennom/inn til del-områda - VTI/Allianse, Volda Friluftsföreining, VTI-Fotball og Volda kommune.
3. Klatrepark - VTI-Allianse/VTI Fotball
4. Street-basket /isbane - VTI-Allianse/VTI Fotball

---

Postadresse:	postmottak@volda.kommune.no	www.volda.kommune.no
	Telefon: 70058717	Org. nr: 939 760 946
	Telefaks:	Bankgiro:

Etter gjennomgang av prosjektbeskrivelse med tilhørende dokumentasjon, vedlagt kostnadsoppsett og grunnlag for finansiering, finn ein at prosjektet er i samsvar med vilkår og funksjonskrav sett i rundskriv V-0732.

Dette vurdert ut frå samla utforming, dei valde aktivitetsprosjekt, planlagde dekkeunderlag i dei ulike elementa, lyssetting og omsyn til tryggleikssoner og reglar om tilgjenge.

Rehabiliteringsprosjektet får ein samla kostnad på kr. 4.070.500 fordelt på dei 4 ulike aktivitetsområda slik:

Delanlegg 1. <b>Aktivitetspark-fritreningsanleg</b>	- kr 927.500
Delanlegg 2. <b>Lysanlegg for området og turveg gjennom/inn til del-områda</b>	- kr 1.133.400
Delanlegg 3. <b>Klatreparken</b>	- kr. 1.060.750
Delanlegg 4. <b>Aktivitetsareal/Street-basket/isbinge</b>	- kr 948.850

Kommunen har etter gjennomgang ikkje vesentlege merknader til dei kostnadstal som er lagt til grunn. Dei er i hovudsak basert på innhenta tilbod.

Kommunen finn dei aktuelle planane svært positive med tanke på å tilrettelegge for auka fysisk aktivitet gjennom nye aktivitetstilbod i området. Aktivitetstilbod som vil stimulere til at fleire og nye brukarar vil nytte området.

Dei nye aktivitetstilboda vert tett knytt opp mot det etablerte idrettsområdet og friluftsområda langs Øyra-elva og mot Rotevatnet. Den parkmessige tilnærminga som anlegget er tiltenkt vil i tillegg til å gje nye grupper tilbod til fysisk aktivitet også gje eit positivt bidrag til det fysiske miljøet i området.

Volda kommune finn ut frå dette å kunne gje prosjektet idrettsfunksjonell godkjenning, som grunnlag for tilskot frå spelemidlane, i samsvar med søknad.

Stempla plandokument følgjer vedlagt.

Ein gjer merksam på at det må fremjast søknad om tilskot frå spelemidlane for det einskilde delprosjektet.

Ved fremjing av søknad om tilskot frå spelemidlane må det ligge føre:

- detaljert kostnadsoverslag og finansieringsplan der alle deler av finansiering vert dokumentert. (Lånetilsegn, kommunal garanti, gåver-rabattar, egne midlar-, m.m).
- avtale som sikrar varig rett til bruk av grunnen i parkområdet.
- årsmøtevedtak for bruk av egne midlar og om låneoptak.

Det skal ved bygging/søknad etablerast eige prosjektrekneskap for anlegget. Anleggsrekneskapen skal skiljast frå andre rekneskap i klubben og det bør nyttast eigen bankkonto for alle ut og innbetalingar som gjeld anlegget. (jf V-0732 pkt 5.3).

I høve saka viser ein også til V-0732 pkt 5.4 om føring av rekneskap.

I høve saka minner ein om at utanom idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning må det også ligge føre godkjenning etter reglane i Plan og bygningslova før arbeid med tiltaket kan settast i gang.

Med helsing  
Volda kommune

.....  
Jørgen Vestgarden  
Utviklingssjef

.....  
Per Heltne  
planleggar

*Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.*

Kopi: VTI-Fotball  
Volda Friluftforeining  
Volda kommune-teknisk sektor  
Idrettsrådet  
Møre og Romsdal Fylkeskommune



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2013/1337

Arkivkode: 2011001

---

**Utvalsaksnr**

**Utval**

**Møtedato**

248/16

Formannskapet

13.12.2016

### **PLANID 2011001 K10 ENGESET - KLEPP - MINDRE VESENTLEG PLANENDRING. TILKOMST TIL TOMT 8 OG 10.**

#### **Administrasjonen si tilråding:**

*Med heimel i Plan og bygningslova §12-14 vert det gjort fylgjande mindre vesentlege endring i reguleringsplan - K10-Engeset - Klepp:*

- 1. Veg f\_V3 vert endra frå felles privat veg til kommunal veg og får nemninga o\_V3.*
- 2. Tomt 7 og 8 kan ha tilkomst frå veg 0\_V1 eller o\_V3 vurdert ut frå kva som er best sett i høve til terrengmessig tilpassing og gode tilkomstløysingar for bygg på eigedomane.*

#### **Vedleggsliste:**

E-postar vedkomande vegløyseringar i området.

E-post vedkomande tilkomst til tomtene.

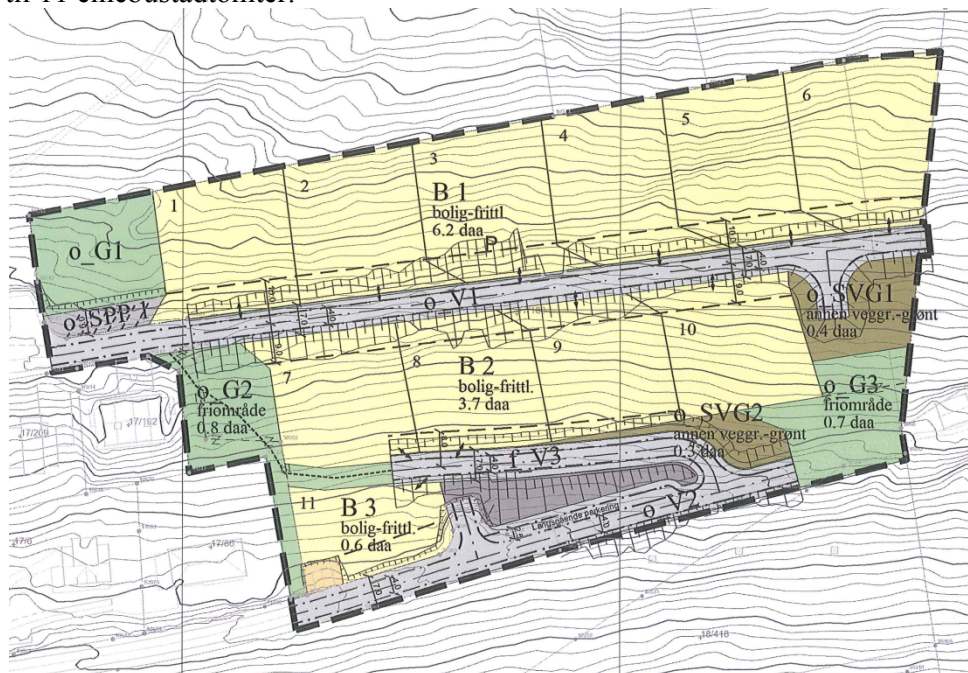
Kopi av reguleringsplankart

Føresegner til plan

#### **Uprenta saksvedlegg:**

#### **Saksopplysningar/fakta:**

Kommunestyret gjorde i sak 3/14, møte 30.01.2014, vedtak om godkjenne reguleringsplan for K10 Engeset- Klepp. Planen inneber at eit tidlegare felt for konsentrert utbygging er omregulert til 11 einebustadtomter.



I plan er det ut frå terrengmessige tilhøve lagt til rette for at tomtene 7 og 8 (og tomt nr B3) skal ha tilkomst frå regulert privat fellesveg, f\_V3.

Etter forespørsel frå tomteeigarane her er det stilt spørsmål om kvifor denne vegen skal vere privat veg og ikkje skal verte drifta av kommunen sett med omsyn til m.a. snøbrøyting. Slik privat drifting av veg, vil vere upraktisk og også urett sett i høve til at vegen skal vere ein del av gangvegssystemet gjennom området, mellom Bjørkevegen og Kleppevegen, og også har lagt inn parkeringsareal for brukarar av friluftsområda i nærleiken. (Grinda m.v).

Ved planutarbeidinga vart tilkomst til tomtene i området vurdert.

Ved tomt 7 og 8 vart det då vurdert som vanskeleg ut frå veghøgd i veg o\_V1 å få til god tilkomst til bustader her. Dei vart difor gitt mulegheiter for tilkomst frå veg f\_V3 (nedanfrå). Tomtekjøparane her kjem no tilbake og ynskjer likevel tilkomst frå oppsida (veg o\_V1). I samråd med sine arkitektar /husleverandør har dei vurdert dette som ei betre løysing. M.a. gir det høve til lettare tilgjenge mellom garasje og inngangsparti. Jf vilkår knytt til krav om tilgang i Tek 10 kapittel 8.

### **Vurdering og konklusjon:**

Etter ein gjennomgang med Teknisk sektor har ein funne planlagt ordning lite tenleg for alle partar. Gangsambandet og parkeringa i området er viktig for ferdsel og tilrettelegging for friluftsliv, og bør også av den grunn vere eit kommunalt ansvar. Det vert difor tilrådd endring av status for vegen frå privat fellesveg til offentleg veg.

Etter som dei aktuelle tomtekjøparane og deira arkitektar vurderer det som ei betre løysing at tomtene får tilkomst frå veg o\_V1, vert dette tilrådd.

Administrasjonen kan ikkje sjå at dette vil ha vesentlege konsekvensar sett i høve til trafikksituasjon i området. at dei to tomtene får tilkomst til Kleppevegen i staden for til Bjørkevegen. via f\_V3.

I Kleppevegen er det som fylgje av utbygging av K10 -feltet innført fartsgrense med sone 30 km/t.

Endringa vert tilrådd



**Helse og miljøkonsekvensar:**

Ingen endringar ved tiltaket.

**Økonomiske konsekvensar:**

Mindre auka av driftskostnader knytt til kommunal veg. Auken er akseptert ut frå det behov ein ser for å sikre drift ut frå omsyn til sikkert gangsamband i området.

**Beredskapsmessige konsekvensar:**

Ingen endringar

Rune Sjugard  
Rådmann

Jørgen Vestgarden  
utviklingssjef

**Utskrift av endeleg vedtak:**

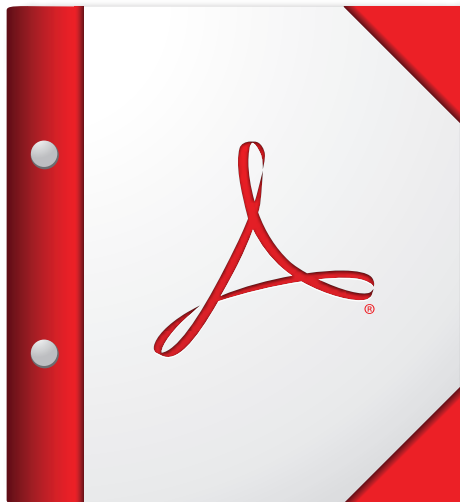
Jo-Martin Åsen og Gina Rundtom  
Ingvild Sande Lillebø, Askevegen 5a, 610 Volda  
Engeset , Klepp og Nordal grendautval

**Klageinstans:**

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

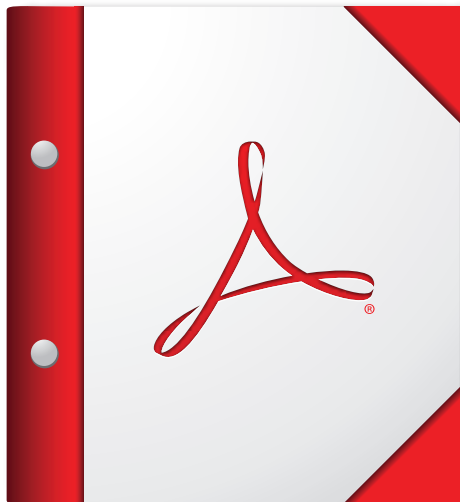
**Kopi:**

Teknisk sektor, her  
Sektor Utvikling, her  
Eli Øye Vassbotn



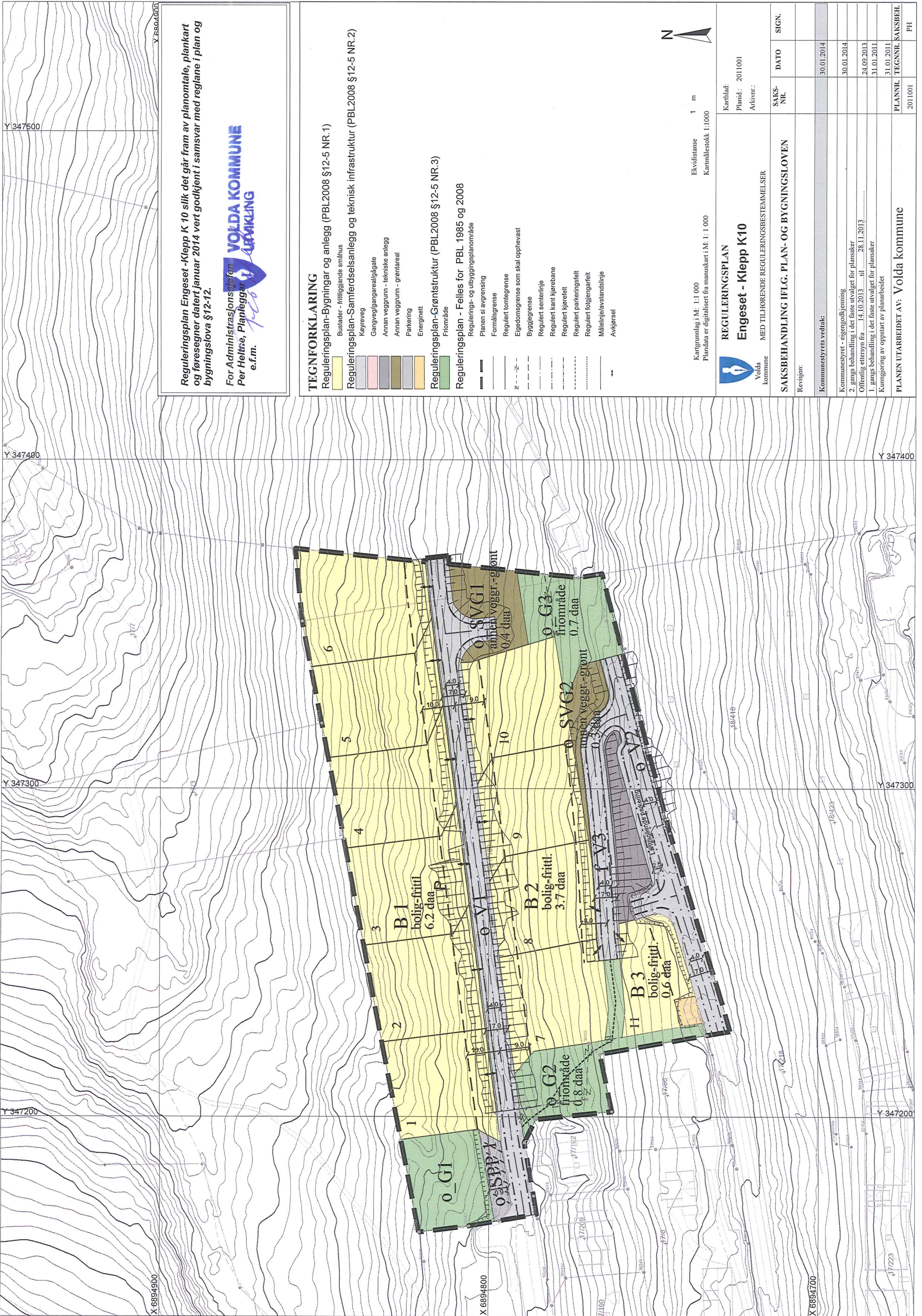
**Denne PDF-porteføljen bør åpnes i Acrobat X  
eller Adobe Reader X eller senere.**

Skaft deg Adobe Reader nå!



**Denne PDF-porteføljen bør åpnes i Acrobat X  
eller Adobe Reader X eller senere.**

Skaft deg Adobe Reader nå!



Reguleringsplan Engeset - Klepp K 10 slik det går fram av planomtale, plankart og føresegner datert januar 2014 vert godkjent i samsvar med reglane i plan og bygningslova §12-12.

For Administrasjonsseksjonen  
Per Helfre, Planleggar og  
e.f.m. **VOLDA KOMMUNE**  
UTVIKLING

**TEGNFORKLARING**

Reguleringsplan-Bygningar og anlegg (PBL2008 §12-5 NR.1)

- Buisader - fritliggende småhus
- Keyreveg
- Gangveg/gangareal/gågate
- Annan veggrunn - tekniske anlegg
- Annan veggrunn - grøntareal
- Parkeringsfelt
- Energinett

Reguleringsplan-Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL2008 §12-5 NR.2)

Reguleringsplan-Grøntstruktur (PBL2008 §12-5 NR.3)

Reguleringsplan - Felles for PBL 1985 og 2008

- Regulerings- og utbyggingsplanområde
- Planens si avgrensing
- Formålsgrænse
- Regulert tomtegrænse
- Eigedomsgrænse som skal opphevast
- Bygglegrænse
- Regulert senterlinje
- Regulert kant kjørebane
- Regulert kjørefelt
- Regulert parkeringsfelt
- Regulert foiljegrænse
- Målelinje/avstandslinje
- Avkjørsel

Kartgrunnlag i M: 1:1 000  
Plandata er digitalisert fra manuskart i M: 1: 1 000

Ekvidistanse 1 m  
Kartmålestokk 1:1000

**REGULERINGSPLAN**  
**Engeset - Klepp K10**  
MED TILHØRENDE REGULERINGSBESTEMMELSER

Volda kommune

**SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN**

Revisjon:

Kommunestyrets vedtak:

Kommunestyret - eigendomsgrønning  
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker  
Offentlig ettersyn fra .....14.10.2013.....til .....28.11.2013  
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker  
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet

PLANEN UTARBEIDET AV: Volda kommune

Kartblad:	2011001	SAKS-NR.		DATO	SIGN.
Planid:	2011001			30.01.2014	
Arkivnr.:				30.01.2014	
				24.09.2013	
				31.01.2011	
				31.01.2011	
PLANNR.	TEGNNR.	SAKSBEH.			
2011001					PH



## **REGULERINGSFØRESEGNER**

### **Tilknytt reguleringsplan for "Øvre Klepp – K10"**

Reguleringsplan –eigengodkjent i K -sak 3/14, den 30.01.2014.

Volda den 10.02.2014

  
Volda Kommune  
For adm sjefen Per Helne, planleggar

Føresegnene gjeld i tillegg til reguleringskart for "Øvre Klepp – K10", datert januar 2014

- l: Planavrensing:**  
Reguleringsføresegnene gjeld innanfor det området som er synt med reguleringsgrense på plankartet.

**2: Arealbruk:**

Området er regulert til følgende foremål:

Bebyggelse og anlegg:

Bustader - Frittliggende småhus .....

Merka B

Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur:

Offentlege køyreveggar (gater)

Merka o\_V

Anna vegformål

Merka o\_AV

Anna vegformål –grøntareal

Merka o\_SVG

Felles privat veg

Merka f\_V

Parkering

Merka o\_SPP

Energinett...

Merka p\_SE

Grøntstruktur:

Merka o\_G

Hensynssone :

Frisiktzone i vegkryss

**3: Område for frittstående bustader (Merka B)**

a: Områda skal nyttast til einbustader med tilhøyrande anlegg. Bustadane kan ha innreidd eige husvære i sokkeletg. (eventuelt inntil 3 hyblar.)

b: Bygningane skal plasserast innanfor dei byggegrensene som er vist i plankartet.

c: Bygningane skal ikkje ha større høgdde enn det dei generelle vilkåra i PBL tillèt.

d: Bygningane på tomta skal ikkje ha større samla grunnflate enn 30% av netto tomteareal. (inkludert garasje og biloppstilling, jf teknisk forskrift).

e: Ved handsaming av søknad om byggeøyve skal ein sjå til at bygningane får god form og materialbruk, og at bygningar i same område får ei harmonisk utforming i høve til terrenget og i høve til eksisterande bebyggelse.

f: Ved byggemelding/deling skal det ligge føre situasjonsplan og terrengsnitt som viser byggplassering og tilkomst og som klargjer stigningstilhøva for denne, samt garasjeplassering og naudsynt tal biloppstillingsplassar. Situasjonsplan skal vise forslag til sokkelhøgde-, eksisterande terrengsituasjon og forslag til endra terreng etter utbygging.

g: For kvar familiebustad skal det vere 2 biloppstillingsplassar på tomta. For kvar ekstra husvære skal det i tillegg vere 1 biloppstillingsplass, og for kvar hybel ½ biloppstillingsplass. Biloppstillingsplassar skal kunne brukast uavhengig av kvarandre, også om dei vert bygt som garasje eller carport.

h: Der terrenghøva gjer det naudsynt, kan garasje plasserast nærare vegen enn det byggegrensene synner. Garasje skal likevel ha følgjande minsteavstand til veg -eller fortaukant:

-minsteavstand 2,5 m der garasjen har utkøyring parallelt med vegen.

-minsteavstand 5 m der utkøyring ligg vinkelrett på vegen.

Garasje med areal mindre enn 50 m<sup>2</sup> kan plasserast inntil 0.5 m frå nabogrense i samsvar med teknisk forskrift.



- i: Garasje skal som hovedregel vere i 1 etg. og skal ikkje ha grunnflate over 50 m<sup>2</sup>. Garasjar skal tilpassast bustadhuset i form, materialbruk og farge. Garasjar kan oppførast med loftsrom eller underetg. til lager/reiskapsrom der det ligg til rette terrengmessig og ut frå omsyn til god byggeskikk og estetikk, tilpassing til bustadhus, og omsyn til utsikt-, lys-og luft for naboegedomar. Slike rom kan ikkje godkjennast oppført/brukt til rom for varig opphald og skal ha maksimal romhøgde /volum som ikkje gir rom for dette. jf teknisk forskrift.
- j: Avkøyrsløse til offentleg veg skal ha frisisikt -, stigningstilhøve og horisontalkurvatur i samsvar med gjeldande normer for avkøyrsløse til kommunal veg.

#### 4. **Samferdsleanlegg og teknisk infrastruktur:**

- 4.1 Områda skal slik vist i plankart kunne nyttast til:
  - Offentlege køyreveggar (gater) Merka o\_V
  - Anna vegformål Merka o\_AV
  - Anna vegformål –grøntareal Merka o\_SVG
  - Felles privat veg Merka f\_V
  - Parkering Merka o\_SPP
  - Energinet... Merka p\_SE

- 4.2 Trafikkområda skal nyttast til køyreveggar: parkeringsplassar, gangveggar/portau og anna trafikkareal. Plassering av veggar, vegpreidde og kurvatur framgår av plankartet. Vegskråningar som går utanfor regulert vegføremål langs bustadgater og gangveggar skal inngå i tomtearealet, og skal planerast og tilsåast og avsluttast slik at det kan vedlikeholdast som del av veganlegget eller naturleg del av tilstøytande tomteareal.

Avsette areal til trafikkformål utanfor veg skal nyttast til m.a. snøopplag og grøft/drenering. Det er ikkje høve til å nytte områda for langtidsparkering, lagringsplass for detekte bilar, campingvogner, båtar m.v.

Tomteeigar kan etter søknad føre opp mur i grense mot regulert vegområde for å redusere skråningsutslag mot bustadtomta.

Ved oppføring av mur skal ein søkje å oppnå eins materialbruk og tilpassa utforming i gata si fasadelengde. Ved mur mot fortau/gate med høgde over 1.5m skal muren avtrappast med mellomliggende skråning/utfllating.

Ved oppføring av mur mot gate/portau må løysing for drenering frå bustadeigedom, mur og tilgrensande vegareal visast i søknad/situasjonsplan og tilfedsstiltande ivaretakast ved utbygging.

#### 5. **Grøntstruktur:**

Områda er avsett som areal til leikeplassar og til ferdselekskorridor mellom tilgrensande vegar og avsett leikeareal. Det skal som del av plan for tekniske anlegg /anbodsgrunnlag i samråd med kommunen sin barnerepresentant og grendautvalet utarbeidast detaljplan/-beskrivelse for kva opparbeiding og utstyr som skal etablerast i dei aktuelle områda o\_G1 og o\_G2.

Naturleg vegetasjon bør så langt mogeleg takast vare på.

Bygningar eller anlegg som kan utgjere ein naturleg del av området sitt bruksformål til leik, kan oppførast etter godkjenning av kommunen i områda.

**Område o\_G1** skal opparbeidast som tillegg til eksisterande leikeareal i plan Øvre Klepp, der det er ballplass og etablert leikeapparat med sandkasse, huske-/klatrestativ, benk. Tillegget skal opparbeidast slik at dei er eigna for leik og opphald, med gangsti, og areal for sitteplass og noko fast dekke.



Utanfor den opparbeidde delen av leikeplassene skal eksisterende vegetasjon så langt som mulig. Leikeplassen skal ha gjerde mot veg/parkering.

**Område o\_G2** skal opparbeidast med gangsti med grusdekke mellom Kleppevegen og Bjørkevegen og tilgrensande bustadgate.

**Område o\_G3** er restareal mellom planlagde vegar . Området grensar inn mot stalleg sika friområde og må sjåast som naturområde saman med dette.

#### 6. **PBL § 12-Hensynssoner**

Frisiktsoner ved vegkryss.

Innanfor frisktlinjer skal det vere fri sikt i ei høgd av 0.5 m over plan for dei tilstøytande vegane.

#### 7. **PBL § 12-7 nr. 10. Røkkefylgjekrav**

Før utbygging av bustader i planområdet skal tiltak for redusert fart i sanlevvegssystemet nedanfor, gjennom skilting med sone 40 km/t frå krysset

Engesetgetila x Kleppevegen, vere gjennomført.

O\_G1 og sti/turveg gjennom o\_G2 skal opparbeidast som del av utbygging av tekniske anlegg og vere opparbeidd før bustader i området kan takast i bruk.

Før utbygging av bustadar i planområdet skal følgjande tiltak for redusert fart vere gjennomført: Skilting med sone 30 km/t frå krysset Bjørkevegen/Kleppevegen og oppover.

#### 8. **Terrengbehandling:**

Nødvendige terrenginngrep skal utførast mest mulig skånsamt og opne terrengsår skal i nødvendig grad tilsåast/tilplantast. I tilfelle der det førekjem utgravne massar skal desse leggjast på stader der dei ikkje verkar skjemma. Ved varige opne utgravningar, som vegskjeringar, der høgdeforskjell mellom topp skjering og botn utgravning er større enn 1,5 m, bør det etablerast støttemur.

#### 9. **Automatisk freda kulturminne**

Dersom det viser seg at tiltak innanfor planen kan skade, øydelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annan måte utilbørlig skjemme automatisk freda kulturminne eller framkalle fare for at dette kan skje, må arbeida straks stansast og kulturminneforvaltninga varslast umiddelbart. Ansvarar ligg hjå tiltakshavar og/eller ansvarshavande leiar på plassen. Kulturminneforvaltninga avgjer snarast mogleg – og seinast innan 3 veker – om arbeidet kan fortsette og vilkåra for det. Fristen kan under gitte forhold forlengast.

#### 10. **Generelt:**

Det er ikkje høve til, med private servituttar, å skippe tilhøve som er i strid med desse føresegnene. Ved sida av desse reguleringsføresegnene gjeld vedtekter i Plan- og bygningslova og bygningsvedtektene for Volda kommune. Når særlege grunnar talar for det kan kommunen tillate mindre vesentlege endringar frå reguleringsplanen innanfor ramma av bygningslovgevinga og kommunale vedtekter.

00000000000000000000000000



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar: Per Heltne

Arkivsak nr.: 2016/1976

Arkivkode: 000

---

**Utvalsaksnr**

**Utval**

**Møtedato**

249/16

Formannskapet

13.12.2016

### **PLANID 2016010 - PLAN FOR STUDENTBUSTADER PÅ LANGVATN/HELTNE - OPPSTART AV PRIVAT DETALJREGULERINGSPLAN**

#### **Administrasjonen si tilråding:**

*Volda kommune gir løyve til fremjing av privat detaljreguleringsplan for aktuelt område i samsvar med reglane i plan og bygningslova §12-11, basert på føringar gitt i gjeldande kommunedelplan Volda-Furene - planID 20010 013.*

#### **Vedleggsliste:**

Spørsmål om oppstart av privat reguleringsplanarbeid for studentbustader på Heltne

Referat etter førehandskonferanse.

Situasjonsplan

Kopi av brev frå Studentsamskipnaden til Kunnskapsdep.

#### **Uprenta saksvedlegg:**

Kommunedelplan Volda -Furene

Kommuneplanen sin samfunnsdel

#### **Saksopplysningar:**

Det vart 9.11.2016 gjennomført førehandskonferanse i høve planar om utbygging av nye studentbustader på gnr 20 bnr 334, areal vest for eksisterande studentbustader på Heltne. Studentsamskipnaden er eigar av arealet, og ynskjer å fremje konkrete planar for utvikling av området.

Eg viser til vedlagde referat etter møtet, med administrasjonen si tilbakemelding til tiltakshavar.

Studentsamskipnaden har engasjert firma P. Mulvik as til å utføre eventuelt planarbeid.

Samskipnaden har ynskje om etablering av ca 120 hyblar/bustader på området.

Dei ynskjer gjennom planprosess også å få avklara mogeleg byggehøgde i området.

Vurderer inntil 5 etasjes bygg som aktuelt, sett i høve til tiliggande område på Heltne i dag og ut frå økonomi i utbygging.



Vil legge opp til tilkomst felles med eksisterande studentbustader på Heltne, og kanskje også sjå desse områda samla med omsyn til parkering og andre felles uteområde.  
Vil gjennom planprosess ta opp spørsmål om krav til parkeringsdekning for aktuell utbygging, basert på erfaringstal ved eksisterande studentbygg, og ut frå eksempel frå tilsvarende prosjekt i Ålesund kommune.

Som vedlegg ligg også føre kart med aktuell planavgrensing og brev frå Samskipnaden til Kunnskapsdepartementet vedkomande aktuell utbygging.

### Plangrunnlag:

For området er arealbruken fastsett i kommunedelplan for Volda - Furene, plan godkjent 18.12.2014. Arealet er her sett av til studentbustader. Område AB-F-1



I plan er det sagt fylgjande om området:

#### **Krav om reguleringsplan**

*Det er i føresegnene stilt krav om ny reguleringsplan for alle utbyggingsområde og samferdselsanlegg, med unntak av område der vedtatt reguleringsplan framleis skal gjelde. Konkret arealbruk, utnytting, høgder og andre forhold må avklarast gjennom reguleringsplan.*

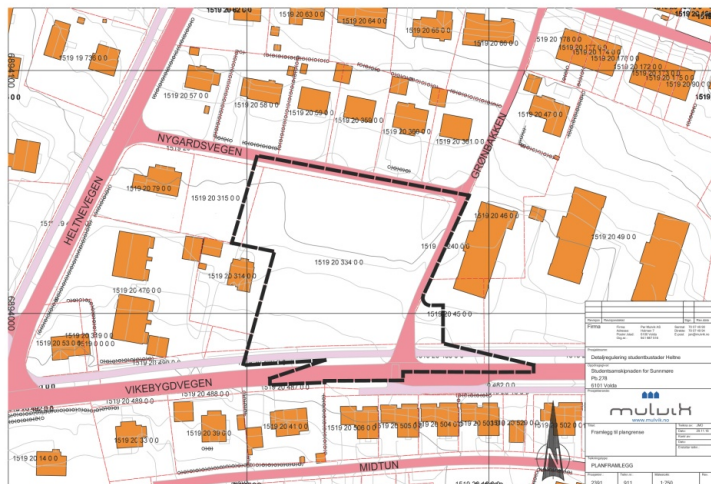
#### **Bustadbygging, framtidig (AB-F-1-6)**

*Det er foreslått tre nye bustadområde aust for Sjukhuskrysset langs Vikebygdvegen sør for denne.*

*Område kalla AB-F-1 er utvida for å legge til rette for studentbustadar.*

Det er krav om reguleringsplan før utbygging.

Spørsmål om løyve til planlegging etter reglane i plan og bygningslova kap 12, jf § 12-11 vert med dette lagt fram for Formannskapet for avgjerd.



Framlegg til plangrense- frå P. Mulvik as.

**Helse og miljøkonsekvensar:**

Vert å avklara gjennom planprosess.

**Økonomiske konsekvensar:**

Ingen kjende for kommunal økonomi. Behov for infrastrukturtiltak i høve utbygging på eigedomen vert avklara gjennom planprosessen.

**Beredskapsmessige konsekvensar:**

Avklarast gjennom planprosess - ingen kjende.

**Vurdering:**

Arealbruksformålet er i samsvare med gjeldande kommunedelplan.

Arealet er relativt lite og avgrensa til ein eigar.

Området er i kommunedelplan tiltenkt til studentbustader.

I kommunedelplan er det ikkje gitt føringar for utnyttingsgrad, tilkomst, parkeringsdekning, krav til byggehøgder, behov for uteareal og rekkefølgekav knytt til desse.

Dette må avklarast gjennom planprosessen.

Området AOF-F4 er det utarbeidd eigen reguleringsplan for. PlanID 2014002 - Nygardsvegen 2 og 4.

Ideelt sett burde ein ta med heile kvartalet i planavgrensinga.(mot Heltnevegen og Fv45.).

På grunn av pågåande arbeid med reguleringsplan for E39 med tilhørande sidevegar- der også Heltnevegen og del av fv45 vert inkludert vil det akkurat no vere vanskeleg å få til ei koordinering her.

Dei areala som no ikkje vert med er bebygde areal og eventuelle endringar for desse vil heller kome gjennom endringar i plan for E39 med tilhørande vegar enn i høve planar for studentbustadane.

**Konklusjon:**

Etablering av studentbustader nær campus, og generelt ynskje om sentrumsnære bustader og konsentrert utbygging er elles i samsvar med intensjon og målsettingar i kommuneplanen sin samfunnsdel.

Eg rår difor til st forslag til planavgrensing vert akseptert, og at resterande bustadareal mot Heltnevegen/fv45 vert inkludert i pågåande arbeid med plan for E39-kryss Heltnevegen /fv45.

Vi rår til at det vert gitt høve til fremjing av privat plan for aktuelt område i samsvar med reglane i plan og bygningslova §12-11.

Rune Sjugard  
Rådmann

Jørgen Vestgarden  
utviklingssjef

**Utskrift av endeleg vedtak:**

PER MULVIK AS  
Holmen 7  
6100 VOLDA

Ved e-post til  
jan@mulvik.no

VOLDA 12.10.2016  
Tlf.Jan M. 70 07 49 94  
Tlf.sentral 70 07 49 90  
E-post [jan@mulvik.no](mailto:jan@mulvik.no)  
Org.nr. 941 987 516 MVA

**Volda kommune**  
**Avd. for plan og utvikling**  
**Stormyra 2**  
**6100 Volda**

Deres ref.: Per Heltne

Vår ref.: Jan M. Ose

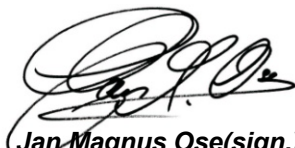
**Tinging av oppstartsmøte vedk. planarbeid på gbnr.20/334 m.fl. på Heltne .**

Studensamskipnaden for Sunnmøre v/Jan Henning Egset har engasjert Per Mulvik AS i utarbeiding av reguleringsplan med formål å legge til rette for fleire studentbustadar på Heltne. Gbnr. 20/334 er i dag regulert til frområde, men endra til bustadformål i kommuneplanen. Reguleringsendringa vil såleis vere i samsvar med overordna plan.

Som framlegg til plangrense syner er samskipnaden sine øvrige eigedomar på Heltne også inkludert i planområdet. Dette utfrå eit ønskje om å sjå på arealutnyttinga for heile området i ein heilskap.

Med dette ber vi om eit snarleg oppstartsmøte.

Mvh  
For Per Mulvik AS



**Jan Magnus Ose(sign.)**  
Prosjektingeniør/planleggar

Vedlegg:  
- 2391\_901 Framlegg til plangrense

Kopi:  
- Studentsamskipnaden for Sunnmøre v/Jan H. Egset



PER MULVIK AS  
Holmen 7

6100 VOLDA

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2016/1976	13832/2016	000	UTV/ PERHEL	29.11.2016

### **PLANID 2016010 - PLAN FOR STUDENTBUSTADER PÅ LANGVATN/HELTNE - FØREHANDSKONFERANSE**

Det vart 9.11.2016 gjennomført førehandskonferanse i høve planar om utbygging av nye studentbustader på gnr 20 bnr 334, areal vest for eksisterande studentbustader på Heltne. Studentsamskipnaden er eigar av arealet, og ynskjer å fremje konkrete planar for utvikling av området.

Desse møtte:

For tiltakshavar: Plankonsulent- Jan Magnus Ose -P.Mulvik as  
Oppdragsgjevar Studentsamskipnaden for Sunnmøre v/ Jan H. Egset

Volda kommune:

Planleggar Per Heltne, (Berit Sandvik Skeide vart forhindra frå å møte)  
Avd. ing. Asbjørn Aasebø - teknisk sektor

**Tiltakshavar/plankonsulent** gjorde kort greie for dei intensjonar dei har for utvikling av området.

Vil engasjere firma P. Mulvik as til eventuelt planarbeid.

Har ynskje om etablering av ca 120 hyblar/bustader på området.

Ynskjer gjennom plan å få avklara mogeleg byggehøgde i området. Vurderer inntil 5 etasjes bygg som aktuelt, sett i høve til tiliggande område på Heltne i dag og ut frå økonomi i utbygging.

Vil legge opp til tilkomst felles med eksisterande studentbustader på Heltne, og kanskje også sjå desse områda samla med omsyn til parkering og andre felles uteområde.

Vil gjennom planprosess ta opp spørsmål om krav til parkeringsdekning for aktuell utbygging, basert på erfaringstal ved eksisterande studentbygg, og ut frå eksempel frå tilsvarende prosjekt i Ålesund kommune.

Har vurdert ulike mulegheiter for planavgrensing, mellom anna om også eksisterande studentbustadområde på Heltne bør inkluderast, men har enda opp med forslag til avgrensing slik det går fram av vedlagde situasjonsplan.

Som vedlegg ligg også føre brev frå Samskipnaden til Kunnskapsdepartementet vedkomande aktuell utbygging.

#### **Kommunen skisserer følgjande utgangspunkt for eventuell planoppstart:**

For området er arealbruken fastsett i kommunedelplan for Volda sentrum, plan godkjent 18.06.2009. Arealet er her sett av til studentbustader.

Det er krav om reguleringsplan før utbygging.

Postadresse:

postmottak@volda.kommune.no

Telefon:  
70058717

www.volda.kommune.no

Org. nr: 939 760 946  
Bankgiro: 3991.07.81727

Spørsmål om løyve til planlegging etter reglane i plan og bygningslova kap 12, jf § 12-11 skal leggest fram for Formannskapet for avgjerd.  
Slikt oppstart av plan i privat regi vert tilrådd.

### **Andre stikkord for planarbeidet:**

Plankonsulent innhentar naudsynt kartgrunnlag ved bestilling frå kommunen.  
Plankonsulent innhentar grunneigaroversikt/nabo-oversikt frå servicekontoret i kommunen.  
Oppstart av planarbeidet vert å varsle/kunngjere på vanleg måte etter reglane i PBL ved annonse i Møre og på kommunen si heimeside, samt tilskriving av statlege og fylkeskommunale faginstansar og direkte røynde partar/naboar.  
Ved oppstartvarsel skal Fylkeskommunen sin web-baserte oversending av plansaker nyttast.

Krav til innhald i planleveranse:

Forslagsstillar leverer sosi-fil med planavgrensing til kommunen ved varsel om oppstart av planarbeid.

Omsyn til støy frå fylkesveg 45 må avklarast gjennom planprosess.

Avgrensing mot fv45 og tilhøyrande gang/sykkelveg vert å avklare i samråd med Statens vegvesen.

Ved innsending av planframlegg skal fylgjande vere med:

- Plankart jf. Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og digitalt planregister og Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Plankart skal leverast både som pdf-fil og som sosi-data.
- Reguleringsføresegner jf. PBL § 12-7.
- Planomtale jf. PBL § 4-2. Skal omtale føremål med planen, hovudinnhald og verknader.
- Risiko- og sårbarheitsanalyse jf. PBL § 4-3. Fylkesmannen si sjekkliste kan nyttast.
- Planomtalen skal også vise korleis prosess knytt til medverknad er ivareteke, og innkomne merknader og uttaler med notat som oppsummerar og kommenterer desse, skal inngå i planomtalen.
- Teknisk grunnlag for vegar m.v
- Illustrasjonar (terrengmodellar, 3D-illustrasjonar m.v.).

Plandokument leverast som e-post til postmottak@volda.kommune.no med kopi til sakshandsamar.

Kommunen har fastsett gebyrregulativ for plansaker.

Gebyr vert utrekna ut frå storleik på planområdet, i dette høvet innanfor gjeldande minstesats.

Sakshandsamingsgebyr 16.000 + arealgebyr 24.200= kr. 40.200

Faktura for gebyr vil bli sendt ut etter motteke varsel om planoppstart, og forfell til betaling før plan vert lagt ut til offentleg ettersyn.

Kommunen sine vurderingar er faglege, generelle og av foreløpig karakter. Naboprotestar, uttalar frå offentlege etatar og politiske vedtak m.v. vil kunne gje nye moment eller føre til krav om/behov for endringar i planarbeidet undervegs. Oppstartmøtet skal avklare aktuelle tema og spørsmål, men avgjer ikkje viktige punkt som ein føreset skal belysast i vidare planutarbeiding, og planprosess fram til endeleg politisk vedtak.

Med helsing

Per Heltne (Sign)

fagansvarleg plan

*Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.*

**Kopi:**

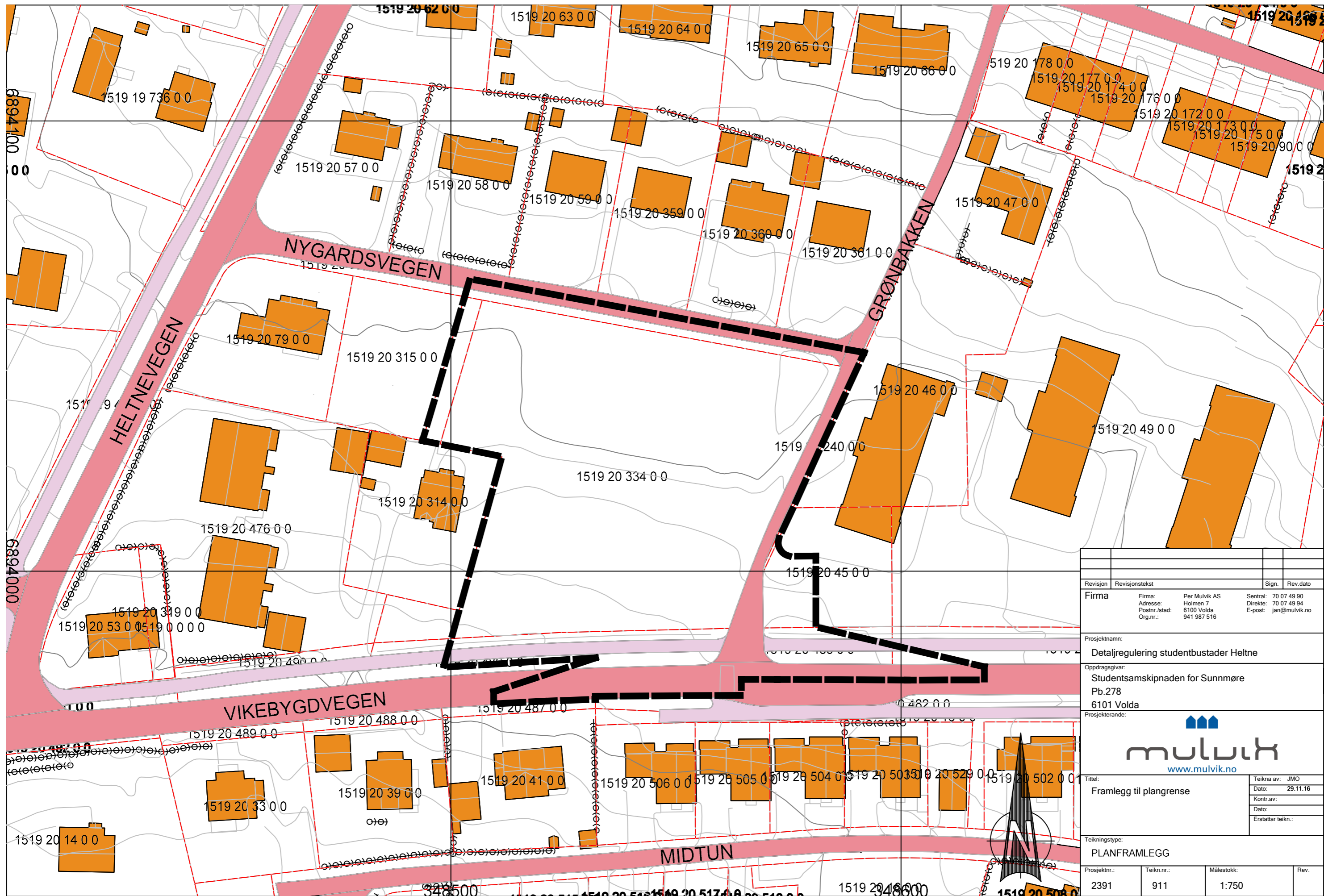
Formannskapet som vedlegg til sak  
Berit Sandvik Skeide  
Torgeir Stensø/Bjørn Reite  
Asbjørn Aasebø  
Nina Hovden Eidheim

**Aktuelle høyringsinstansar:**

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde  
Møre og Romsdal Fylke, Fylkeshuset, 6404 Molde  
Statens Vegvesen, Region Midt, Fylkeshuset, 6404 Molde  
NVE  
Tussa Nett AS, Dragsund, 6080 Gurskøy  
Telenor Networks v/Servicesenter for nettutbygging, sfn@telenor.com  
Volda og Ørsta Reinhaldsverk (VØR), Torvmyrvegen, 6150 Ørsta  
Mattilsynet

Internt i kommunen: (Kan sendast på e-post samla til postmottak/volda kommune)

Teknisk sektor  
Utvikling  
Kultur og service  
Volda -Ørsta Landbrukskontor  
Barnerepresentanten i plansaker Nina Hovden Eidheim



Revisjon	Revisjonstekst	Sign.	Rev.dato
<b>Firma</b> Firma: Per Mulvik AS Adresse: Holmen 7 Postnr./stad: 6100 Volda Org.nr.: 941 987 516 Sentral: 70 07 49 90 Direkte: 70 07 49 94 E-post: jan@mulvik.no			
<b>Prosjektnavn:</b> Detaljregulering studentbustader Heltne			
<b>Oppdragsgivar:</b> Studentsamskipnaden for Sunnmøre Pb.278 6101 Volda			
<b>Prosjekterande:</b>  <a href="http://www.mulvik.no">www.mulvik.no</a>			
<b>Titel:</b> Framlegg til plangrense			Teikna av: JMO Dato: 29.11.16 Kontr.av: Dato: Erstattar teikn.:
<b>Teikningstype:</b> PLANFRAMLEGG			
<b>Prosjektnr.:</b> 2391	<b>Teikn.nr.:</b> 911	<b>Målestokk:</b> 1:750	<b>Rev.:</b>



**STUDENT**  
SAMSKIPNADEN FOR  
**SUNNMØRE**

Volda Kommune

DYKKAR REF.:  
DYKKAR DATO: 416/16-JHE  
VÅR REF.: 29.11.2016  
VÅR DATO:

## NYE STUDENTBUSTADER I VOLDA

Studentsamskipnaden for Sunnmøre (SFS) ønsker å regulere Gnr 20 Bnr 334 for å kunne realisere byggeprosjektet **Heltne 2** med 120 hybeleiningar. Området vi ønsker å bygge på grensar til Heltne studentheim og SFS eig tomta.

Tal på studentar ved Høgskulen i Volda som betalar semesteravgift er, i gjennomsnitt 3636 i 2016. Talet på studentar har auka med 33% dei siste 10 åra, og med 66,5% sidan den siste utbygginga vår i 1995.

Studenttalet aukar årleg. Høgskulen i Volda har bestemt seg for å stå aleine framover og studiestaden rekrutterer godt og er attraktiv med viktige og populære utdanningstilbod. Høgskulen er inne i ei periode med ein omfattande strategiprosess og har lagt ned eit stort arbeid i prosessen rundt akkreditering av ny GLU utdanning. Høgskulen forventar ein kontrollert vekst framover i talet på studentar

SFS har pr. i dag 474 HE i Volda bygt med statstilskot – noko som gjev ei dekningsgrad på 13,0 %. I tillegg eig SFS 3 eigeidommar med tilsaman 35 HE som er kjøpt utan tilskot. Dette er på langt nær nok med den pågang frå studentar som søker bustad og vi slit med å få folk i hus. Berre 2,95% HE er tilrettelagt for studentar med nedsett funksjonsevne. 11,6% HE har besøksstandard. Grunnen til dei lave prosentane er at det meste av bygginga vår i Volda vart gjort på 70 talet, og då var krava annarleis enn i dag. I det nye prosjektet vårt legg vi opp til at minst 20% skal vere tilrettelagt og alle skal ha besøksstandard!

Volda som studiestad har hatt aukande studenttal dei siste åra og behovet for bustader er stort. Pågangen er stor heile året og ved årets studiestart hadde vi nok ein gong over 100 studentar på venteliste. Høgskulen i Volda er svært store på internasjonalisering, og ein god del av dei ledige hyblane ved studiestart går til utanlandske studentar. Høgskulen er svært opptekne av busituasjonen for både norske og internasjonale studentar og er redd for å miste studentar på grunn av bustadmangel. K vart år ved studiestart går rektor ved Høgskulen i Volda ut og oppfordrar private utleigarar om å opne heimane sine. Sjølv om det er lange tradisjonar for privat utleige og Voldasamfunnet er tilpassingsdyktige i så måte, så er det ikkje lenger mange nok private utleigarar til å dekke det store behovet for hyblar og leilegheter. Det vert forventat at Studentsamskipnaden skal ta ansvar å gjere noko for å utvide butilbodet til studentane. Pr dags dato har vi ikkje ledige bueningar i Volda!

Vi har dei siste åra også merka auka konkurranse frå andre aktørar på leigemarknaden i Volda. Private aktørar kjøper einebustader og gjer dei om til hybellus og pressar opp både bustadprisar og leigeprisar. I tillegg er det etablert asylmottak i Volda, noko som yttarlegare har auka presset mot utleigemarknaden. Kvaliteten og prisane på private hyblar er varierende.

Studentsamskipnaden for Sunnmøre hadde si store utbygging av studentbustader på første halvdel av 70 talet då Møre og Romsdal DH vart etablert. Det vart då bygt 315 HE fordelt på 5 blokker. Desse blokkene står no framfor ei totaloppgradering, og denne vil verte gjennomført straks etter at bygginga av Heltne 2 er gjennomført. Elles bygde SFS 92 HE tidleg på 90 talet og 56 HE i 1995. Studenttalet var då på om lag 2200.

Postboks 278 – Elvegata 24  
N-6101 Volda  
+47 70073240

ORGNR.: 950 948 728  
BANK: 3991.05.02003

sfs@hivolda.no  
www.studentsamskipnaden.no



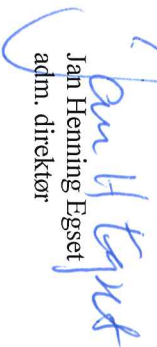
Etter det har vi fått tilskot til og realisert 5 HE i 2009 og 6 HE i 2014. Vi fekk tilsegn om 35 HE i 2012, men fekk ikkje realisert prosjekta fordi områda vi skulle bygge på var inne i ein omfattande reguleringsprosess i samband med bygging av ny E 39.

Bygginga av Heltne 2 vil vere det som vil bringe oss opp til nødvendig tal på studentbustader i Volda og styrke Volda som studiebygd!

Når prosjektet Heltne 2 er fullført, aukar dekningsgrada i Volda til 16,3%.

Vi har eit stort behov for nye bustader og å styrke dekningsgrada vår i Volda, og håper kommunen som tilretteleggar hjelper oss med å kunne realisere prosjektet på Heltne, eit prosjekt som vil ta oss opp på det nivået vi meiner vi bør ligge på!

Med vennleg helsing  
Studentsamskipnaden for Sunnmøre



Jan Henning Egset  
adm. direktør



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar:	Berit Sandvik Skeide	Arkivsak nr.:	2016/1135
		Arkivkode:	2016007

---

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
250/16	Formannskapet	13.12.2016

### KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2016-2020 - PLANFORSLAG UT PÅ HØYRING

#### Administrasjonen si tilråding:

I samsvar med plan- og bygningslova § 10-1, vedtek Volda formannskap å leggje framlegg til kommunal planstrategi for 2016-2020 ut til offentleg ettersyn.

Planstrategien skal offentleggjerast seinast 30 dagar før endeleg vedtak i kommunestyret. Det kan i denne perioden kome innspel som gjer at ein må justere planstrategien før endeleg vedtak.

#### Vedlegg:

1. Kommunal planstrategi for Volda kommune 2016-2020.

#### Bakgrunn:

Kommunal planstrategi er eit overordna styringsdokument etter plan- og bygningslova som skal vedtakast seinast eit år etter konstituert kommunestyre. Formålet er å tydeleggjere kva planoppgåver kommunen bør starte opp eller vidareføre for å legge til rette for ønska utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er eit hjelpemiddel for kommunestyret til å avklare kva planoppgåver kommunen skal prioritere i valperioden for å møte kommunen sine behov. Eit viktig mål er å styrke den politiske styringa av kva planoppgåver som skal prioriterast.

#### Vurdering:

Planstrategien til Volda kommune skisserer utviklingstrekk og utfordringane i regionen og kommunen, og legg opp til å revidere fleire av kommunen sine hovudplanar og temaplanar. Arbeidet med planstrategien har synleggjort at kommunen har planar som bør rullerast eller reviderast.

Nokre av utfordringane kan ikkje løysast av Volda kommune aleine, men gjennom samarbeid med nabokommunar. I rettleiar for kommunal planstrategi står følgjande:

*«Kommunal planstrategi er en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og tjenesteyting.»... «Samarbeidet med nabokommunene er viktig blant annet fordi det kan bidra til å identifisere og avklare interkommunale planoppgaver i planperioden.»*

Med bakgrunn i dette, tok Ålesund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune initiativ til eit felles møte. Det var stor semje at det vil vere nyttig å samarbeide om dei kommunale planstrategiane, og det vart nemnt fleire konkrete tema det bør vere aktuelt å sjå nærare på. Det vart sett ned ei arbeidsgruppe med sikte på eit konkret forslag om korleis ein kan tilnærme seg planstrategien i fellesskap. Dei har utarbeidd ein mal som Volda kommune sin planstrategi er tufta på. Dokumentet som no ligg føre, byggjer på arbeidsgruppa sine tilrådingar, men tilpassa etter drøftingar i plenum og i den enkelte kommune.

**Konklusjon:**

Rådmannen rår til at forslag til *Kommunal planstrategi for Volda kommune 2016-2020* vert sendt ut på høyring i 30 dagar til aktuelle høyringsinstansar og nabokommunar før endeleg sakshandsaming i kommunestyret.

Rune Sjurgard  
Rådmann

Jørgen Vestgarden  
Utviklingssjef



# KOMMUNAL PLANSTRATEGI

**VOLDA KOMMUNE  
2016-2020**

**Planforslag 1.12.2016**



# FORORD

Kommunal planstrategi skal vedtakast kvar valperiode innan eit år etter at nytt kommunestyre er konstituert. Dette er ikkje ein plan, men ein oversikt over kommunen sine planar og styringsdokument, med ei vurdering og prioritering av kva planarbeid ein skal bruke ressursar på i løpet av fireårs-perioden.

For å kunne prioritere rett, må ein ha godt oversyn over viktige utfordringar i kommunen. Nokre av desse utfordringane kan ikkje løysast av ei kommune aleine, men gjennom samarbeid med nabokommunar eller heile regionen.

Rettleiar frå departementet (KMD) seier: *“Kommunal planstrategi er en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og tjenesteyting. (kap 1.3 Bedre samarbeid om planoppgaver på tvers av kommune- og fylkesgrenser)....*

*“.....Samarbeidet med nabokommunene er viktig blant annet fordi det kan bidra til å identifisere og avklare interkommunale planoppgaver i planperioden. (kap 2.3 Samrådspåkt med nabokommuner, fylkeskommunen og regional stat).*

Med bakgrunn i dette, tok Ålesund kommune og fylkeskommunen initiativ til eit felles møte. Alle Sunnmørskommunane pluss Sandøy var invitert til Ålesund 27. august 2015, elleve kommunar møtte. Det var stor semje om at det vil vere nyttig å samarbeide om dei kommunale planstrategiane, og det vart nemnt mange konkrete tema som det bør vere aktuelt å sjå nærare på, mellom anna samordna areal- og transportplanlegging, felles strategisk næringsutvikling, risiko og sårbarheit (ROS). Det vart sett ned ei arbeidsgruppe med sikte på eit konkret forslag om korleis ein kan tilnærme seg planstrategien i fellesskap. Dei har utarbeidd ein mal som Volda kommune sin planstrategi er tufta på.

Dokumentet som no ligg føre, byggjer på arbeidsgruppa sine tilrådingar, men tilpassa etter drøftingar i plenum og i den enkelte kommune.

Volda xx.xx2016

Jørgen Amdam  
Ordførar

# INNHALD

	<b>FORORD</b>	
<b>1</b>	<b>INNLEIING</b>	4
1.1	Kommunal planstrategi	5
<b>2</b>	<b>RAMMER OG FØRINGAR</b>	
2.1	Folkehelse	5
2.2	Nasjonalt forventningsbrev	
2.3	Regionale føringar	5
2.3.1	Regional planstrategi	5
2.3.2	Gjeldande regionale planar	6
2.4	Kommunen sine føringar	6
2.5	Interkommunalt samarbeid	6
2.5.1	Interkommunale planar og tenester	
2.5.2	Kommunereform	7
<b>3</b>	<b>GJELDANDE PLANAR OG NYE PLANAR</b>	7
3.1	Plansystemet i kommunen	7
3.2	Overordna planar	7
3.2.1	Heilskapleg ROS	7
3.2.2	Plan for kriseleiing	7
3.2.3	Samfunnssikkerheit og beredskap	7
3.3	Kommuneplan	8
3.3.1	Kommuneplanen sin samfunnsdel 2016-2028	8
3.3.2	Kommuneplanen sin arealdel 2018-2030	8
3.3.3	Kommunedelplanar	10
3.4	Reguleringsplanar	12
3.5	Tema- og sektorplanar	12
3.5.1	Kultur og service	12
3.5.2	Opplæring og oppvekst	13
3.5.3	Personal	13
3.5.4	Helse/omsorg	14
3.5.5	Landbruk	14
3.5.6	Eigedom	14
3.5.7	Kommuneoverlegen	14
3.5.8	IKT	15
3.5.9	Rådmannen/Innvandring og integrering	
<b>4</b>	<b>UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGAR</b>	16
4.1	Den regionale utviklinga	16
4.1.1	Demografiske utfordringar	16
4.1.2	Næringsliv og kompetanse	17
4.1.3	Klima, energi og miljøutfordringar - grønt skifte	18
4.1.4	Samordning av areal- og transportplanlegginga	18
4.1.5	Felles planlegging i sjøareala	19
4.1.6	Born og unge	19
4.2	Lokale utfordringar	19
4.2.1	Folketalsutvikling	20
4.2.2	Næringsutvikling og sysselsetting	21
4.2.3	Transport og infrastruktur	21
4.2.4	Tettstad- og arealutvikling	
<b>5</b>	<b>OPPSUMMERING</b>	23

# 1 INNLEIING

## 1.1 Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er heimla i plan- og bygningslova § 10-1, og skal utarbeidast og vedtakast seinast eitt år etter konstituering av nytt kommunestyre.

### *”§ 10-1. Kommunal planstrategi*

*Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.*

*Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.*

*Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.*

*Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.”*

Planstrategien har som hovudføremål å synleggjere kva planoppgåver kommunen skal prioritere gjennom valperioden. I dette inngår mellom anna ei evaluering av gjeldande planverk og styringsdokument.

Det er viktig at mest mogleg oppdaterte analyser om samfunn og utviklingstrekk ligg til grunn for korleis ein prioriterer bruken av planressursar. Planstrategien i seg sjølv skal ikkje fastsette konkrete samfunns mål, men må sjølvstøtt sjå tilbake på tidlegare prosessar og vedtak i kommunen. Planstrategien er ikkje rettsleg bindande, men legg grunnlaget for betre ressursutnytting og betre oversyn over styringssystemet.

Planstrategien bør elles også drøfte kva oppgåver kommunen best er tent med å planlegge saman med tilgrensande kommunar eller innanfor regionen samla.

Ut i frå dette har Volda kommune samarbeidd med Møre og Romsdal fylkeskommune og kommunane Ålesund, Skodje, Ørskog, Haram, Giske, Sula, Hareid, Sandøy, Stordal, Stranda, Ulstein, Ørsta, Herøy og Vanylven om prosess og framdrift, om regionalt kunnskapsgrunnlag og om felles planutfordringar.

# 2 RAMMER OG FØRINGAR

## 2.1 Folkehelse

Folkehelselova slår fast at folkehelse skal vurderast i alle saker. Kommunen er pliktig til å utarbeide oversyn over folkehelseutfordringane i kommunen, og dette oversynet skal leggjast til grunn i det samla utfordringsbiletet.

## 2.2 Nasjonalt forventningsbrev

Staten har gjennom Kongeleg resolusjon 12. juni 2015 nedfelt "Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging". Dette dokumentet inngår i det rullerande plansystemet, er heimla i plan- og bygningslova § 6-1, og markerer på mange måtar starten på arbeidet med kommunale planstrategiar.

Regjeringa har tre hovudsatsingar dei peikar på som nødvendig for kommunar og regionar å følgje opp:

- Gode og effektive planprosessar
- Berekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavenlege by- og tettstadsområde

Dei nasjonale forventningane skal følgjast opp i arbeidet med dei regionale og kommunale planstrategiane, og bidra til at planlegginga i fylke og kommunar tek opp viktige utfordringar i samfunnsutviklinga.

## 2.3 Regionale føringar

### 2.3.1 Regional planstrategi 2016-2020

I planstrategien vert det gjort greie for kva som er Møre og Romsdal sine viktigaste utfordringar og moglegheiter i åra framover. Den regionale planstrategien tek utgangspunkt i målsetjingar om gode og inkluderande lokalsamfunn og byar, breitt kultur- og fritidstilbod, kompetanse, konkurransekraft og nyskaping, gode samferdselsløysingar, gode oppvekst- og levekår og miljømessig berekraft. Det er berre lagt opp til mindre endringar i sjølve fylkesplanen. Kompetanse og verdiskaping er foreslått samla til eitt satsingsområde, medan kultur og samferdsel vert ståande som eigne satsingsområde.

Det vert også foreslått å redusere talet på gjennomgåande perspektiv frå seks til tre-fire. Innrettinga i ny plan vil elles i stor grad vere som gjeldande plan.

Det er elles teke til orde for ein ny regional delplan for museum. Arbeidet med denne er allereie i gang. Vidare skal det utarbeidast nye regionale, samordna bustad-, areal- og transportplanar. Ålesunds-regionen er prioritert.

### 2.3.2 Gjeldande regionale delplanar

#### Regional delplan for attraktive byar og tettstader

Planen erstattar fylkesdelplan for senterstruktur frå 2004. Planen er primært innretta mot regulering av detaljhandel, jamfør Rikspolitiske bestemmelsar om kjøpesenter. Her er likevel underliggande mål om attraktive tettstader, jamfør også nasjonale forventningar. Dette inneber fokus på kommunesentra og utviklinga av desse, men ikkje minst også på korleis ulike tettstader fungerer saman i ein meir regional kontekst.

Funksjonsdeling mellom ulike tettstader bør vere ein del av denne diskusjonen, uavhengig av kommunegrensar. Dette gjeld både innan kommunen og mellom kommunane. Delplanen opnar også for at fylkeskommunen skal ta nærare initiativ med sikte på samordna areal- og transportplanlegging i nært samarbeid med byregionane.

#### Regional delplan for kulturminne

Planen fastslår kriterium for kva kulturminne som har regional og nasjonal verdi, og listar opp ei rekkje slike kulturminne i alle kommunane. Desse kulturminna/-miljøa må sikrast i det kommunale planverket. Mange kommunar har motteke tilskot frå Riksantikvaren til eigne kulturminneplanar.



## Regional plan for klima og energi

Planen bygger på tidlegare klimaplan og vidarefører målet om 10 % reduksjon av utslepp i fylket i 2020. Referansepunktet er likevel endra frå 2007 til 2009, noko som i realiteten inneber ein større ambisjon, i og med at utsleppa var noko mindre i 2009 enn i 2007. Planen har elles meir konkrete mål knytt til ei rekkje ulike sektorar. Felles for alle er at kommunane må medverke for å nå måla. Samanheng med kommunale klima- og energiplanar er derfor viktig.

## 2.4 Kommunen sin føringar

Folkehelselova slår fast at folkehelse skal vurderast i alle typar saker. Kommunen har plikt til å lage eit oversyn over folkehelseutfordringane i kommunen, og dette oversynet må leggest til grunn i det samla utfordringsbiletet.

Som grunnlag for kommunen si beredskapsplikt skal det liggje føre ei ROS-analyse (Risiko- og sårbarheit). ROS-analyse kan gjerast grunnleggande for planlegging generelt, i den forstand at avgrensingar og moglegheiter vert synleggjort samla. Resultatet av ROS-analysen påverkar såleis prioriteringar både av samfunns- og arealmessig karakter. Det er elles eit spesifikt krav om ROS-analyse til alle planar. I Volda kommune vart samla ROS-analyse vedteken i 2013.

## 2.5 Interkommunalt samarbeid

Volda kommune ser at det kan vere føremålstenleg å samarbeide interkommunalt om fleire tema og verksemdområde. Behovet for å etablere interkommunalt samarbeid er tema i dei ulike avdelingane innanfor mellom anna helse, pleie og omsorg, brannvern og landbruk. Interkommunalt samarbeid vil kunne styrke dei ulike fagmiljø og dermed bidra til å gjere det meir attraktivt å arbeide i kommunen/regionen. Det gir også høve til å løyse felles oppgåver på ein betre måte. Men det kan også vere ein ressurskrevjande måte å jobbe på, då det kan vere interessekonfliktar mellom kommunane. I mange plansamanhengar vil det vere aktuelt å samarbeide med Ørsta. ROS-analyse, nokre beredskapsplanar, vatn og avløp, felles strategi for utvikling av Furene/Hovdebygda og generelt arealplanar som omfattar areal ved kommunegrensa er aktuelle samarbeidsområde.

### 2.5.1 Interkommunale planar og tenester

Volda kommune samarbeider godt med andre kommunar. Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS og Søre Sunnmøre IKT dekkjer alle dei sju kommunane på Søre Sunnmøre (Hareid, Herøy, Sande, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta). Dei same kommunane deltek i Sjustjerna helse og omsorg.

Kommunane Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta har felles barnevernteneste med kontor i Ørsta.

Volda kommune har særskilt mykje interkommunalt samarbeid med Ørsta kommune. Kommunane har til dømes felles helsestasjon for ungdom, interkommunalt dagsenter, kommuneoverlege, landbrukskontor, NAV-kontor, pedagogisk psykologisk teneste (PPT), reinhaldsverk og veterinærvakt.

Volda og Ørsta Reinhaldsverk (VØR) er eit interkommunalt selskap med ansvar for mellom anna avfallshandteringa for hushaldningane i Volda og Ørsta.

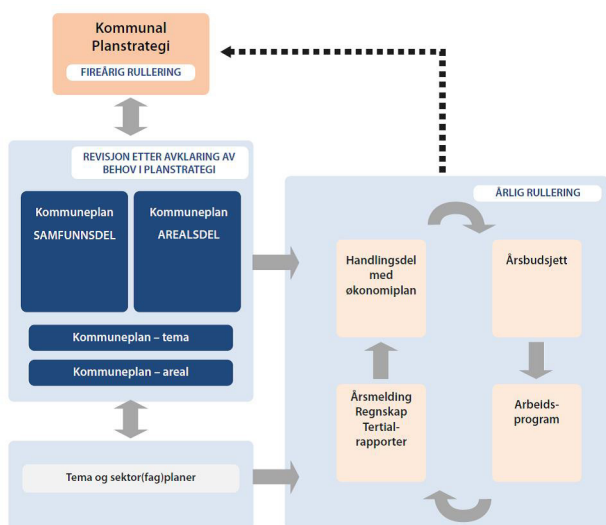
### 2.5.2 Kommunereform

Volda og Hornindal kommune har gjort vedtak om samanslåing. Ei eventuell samanslåing vil først tre i kraft frå 1.1.2020. Samanslåinga vil difor i mindre grad ha innverknad på denne politiske perioden og planstrategien. Dersom Stortinget vedtek samanslåing, må planstrategien utarbeidast på ny i fellesskap.

# 3 GJELDANDE OG NYE PLANAR

## 3.1 Plansystemet i kommunen

Volda kommune sitt plansystem følgjer figuren nedanfor. Planstrategien legg føringar for kommuneplanens samfunns- og arealdel. Den heng også saman med kommunen sin økonomi, slik at prioriterte planar og tiltak vil vise igjen gjennom årsmeldingar og tertialrapportar.



Figur 1. Volda kommune sitt plansystem

Planlegging på ulike nivå er ein viktig føresetnad for styring av ein så kompleks organisasjon som kommune. Vedtekne planar er viktig reiskap for å vise kva retning vi ønskjer å styre utviklinga, og kva saker som skal prioriterast.

## 3.2 Overordna planar

Overordna planar	Vedteken	Status
Heilskapleg ROS	2013	Gjeldande
Plan for kriseleiiing	16.6.2016	
Samfunnssikkerhet og beredskap	Ny	Oppstart 2017

### 3.2.1 Heilskapleg ROS

Planen vart utarbeidd i 2013. Analysen tek føre seg sentrale risikomoment og sårbare objekt i kommunen, beredskapstiltak, og kva kommunal planlegging bør ta omsyn til i høve til endringar i klima.

Den heilskaplege ROS-analysen skal ligge til grunn for kommuneplanar, beredskapsplanar, kriseplanar, reguleringsplanar og byggesaker. Planen bør reviderast i samband med utarbeiding av ny arealdel i 2017.

### 3.2.2 Plan for kriseleiiing

Beredskapsplanen er ein plan for kommunen si kriseleiiing, som gir informasjon om kommunen si kriseleiiing og deira ansvar, roller og fullmakter. Planen vart godkjent 16.6.2016. Planen skal rullerast ved behov.

Volda kommune er organisert med Volda kommune er organisert med to-nivåmodell. Ansvar for beredskapsplanlegging er lagt på begge nivå (rådmann og sektorleiarar). Medan rådmannen har ansvar for den overordna planlegging, skal alle sektorar og driftseiningar ha eigne planar av mindre format som fokuserer på beredskap i dagleg drift. Dei fleste beredskapsplanane i einingane vil vere driftsrelaterte, og fokusere på førebygging av uønskte hendingar i tenesta. Avgrensing av skade når uhell skjer vil også vere ein del av planane. Sektorane/ einingane skal også ha ROS-analyser for uønskte hendingar i si verksemd.

### 3.2.3 Samfunnssikkerheit og beredskap

Med grunnlag i heilskapleg ROS-analyse bør kommunen utarbeide plan for samfunnssikkerheit og beredskap. Planen vil kunne sikre at kommunen vurderer og planlegg samfunnssikkerheit og beredskap i eit meir heilskapleg perspektiv. Planen vil kunne bidra til god tverrsektoriell og samordna handtering av uønska hendingar. Ein ser føre seg oppstart av planarbeidet i 2017.

## 3.3 Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna strategiske styringsdokument og inneheld mål og retningsval for kommunen si utvikling.

Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel. Samfunnsdelen vart godkjent i kommunestyret 26.5.2016.

Volda formannskap vedtok i møte 4.10.2016, sak 171/16, oppstart av arbeid med kommuneplanen sin arealdel. Ein ser føre seg at planen vil vere ferdig i 2018.

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Kommuneplanens samfunnsdel	26.5.2016	2016-2028	Gjeld
Kommuneplanens samla arealdel	30.5.1990	1990	Oppstart 2016

### 3.3.1 Kommuneplanen sin samfunnsdel 2016-2028

Samfunnsdelen er eit overordna styringsdokument for kommunen. Det er i første rekke eit dokument som syner kva utfordringar kommunen står ovanfor som lokal og regional utviklingsaktør, kva mål ein har sett for komande periode og kva strategiar kommunen vil ta i bruk for å møte utfordringane og nå måla.

Samfunnsdelen gir føringar og prioriteringar for arbeidet med kommuneplanen sin arealdel og for handlingsprogram/økonomiplan. Kommuneplanen sin samfunnsdel gir klare signal til den meir detaljerte utviklinga av samfunnet, så vel som til kommunen som organisasjonen.

Samfunnsdelen inneheld mål og strategiar for åtte hovudtema:

- Attraktivitet (folk, næring og trivsel)
- Busetting
- Volda i regionen
- Volda sentrum
- Folkehelse
- Klima og miljø
- Tenester
- Samfunnstryggleik

Mål og strategiar skal nyttast som grunnlag for handlingsdelen. Folkehelse er eit overordna og førande prinsipp for heile planen, og alle strategiar tek utgangspunkt i eit folkehelseperspektiv.

### 3.3.2 Kommuneplanen sin arealdel 2018 – 2030

Arealdelen skal vise samanhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Den skal vise hovudtrekka i arealdisponeringa og gi rammer og vilkår for nye tiltak og ny arealbruk som kan setjast i verk, samt viktige omsyn som må ivaretakast ved disponering av areala.

Planen gir overordna føringar for arealbruken i kommunen og dannar grunnlag for utarbeiding av meir detaljerte planar som område- og detaljreguleringsplanar.

Kommuneplanen sin samla arealdel er frå 1990, og er den siste arealdelen som tek stilling til den samla arealbruken i heile kommunen. Det er seinare godkjent fleire delplanar og det er stort sett berre ubebygde område, fjell og setreområde som ikkje er med i nyare delplanar. Volda formannskap vedtok oppstart av arbeid med kommuneplanen sin arealdel 4.10.2016. Ein ser føre seg at planen vil vere ferdig i 2018. Planen skal i utgangspunktet støtte måla og strategiane i samfunnsdelen. Tilgjengeleg utbyggingsareal i kommunen skal tilfredstille etterspurnaden for denne perioden.

### 3.3.3 Kommunedelplanar

Kommunedelplan er ein plan for geografiske delområde eller tema/sektorar. Planen følgjer same lovverk som arealdelen.

Volda har ei rekkje kommunedelplanar (KDP) knytt til arealbruk/geografiske område.

K-delplanar - areal	Vedteken	Status
Lid og Berknes	30.05.1990	Vert erstatta av samla arealdel
Fyrde	31.05.1991	Erstatta
Straumshamn	20.05.1994	Erstatta
Høydal	20.05.1994	Erstatta
Aurstad	20.05.1994	Erstatta
Mork	20.05.1994	Erstatta
Ulvestadbygda	20.05.1994	Erstatta
Dravlaus	20.05.1994	Erstatta
Dalsbygd	20.05.1994	Erstatta
Steinsvik og Åmelfot	20.05.1990	Erstatta
Aldalen og Hjartåbygda	19.12.1996	Erstatta
Grøndalen	19.06.1997	Erstatta
Selvika/Skjeret	04.07.1997	Erstatta
Bjørkedalen	28.4.2003	Erstatta
Folkestad	19.06.2008	Erstatta
Volda sentrum	18.06.2009	Erstatta
E39 Volda-Furene	18.12.2014	Erstatta

Desse planane vert erstatta av samla arealdel for kommunen, og vert såleis ikkje nærare omtala her.

I planperioden ser ein føre seg oppstart av følgjande nye kommunedelplanar:

Kommunedelplanar - areal	Status
Kryssing av Voldsfjorden	Oppstart 2016/2017. Voldsfjordkryssing AS er initiativtakar.
Mork og Furene/Hovdebygda	Oppstart 2018/2019. Samarbeid med Ørsta kommune.
Krøvelseidet	Oppstart 2018. Samarbeid med Ørsta kommune

### Kryssing av Voldsfjorden

Voldsfjordkryssing AS har søkt om løyve til å starte arbeidet med utarbeiding av kommunedelplan for kryssing av Voldsfjorden. I første omgang skal det utarbeidast forslag til planprogram, før formell oppstart av planarbeidet.

Ferjefri kryssing av Voldsfjorden er eit viktig samferdselsprosjekt både for Volda kommune og regionen elles. Kommunen har gått inn med aksjekapital i Voldsfjordkryssing AS. Formannskapet skal ta stilling til saka 29.11.2016. Framlegging for kommunestyret 15.12.2016.

### Mork og Furene/Hovdebygda

Mork-Furene var med som del av kommunedelplan for Volda sentrum med tillegg av Mork-Furene og Vikebygda, godkjent av kommunestyret 18.06.2009. Området Mork-Furene og Hovdebygda var også tema i Volda og Ørsta kommune sitt LUK-PROSJEKT: Furene/Hovdebygda- strategiar for regionalt knutepunkt, vedteke i februar 2014, med fylgjande vedtak:

*“I regi av Ørsta og Volda kommunar og i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune er det i 2012-2013 gjennomført eit LUK-prosjekt. Felles handelsanalyse for Ørsta/Volda er utarbeidd som del av prosjektet. Målsettinga for prosjektet har vore å etablere felles forståing og aksept for ei heilskapleg utvikling av Furene/Hovdebygda i eit næringsperspektiv, parallelt med styrking av Ørsta og Volda sentrum.*

*Prosjektet har utarbeidd ein rapport som skal tene som innspel til kommuneplanar og anna plan- og utviklingsarbeid i begge kommunar, og for samarbeid mellom kommunane i plan- og utviklingsspørsmål. Kommunestyret tek prosjektrapportane til vitande.”*

Området vil vere med som naturleg del av revisjon av kommuneplanen sin arealdel. I samband med dette er det og teke til orde for at det kan vere aktuelt med eigen felles plan/utgreiing av området Mork/Furene og Hovdebygda i samarbeid med Ørsta kommune.

### Haueeidet/Krøvelseidet

Grenseområda på Haueeidet/Krøvelseidet er viktige friluftsområde både for Volda og Ørsta sommar og vinter. Det er særleg stor vinteraktivitet i området, med lett og familievenleg terreng og setrane i området som fine turmål. Det er også interesse for hyttebygging i områda. Det kan vere behov for felles reguleringsplan for området med tanke på tilrettelegging for friluftsliv.

Kommunen har også ein del kommunedelplanar knytt til tema.

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Kystsoneplan	30.01.2003	2003-2006	Rullering 2017 i samband med samla arealdel
Trafikktryggingplan	18.10.2007	2007-2010	Under rullering. Ferdig 2017
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	27.2.2014	2014-2018	Rullering av handlingsprogr. i 2016. Rullering av plan i 2017
Vatn og avløp	Ny	2017-2027	Oppstart 2016. Ferdig 2017
Veg	Ny	2018-2028	Oppstart 2017. Ferdig 2018

### Kystsoneplan

Kystsoneplanen omfattar sjøområda i heile kommunen og dei sjønære landareala. Planen er på land avgrensa av veglina eller 100-metersbeltet. Planen vert no inkludert i samla arealdel for kommunen og revidert i samband med dette planarbeidet.

### Trafikktryggingsplan

Planen skal skildre mål og visjonar, strategi og prioriteringar. Planen skal også innehalde eit handlingsprogram med prioritering av tiltak. Planen skal gi grunnlag for prioritering for politikarane i Volda kommune og Statens Vegvesen. Planen er under rullering. Ein ser føre seg ferdigstilling i 2017. Handlingsdelen skal reviderast årleg.

### Klimaplan

Planen har hovudfokus på status, utfordringar og tiltak retta mot utslepp av klimagassar innan kommunen. Måla i planen er knytt til energi, forbruk, avfall, transport, landbruk og dialog med næringslivet. Sjølv om planen er ein del år, tek den føre seg problemstillingar som er svært aktuelle og vert vurdert til å kunne vidareførast. Ei eventuell revidering vil først verte aktuell i neste valperiode. Handlingsdelen bør rullerast i 2017.

### Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Planen gjer greie for mål og verkemiddel for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, samt forvaltning, drift og vedlikehald av anlegg. Planen skal fungere som rettleiar for idrettsrådet, frivillige lag og organisasjonar, og danne grunnlag for kommunen sine prioriteringar av spelemiddelsøknader. Samstundes kan planen fungere som eit viktig verktøy for arbeidet med folkehelse, og med tanke på eventuell sikring av friluftsområde i kommunen. Neste rullering vert i 2018. Handlingsprogrammet vert revidert årleg.

### Vatn og avløp

Volda kommune har ikkje tidlegare hatt ein samla plan for vatn og avløp. Trygg vassforsyning er grunnleggjande for etablering og utvikling av nye område for bustader, fritidshus og industri. Samstundes er det viktig å løyse avløpstekniske utfordringar på ein best mogleg måte i høve til ytre miljø og kostnadseffektivitet. Planen skal gi grunnlag for prioriteringar i kommunen sitt arbeid med økonomiplan og seinare handlingsprogram. Det er utarbeidd forslag til planprogram. Ein ser føre seg ferdigstilling av plan i 2017.

### Veg

Volda kommune har ikkje hatt plan for dei kommunale vegane tidlegare. Planen vert utarbeidd for å leggje eit betre grunnlag for framtidig ressursinnsats innan vedlikehald og forsterking av det kommunale vegnettet. Planen skal vere eit handlingsretta verktøy med prioriterte tiltak det skal satsast på i planperioden. Ein ser føre seg oppstart av planarbeidet i 2017.

## 3.4 Reguleringsplanar

Planar	Oppstart	Aktivitet	Ferdig
Turveg ved Rotevatnet	2011	Under arbeid	2017
Rotsetfjóra-Scanaområdet	2012	Under arbeid	2017
Urbakkfoten	2014	Under arbeid	2017
Lisjenakken - Solhøgda	2016	Varsla oppstart	2017
Del av Kleppevegen	2016	Varsla oppstart	2017
Sevrinhaugen-Dokterhaugen	2016	Under arbeid	2017
Røyslida – Smalebakken	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Ny barnehage i sentrum	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Ungdomsskolen	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Sentralreinseanlegg	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Vassverk	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Gangtilkomst mellom Campus og sentrum	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Ny plan for Sentrums-kjernen	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Torvmyrvegen med tilgrensande areal	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Volda sentrum (S.H. Halskjelsvik, Skjervavegen)	Ny	Ikkje starta	Uvisst
Campusområdet	Ny	Ikkje starta	Uvisst

### **Turveg ved Rotevatnet**

Detaljplanen skal fastlegge arealformåla langs strandområda på nord- og austsida av Rotevatnet for m.a. å kunne legge til rette for friluftsliv, t.d. ved bygging av 2,4 km turveg. Planområdet omfattar også areal innanfor grensene til eksisterande reguleringsplan for Botnasanden, der det er aktuelt å gjere mindre endringar. Planen vart godkjent i kommunestyret i juni 2014. Planen vart påklaga og fylkesmannen oppheva planen i 2015. Planen vart lagt ut på nytt ettersyn i desember 2015. Det vart ikkje registrert motsegner til planen i samband med offentleg ettersyn og planen er klar for slutthandsaming.

### **Rotsetfjóra – Scanaområdet**

Planarbeidet vart starta i 2012 av Volda kommune. Mål for planarbeidet er å leggje til rette for utvidingsareal for Scana Volda. Detaljplanen har som mål å leggje til rette for utvidingsareal for Scana Volda. Scana har seinare selt areal og avklara med kommunen at dei har nok areal innanfor eksisterande eigedom og at dei eventuelt kan utvikle bygningsmassen der. I den seinare tid har private interesser teke initiativ overfor kommunen ved formannskapet om alternativ bruk (bustadføre mål) av området. Formannskapet har bedt om at ny tiltakshavar legg fram idesskisse/mulegheitsstudie som grunnlag for eventuelt løyve til fremjing av privat reguleringsplan. Arealbruken kan alternativt bli eit tema i pågåande arbeid med kommuneplanen sin arealdel.

### **Urbakkfoten**

Planen legg til rette for ny sambindingsveg mellom Kleppevegen og Håmyra, og detaljplan for nye bustadtomter på areal som kommunen har kjøpt i området. Planen har lege ute til offentleg ettersyn. Ein ser føre seg slutthandsaming i kommunestyret i januar 2017.

### **Lisjenakkevegen – Solhøgda**

Planarbeidet vart oppstarta i 2016. Mål for planarbeidet er utviding/opprusting til samlevegstandard med einssidig fortausløyving. Dette etter krav i rekkefølgebependingar i detaljreguleringsplan for Håmyra. Utviding vil truleg medføre inngrep i private eigedomar langs vegen. Ein skal innhente tilbod på utarbeiding av teknisk plan som grunnlag for reguleringsplan. Kommunen legg opp til samtidig handsaming av plan og byggesak.

### **Del av Kleppevegen**

Planarbeidet vart oppstarta i 2016. Mål for planarbeidet er utviding/opprusting til samlevegstandard med einssidig fortausløyving. Dette etter i rekkefølgebependingar i detaljregulering for Håmyra.

Utviding vil truleg medføre inngrep i private eigedomar. Ein skal innhente tilbod på utarbeiding av teknisk plan som grunnlag for reguleringsplan. Kommunen legg opp til samtidig handsaming av plan og byggesak.

### **Sevrinhaugen/Dokterhaugen**

Detaljplanen legg til rette for bygging av omsorgsbustader for personar med utviklingshemming på Sevrinhaugen/Dokterhaugen. Planen femner om eksisterande omsorgssenter på Fjordsynområdet og gnr. 19, bnr. 24. Ein legg opp til slutthandsaming i kommunestyret i desember 2016.

### **Røyslida – Smalebakken**

Det kan bli aktuelt med ny plan i dette området i samband med sanering/omdisponering av areal og bygg.

### **Ny barnehage i sentrum**

Det er tre kommunale barnehagar i sentrum, Engeset, Oppigarden og Sollia. Alle barnehagane er bygde på 70-80-talet, og har i større eller mindre grad behov for oppussing/rehabilitering. I lys av dette, ser ein at det kan verte behov for eit nybygg som kan avløyse alle tre barnehagane. I Volda sentrum er det pr. i dag overkapasitet på ledige plassar når ein reknar med dei private barnehagane. Mellom anna er det ein ny, stor privat barnehage i Bratteberg som ha ledig kapasitet.

### **Ungdomsskulen**

Ungdomsskulen har over år hatt behov for renovering. Når det no er sett av midlar i investeringsbudsjettet har rådmannen signalisert at kommunen bør vurdere å samle ungdomssteket i kommunen. Dette er eit spørsmål kommunestyret må ta stilling til. Det kan ut i frå dette bli aktuelt å utarbeide reguleringsplan for området ved ungdomsskulen i planperioden.

### **Sentralreinseanlegg**

Det vil vere trong for å få fastlagt arealbehov og plassering av nytt reinseanlegg, då det vil legge føringar for korleis ein skal regulere områda rundt anlegget. Lokalisering av sentralreinseanlegg må først få si avklaring i hovudplan for avløp og i kommuneplanen sin arealdel. Deretter kan ein sjå på behov for detaljplanlegging alt etter kva løysing som vert valt. Regulering kan truleg koplatt til detaljprosjektering.

### **Vassverk**

Mattilsynet krev at kommunen går gjennom alle kommunale vassverk og evaluerer om dei treng større eller mindre oppgraderingar. Ei større oppgradering vil kunne føre til at det må utarbeidast detaljreguleringsplan i tilknytning til anlegg.

### Gangtilkomst mellom Campus og sentrumskjernen

Det er behov for å leggje til rette for betre gang-samband mellom Campus og sentrumskjernen. Planen vil bli nærare avgrensa og definert i samband med kommuneplanen sin arealdel. Gangtrasear må detaljplanleggast som del av ein områdeplan eller detaljplan for eit større område.

### Ny plan for sentrumskjernen

Det er behov ny reguleringsplan for sentrumskjernen. Planen vil bli nærare avgrensa og definert i samband med kommuneplanen sin arealdel. Ein må også vurdere om planen skal utarbeidast i kommunal regi, eller om det skal leigast inn konsulent.

### Torvmyrvegen med tilgrensande areal

Det er planlagt veg i forlenging av dagens Torvmyrveg ved flyplassen, forbi glattkøyringsbana under ny E39 og til kryss ved dagens E39 i Furene. Det er ei etterspurt vegløyning for betre samband mellom næringsområda i Hovdebygda og Furene, betre moglegheit for kollektivtilbod til flyplassen, alternativ utrykkingsveg i samband med flyplassen, og ei avlasting av dagens flyplasskryss. Ein ser føre seg eit planarbeid i samarbeid med Statens vegvesen. Alternativt som felles kommunal oppgåve med innleigd konsulent. Kommunen vil prøve å få til ei avklaring gjennom arbeidet med bompenger-pakke Volda/Ørsta tilknytt Volda-tunellen.

### Volda sentrum (S.H. Halkjelsvik, Skjervavegen mm.)

Forslag til planinitiativ er reist i samband med planar for utbygging på området mellom Legesenteret og Rådhuset. Område der telebygget står treng også oppdatert plan. Planarbeidet bør sjåast saman med ny plan for sentrumskjernen.

### Campusområdet

Det er behov for planmessige grep i høve til vidare utbygging ved Høgskulen og planar om idrettshall. Planområdet vil bli nærare vurdert i samband med kommuneplanen sin arealdel.

## 3.5 Tema- og sektorplanar

Tema- og sektorplaner er planar for fastsette tenester, tema eller sektorar. Disse planane står friare i høve til prosesskrav og tidsfristar, det vil sei at det ikkje er krav om utarbeiding av planprogram. Kommunen bør likevel lage til eit opplegg for medverknad og prosess med framdrift og høyring. Planane bør ha ein handlingsdel.

### 3.5.1 Kultur og service

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Arkivplan	Febr. 2012		Under rullering. Ferdig 2017
Alkohol-politisk plan	16.06.2016	2016-2020	Gjeld
Kultur-minneplan	Ny	2017	Oppstart 2016. ferdig
Beredskaps plan for sektoren	Ny		Oppstart 2017

#### Arkivplan

Arkivplanen er retningsgjevande for korleis all dokumentasjon kommunen treng eller har plikt til å oppbevare for ettertida skal registrerast, oppbevarast og nyttast. Planen viser kva arkivet omfattar og korleis det er organisert. Planen vert oppdatert med jamne mellomrom. Det skal skje minst ein gong i året.

#### Alkoholpolitisk handlingsplan

Kommunen er ansvarleg for den utøvande løyvepolitikken og for kontroll av sals- og skjenkestadar etter den alkoholovgjevinga som til ei kvar tid gjeld. Alkoholpolitisk plan omhandlar alkoholpolitikken og løyvepolitikken til Volda kommune. Planen vart sist godkjent 16.6.2016.

#### Kulturminneplan

Det er starta opp arbeid med kulturminneplan. Planen skal styrke kompetansen om kulturminne og gi betre oversikt over verneverdige kulturminne. Ein ser føre seg ferdigstilling i 2017.

#### Beredskapsplan for sektoren

Det vert vist til punkt 3.2.2.

### 3.5.2 Opplæring og oppvekst

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Kvalitetsplan for oppvekst og opplæring	Ny		Under arbeid. Ferdig 2017
Beredskapsplan for sektoren	Ny		Oppstart 2017
Handlingsplan mot vald i nære relasjonar	Ny		Ein bør vurdere interkomm. samarbeid

### Kvalitetsplan for oppvekst og opplæring

Planarbeidet vart oppstarta i 2015. Det vart utarbeidd eit arbeidshefte og det vart lagt til rette for at alle tilsette i sektoren fekk kome med innspel til planen. Kvalitetsplanen vert sett i samanheng med kommuneplanen sin samfunnsdel, og den skal vere ein felles plattform som på tvers av ulikt lovverk knyter tenestene saman. Planen skal bidra til heilskapleg og samordna innsats på tvers av ulike fagområde. Ein ser føre seg ferdigstilling av planen i 2017.

### Beredskapsplan for sektoren

Det vert vist til informasjon om beredskapsplan under punkt 3.2.2.

### Handlingsplan mot vald i nære relasjonar

Alle kommunar skal utarbeide ein handlingsplan for å førebyggje vald i nære relasjonar, og gi eit betre tilbod til dei som vert utsett for vald. Å førebyggje vald i nære relasjonar krev samarbeid på tvers av dei ulike sektorane. Ein bør vurdere interkommunalt samarbeid i perioden.

### 3.5.3 Personal

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Lønns-politisk plan	4.10.2016	2016-2019	Årleg rullering
Beredskaps plan for sektoren	Ny		Oppstart 2017

### Lønnspolitisk plan

Lønnspolitikken er ein del av kommunen sin strategiske arbeidsgjevarepolitikk. Den skal nyttast som personalpolitisk verkemiddel for å sikre kompetanseutvikling, rekruttering, meir heiltid og utvikling av kvalitativt gode tenester. Den definerer også innhaldet i ulike stillingar. For å sikre at lønspolitikken har samanheng med kommunen sine mål, skal lønspolitikken jamleg reviderast. Lønnsolitikken gjeld for perioden 2016 – 2019.

### Beredskapsplan for sektoren

Det vert vist til informasjon om beredskapsplan under punkt 3.2.2.

### 3.5.4 Helse/omsorg

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Helse- og omsorgs-plan	18.12.2014	2014-2017	Handlingsdelen vert rullert årleg. Rullering av planen i 2017
Demens-plan	18.12.2014	2014-2017	Handlingsdelen vert rullert årleg. Rullering av planen i 2017
Bustad-sosial handlings-plan	17.06.2010	2010-2014	Under rullering. Ferdig 2017
Handlings-plan mot vald i nære relasjonar	26.06.2007		Ein bør vurdere interkomm. samarbeid
Beredskaps plan for sektorien	Ny		Oppstart 2017

### Helse- og omsorgsplan

Planen er retningsgjevande for helse og omsorgsarbeidet i Volda kommune. Dokumentet består av ein plandel og ein handlingsdel. Handlingsdelen vert rullert årleg. Planen skal rullerast i 2017.

### Demensplan

Planen synleggjer kommunen sine utfordringar i høve til demensjukdom og legg grunnlag for eit godt tenestetilbod til menneske med demens og deira pårørande. Dokumentet består av ein plandel og ein handlingsdel. Handlingsdelen vert rullert årleg. Planen skal rullerast i 2017.

### Bustadsosial handlingsplan

Planen frå 2010 omtalar bustadtilbodet i kommunen og inneheld ei kartlegging av vanskelegstilte på bustadmarknaden. Planen kjem med framlegg til kommunen si organisering av det bustadsosiale arbeidet, samt framlegg til handlingsplan for sosial bustadbygging, bustadforvaltning og tenesteyting i bustadene. Planen er under rullering. Ein ser føre seg ferdigstilling i 2017.



### Beredskapsplan for sektoren

Det vert vist til informasjon om beredskapsplan under punkt 3.2.2.

### Handlingsplan mot vald i nære relasjonar

Planen er skildra under pkt. 3.4.2 ovanfor.

### 3.5.5 Landbruk

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Kjerne-område for landbruk	Ny		Oppstart 2016. Ferdig 2017
Hovudplan for skogsveggar	Ny		Oppstart 2016. Ferdig 2017

#### Kjerneområde landbruk

Den dyrka marka er grunnlaget for matproduksjonen, og landbruket sitt kulturlandskap er viktig for reiselivet, rekreasjon, trivnad, kulturarv og identitet, og for det biologiske mangfaldet. Landbruks- og matdepartementet ønskjer at kommunane skal ha ei bevisst haldning og langsiktig tenking i bruken av landbruksareala. Eit viktig hjelpemiddel for å nå målsetjingane er at kommunane peikar ut kjerneområde landbruk.

Med å definere kjerneområde landbruk vil ein synleggjere viktige areal for to av landbruket sine sentrale samfunnsoppgåver; matproduksjon og kulturlandskap. Kommunen vil gjennom fagrapport kjerneområde landbruk i Volda, peike på areal som er særleg godt eigna for matproduksjon og verdifulle som kulturlandskap.

#### Hovudplan for skogsveggar

Planarbeidet starta i 2016. Ein har på plass grunnlaget for planen, i alt 9 dekningsområde, på i alt 5472 da og 14500 m veg. Landbrukskontoret har som mål at planen skal vere ferdig seinast i 2019.

### 3.5.6 Eigedom

Volda kommune ynskjer å legge til rette for framleis positiv befolkningsvekst i Volda tettstad. Ein samordna areal- og transportplanlegging er viktig for å sikre berekraftig arealbruk, redusere transportmengde og for å endre transportmiddelfordeling slik at den vert betre for miljøet. Samtidig er bustadområde med korte avstandar til handels-, service- og tenestetilbod faktorar mange er ute etter når dei er på jakt etter

### Bustadsosial handlingsplan

Tverrsektoriell plan. Planen er nærare skildra i punkt 3.5.4 ovanfor.

### Beredskapsplan for sektoren

Det vert vist til informasjon om beredskapsplan under punkt 3.2.2.

### 3.5.7 Kommuneoverlegen

Planar	Vedteken	Periode	Status
Smittevernplan	24.9.2009	2009-2013	Oppstart 2017

#### Smittevernplan

Planen vart sist revidert i 2009. Planen regulerer og klargjer det einkilde offentlege organ og private verksemder sitt ansvar i smittevernet. Planen skal reviderast. Ein ser føre seg oppstart av planarbeidet i 2017.

### 3.5.8 IKT

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Handlingsplan for innovasjon og IKT	Ny		Oppstart 2017. Ein bør vurdere interkomm. samarbeid

#### Handlingsplan for innovasjon og IKT

Stortingsmelding nr. 27 (2015 - 2016) Digital Agenda for Norge trekkjer opp ein offentleg strategi for digitalisering. Målet med den nasjonale IKT-politikken er å skape ein enklare kvardag for innbyggjarane, næringslivet og for tilsette i offentleg sektor. I Stortingsmeldinga vert det også peika på uutnytta potensial for effektivisering i fovaltninga gjennom bruk av IKT.

Behovet for kommunen sine tenester vil auke i framtida, og særleg innanfor pleie- og omsorgstenestene. Kommunane vert utfordra på å løyse framtidige utfordringar ved omstilling og m.a bruk av IKT som verkty for å få meir ut av ressursane.

Fram til no har IKT i kommunane i hovudsak handla om etablering av infrastruktur og drifting av serverarar og applikasjonar.

I Sverige og Danmark har ein kome lenger i strategisk utvikling av IKT med digitalisering av tenester. Dette er noko Volda ikkje klarer å lyfte åleine, og vi er avhengig av eit nasjonalt løft, samtidig som vi må samarbeide om ein felles strategi for dette interkommunalt. IKT-samarbeidet på Søre Sunnmøre vil ta initiativ til ein interkommunal planprosess for å utvikle IKT-strategi. Den enkelte kommune må ut frå eit felles planverk utarbeide sin lokale IKT-strategi og handlingsplan for IKT.

### 3.5.9 Rådmannen/Innvandring og integrering

Planar	Vedteken	Gjeld	Status
Handlingsprogram for busetjing og integrering	02.02.2012	2012-2014	Rullering 2017

#### **Handlingsprogram for busetjing og integrering**

Planen inneheld strategi for korleis kommunen skal busetje og få ei vellukka integrering av flyktningar. Tilhøyrande tiltaksplan for 2012-2014 viser korleis kommunen skal arbeide med busetjing og integrering av flyktningar. Tiltaksplanen vert rullert årleg. Ein ser føre seg rullering av handlingsprogrammet i 2017.

# 4 UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGAR

## 4.1 Den regionale utviklinga

I statistikk lagt til rette av fylkeskommunen ser ein regionale utviklingstrekk på Sunnmøre samla (inkl. Sandøy). Hovudtrekka er at folketalsutviklinga i regionen har vore drive fram av ein eventyrleg vekst i næringslivet. Det har vore høg vekst i talet på arbeidsplassar, og det har ført med seg arbeidsinnvandring i større skala enn nokon gong. Det er likevel merkbare skilnader mellom kommunane og dei ferskaste tala stadfester eit skifte. Dette kjem mellom anna som ein konsekvens av den negative utviklinga i oljerelaterte næringar.

### 4.1.1 Demografiske utfordringar

Kommunane på Søre Sunnmøre har, til liks med Ålesund og dei næraste omlandkommunane, hatt sterk folketalsauke, men med større variasjon kommunar i mellom. Arbeidsinnvandring har gjort at veksten har vore størst i Ulstein. Eit par av kommunane opplever også nedgang eller stillstand i folketalet. Det er i mindre grad fødselsoverskot og innanlands tilflytting, og regionen samla er derfor noko meir sårbar demografisk.

Indre delar av Sunnmøre, like eins med resten av det indre fylket, har slite med svakare demografisk vekst enn resten av Sunnmøre. Dette er kommunar som ikkje har vesentleg næringsliv innanfor vekstnæringsane, og dei har derfor kome dårlegare ut. Endringane skjer ikkje i dramatiske sprang, men er over tid problematiske.

Flyttemønsteret generelt er som elles i landet (og verda) prega av ein del unge vaksne flyttar inn mot storbyregionane. Både Sunnmøre og fylket samla har eit ganske stort innanlands flyttetap i aldersgruppa 20-30 år. I tal har dette blitt motverka av innvandring. Med dårlegare konjunkturar i næringslivet er det risiko for at veksten stagnerer til eit nivå før 2007, der fødselsoverskot utgjorde omtrent heile den samla folketalsveksten. Gitt at fødselstala også går ned, er dette eit utfordrande bilete.

Den såkalla eldrebølga vil også ha konsekvensar for kommunane på Sunnmøre. Mange kommunar har allereie i dag ein relativt høg del eldre, medan andre står framfor ein stor vekst i denne gruppa. Det er noko usikkert kva konsekvensar dette har for kommunal tenesteproduksjon.

Vi står truleg føre eit teknologisk skifte i tenesteproduksjonen. Velferdsteknologi vil føre til meir effektiv bruk av ressursar. I tillegg endrar den generelle helsesituasjonen for eldre seg. Det som derimot er nokså sikkert, er talet på eldre i kvar kommune og forholdstalet mellom eldre og yngre. Dette har konse-kvensar langt utover omsorgssektoren, til dømes i bustadmarknaden, for skulestrukturen og for etterspurnaden etter kulturtenester, transport og handelsvarer.

### 4.1.2 Næringsliv og kompetanse

Næringsstrukturen er nokså lik i mange av Sunnmørskommunane. I ein konkurransesituasjon kan dette kanskje vere ei ulempe, men samstundes borgar det også for felles tilnærming til å løyse utfordringar.

Næringslivet i regionen er mykje basert på ressursane i havrommet, og derfor er regionen i verdsklasse innan maritim industri, fiskeri og havbruk. Men også møbel, ferdigvareindustri og landbruksbasert næringsmiddelindustri har nasjonalt tyngdepunkt på Sunnmøre.

Den maritime klynga består av reiarlag, verft, utstyrsleverandørar og designbedrifter. Klynga har utspring i fiskeri, men har særleg det siste tiåret hatt sterk vekst basert på investeringane i olje- og gassindustrien. Fallet i oljepris har no ført til krevjande tider for den maritime industrien, og har tvinga fram kostnadskutt og omstilling. Næringsklyngeprosjektet GCE Blue Maritime arbeider med berekraftig kommersialisering av avanserte teknologiar og operasjonar i havrommet.

Møre og Romsdal står for 23 % av den norske fiskeeksporten, og ein stor del av dette har utspring på Sunnmøre. Det er stort potensiale innan foredling av biomarine ressursar, og klyngeprosjektet Legasea arbeider med utvikling av verdikjeda knytt til dette.

Møbel og anna ferdigvareindustri utviklar seg frå reine produksjonsbedrifter til å ha som mål å bygge sterke globale merkevarer. Klyngeprosjektet Norwegian Rooms og designverkstaden Møbelkraft er viktige verkty i denne prosessen.

Tal sysselsette i kommunane og regionen kan visast etter arbeidsstad eller bustad. Høg arbeidsplassdekning er definert som fleire arbeidsplassar enn sysselsette. På Sunnmøre er det to kommunar som ut frå SSB's registerdata har eit stort overskot av arbeidsplassar. Det er Ålesund (120 %) og Ulstein (125 %). Dette er grunnlaget for interaksjon mellom kommunar, og typisk vert nokre kommunar klassifisert som bukommuner og andre arbeidsplasskommunar.

Den siste tida har mange verksemdar fått svekka lønsemd og tap. Det har innan oljebasert industri og tenesteproduksjon vore ei rekke oppseiingar og permitteringar. Dette gjeld gjerne dei same verksemdene som gjennom ei årrekke har hatt eventyrleg vekst og som har tilført kommunane vekstkraft. Betydeleg arbeidsinnvandring har vore nødvendig for å hanskast med denne veksten. Grunnlaget for arbeidsinnvandring vert no svekka. Låg kronekurs har styrka anna, eksportretta næringsliv, og dette kan utviklast for å avdempe konjunkturfallet.

Ei felles utfordring for næringslivet på Sunnmøre, uavhengig av bransje, er å rekruttere høgkompetent arbeidskraft. Vi konkurrerer på verdsmarknaden, og då er ikkje spennande jobbar alltid nok. Næringslivet på Sunnmøre er avhengig av ein attraktiv region med ein mangfaldig arbeidsmarknad, eit breitt tilbod av tenester, kultur og fritidstilbod, og bumiljø med innslag av urbanitet. Vi kan ikkje konkurrere med storbyane, men regionen må i sum by på eit mangfald som er unikt og attraktivt.

Mange arbeidsinnvandrarar har lågare terskel for å flytte igjen dersom føresetnadene for tilflyttinga ikkje lenger er til stades. Terskelen kan bli påverka av av god integrering i lokalsamfunnet, men utviklinga er noko usikker. Ein annan viktig faktor er sjølvstekt korleis konjunktursituasjonen påverkar bustadvalet til arbeidsledige, unge menneske sine val av utdanning og kvar ein ønsker å investere. Korleis unngår ein at framtidig kompetanse forlet regionen og korleis sikrar ein at det framleis vert investert i regionen? Kravet til kompetanse aukar i alle bransjar, men Sunnmøre treng fleire bein å stå på. Det kan til dømes ligge eit potensiale i knoppskyting og kommersialisering ut frå kompetansemiljø ved Høgskulen i Volda. Ei tettare integrering mellom høgskule, næringsliv og offentleg sektor på Sunnmøre bør vere eit mål og det bør utviklast fleire "kompetansearbeidsplassar".

I 2016 er det utvikla ein ny Forsknings- og Innovasjonsstrategi for næringslivet i Møre og Romsdal. Denne tek utgangspunkt i regionen sine komparative fortrinn, og identifiserer kompetanse- og forskingsbehov. Strategien identifiserer berekraft, mogleggjerande teknologi, også kalla den fjerde industrielle revolusjonen, og kommersialisering/nye forretningsmodellar som viktige drivarar for utviklinga framover. Næringslivet på Sunnmøre må ta innover seg dette, og finne ut kva det betyr for den einskilde bedrifta. Fol-strategien har sett auka innovasjonsevne i næringslivet som mål, og den vil bli følgt opp med tiltak retta mot både meir forskingsbasert innovasjon i næringslivet, institusjonsbygging og betre samspel i innovasjonssystemet.

#### 4.1.3 Klima, energi og miljøutfordringar – grønt skifte

Klimaendringane er ei av dei største utfordringane verda står ovanfor i dag. Forskarar og politikarar frå heile verda er samde om at det er nødvendig med kraftige og vedvarande kutt i klimagassutsleppa. På klimatoppmøtet i Paris i 2015 vart verdas toppleiarar derfor også samde om ein klimaavtale som forpliktar nasjonane til å gjere alt dei kan for at temperaturen ikkje skal stige meir enn to grader. Dette er i følge FN grensa for kva naturen kan tåle. Stig temperaturen meir enn dette vil vidare endringar i klima og miljø kome ut av kontroll. Noreg har forplikta seg til å kutte utslepp av klimagassar med 40 % innan 2030, samanlikna med 1990. Dersom vi skal oppfylle målet krev det ei omfattande omlegging av samfunnet, noko som sjølvstekt også får følgjer i Møre og Romsdal.

I regional delplan har fylkestinget i som mål at utsleppa av klimagassar i Møre og Romsdal innan 2020 skal reduserast med meir enn 10 % frå 2009. Dei fire største sektorane for utslepp i fylket er samferdsel, industri, landbruk og stasjonær forbrenning og det er sett delmål for utsleppskutt, som til saman tilsvarar hovudmålet i planen.

Kommunane har ei sentral rolle i klimaarbeidet. Kommunane kan påverke omlag tjue prosent av klimagassutsleppa i Noreg. Dei fleste kommunane har lokale klimaplanar, mellom anna hadde Hareid, Herøy, Hornindal, Sande, Sula, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta eit felles prosjekt der også Enøk-senteret, Høgskulen i Volda, Møreforsking, Tussa Kraft og Volda og Ørsta Reinhaldsverk deltok.

Stasjonær energibruk, avfall, forbruk og transport var tema. Det vart laga felles mål for kommunane, med nokre skilnader i delmål og strategiar. Handlingsdel må følgjast opp i kvar enkelt kommune. Det er generelt behov for å oppdatere dei kommunale klimaplanane med sikte på dei nye, nasjonale måla og Paris-avtalen.

Utfordringane knytt til klimaendringane er store og komplekse, og aktuelle tiltak omfattar innsats på ulike samfunnsområde- og nivå. Nokre av tiltaka krev politisk vilje og økonomiske prioriteringar, andre er eit spørsmål om å bryte vanar og endre tankegang. Felles utfordringar er å ha tilstrekkeleg kunnskap og ressursar innan klimaarbeidet, praktisk oppfølging og gjennomføring av ulike tiltak, og å forankre klimaarbeidet best mogleg i kommuneorganisasjonen. Dette er eit område det er naturleg for fleire kommunar å samarbeide om.

#### 4.1.4 Samordning av areal- og transportplanlegginga

Samordning av areal- og transportplanlegginga er ei utfordring ut frå ei rekkje forhold. Først må det visast til det nasjonale forventingsbrevet, der både berekraftig arealforvaltning og miljøvenlege tettstader er synleggjort som nasjonal politikk. Med dette må ein også kunne forvente at ressursar vert sett inn nasjonalt.

For det andre er det nødvendig å ta innover seg at dei mest attraktive regionane synest å vere knytt til dei største byane, og regionutvikling må bygge på den vekstkrafta som ligg i det urbane. For å skape urbanitet må arealressursar og transportressursar samorganiserast. Dette er også nedfelt som mål i det regionale planverket.

For det tredje gjer omsynet til klima og forureining at det er nødvendig å fange mest mogleg av dagens og komande transportbehov i reisemiddel som er mindre forureinande og betre organisert. Avstand mellom og romleg organisering av ulike funksjonar er nøkkelfaktor, noko som berre kan løysast gjennom god arealplanlegging.

Vidare er det også av økonomiske årsaker nødvendig å bygge under dagens system for alternativ transport (les kollektiv) på ein slik måte at det er forsvarleg å oppretthalde tilboda. Det kan berre gjerast gjennom å lokalisere meir aktivitet inn mot knutepunkt og traséar.

Omsynet til naturmangfald, rekreasjon og naturens bereevne gjere det nødvendig å nytte allereie nedbygd areal på ein meir effektiv måte. Kvar enkelt sitt fotavtrykk i naturen må redusertast.

I Møre og Romsdal er Ålesundsregionen den største av byregionane. Det er truleg her det er mest å hente miljømessig og transportmessig på samordna planlegging. Byregionar andre stader i landet har gjennomført liknande prosessar tidlegare, medan det ikkje har vore prioritert i vårt fylke. Tida er no komen, også her. Arbeidet bør organiserast som ein regional delplan, med sikte på regional planfastsetting og implementering i kommunale planar.

Volda kommune meiner det vil vere positivt at det vert utarbeidd ein eigen regional/interkommunal areal- og transportplan for Søre Sunnmøre. Regional delplan for attraktive byar og tettstadar, trekkjer fram at det ligg store utfordringar i regionane i høve til senterstruktur, då denne regionen har ein polysentrisk senterstruktur med fire sjølvstendige delregionsenter i Volda, Ørsta, Ulsteinvik og Fosnavåg.

Ørsta og Volda har ei viktig rolle på Søre Sunnmøre. På grunn av dei store kommunikasjonsendringane i regionen siste åra, er Volda og Ørsta det fjerde regionale bysenteret i fylket, med eit omland på over 60.000 innbyggjarar. Gode vegsamband i kommunen, mellom kommunane og i regionen vil kunne bidra til å skape ein meir attraktiv arbeid-, bu- og serviceregion på Søre Sunnmøre. Volda kommune meiner det er viktig at ein samarbeider i kommunale og interkommunale prosjekt.

#### 4.1.5 Felles planlegging i sjøareala

Omstrukturering av havbruksnæringa har gjort kommunegrensar mindre relevante i forhold til korleis næringa nyttar areal. Også for arealbruk generelt i sjø er kommunegrensar av lita interesse; fiske, friluftsliv, ferdsel, mv. Behovet for felles planlegging er ut frå dette generelt større enn på land. Med utgangspunkt i havbruksnæringa opplever mange at presset på sjøareala vert større, og at samordna planlegging er nødvendig av den grunn. Plan- og bygningslova sin heimel for arealplanlegging strekker seg til ei nautisk mil utanfor grunnlina.

På Sunnmøre er slike prosessar ikkje sett i gong. Ulstein, Herøy, Sande og Vanylven har arbeidd med eit felles prosjekt for å sikre gode djupnekart.

#### 4.1.6 Born og unge

Gjennom rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planlegginga, er det definert to viktige nasjonale mål. Desse måla kjem også fram av at Noreg har ratifisert FN sin barnekonvensjon:

«- Sikre eit oppvekstmiljø som gir barn og unge tryggleik mot fysiske og psykiske skadeverk-nadar, og som har dei fysiske, sosiale og kulturelle kvalitetar som til ei kvar tid er i samsvar med eksisterande kunnskap om barn og unges behov.

- Ivareta det offentlege ansvaret for å sikre barn og unge dei tilbod og moglegheiter som samla kan gi den enkelte utfordringar og ein meningsfylt oppvekst uansett bustad, sosial og kulturell bakgrunn».

Det er viktig at kvar kommune tek omsyn til barn og unge sine interesser i alt planarbeid. Rikspolitiske retnings-liner må vere førande i planarbeidet, men ein må også å sjå konsekvensar av at barn og unge sine interesser ikkje blir prioritert.

Høgt fokus på løysingar som tek vare på barn og unge sine interesser, vil kunne medverke positivt til attraktivitet i kvar enkelt kommune. At barn og unge kjenner seg i godt varetecte, gjer det lettare å bli verande, eventuelt kome tilbake etter endt studietid.

Den nasjonale rapporten frå UNGdata-undersøkingar i 2014, viser at graden av psykiske helseplager påverkar i kor stor grad ungdom er fornøgde med lokalmiljøet sitt. Ei slik undersøking er med på å stadfeste at det psykososiale miljøet, til dømes i skulen, er svært viktig. Fysisk utforming av skulen kan vere ein del av dette. Det understrekar at det er viktig med eit gjennomgåande fokus på barn og unge sine interesser i all planlegging.

Rapporten «Ung i Møre og Romsdal» frå 2015, viser at elevar i vidaregåande skule som ser føre seg å gå vidare til universitet og høgskular, ser det som lite sannsynleg at dei bur i fylket om 10 – 15 år. Dei som ikkje har planar om universitet og høgskule ser på det som svært sannsynleg at dei bur i fylket om 10 – 15 år. Ein vesentleg faktor her er kjennskapen til kva jobb ein kan finne i fylket. Dei som kjenner godt til moglegheitene for jobb i fylket, svarer i større grad at dei vil bli buande.

Ikkje minst er det viktig at det er mogleg med høgare utdanning innan fylket, jamfør utfordringane i næringslivet.

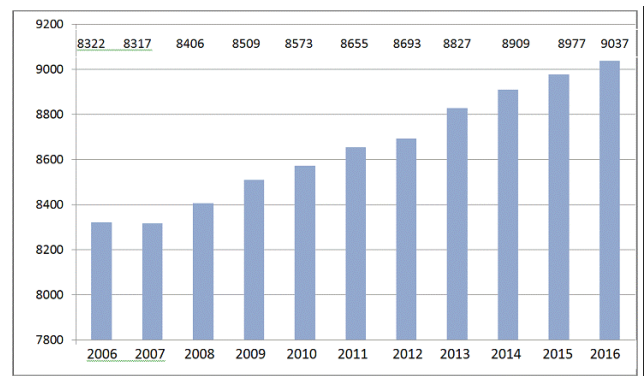
Eit godt utdanningstilbod styrkar attraktiviteten både for unge som bur her og for unge andre stader som skal velje utdanning.

Signala frå born og unge i fylket må og bør kvar enkelt kommune ta på alvor enten aleine eller i samspel med andre aktørar for å betre legge til rette for at det blir attraktivt å både bu og ville flytte tilbake til heimstaden sin, eller for nye å flytte til. Dei demografiske trendane viser at det er svært viktig å ha fokus på dette.

## 4.2 Lokale utfordringar

### 4.2.1 Folketalsutvikling

Volda har, lik landet elles, hatt auke i folketalet dei siste åra. 1. januar 2016 var det 9037 innbyggjarar i kommunen. I tillegg er det til ei kvar tid busett ca. 1500-2000 studentar i Volda. Mange av studentane melder ikkje flytting, og er dermed ikkje teke med i statistikkane for kommunen.



Figur 2. Folketalsutvikling i Volda 2006-2016

I 2006 var det 8322 innbyggjarar i kommunen. I følge SSB sitt mellomalternativ vil folketalet i Volda fortsetje å stige jamt framover. Det er først og fremst innvandring frå utlandet som sikrar ei positiv folketalutvikling. Flyttemønsteret generelt er som elles i landet prega av at ein del unge vaksne flyttar inn mot storbyregionane.

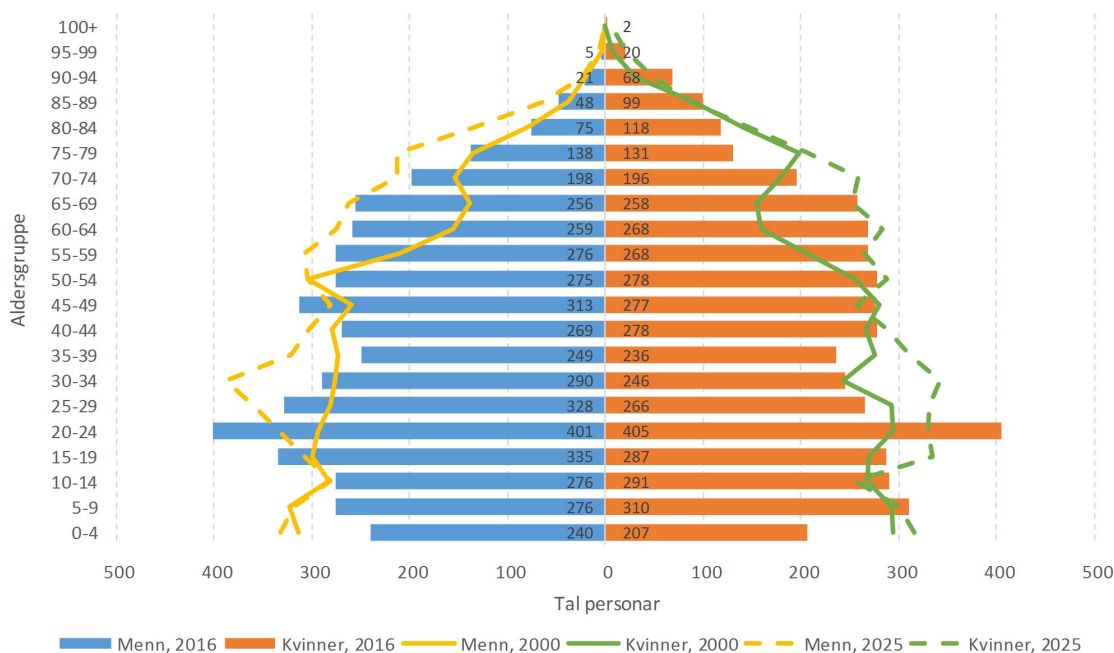
I 2030 spår SSB at det vil vere 10405 innbyggjarar i kommunen. Det inneber utfordringar innan planlegging for kommunen. Statistisk sentralbyrå (SSB) har publisert framskrivingar av folketalet basert på tal for 2016.

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040	Auke i %
0 år	88	103	109	114	118	123	120	117	115	30,7
1-5 år	472	465	489	524	546	658	664	652	640	35,6
6-12 år	824	830	812	789	792	794	952	981	968	17,5
13-15 år	326	337	343	362	363	354	342	424	434	33,2
16-19 år	512	489	482	462	473	516	475	532	598	16,8
20-44 år	2968	3047	3113	3170	3181	3308	3427	3415	3398	14,5
45-66 år	2416	2436	2452	2459	2477	2462	2502	2642	2820	16,7
67-79 år	975	1008	1039	1062	1091	1205	1251	1276	1348	38,2
80-89 år	340	341	341	352	346	430	560	631	668	96,5
>90 år	116	117	115	111	119	108	112	146	199	71,5
<b>Totalt</b>	<b>9037</b>	<b>9173</b>	<b>9295</b>	<b>9407</b>	<b>9506</b>	<b>9958</b>	<b>10405</b>	<b>10816</b>	<b>11188</b>	<b>23,8</b>

Tabell 1. Framskriving av folketalet fram mot 2040, basert på middels nasjonal vekst (MMMM)

Tabellen ovanfor er basert på SSB sitt MMMM-alternativ (middels nasjonal vekst), som føreset at fruktbarheit, levealder, innanlands flytting og nettoinnvandring held seg på eit mellomnivå. Av tabellen går det tydeleg fram kor mange barnehagebarn, barneskulebarn og ungdomsskuleelevar ein kan vente å få i Volda dei neste åra. Dei ulike gruppene har forskjellige krav og forventningar til kommunale tenester.

Befolkningsutviklinga i åra framover, vil medføre utfordringar sidan talet på eldre vil auke drastisk i løpet at dei neste tiåra. Det vil medføre auka trong for tenester og tilrettelegging. Eit sentralt stikkord vert å ivareta og styrke befolkninga si helse, arbeids- og funksjonsevne. På same tid aukar levealderen i heile befolkninga, slik at den enkelte sitt behov for pleie vert forlenga over tid. Menneske med redusert funksjonsevne, skal ha same moglegheit til personleg utvikling og deltaking i samfunnet. Pleie og omsorgstenester er blant kommunen sine mest ressurskrevjande oppgåver, og tenestene representerer i gjennomsnitt ca. ein tredjedel av kommunen sitt budsjett.

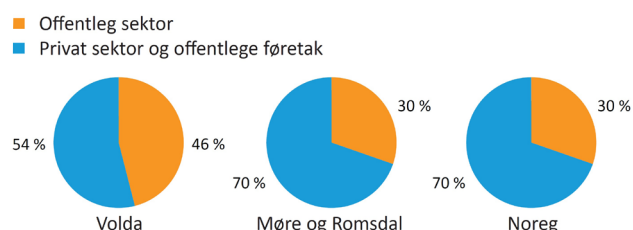


Figur 3. Folketal fordelt på aldersgrupper og kjønn, i 2000, 2016 og 2025 (Kommunestatistikk 2016)

Det er viktig at ein ser situasjonen i dag i samanheng med befolkningsprognosen i kommunen.

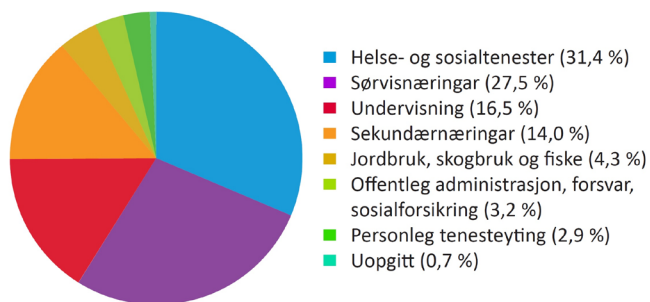
#### 4.2.2 Næringutvikling og sysselsetting

30 % av alle sysselsette i fylket er å finne i offentlig sektor. Volda skil seg ut frå fylket ved at heile 46 % av alle sysselsette arbeider innanfor offentlig sektor (nærare 1100 arbeidsplassar). Disse arbeidsplassane inkluderer mellom anna høgskulen, prosti, sjukehus og tingrett.



Figur 4. Næringsstruktur, i offentlig og privat sektor, samanlikna med Møre og Romsdal og Noreg

Det er primært innan helse, sosial, omsorg og utdanning at det har vore sterk vekst dei siste åra. Svakest har veksten vore i offentlig sektor. Figur 6 viser næringsstrukturen i Volda i 2015. Dei offentlege arbeidsplassane er viktige for Volda både fordi det er mange av dei, men også fordi dei trekker til seg og bidreg til utvikling av kompetanse i regionen. Dei er også viktige for tenestetilbod. Det er viktig å legge til rette for utvikling av offentlege arbeidsplassar i Volda. Samtidig er det ein risiko med ein ein-sided næringsstruktur, og kommunen vil verte sårbar om det skjer endringar i til dømes høgskule- eller sjukehusstrukturen.



Figur 5. Næringsstruktur i Volda 2015 (Kommunestatistikk 2015)

Dei to største næringane i fylket er helse- og sosialtenester og industri. På fylkesnivå er 15,8 % av dei sysselsette tilsett innafør industrien, medan i Volda er tilsvarande tal 4,1 %.

Helse- og sosialtenester er den største næringa også i Volda kommune. Volda er den kommunen i fylket med størst sysselsetting innanfor undervisning. I 2015 var det sysselsett 46 % i offentleg sektor. På landsbasis var tilsvarande tal 34 % og Ørsta 28 %.

#### 4.2.3 Transport og infrastruktur

Volda har i stor grad inn- og utpendling av sysselsette. Det er 760 personar som pendlar til Ørsta og det er 992 personar som pendlar frå Ørsta til Volda. Ein ser også at det er ein del som pendlar til Ulstein (132 personar) og Ålesund (122 personar personar). Samstundes er det ein del som pendlar frå Volda til Ulstein (86 personar) og Herøy (65 personar). Kollektivtransporttilbodet både inne i kommunen og ut av kommunen er ikkje godt nok, og vert difor lite nytta.

I sentrum av Volda kommune ligg det godt til rette for at ein kan ta seg fram utan bil i mange situasjonar. Det er kort veg mellom befolkningskonsentrasjonane og det er relativt flatt. Elles i kommunen er det vanskeleg å ta seg fram utan bil.

#### 4.2.4 Tettstad- og arealutvikling

Volda sentrum er eit relativt lite og konsentrert sentrum. Fokus i åra framover vil vere å utvikle eit variert sentrum, med gaterom, møtestader, urbane sentrumstilbod og aktivitetar.

Høgskulen i Volda er i gang med eit campusutviklingsprosjekt, og held på med ein gjennomgang av mellom anna arealbehov, nybygg, trafikk- og parkeringsløyser og uteområde.

Dei arbeider også med å sjå på samarbeids- moglegheiter med det private og offentlege næringslivet, kulturliv og sambruk av lokale. Campusprosjektet har foreslått fylgjande visjon for Høgskulen i Volda: "Kompetanse for framtida i studiebygdA".

I følgje Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging er det forventa at by- og tettstadkommunar vektlegg fortetting og transformasjon i sentrum og rundt kollektiv- knutepunkt. Utviklinga skal tilpassast forventa klimaendringar.

Det er gjennom kommunen sitt planverk det vert lagt til rette for tilstrekkeleg tilgang på areal til bustad- bygging. Det å ha nok areal til bustadbygging er ein viktig faktor for å vere ei attraktiv tettstad. Nok bustadareal vil også vere med på å sikre at tomte- og bustadprisane ikkje vert unødig høge.

Det er størst tilflytting til sentrumsområda, og det er også her ein må sikre nok bustadareal. I Volda sentrum er det eit fortettingspotensial. I forhold til utviklingstrekk i samfunnet med ein til to personar per eining, fleire eldre, ynskje om å bu urbant og ei stor gruppe studentar, er det fornuftig å legge til rette for fleire mindre einingar i sentrum.

I kommunedelplan for Volda sentrum inkludert Mork/Furene og Vikebygda er det sett av areal til bustadforemål. Mange av desse areala krev reguleringsplan og utbygging av tekniske anlegg før tomtene kan byggjast. Sjølv om presset for bustad i dag ligg på små einingar må ei i langsiktig planlegging også legge til rette for einestadar. Kommunen har etablert bustadfelt med tilgang på ledige tomter på Dravlaus, Steinsvik, Dale, Folkestad, Straumshamn, Bjørkedalen, Fyrde, Hjartåbygda, Mork og Lid. I sentrum er det ledige byggeklare tomter i Bratteberg og i Engeset/Klepp. Nye bustadfelt er under planlegging/utbygging, i Bratteberg (Ottagarden og B58) og i Engeset/Klepp (K10 og Urbakkfoten).

Håmyra er nyleg regulert til bustadbygging gjennom privat reguleringsplan, og utbygging av tekniske anlegg vil starte i 2017.

Kommunen har god barnehagedekning, og alle som søker får barnehageplass. Barn frå Ørsta får barnehageplass i dei ikkje-kommunale barnehagane i Volda.



Ein registrerer at det er eit auka press i området Mork/Egset, og det er ikkje alle i området som får barnehageplass i Mork barnehage.

Elevtalet i grunnskulen vil halde seg nokså stabilt dei neste åra, basert på tal frå folkeregisteret. Tilflytting og fråflytting kan endre dette biletet. Tendensen viser nedgong i elevtalet på bygdene, medan elevtalet aukar noko i sentrum inkludert Lid/Mork skulekrins.

Ved sentrumsskulane kan kapasiteten verte utfordra på nokre av klassestega dei næraste åra. Elevantviklinga i Lid/Mork skulekrins viser at Mork skule vil gå frå firedeling til femdeling om kort tid, og det er naudsynt å utvide kapasitet ved skulen. Det kan gjerast ved å setje i stand lokala i øvste høgda på skulen, eller ved påbygg/brakkar. I framtida kan det verte behov for å auke kapasiteten ved Bratteberg skule. Det er difor viktig å sikre areal kring skulen til eventuell framtidig utbygging.

# 5 OPPSUMMERING

Nedanfor følger liste over Volda kommune sine planar.

Plan					
OVERORDNA PLANAR	Vedteken	Gjeld	Aktivitet	Merknad	Ansvar
Heilskapleg ROS	2013			Planen bør reviderast i samband med utarbeiding av ny arealdel	Utvikling/ plan
Plan for kriseleiing	16.06.2016			Vidareførast	Rådmannen
Samfunnssikkerhet og beredskap	Ny		Oppstart 2017		Rådmannen
KOMMUNEPLAN					
Kommuneplanens samfunnsdel	26.5.2016	2016-2028			Utvikling/ plan
Kommuneplanens samla arealdel	30.05.1990		Rullering pågår	Ferdig 2018	Utvikling/ plan
KOMMUNEDELPLANAR AREAL					
Kryssing av Voldsfjorden	Ny		Oppstart 2016/2017	Voldsfjord-kryssing AS er initiativtakar	Utvikling/ plan
Mork og Furene/ Hovdebygda	Ny		Oppstart 2018/2019	Samarbeid med Ørsta kommune	Utvikling/ plan
Krøvelseidet	Ny		Oppstart 2018	Samarbeid med Ørsta kommune	Utvikling/ plan
KOMMUNEDELPLANAR TEMA					
Kystsoneplan	30.01.2003	2003-2006	Rullering 2017		Utvikling/ plan
Trafikktryggingssplan	18.10.2007	2007-2010	Ferdig 2017		Teknisk/plan
Klimaplan	11.03.2010	2010-2020	Rullering av handlingsdelen i 2017		Utvikling/ plan
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	27.02.2014	2014-2018	Årleg rullering av handlingsdelen. Hovedrullering i 2018		Utvikling/ plan
Vatn og avløp	Ny	2017-2027	Oppstart 2016. Ferdig 2017		Teknisk

<b>KOMMUNEDELPLANAR</b>					
<b>TEMA</b>					
Veg	Ny	2018-2028	Oppstart 2017. Ferdig 2018		Teknisk
<b>REGULERINGSPLANAR</b>	<b>Oppstart</b>		<b>Aktivitet</b>	<b>Merknad</b>	<b>Avsvar</b>
Turveg ved Rotevatnet	2011		Under arbeid	Ferdig 2017	Utvikling/plan
RotsetfjØra-Scanaområdet	2012		Under arbeid	Ferdig 2017	Utvikling/plan
Urbakkfoten	2014		Under arbeid	Ferdig 2017	Utvikling/plan
Lisjenakkevegen – Solhøgda	2016		Varsla oppstart	Ferdig 2017	Utvikling/plan
Del av Kleppevegen	2016		Varsla oppstart	Ferdig 2017	Utvikling/plan
Sevrinhaugen/ Dokterhaugen	2016		Under arbeid	Ferdig 2017	Utvikling/plan
RØyslida-Smalebakken	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Ny barnehage i sentrum	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Ungdomsskulen	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Sentralreinseanlegg	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Vassverk	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Gangtilkomst mellom Campus og sentrumskjernen	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Ny plan for sentrums- kjernen	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Torvmyrvegen med tilgrensande areal	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Volda sentrum (S.H. Halkjelsvik veg, Skjervavegen mm.)	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
Campusområdet	Ny		Ikkje starta	Uvisst	Utvikling/plan
<b>TEMA-/SEKTORPLANAR</b>	<b>Vedteken</b>	<b>Gjeld</b>	<b>Aktivitet</b>	<b>Merknad</b>	<b>Ansvar</b>
Arkivplan	2012		Under rullering	Ferdig 2017	Kultur og service
Alkoholpolitisk plan	16.06.2016	2016-2020		Vidareførast	Kultur og service
Kulturminneplan	Ny	2017-	Oppstart 2016	Ferdig 2017	Kultur og service
Beredskapsplan for kultur og service	Ny		Oppstart 2017		Kultur og service
Handlingsplan mot vald i nære relasjonar	26.06.2007		Årleg rullering	Ein bør vurdere interkomm. samarbeid	Opplæring og oppvekst
Kvalitetsplan for oppvekst og opplæring	Ny		Under utarbeiding	Ferdig 2017	Opplæring og oppvekst
Beredskapsplan for oppvekst og opplæring	Ny		Oppstart 2017		Opplæring og oppvekst
Lønnspolitisk plan	04.10.2016	2016-2019	Årleg rullering		Personal

TEMA-/SEKTORPLANAR	Vedteken	Gjeldande	Aktivitet	Merknad	Ansvar
Beredskapsplan for personal	Ny		Oppstar 2017		Personal
Helse- og omsorgsplan	18.12.2014	2014-2017	Årleg rullering handlingsdel. Rullering av plan i 2017		Helse/omsorg
Demensplan	18.12.2014	2014-2017	Årleg rullering handlingsdel. Rullering av plan i 2017		Helse/omsorg
Bustadsosial handlingsplan	17.06.2010	2010-2014	Under rullering	Ferdig 2017	Helse/omsorg
Handlingsplan mot vald i nære relasjonar	26.06.2007			Ein bør vurdere interkommunalt samarbeid i perioden	Helse/omsorg
Beredskapsplan for helse og omsorg	Ny		Oppstart 2017	Ferdig 2017	Helse/omsorg
Kjerneområde for landbruk	Ny		Oppstart 2016	Ferdig 2017	Landbruk, Ørsta
Hovudplan for skogsvegar	Ny		Oppstart 2016	Ferdig 2019	Landbruk, Ørsta
Bustadsosial handlingsplan	17.06.2010	2010-2014	Under rullering	Ferdig 2017	Eigedom
Beredskapsplan for eigedom	Ny		Oppstart 2017	Ferdig 2017	Eigedom
Smittevernplan	28.04.2009	2009-2013	Oppstart 2017	Ferdig 2017	Kommuneoverlegen
Handlingsplan for innovasjon og IKT	Ny		Oppstart 2017	Ein bør vurdere interkommunalt samarbeid i perioden	IKT/SSIKT
Handlingsprogram for busetjing og integrering	02.02.2012	2012-2014	Rullering 2017	Ferdig 2017	Rådmannen/ Innvandring og integrering





Volda kommune  
Stormyra 2  
6100 Volda

[postmottak@volda.kommune.no](mailto:postmottak@volda.kommune.no)  
Telefon: +47 70 05 87 00  
Åpningstider: 08.00–16.00



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar:	Asbjørn Moltudal	Arkivsak nr.:	2012/1039
		Arkivkode:	Q12

---

Utvallsaksnr	Utval	Møtedato
251/16	Formannskapet	13.12.2016
	Kommunestyret	15.12.2016

### TILLEGGSGREIING TIL KVV RV.15 STRYNEFJELLET MED HEILÅRSVEG PÅ FV. 63 TIL GEIRANGER, HØYRING

#### Administrasjonen si tilråding:

1. Volda kommune sluttar seg til Statens vegvesen sine vurderingar og tilråding om konsept B1 Skåre-Breidalen, inkludert arm til Opplendskedal (Geiranger) som nytt traseval for Rv15.
2. Volda kommune ber om at Regjeringa snarast fattar vedtak om konseptval B1 med arm til Opplendskedal (Geiranger) , og at reguleringsarbeidet vert starta opp så raskt som mogleg.

#### Vedleggsliste:

- [Rv. 15 Strynefjellet med fv. 63 heilårsveg til Geiranger - høyring 2016.pdf](#)
- [Notat Vurdering B4 september 2016.pdf](#)
- [Revidert tilleggsutgreiing KVV Strynefjellet sendt til Sd august 2016.pdf](#)
- Kart over B1 konsept.

#### Uprenta saksvedlegg:

- Konseptvalutgreiing (KVV) for Rv. 15 Strynefjellet.

#### Samandrag av saka:

Våren 2012 sende SVV konseptvalutgreiing (KVV) for rv 15 Strynefjellet ut på høyring. Etter høyringa har ein arbeidd med ei tilleggsutgreiing (2014) og revidert tilleggsutgreiing (2015/16) til KVV-en. Den reviderte tilleggsutgreiinga vart levert Samferdsledepartementet i august -16.

Departementet vil gjennomføre ekstern kvalitetssikring (KS1) på den reviderte tilleggsutgreiinga. I samband med dette ynskjer SVV også ei høyring av tilleggsutgreiinga. I tilleggsutgreiinga er det meir utdjupande forklaringar til dei forkasta alternativa i sjølve KVVU-en frå 2012.

Høyringsfristen for tilleggsutgreiinga er sett til **23.12.2016**.

Rådmannen vil tilrå at Volda kommune sluttar seg til Statens vegvesen sine vurderingar og tilråding om konsept B1 Skåre-Breidalen, inkludert arm til Opplendskedal (Geiranger) som nytt traseval for Rv15 og at reguleringsarbeidet vert starta opp så rask som mogleg.

### **Saksopplysningar/fakta:**

Formålet med prosjektet er å bygge ut Rv. 15 til full standard og å sikre god regularitet heile året.

Frå 2009 til 2010 vart det gjennomført arbeid med kommunedelplan med konsekvensutgreiing (KU) for Rv. 15 over Strynefjellet frå Hjelledalen i Stryn kommune til Breidalen i Skjåk kommune.

Statens vegvesen Region vest utarbeidde planprogrammet, medan Stryn og Skjåk kommune var ansvarleg planstyresmakt for arbeidet med kommunedelplanen og for konsekvensutgreiinga (KU).

Planarbeidet hadde fokus spesielt på to område:

- Betre vinterregularitet: Spesielt viktig er det å sikre veg mot snøskred i Grasdalen.
- Utbetring av tunnelane: Det er trong for ei sikkerheitsoppgradering og utviding av tunnelprofil.

Målet med planprosessen var å sjå tiltaka i samanheng, og også sjå på nye vegliner som alternativ til utbetring av eksisterande veg.

I mars 2010 fekk Vegdirektoratet i oppdrag frå Samferdsledepartementet å gjennomføre ei intern utgreiing, ei konseptvalutgreiing (KVVU) for rv15 Strynefjellet. Her skal strekninga sjåast i samanheng med KVVU-en på E39 Skei-Moa, og samspelet med andre aust-vest korridorar.

KVVU-en vart sendt på høyring våren 2012 og prosess med KS1 (kvalitetssikring tidleg fase) vart gjennomført av Metier/Møreforsking. Etterpå har det vore arbeidd med tilleggsutgreiing (2014) og revidert tilleggsutgreiing (2015/2016). KVVU-en og tilleggsutgreiingane skal gje ei brei fagleg vurdering av interesser knytt til transportsystemet over Strynefjellet, inkl. arm til Geiranger.

Arbeidet som vart lagt ned i kommunedelplanen vil inngå som del av materialet som skal vurderast i KVVU for Rv 15 Strynefjellet. Statens vegvesen tilrår no at ein går rett på reguleringsplan med konsekvensutgreiing. Mesteparten av strekninga går i fjell.

Samferdsledepartementet har varsla at dei også vil gjennomføre ekstern kvalitetssikring (KS1) av denne tilleggsutgreiinga. Ved førre KS1 prosess var ikkje arma til Geiranger med i utgreiinga. KS1 skal gjennomførast for prosjekt med statleg investeringsramme over 750 mill. kr. Ny Rv15 løysing blir såleis svært godt utgreidd.

Høyringa no gjeld den siste utgreiinga: Revidert tilleggsutgreiing. Høyringsfristen er 23.12.2016 og skal vere skriftleg.

Utfordringa med dagens strekning på Rv15 Skåre-Breidalen er at tunnelane er for smale slik at større køyretøy slit med å møtast på fleire delar av strekninga. Ofte er det full stans. Dette er ikkje berre eit framkomstproblem for tungtransporten, men også i høve stor turisttrafikk og faste kollektivruter. I tillegg vert strekninga ofte stengd grunna ras eller fare for ras. Tungtrafikkandelen er om lag 22 % og trafikken i turistsesongen er langt høgare enn årsgjennomsnittet. Dette viser at Rv15 er svært viktig både for reiselivsnæringa og næringslivet elles, som næringsmiddel- og stålindustri.



I mandatet til revidert tilleggsutgreiing til KVU i sept.-14 var rammekravet frå Samferdsledept. endra i høve første tilleggsutgreiing. SVV ser på dette som eit uttrykk for at departementet ikkje ønskjer å nytte midlar til mellombels oppgradering av tunnelane over Strynefjellet, og at ein i staden bør få ei fullgod løysing med ein gong. Etter tilrådinga frå SVV vert alternativ B1 lagt til grunn for det vidare arbeidet. Dette alternativet vil stette dei mål og krav som Samferdselsdepartementet har sett m.a. til god framkomst/mindre stigning for næringstransporten, tilnærma 100 % vinterregularitet også for kollektivtransporten, og betring for trekkruiter til villreinstamma inn mot kalvingsområde i Breidalen.

For å kunne gje eit ferjefritt heilårssamband både austfrå og frå Sunnfjord/Nordfjord og Søre Sunnmøre til Verdsarvområdet (Geiranger) kan ei arm mellom Opplendskedal og Rv 15 knytast på B1 konseptet via kryssløysing i Rv15 tunnelen. Vegdirektoratet har avvikshandsama og godkjent kryss som konsept basert på utarbeidd risiko- og beredskapsanalyse. Dette i samband med den reviderte tilleggsutgreiinga. Type kryss skal avgjerast i det vidare planarbeidet.

Konsept B1 stettar fullt ut dei mål og krav som vart sette til utgreiinga. Løysinga inneber ein Rv15 tunnel på om lag 16 km med stigning opp mot 5 % , samt eit flatt parti der det kan etablerast ei arm til Geiranger. Den arma som har fall mot Opplendskedal på under 3% er berekna å verte 7,6 km lang.

Ei arm til Geiranger kan også kombinerast med konsept B2. Konsept B2 som kan delast i 2 byggesteg er også tilfredsstillande på krav og mål, men dette konseptet vil totalt sett verte dyrare og Rv15 blir 7,3 km lengre enn ved konsept B1. Konseptet er også dårlegare på samfunnsøkonomi enn B1. Lengre veg betyr større miljøtslepp. Ein vil heller ikkje ha ein rastrygg veg før også byggesteg 2 er gjennomført. I tillegg vil problema med stigning frå Skåre og oppover først verte løyste i byggesteg 2. Sjølv om det tidlegare var tilslutnad til B2, bør ein no halde fast ved tilrådinga frå Statens vegvesen og gå inn for konsept B1, og med arm til Opplendskedal. Det er viktig at det no vert etablert ei fullgod løysing med ein gong.

For å unngå oppgradering av dagens tunnelar etter krava i tunnelsikkerheitsforskrifta innan 2019, bør arbeidet med reguleringsplan med konsekvensutgreiing (KU) for dette alternativet startast snarast. For transport mellom Nordvestlandet og Austlandet som i dag nyttar Rv15 vil det vere uhaldbart om tunnelane må stengast for trafikk dersom ingen ting vert gjort. For næringslivet kan det få store negative konsekvensar.

Det må i samband med reguleringsarbeidet gjerast grundigare geologiske undersøkingar for plassering av tunnelinnslaga. Konsept B1 vil ha små anleggstekniske og trafikale problem i byggeperioden.

I vedteke handlingsprogrammet til gjeldande Nasjonale Transportplan ligg det inne om lag 800 mill. på kapittel 1320 postane 30 og 31 til oppstart av ny løysing. Ut frå dei rammer som fagetatane fekk til høyringsforslaget for ny NTP 2018-2029, vart det ikkje funne rom til denne framtidsretta løysinga som Statens vegvesen/Vegdirektoratet no tilrår. Det må no arbeidast målretta og samla inn mot Regjeringa og Stortingsmeldinga om NTP 2018-2029. Denne Stortingsmeldinga planlegg Regjeringa å legge fram til våren og med handsaming i Stortinget i juni 2017.

### **Samfunnsdelen i kommuneplanen:**

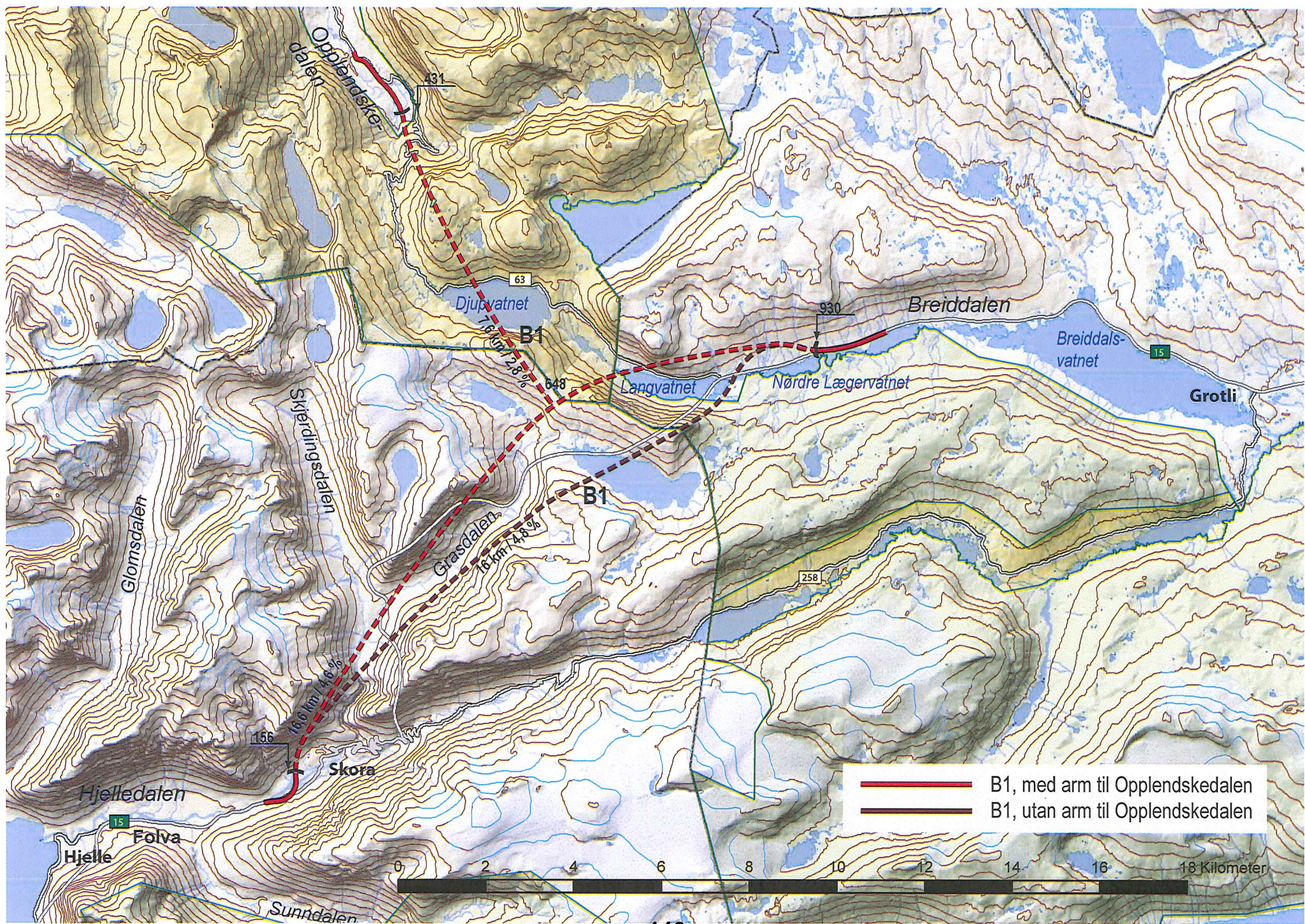
Vil styrke kommunikasjonane til og frå Volda.

### **Beredskapsmessige konsekvensar:**

Ingen direkte for Volda kommune

Rune Sjugard  
Rådmann

Asbjørn Moltudal  
Rådmanndgjevar



— B1, med arm til Opplendskedalen  
— B1, utan arm til Opplendskedalen



## Statens vegvesen

Sjå adresseliste

Behandlende enhet: Region vest	Saksbehandler/telefon: Nils Magne Slinde / 57655810	Vår referanse: 15/214307-34	Deres referanse:	Vår dato: 17.10.2016
-----------------------------------	--	--------------------------------	------------------	-------------------------

### Rv. 15 Strynefjellet med fv. 63 heilårsveg til Geiranger – høyring av revidert tilleggsutgreiing

Vi sende våren 2012 “Konseptvalutgreiing (KVU) rv. 15 Strynefjellet” på høyring med høyringsfrist 20. juni 2012. Etterpå har det vore arbeidd med tilleggsutgreiing og revidert tilleggsutgreiing. Den siste vart levert no i august 2016 og Samferdselsdepartementet vil gjennomføre KS1 (Ekstern kvalitetssikring) på denne reviderte tilleggsutgreiinga. KS1 skal gjennomførast for prosjekt med statleg investeringsramme over 750 mill.kr.

I samband med dette er det også ønskjeleg med ny høyring. Vi sender den reviderte tilleggsutgreiinga til dei same partane som fekk høyringa i 2012. Det er blitt bedt om ei meir utdjupande forklaring av dei forkasta alternativa i den reviderte tilleggsutgreiinga. Dette er gjort i eige notat datert 29. september. Dette notatet er også lagt ved.

Høyringa er organisert slik at alle høyringsuttaler skal sendast til Statens vegvesen Region vest innan **23. desember 2016**:

Statens vegvesen  
Askedalen 4  
6863 Leikanger

eller på e-post til [firmapost-vest@vegvesen.no](mailto:firmapost-vest@vegvesen.no).

Merk uttalen med “KVU rv. 15 Strynefjellet”. Vi legg ved elektronisk eksemplar av rapporten. I tillegg finn de den på: <http://www.vegvesen.no/Vegprosjekter/rv15strynefjellet>

Styring og strategistaben  
Med helsing

Tone Oppedal

Nils Magne Slinde

Postadresse  
Statens vegvesen  
Region vest  
Askedalen 4  
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030  
firmapost-vest@vegvesen.no  
Org.nr: 971032081

Kontoradresse  
Askedalen 4  
6863 LEIKANGER

Fakturaadresse  
Statens vegvesen  
Landsdekkende regnskap  
9815 Vadsø

*Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.*

Likelydende brev sendt til

Avinor, Dronning Eufemias gate 6, 0191 OSLO  
Bremanger kommune, Postboks 104, 6721 SVELGEN  
Eid kommune, Rådhusvegen 11, 6770 NORDFJORDEID  
Fjord1 AS, Postboks 354, 6902 FLORØ  
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 MOLDE  
Fylkesmannen i Oppland, Postboks 987, 2626 LILLEHAMMER  
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Njøsavegen 2, 6863 LEIKANGER  
Gloppen kommune, Grandavegen 9, 6823 SANDANE  
Gode Vegar AS, Tinggata 3, 6783 STRYN  
Hornindal kommune, Postboks 24, 6761 HORNINDAL  
Kystverket Vest, 6025 ÅLESUND  
LO i Sogn og Fjordane, Postboks 128, 6801 FØRDE  
Lom kommune, Sognefjellsvegen 6, 2686 LOM  
Møre og Romsdal fylkeskommune, Postboks 2500, 6404 MOLDE  
Natur og ungdom, Postboks 4783, 0506 OSLO  
Naturvernforbundet (1)  
Norrdal kommune, Postboks 144, 6211 VALLDAL  
Nordfjordkryssingen AS, Rådhusvegen 11, 6770 NORDFJORDEID  
Norges Automobil-Forbund, Postboks 6682 Etterstad, 0609 OSLO  
Norges Lastebileierforbund  
NorWay Bussekspress, Karl Johans gt. 2, 0154 OSLO  
Oppland fylkeskommune, Postboks 988, 2626 LILLEHAMMER  
Selje kommune, 6740 SELJE  
Skjåk kommune, Moavegen 30, 2690 SKJÅK  
Sogn og Fjordane Bondelag,  
Sogn og Fjordane fylkeskommune, Askedalen 2, 6863 LEIKANGER  
Stranda kommune, Øyna 13, 6200 STRANDA  
Stryn kommune, Tonningsgata 4, 6783 STRYN  
Volda kommune, Stormyra 2, 6100 VOLDA  
Vågsøy kommune, Postboks 294, 6701 MÅLØY  
Ørsta kommune, Dalevegen 6, 6153 ØRSTA



# KVU rv. 15 Strynefjellet

Revidert tilleggsutgreiing inkl. fv. 63 heilårsveg til Geiranger



## Forord

På oppdrag frå Samferdselsdepartementet laga Statens vegvesen «Tilleggsutgreiing KVV Strynefjellet datert 30. mars 2014. Utgreiinga var ei tilleggsutgreiing til «KVV rv. 15 Strynefjellet» datert 22. mars 2012. Metier/Møreforskning har med grunnlag i KVV'en levert KS1-evaluering 9.1.2013, 5. september 2014 og 14. juli 2015 ba Samferdselsdepartementet om ei revidert utgåve av tilleggsutgreiinga som inkluderer heilårsveg til Geiranger og alle identifiserte alternativ innafor konsept B.

Formålet med tilleggsutgreiinga er å gjennomføre meir detaljerte undersøkingar enn det som vart gjennomført i KVV'en med sikte på å kome fram til ein tilrådd trasé frå Hjelledalen i Stryn kommune til Breidalen i Sjøk kommune. Den tilrådde traséen skal både løyse problema med fokk og skred, med dagens utilstrekkelege tunnelstandard og framkomstproblem for tungtrafikken på stigninga frå Skora til Ospelitunnelen. I tillegg skal vi greie ut korleis det kan etablerast eit heilårs fylkesvegsamband til Geiranger.

Målet med utgreiinga er såleis å kome med tilråding til ei langsiktig løysing for rv. 15 over Strynefjellet som inkluderer heilårsveg til Geiranger.

Denne rapporten omfattar framlegg til løysingar med kostnadsoverslag og tilråding. Den må lesast som eit tillegg til den tidlegare utarbeidde KVV'en, innkomne høyringsforslag samt KS1-rapporten frå Metier/Møreforskning. I den grad det er nye eller tilleggsopplysningar om ulike tema som vi meiner har betydning for val av alternativ, er dei tekne inn i rapporten. Elles er det vist til KVV'en der temaet er behandla.

## Innhald

<b>0. Samandrag</b>	<b>3</b>
0.1 FØREMÅL	3
0.2 VURDERTE LØYSINGAR	3
0.3 OPPSUMMERING OG TILRÅDING	4
0.4 VIDARE ARBEID	6
<b>1. Bakgrunn og mål for planarbeidet</b>	<b>7</b>
1.1 BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	7
1.2 MÅL OG RAMMER FOR PLANARBEIDET	7
1.3 PLANOMRÅDE OG DAGENS VEG	8
<b>2. Situasjonen i dag</b>	<b>10</b>
2.1 PROBLEMSKILDRING	10
2.2 VEG OG TRAFIKK	11
2.3 HØGFJELLSPROBLEMATIKK/REGULARITET/SKREDFARE	12
2.4 GEOLOGI I OMRÅDET	12
2.5 VERNEOMRÅDE, VERNEPLAN VEG, KULTURMINNE	12
<b>3. Vegstandard</b>	<b>13</b>
<b>4. Vurderte alternativ</b>	<b>14</b>
4.1 B1	14
4.2 B2	15
4.3 B2 REDUSERT	17
4.4 B3	18
4.5 HEILÅRSVEG TIL GEIRANGER	19
4.6 VEGEIGARSKAP	22
4.7 MASSEDEPONI	23
4.8 FORKASTA ALTERNATIV I OMRÅDET SKORA - OSPELITUNNELEN	24
<b>5. Prissette konsekvensar</b>	<b>26</b>
5.1 KOSTNADSBEREKNING	26
5.2 ULUKKER OG TUNNELRISIKO	28
5.3 TRAFIKKAVVIKLING/ULEMPER I BYGGEFASEN	28
5.4 KØYRETID	28
5.5 EFFEKT-BEREKNING	28
<b>6. Ikkje prissette konsekvensar (Miljøtema)</b>	<b>31</b>
6.1 VURDERING AV KONSEKVENSA FOR LANDSKAPSBILDE	31
6.2 NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV	32
6.3 NATURMANGFALD INKLUDERT OMSYN TIL VILLREIN	32
6.4 KULTURMINNE OG KULTURMILJØ	34
<b>7. Måloppnåing</b>	<b>35</b>
<b>8. Drøfting og tilråding</b>	<b>37</b>
8.1 OPPSUMMERING AV KONSEKVENSA	37
8.2 TILRÅDING	39
8.3 VIDARE ARBEID	40
<b>9. Vedlegg</b>	<b>41</b>
9.1 VEDLEGG 1: ANSLAG-RAPPORT AV 20.3.2014 OG 15.12.2015	41
9.2 VEDLEGG 2: GEOLOGISK RAPPORT AV 12.01.2016	41
9.3 VEDLEGG 3: TRAFIKKNOTAT DATERT 3.12.2015	41
9.4 VEDLEGG 4: VD - TILRÅDING STANDARD FOR TUNNELAR OVER STRYNEFJELLET MED LENGDE > 10 KM	41
9.5 VEDLEGG 5: RISIKOVURDERING, MULTICONSULT / HOJ CONSULTING, MARS 2016	43
9.6 VEDLEGG 6: BEREDSKAPSANALYSE, MULTICONSULT, 15.MARS 2016	43
9.7 VEDLEGG 7: PRISSATTE KONSEKVENSA (EFFEKT-BEREKNING), 4.4.2016	43

---

9.8	VEDLEGG 8: KART OVER ALTERNATIV B1 (MED OG UTAN ARM TIL FV. 63 GEIRANGER) .....	43
9.9	VEDLEGG 9: KART OVER ALTERNATIV B2 .....	43
9.10	VEDLEGG 10: KART OVER ALTERNATIV B3 .....	43



## 0. Samandrag

### 0.1 Føremål

Føremålet med tilleggsutgreiinga i 2014 var å finne ein optimal trasé frå dagens veg v/ Folva-Skora som:

- Løyser problema med dagens tunnelar
- Løyser fokk-/skredproblem på strekninga (Grasdalen, Breiddalen, Napefonna, Gotiskarfonna)
- Fjernar stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen.

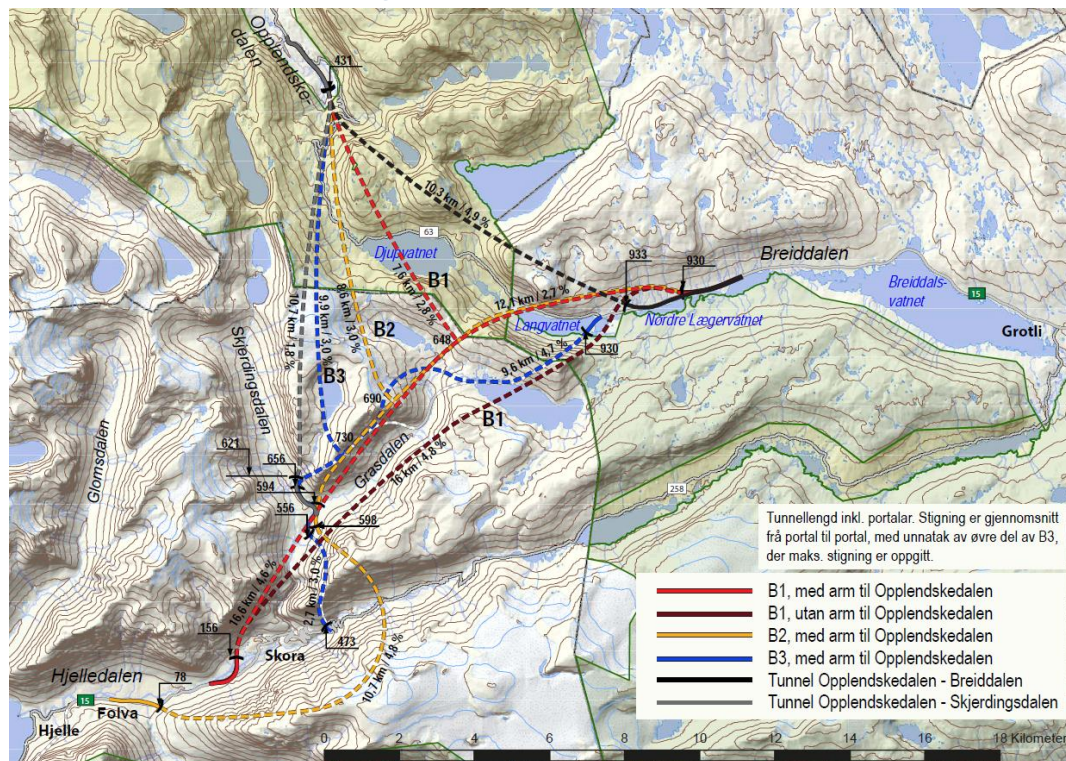
Men Samferdselsdepartementet presiserer at det ikkje vert sett absolutte krav til dei konkrete løysingane i forkant av denne reviderte tilleggsutgreiinga. Dette inneber konkret at rammene ovanfor som departementet ga Statens vegvesen som grunnlag for tilleggsutgreiinga i 2014, ikkje skal leggjast til grunn for denne reviderte tilleggsutgreiinga.

Vidare gav Samferdselsdepartementet desse rammene 14. juli 2015:

- Løysinga skal, med dei gjevne føresetnadene, prioritere lågast muleg total kostnad høgt ved utgreiing av alternativ.
- Arm til Geiranger skal utgreiast som eit fylkesvegsamband.

Vegdirektoratet har i tillegg (i vedlegg 4) gjeve krav til tunnelar med utgangspunkt i KVV-ens konsept B1 og B2 (primært krav til profil i høve lengde og stigning).

### 0.2 Vurderte løysingar



Figur 1: Oversiktsskart

### 0.3 Oppsummering og tilråding

Konsekvensane for alternativa er kort oppsummert i tabellen under.

Tabell 1: Oppsummerte konsekvensar av alternativa på rv. 15.

Prissette konsekvensar

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Anleggskostnader i mill. 2016-kr	300 *)	3 850	4 700	2 600	2 800
Netto nytte		- 3 040	-4 574	- 2 409	- 2 648
Netto nytte/budsjettkr.		- 0,82	- 1,00	- 0,99	- 1,02

Måloppnåing tilleggsutgreiing

	0	++++	++++	+++	++++
Vegnormalstandard tunnelar	0	++++	++++	+++	++++
Fjerne alle skred-/snøproblem	0	++++	++++	++	+
Fjerne stigningsproblema Skora- Ospelitunnelen	0	++++	++++	0	0
Villrein	0	++	++	++	0

Oppfyljing av krav i KVU

	----	0	0	--	-
Trafikantkostnader i byggeperioden	----	0	0	--	-
Regularitet over Strynefjellet	0	+++	+++	++	+
Kostnadseffektiv transport	0	++++	+++	++	++
Villrein	0	++	++	++	0
Konfliktar med natur, kultur og miljø	0	-	0	0	---
Utslepp av klimagassar	0	++	++	+	+
Risikonivå i tunnel	0	+++	+++	+++	+++
Etappevis utbygging	0	0	++	0	+

\*) ekskl. skredoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

Tabell 2: Oppsummerte konsekvensar av alternativa på fv. 63.

	Fv. 63 med alt. B1	Fv. 63 med alt. B2 / B2 red	Fv. 63 med alt. B3	Fv. 63 Tunnel til Breiddalen	Fv. 63 Tunnel til Skjerdingsdalen
Anleggskostnader	1 600	1 500	1 900	2100	2100
Netto nytte	-1 420 *)	-1 270 *)	-1 980 *)	-2 249	-2 275
Netto nytte/budsjettkr.	-0,81 *)	-0,77 *)	-0,97 *)	-1,00	-0,99

\*) Vi har stipulert effekten av å byggje fv.63 åleine etter at rv. 15 er utbetra. Sidan vi ikkje veit noko om rekkefølge og tidsforløp for ei slik stegvis utbygging, er det uråd å rekne på dette. Tala ovanfor er komne fram ved å trekke effektane frå riksvegdelene frå effekten for samla utbygging av riks og fylkevegen (meir informasjon om dette i kap 5.5).

Tabellane nedafor viser alle vurderte konsekvensar gradert med ei fargeskala der mørkast brunt er mest negativt og mørk grøn er mest positivt:

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Anleggskostnader (mill. 2016-kroner)	300 *)	3 850	4 700	2 600	2 800
Netto nytte (mill. 2016-kroner)		- 3 040	- 4 574	- 2 409	- 2 648
Netto nytte/budsjettkr.		- 0,82	- 1,00	- 0,99	- 1,02
Landskapsbilde	0	0	-	-	--
Nærmiljø og friluftsliv	0	0	-	0	0
Naturmiljø inkl omsyn til villrein	0	--	-	0	--
Kulturminne og kulturmiljø	0	0	-	-	--
Vegnormalstandard tunnelar	0	++++	++++	+++	++++
Fjerne alle skred-/snøproblem	0	++++	++++	++	+
Fjerne stigningsproblema Skora-Ospelitunnelen	0	++++	++++	0	0
Trafikantkostnader i byggeperioden	-----	0	0	--	-
Regularitet over Strynefjellet	0	+++	+++	++	+
Kostnadseffektiv transport	0	++++	+++	++	++
Utslepp av klimagassar	0	++	++	+	+
Risikonivå i tunnel	0	0,16	0,22	0,19	0,15
Etappevis utbygging	0	0	++	0	+

	Fv. 63 med alt. B1	Fv. 63 med alt. B2	Fv. 63 med alt. B3	Fv. 63 Tunnel til Breiddalen	Fv. 63 Tunnel til Skjerdingsdalen
Anleggskostnader	1 600	1 500	1 900	2 100	2 100
Netto nytte (kun for fv.63)	-1 420	-1 270	-1 980	-2 249	-2 275
Netto nytte/budsjettkr.	-0,81	-0,77	-0,97	-1,00	-0,99
Landskapsbilde	-	--	---	-	---
Nærmiljø og friluftsliv	-	-	-	-	-
Naturmiljø inkl omsyn til villrein	--	-	--	--	--
Kulturminne og kulturmiljø	-	--	---	--	---

#### Tilråding for rv. 15:

Berre alternativ B1 og B2 tilfredsstillar mål/krav i tilleggsoppdraget frå februar 2014. B2 er dyrare, gir lenger veg for trafikantane og har dårlegare samfunnsøkonomi enn B1. I brev datert 5. september 2015 presiserer Samferdselsdepartementet at det ikkje vert sett absolutte krav til dei konkrete løysningane i forkant av denne reviderte tilleggsutgreiinga. Dette inneber konkret at rammene frå februar 2014, ikkje skal leggjast til grunn for den reviderte tilleggsutgreiinga.

Vi vurderer desse to ambisjonsnivåa som to ulike konsept. Det eine aksepterer dagens veg med stignings-, skred- og fukkproblem. Då vil alternativ 0+ kunne aksepterast dersom ein ser vekk frå dei anleggstekniske og trafikale problema som ein ombygging av dagens tunnelar vil

medføre. I tillegg føreset dette permanent fartsgrense 60 km/t med automatisk fartskontroll (strekings-ATK). Vi oppfatar at ei slik løysing er vanskeleg å få aksept for hjå trafikantane. I tillegg vil ei slik løysing ut frå vår faglege vurdering, berre løyse ein avgrensa del av problema med dagens rv. 15 over Strynefjell.

Statens vegvesen meiner difor at dersom ein skal ruste opp Strynefjelletstunnelane, må alle problema løysast samtidig. Dette er bakgrunnen for følgjande tilråding:

*Statens vegvesen rår til at B1 vert vald som alternativ for å oppnå full måloppnåing.*

Dersom det også i eit langt perspektiv kan akseptast at:

- stigninga/slyngparti frå Skora til Ospelitunnelen ikkje vert utbetra.
- at ein fortsatt kan leve med problema med skred frå Napefonna, Gotiskarfonna og Kleivane.
- at ein kan akseptere fortsatt bruk av Ospelitunnelen,

kan det vere eit muleg alternativ å bygge B2 redusert for å få ned investeringskostnadane. Ein føresetnad for eit slikt val må vere at eit eventuelt byggesteg 2 av B2 ligg langt fram i tid, sidan B2 både er dyrare og dårlegare enn B1. B2 redusert vil løyse problema med dårlege tunnelar, betre vinterregulariteten på rv. 15, løyse skredproblema i Grasdalen og gje mindre anleggstekniske og trafikale problem i byggeperioden enn 0+.

B3 bør ikkje byggast. Alternativet er like dyrt som B2 redusert, løyser færre problem og har i hovudsak dei same ulempe.

#### Tilråding for fv. 63 Heilårsveg til Geiranger:

Alle alternativa som er utgreidde for fv. 63 gir fullgod løysing når det gjeld heilårsveg til Geiranger. Vegen frå Opplendskedalen til Geiranger er smal og svingete og vil gje ein del utfordringar på vinterstid, men vinteropen vil den vere.

Omsyn til lågaste anleggskostnad og akseptabel risiko i tunnelane og best på ikkje prissette konsekvensar, er grunngeving for følgjande tilråding:

*Statens vegvesen rår til fv. 63 vert bygd med tunnel frå Opplendskedalen til B1 eller B2 avhenging av val på rv. 15. Dersom ikkje rv. 15 skal byggjast ny, ser vi ikkje stor fagleg skilnad på direktetunnel til Breidalen eller Skjeringsdalen.*

## **0.4 Vidare arbeid**

Ut frå tilrådinga vert alternativ B1 lagt til grunn for det vidare arbeidet. For å unngå at ein må oppgradere dagens tunnelar etter krava i tunnelsikkerheitsforskrifta innan fristen 2019, bør ein starte opp med reguleringsplan med KU for dette alternativet så snart som mogleg. I dette reguleringsplanarbeidet må også innslag for tunnelen ved Skora avklarast etter grundigare geologiske undersøkingar. Vidare planarbeid for fv. 63 kan takast vidare i pågåande kommunedelplanarbeid i regi av Stranda kommune, men dette må avgjerast av fylkeskommunane som er vegeigarar.

## 1. Bakgrunn og mål for planarbeidet

### 1.1 Bakgrunn for planarbeidet

I «KVU rv. 15 Strynefjellet» har Statens vegvesen opprinneleg kome med følgande tilråding: *På kort sikt meiner vi at tunnelane bør oppgraderast etter konsept 0+ for å sikre sikkerheitsgodkjenning.*

*På lang sikt rår vi til at konsept B3 vert vald. Konsept B3 må evt. kunne optimaliserast i høve til bruk av eksisterande tunnelar. Dette må avklarast gjennom vidare planlegging.*

I høyringsuttalene er det eit stort sett samstemmig ønske om å få realisert byggetrinn 1 av B2 (tunnel frå Skjerdingsdalen til Lægervatn) først, evt. med oppfølging byggetrinn 2 seinare for å få alle problema løyste. Med bakgrunn i dette, endra Statens vegvesen tilrådinga:

*SVV mener primært at endelig valg av B-varianter bør skje gjennom kommunedelplanlegging etter PBL.*

KS1-konsulenten tilrår «*Det anbefales derfor at Statens vegvesen går videre og utreder alternativ B4, B3/0++ og B3 i neste fase før endelig val av konsept besluttes.*»

B4 i denne tilrådinga er eit alternativ som ikkje er utgreidd i KVU'en som er ein variant av B1/B2 med tunnel frå Øvstefoss bru til Lægervatn.

I arbeidet med behandling av «KVU rv. 15 Strynefjellet» har Samferdselsdepartementet gjeve uttrykk for at dei ønskjer ikkje å nytte midlar til midlertidig oppgradering av tunnelane over Strynefjellet, men at ein bør søke etter ei fullgod løysing med ein gong. 0++ er etter det eit uaktuelt alternativ. Dei har òg kome med ei utfyllande presisering av måla med prosjektet, noko som endrar premissane for val av alternativ. Dei har i denne samanheng bedt om meir detaljerte berekningar av nokre av alternativa.

I brev datert 5. september 2014 og 14. juli 2015 frå Samferdselsdepartementet har Statens vegvesen fått bestilling på ei revidert utgåve av tilleggsutgreiing for KVU rv. 15 Strynefjell. Den reviderte utgreiinga skal inkludere alle identifiserte relevante alternativ innanfor konsept B og etaten skal gi sin tilråding om val av alternativ.

Samferdsledepartementet skriv at tilleggsutgreiinga vil bli underlagt ekstern kvalitetssikring så snart den er ferdigstilt.

Med dette som bakgrunn, har vi utarbeidd denne reviderte tilleggsutgreiinga.

### 1.2 Mål og rammer for planarbeidet

Samferdselsdepartementet ba i brev av 17.2.2014 om ei tilleggsutgreiing: «*Tilleggsutredningen skal gi tilråding om langsiktig løysing for rv. 15 over Strynefjell. Det skal legges til grunn en kostnadseffektiv og tjenelig løysing, som sikrer tilfredsstillende regularitet for trafikk vinterstid og som i tillegg sikrer god fremkommelighet for næringstrafikken. Hensynet til verneområder og villrein skal ivaretas.*»

Vi har i tillegg fått presisert rammene planarbeidet vi skal arbeide innanfor for å oppnå målet:

- Problema med dagens tunnelar skal løysast.

- Vi skal løyse fokk-/skredproblem på strekninga (Grasdalen, Breidalen, Napefonna, Gotiskarfonna).
- Vi skal fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen for å få akseptabel framkomst for tuntrafikken.
- Løysinga skal, med dei gjevne føresetnadane, prioritere lågast muleg kostnad høgt ved utgreiing av alternativ.

5. september 2014 bad Samferdselsdepartementet om ei revidert utgåve av tilleggsutgreiinga. Her går det fram at:

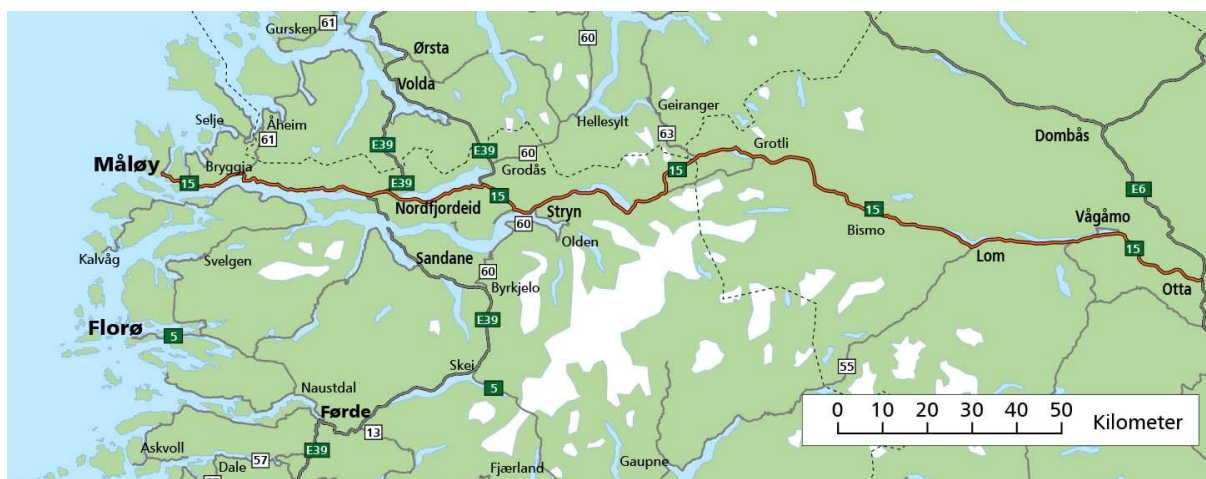
«Formålet med en revisjon av tilleggsutredningen skal være å gi et beslutningsgrunnlag der alle identifiserte relevante alternativer innenfor konsept B vurderes. I dette ligger at det ikke settes absolutte krav fra Samferdselsdepartementet til de konkrete løsningene i forkant av analysen. Dette innebærer konkret at de tilleggsrammer som departementet ga Statens vegvesen som grunnlag for foreliggende tilleggsutredning, jf. utredningenes punkt 1.2, ikke skal legges til grunn for en revidert tilleggsutredning. En revidert tilleggsutredning skal inkludere en samfunnsøkonomisk analyse av de ulike alternativene. Statens vegvesen bes om å gi sin tilrådning om valg av alternativ.»

14. juni 2015 bad Samferdselsdepartementet i tillegg om at:

- Tilleggsutgreiinga skal også sjå på eventuelle løysingar som legg til rette for eventuell framtidig heilårsveg til Geiranger. Det vert samstundes føresett at ein eventuell heilårsveg til Geiranger vil vere eit fylkeskommunalt prosjekt.
- Kostnadsanslag i tilleggsutgreiinga skal være oppdatert i høve tidlegare vurderingar.
- Utgreiinga skal inkludera ein samfunnsøkonomisk analyse av dei ulike alternativa, og analysen må utførast slik at den er direkte samanliknbar for alle alternativ som inngår.

### 1.3 Planområde og dagens veg

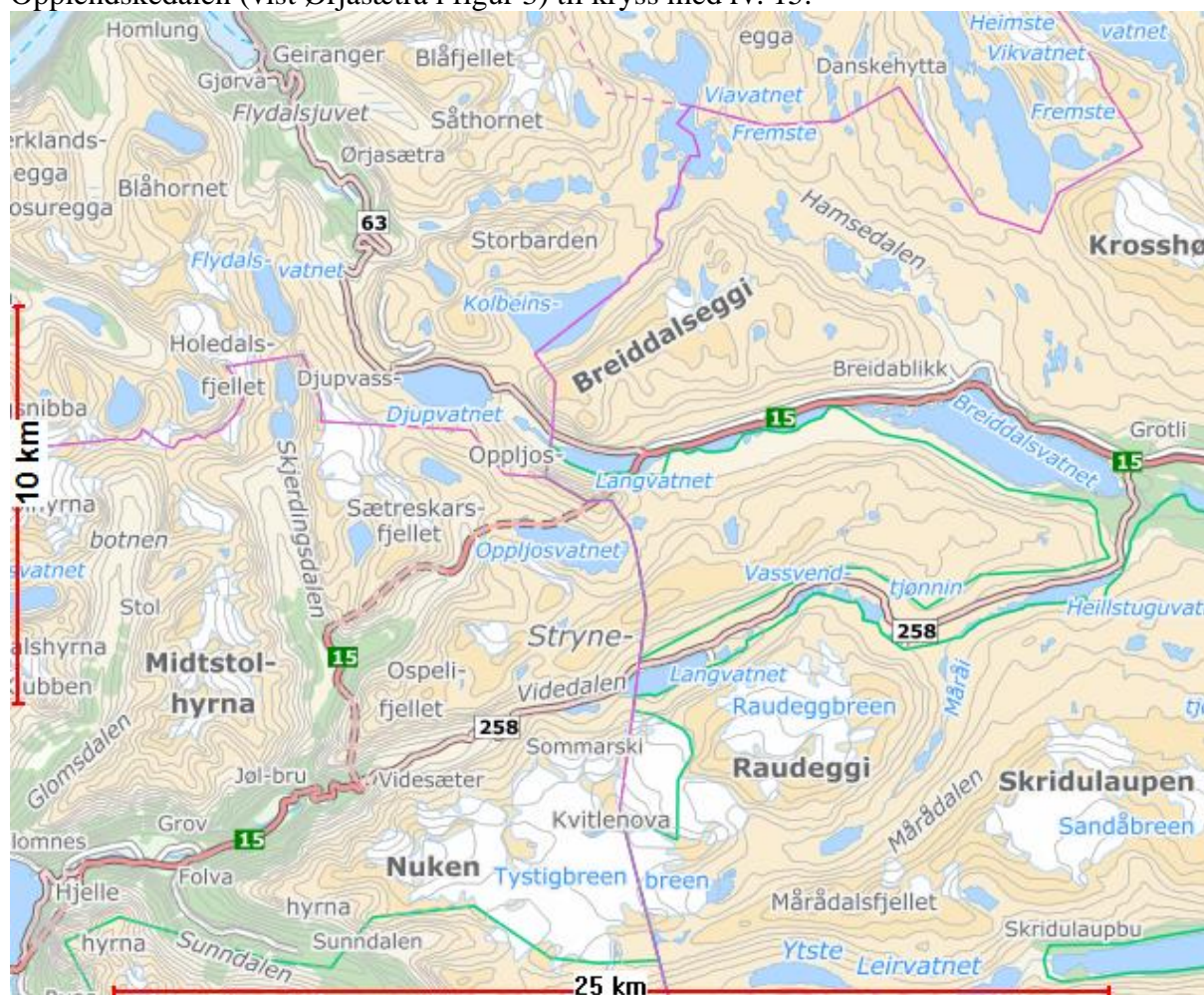
For å betre oversikten over oppdraget, er planområdet synt i figur 2.



Figur 2: Oversiktskart rv. 15, Måløy – Otta

Figur 3 viser dagens rv. 15 frå Hjelle i Stryn kommune til Grotli i Skjåk kommune med fv. 63 mot Geiranger i Stranda kommune. For at alternativa skal kunne samanliknast, er alternativa

på riksveg 15 berekna frå Folva til Lægervatn i Breiddalen og for fv. 63 frå «Knuten» nord i Opplendskedalen (vist Ørjasætra i figur 3) til kryss med rv. 15.



Figur 3: Rv. 15 Stryn (Hjelle) – Grotli og fv. 63 Geiranger – Lægervatn i Breiddalen.

Store delar av rv. 15 i Sogn og Fjordane er bygd ut på tidleg nittital med breidde på 7 - 7,5 m og minimumskurvatur med radius på ca. 200m. Vegen frå Folva opp til Skora har denne standarden, og den må reknast som brukbar ut frå den trafikkmengde og funksjon vegen har. Ved Skora startar eit slyngparti på 4,5 km opp til Ospelitunnelen. Stigninga varierer, men lange parti ligg på ca. 6 – 7 %. Denne delen av vegen er til ulempe særleg for tungtrafikken både sommars- og vinterstid. I KVV'en vart det ikkje lagt inn som krav at dette problemet måtte løysast. I tilleggsutgreiinga i 2014 ønskte Samferdselsdepartementet at også dette problemet vert løyst.

Skred- og fokksnøproblematikk samt problem med tunnelstandard på rv. 15 er beskrive i KVV på side 15, 17 og 18.

Fv. 63 frå Geiranger til Lægervatn har ein vegbreidde på 5 – 7 m (einfeltsveg). Stigninga varierer, men er oppe i 9 % i oppstigninga frå Opplendskedalen til Djupvasshytta. Høgaste punkt på vegen er 1038 moh. Vegen er utsett for både stein og snøskred og er mellom anna av den grunn vinterstengt frå Opplendskedalen til krysset med rv. 15 ved Lægervatn i Breiddalen.

## 2. Situasjonen i dag

### 2.1 Problemskildring

Bakgrunn og generell informasjon om planarbeidet ligg i KVV'en. Det er likevel behov å gå nærare inn på eit par tema i samband med denne reviderte tilleggsutgreiinga.

#### Kvifor så lange tunnelar?

Terrenget frå Skora og opp til Lægervatn er svært bratt, og mange stadar skredfarleg. Det er ikkje muleg å legge ein vegtrasé i dagen på lengre delar av denne strekninga dersom ein set krav til god framkomst for tungtrafikken.

Skora ligg om lag 160 meter over havet (moh) og rv. 15 ved Lægervatn om lag 930 moh. Maksimal tillat stigning i tunnel er 5%. For å overvinne ei stigning på 770 m med ein stigning på 5%, treng ein ei strekning på 15,4 km. Det vil seie at uavhengig av kva trasé ein måtte velje for ein slik tunnel, er ein oppe i ei slik minimumslengde.

Dersom vi ønskjer ei løysing som skal kome ut i dagen i Skjerdingsdalen, har vi tilsvarande problemstilling: Skjerdingsdalen ligg om lag 590 moh og Folva om lag 80 moh. For å overvinne stigninga opp til Skjerdingsdalen med maks. 5% stigning, må vi så langt som ned til Folva for å få det til. Tunnelen vert då i overkant av 10 km. Det må leggest til at å trekke vegen opp i dalsida i dagen mellom Folva og Skora for å vinne høgde, ikkje kan gjerast på grunn av skredfare i området.

På fv. 63 ligg tunnelinnslaget i Opplendskedalen om lag 430 moh. Dette gjer at tunnelane kan koplatt til rv. 15 i alle alternativ med stigning under 5%. Vi har føresett at det ikkje er mogleg å etablere ein heilårsveg som veg i dagen mellom rv. 15 og Opplendskedalen både ut frå omsyn til skredfare og vêrtilhøva frå Lægervatn til Djupvasshytta.

#### Start- og slutt punkt for utgreiing av alternativa i denne planutgreiinga.

Med utgangspunkt i at rv. 15 i dag har ein tilfredsstillande standard i høve til trafikkmengde og funksjon opp til Skora og aust for Lægervatn, har vi konsentrert alternativsanalysen om strekninga mellom Skora og Lægervatn. Eit unnatak for dette er altså alternativ som skal kome ut i dagen i Skjerdingsdalen. Som synt ovanfor, får vi ikkje det til utan at tunnelen vert forlenga ned til Folva.

For at dei samfunnsøkonomiske berekningane skal vere samanliknbare, er alternativa berekna med start ved Folva og avslutning ved Lægervatn. For B1 betraktar vi imidlertid dagens veg frå Folva og opp til Skora som tilstrekkeleg god også for framtidig trafikk, og det er difor ikkje lagt inn utbetring av denne.

For fv. 63 har vi rekna alle alternativa frå «Knuten» nordvest i Opplendskedalen. Sidan det er heilårsveg til Geiranger som skal utgreiast, vil det vere tilfredstilt til dette punktet. Fylkesvegen på om lag 5,5 km frå Knuten og ned til Geiranger har også sine utfordringa med smal, bratt og svingete veg, men det er ikkje vurdert i denne utgreiinga.



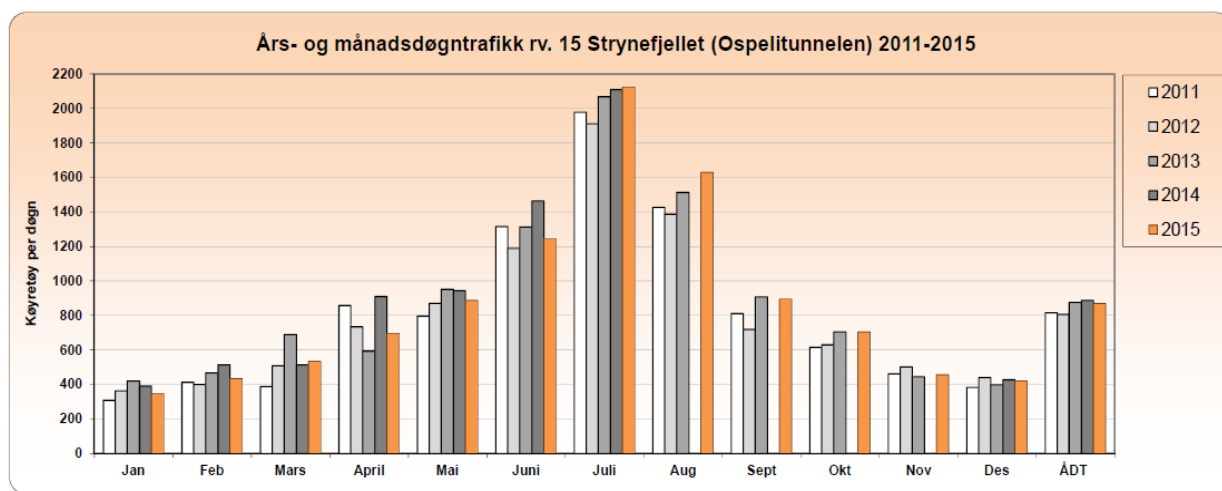
## 2.2 Veg og trafikk

Trafikk for rv.15 over Strynefjellet fram til 2011 er beskrevet i KVU'en.

Ved opninga av Kvivsvegen har det vore ein viss auke i trafikken som synt i figur 4, men utviklinga flatar no ut.

I vedlegg 1 i KVU'en ligg resultat frå berekningar med transportmodell (RTM/NTM). Dei syner forventa ÅDT i 2040 på ca. 1500. Vi har vald å nytte 2040 som prognoseår slik at det enkelt skal kunne samanliknast med KVU-en. Vi har utarbeida ei ny vurdering av trafikkutviklinga med både opprusting av rv. 15 og bygging av heilårsveg til Geiranger (vedlegg 7). Denne viser ein trafikkvekst på om lag 185 % på Strynefjellet (tellepunkt Ospelitunnelen). Dette tilsvarar ein ÅDT på ca. 1600 i 2040. Vi har også sett på eventuell effekt av å byggje ny E39 Byrkjelo – Grodås, men dette har liten innverknad på trafikkutviklinga på rv. 15. Val av rv. 7 Hardangervidda eller rv. 52 Hemsedal som hovudveg mellom aust og vestlandet kan ha ein del innverknad på trafikken på rv. 15 Strynefjellet, men det har vi ikkje teke omsyn til.

Fv. 63 til Geiranger er i dag vinterstengt og det er difor vanskeleg å berekne trafikkutviklinga her. Berekningane vi har gjort viser ein trafikkvekst på opp mot 229 % fra 2014 til 2040 med ny rv. 15 og heilårsveg til Geiranger. Ut frå eit anslag på trafikken i vintermånedane (når dagens veg er vinterstengt) reknar vi med ein ÅDT på om lag 900 – 1000 kjt / døgn i 2040. Av dette antek vi at i underkant av 600 kjøretøy vil bruke den nye tunnel, medan i overkant av 400 vil fortsette å bruke eksisterande veg.



Figur 4 Trafikk over Strynefjellet 2011 - 2015

Det er viktig å merke seg at tungtrafikkandelen over Strynefjellet er på 22%. Dette er ein liten nedgang i høve åra 2010 -2013 då andelen låg på 26 %, men likevel langt over det som er vanleg for vegnettet elles som har ein tungbilandel på 10 – 15 %. Vidare er det stor sesongmessig variasjon i trafikken. Også i sommarmånadane med høgast trafikk er tungtrafikkandelen høg, mellom anna på grunn av høgt innslag av turbussar.

Når det gjeld fordeling mellom lette og tunge tek vi utgangspunkt i dagens fordeling mellom lette/tunge. Då blir det om lag 24 % tunge på rv. 15 og 14 % - 18 % tunge på fv. 63.

## 2.3 Høgfjellsproblematikk/regularitet/skredfare

Dette temaet er beskrevet i KVU'en samt omtale i den geologiske rapporten (vedlegg 2).

Sidan det er stor semje om at det ikkje er mogleg å etablere ein heilårsveg til Geiranger langs eksisterande trase, har vi ikkje brukt ressursar på å utgreie det noko meir.

## 2.4 Geologi i området

I samband med tilleggsutgreiingane er det utarbeidd ein oppdatert geologisk rapport (vedlegg 2). Denne er også revidert og supplert med vurderingar knytt til fv. 63. Rapporten er basert på tidlegare geologiske rapportar, tidlegare gjennomførte målingar samt nye visuelle observasjonar. Det er også gjort enkelte fjellkontrollgravingar for påhoggsområde sør i Skjerdingsdalen som har stadfesta djupne til fjell. Rapporten er som sagt lagt ved denne planutgreiinga, men oppsummerte hovudpunkt er:

- Lia nordvest for Skora gard er skredfarleg og ikkje eigna til vegbygging. Samstundes er partiet rundt Jøl bru både skredfarleg og med oppknust fjell som gjer det ueigna for brukryssing over elva og påhogg for tunnel.
- Fjellsida søraust for Skora har både store skredmassar og skredfare. Den geologiske rapporten tilrår ikkje tunnelpåhogg her.
- Påhogg i Hjelledalen kan vere aktuelt sørvest for Skora gard. Det vil truleg vere behov for lang portal og voll for å sikre mot skredfare.
- Kryssing av Skjerdingsdalen som synt i alternativ B2 er truleg mogleg, men påhoggsområde i nord må vurderast sikra mot steinsprang og påhogg sør i dalen må truleg sikrast mot blant anna snøskred. Begge påhoggsområda må grunnundersøkast.
- Påhogg i Breidalen kan etablerast, men det bør vere ein relativt lang portal supplert med voll for å minimalisere problem med drivsnø og snøfokk.
- For fv. 63 i Opplendskedalen vert alternativet sentralt i dalen tilrådd i det vidare arbeid av omsyn til skredfare.
- Alternative tunnelinnslag som er komne fram i eller etter arbeidet med KVU-en er vurderte ut frå skredomsyn.
- Alternativ B3 har ikkje fått ei eiga geologisk vurdering fordi dette alternativet følgjer eksisterande veg og tunnel med kjende skred og geologiske tilhøve.

## 2.5 Verneområde, verneplan veg, kulturminne

Store delar av Strynefjellet er enten nasjonalpark, landskapsvernområde eller naturreservat. I tillegg er området viktig for villrein. Opplendskedalen og fv. 63 inngår i verdsarvområde Geirangerfjorden (Vestnorsk fjordlandskap). Både den gamle Strynefjellsvegen og dagens rv. 15 er freda. Temaet er omtala i KVU'en. Det er i tillegg utarbeidd rapportar frå Asplan Viak om kulturminne og kulturmiljø som er synt til i kjeldetilvisninga i KVU'en. Det same gjeld NINA sin rapport 227 om villreinen i Ottadalsområdet. I samband med revidering av tilleggsutgreiinga har vi gjort meir omfattande vurderingar på tema landskapsbilete, nærmiljø og friluftsliv, naturmangfald inkludert omsyn til villrein, kulturminne og kulturmiljø. Vurderingane er oppsummert i kapittel 6 og grunnlaget er tilgjengeleg i egne notat.

### 3. Vegstandard

Vegnormalane N100 Veg- og gateutforming og N500 Vegtunneler er førande for val av standard ved bygging av ny veg. Sidan det her i all hovudsak vil dreie seg om bygging av tunnelar, vil det vere normal N500 Vegtunnelar som gjev dei overordna føringane. Endeleg utbyggingsstandard vert fastsett gjennom meir detaljert planlegging i seinare fasar, men er viktige premissar i KVV-arbeidet for kostnads- og effektberekningar.

#### Tunnel

Vegnormal N500 Vegtunneler gjev føringar for utforming av tunnelar opp til 10 km lengde. For tunnelar > 10 km skal standard vurderast spesielt for kvart enkelt tilfelle.

I samband med tilleggsutgreiinga i 2014 gjorde Vegdirektoratet ei grundig vurdering av dei aktuelle tunnelloysingane i alternativa B1 og B2 (Vedlegg 4). Konklusjonen er at sett i lys av den relativt beskjedne ÅDT'en kan tunnelane byggast som eittløpstunnelar. B1 og B2 frå Folva til Skjerdingsdalen må imidlertid byggast med krabbefelt oppover på grunn av stigning opp mot 5%. Det krev tunneltverrsnitt T13. Sidan tunnelane er så lange, har vi i alternativ B1, B2 og B2 redusert, vald å seksjonere tunnelen med bruk av ventilasjonssjakter opp til friluft. Det er også aktuelt å vurdere separat tilkomsttunnel til midten av dei lengste tunnelane for å reduserer byggjetida.

Frå 1. januar 2015 vart tunnelsikkerheitsforskrifta for fylkeveg tunnelar gjeldande. Dette inneber at også tunnelar på fylkesvegnettet skal sikkerheitsgodkjennast av Vegdirektoratet før bygging og før opning. Vi har lagt N500 til grunn for utforming av fv. 63 slik at krava til sikkerheitsgodkjenning skal vere tekne vare på. Dette er stadfesta av Vegdirektoratet i fråviksbehandlinga basert på utarbeidd risiko- og beredskapsanalyse.

#### Kryss i tunnel

Sidan både rv. 15 og tre av alternativa for fylkesveg 63 går i tunnel, krevst det kryss i tunnel for å kople desse to vegane saman. Ut frå vegnormalane er det ikkje tillat med kryss i tunnel. Vegdirektoratet har vurdert dette ut frå krava i vegnormalane og konklusjon er at kryss i tunnel kan takast vidare som konsept, men det må vurderast i samanheng med ein fråviksbehandling, risikovurdering og beredskapsplan seinare i prosessen der også lengde, stigning og evakuering vert vurdert. Vi har utarbeidd eit eige notat om moglege løysingar for kryss i tunnel som viser korleis dette kan gjerast. Dette er lagt til grunn for kostnadsberekninga som er utført. Kostnadane med krysset er plassert på fylkesvegen. Meir detaljering og avklaring av standard må gjerast i seinare planfasar.

#### Veg i dagen

I alternativ B1 vil det vere aktuelt å bygge ei kortare vegstrekning vest for tunnelpåhogg ved Skora. Denne vegstrekninga skal byggast med standard H2 (breidde 8,5 m). Elles må vegstandarden tilpassast tunneltverrprofil.

For veg i dagen på fv. 63 gjeld vegnormalane N100 Veg- og gateutforming. Sidan trafikkmengda er under 1500 køyretøy pr døgn i gjennomsnitt er vegklasse H01 med vegbreidde 6.5 m lagt til grunn.

## 4. Vurderte alternativ

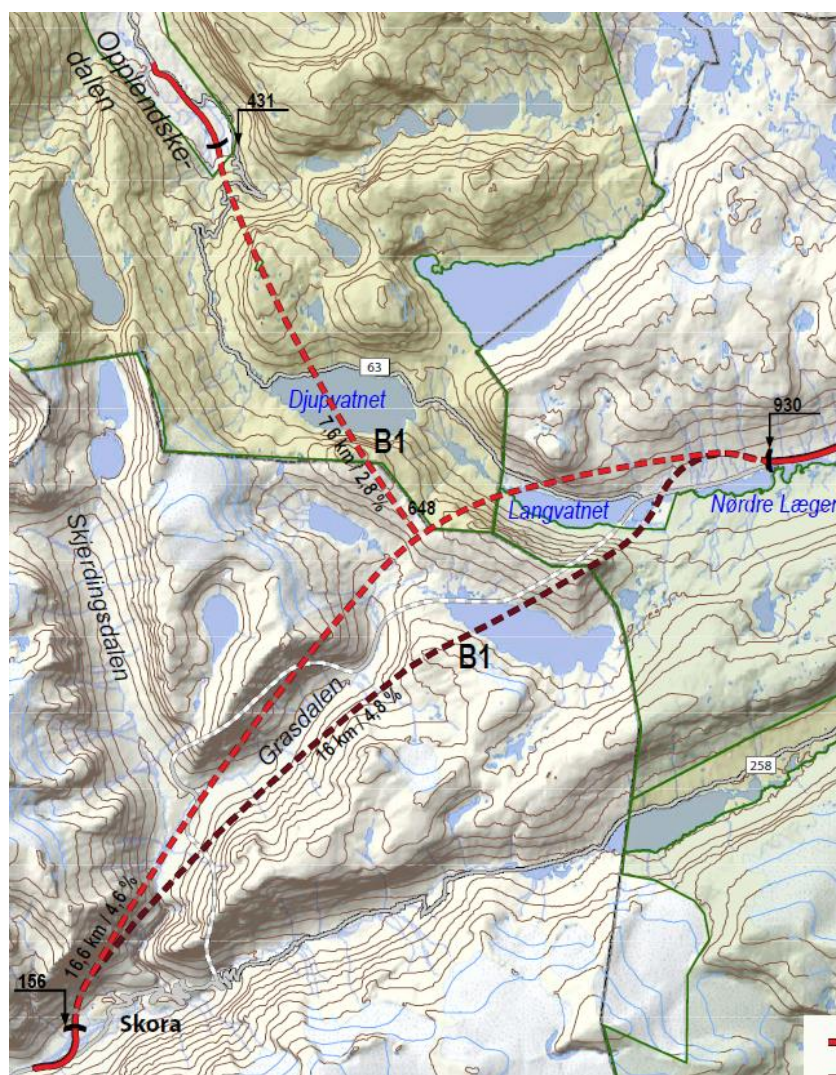
### 4.1 B1

Det er fleire moglege variantar av påhogg ved Skora for alternativ B1. Utan gode geologiske undersøkingar med seismiske målingar/grunnboringar for å finne djupne av urmassar og fjelloverdekning for tunnelen, bør ein ikkje velje alternativ i detalj no. Alle aktuelle alternativ vil ha ein tunnallengde på om lag 16 km og same stigning. Kostnadsskilnaden mellom dei ulike alternativa vert vurdert som marginal i denne samanheng. Dersom B1 vert vald, bør detaljert vurdering av stad for påhogg ved Skora skje etter grundige geologiske vurderingar i samband med utarbeiding av reguleringsplan.

Tabell 3 Nøkkeldata for B1

	Utan arm til fv. 63	Med arm til fv. 63
Lengde ny veg	18 400 m	19050
Lengde veg i dagen	2 050 m	2050
Lengde fjelltunnel	15 800 m	16450
Lengde tunnelloportal	200 m	200
Bruer	350 m	350
Anslegen byggetid	6 år	6 år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten



Figur 5 Kart over alternativ B1 med og utan arm til fv. 63 mot Geiranger

Miljøtema

B1 opnar for reintrekk over Breiddalen der rv. 15 i dag er ein barriere for slikt trekk. Det vert ikkje nye inngrep i Skjerdingsdalen som har stor kulturminneverdi. Trafikken i Skjerdingsdalen vert minimal etter bygging av B1.

Trafikkavvikling

Det er ingen spesielle trafikkavviklingsproblem i samband med realisering av dette alternativet.

Oppfyljing av mål.

B1 oppfyller føringane frå Samferdselsdepartementet fullt ut. Vi reknar med at vinterregulariteten for Strynefjellet etter denne traséen vil ligge veldig nær 100%. Tunnelen på ca. 16 km har stigning opp mot 5%, men med krabbefelt for saktegåande trafikk vil den vere tilfredsstillande både med omsyn til framkomst og tryggleik.

Dersom ein reduserer krava til vinterregularitet i Breiddalen, er det mogleg å forkorte tunnelen i denne enden ved å la tunnelen kome ut på same staden som i dag. Dette kan gje ein redusert kostnad på om lag 200 mill. kr. Men dette vil hindre høve til reintrekk over Breiddalen og stigninga i tunnelen vil bli over 5% noko som neppe er tilrådeleg.

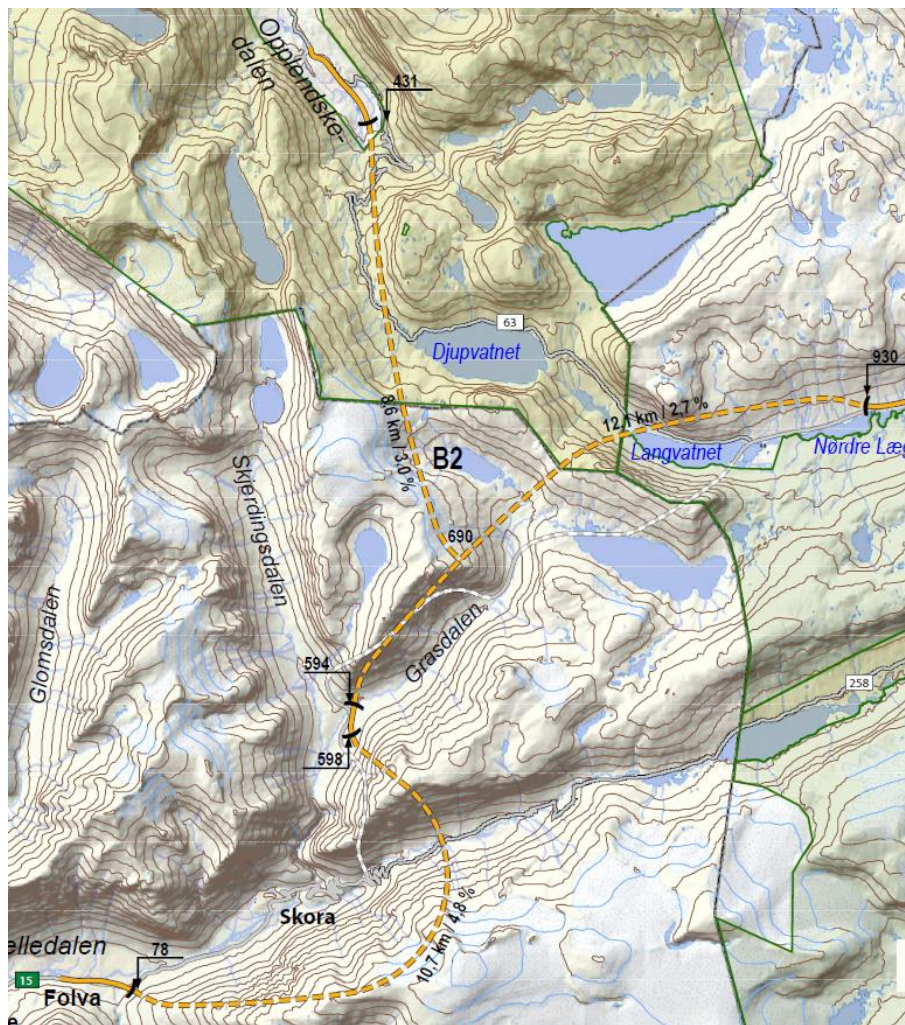
**4.2 B2**

Det er utført supplerande geologiske vurderingar (vedlegg 2) som viser at det ikkje bør vere spesielle problem med kryssing av Skjerdingsdalen.

Tabell 4 Nøkkeldata for B2

Lengde ny veg	25 550 m
Lengde veg i dagen	2 550m
Lengde fjelltunnel	22 550 m
Lengde tunnelportal	280 m
Bruer	170 m
Byggetid	6 år

*Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten*



Figur 6 Kart over alternativ B2 / B2 redusert med arm til fv. 63 mot Geiranger

### Miljøtema

B2 opnar for reintrekk over Breiddalen der rv. 15 i dag er ein barriere for slikt trekk. Det vert gjort inngrep i Skjerdingsdalen med ei dagsone på 500 – 700 m og nytt kryss.

### Trafikkavvikling

Det er ingen spesielle trafikkavviklingsproblem i samband med realisering av dette alternativet.

### Oppfyljing av mål.

B2 oppfyller føringane frå Samferdselsdepartementet. Vi reknar med at vinterregulariteten for Strynefjellet etter denne traséen vil ligge veldig nær 100%. Tunnelen frå Folla har over 10 km med stigning opp mot 5%, men med krabbefelt for saktegåande trafikk vil den vere tilfredsstillande både med omsyn til framkomst og tryggleik. Tunnelen frå Skjerdingsdalen til Lægervatn kan byggast med berre 2,7% stigning og treng då ikkje krabbefelt. Totalt er B2 ca. 7,3 km lenger enn alt. B1.

Dersom ein reduserer krava til vinterregularitet i Breiddalen, er det mogleg å forkorte tunnelen i denne enden ved å la tunnelen kome ut på same staden som i dag. Dette kan gje ein redusert kostnad på om lag 200 mill. kr. Men dette vil hindre høve til reintrekk over Breiddalen.

### 4.3 B2 redusert

I dette alternativet vert tunnelen frå Folva til Skjerdingsdalen ikkje bygd slik det er tenkt i alternativ B2. I Skjerdingsdalen koblar ein seg inn på dagens veg og nyttar Ospelitunnelen og dagens veg ned til Skora. Ospelitunnelen må då utbetrast slik at den får standard i samsvar med tunnelsikkerheitsforskrifta.

Tabell 5 Nøkkeldata for B2 redusert

Lengde ny veg	13 890 m
Lengde veg i dagen	1 690 m
Lengde ny tunnel	11 910 m
Lengde utbetring tunnel	2 550 m
Lengde tunnelportal	200 m
Bruer	110 m
Byggetid	3 ½ år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten

#### Miljøtema

B2 redusert opnar for reintrekk over Breiddalen der rv. 15 i dag er ein barriere for slikt trekk. Det vert gjort inngrep i Skjerdingsdalen med tilpassing til dagens veg.

#### Trafikkavvikling

I dette alternativet må Ospelitunnelen (2.550 m) oppgraderast for at den skal bli i samsvar med tunnelsikkerheitsforskrifta. Dette vil føre til omfattande trafikkproblem i den perioden denne oppgraderinga pågår. Vi har ein del erfaring frå vedlikehaldsarbeidet som har vore gjort tidlegare, og i praksis vil ein berre kunne drive anleggsarbeid frå 15.9. til 15.5. Stengingsregime og kostnader for trafikantane er utdjupa i KVU-rapporten. Forhåpentleg vil det vere mogleg å gjennomføre dette arbeidet i løpet av eitt år.

#### Oppfyljing av mål.

B2 redusert oppfyller ikkje alle føringane Samferdselsdepartementet har sett til denne tilleggsutgreiinga. Alternativet vil fjerne skredproblema i Grasdalen, fokkproblem Breiddalen og problem med dagens Oppljos- og Grasdalstunnelar. Ospelitunnelen vert opprusta, men ikkje til vegnormalstandard.

Stigninga/slyng frå Skora opp til Ospelitunnelen og skredproblem med Napefonna og Gotiskarfonna vert ikkje løyste. I tillegg vil standarden for Ospelitunnelen avhenge av kor store utbetringstiltak ein vil gjere i denne. Det kan bety same vegbreidde og tunnelhøgde som i dag og truleg redusert fart med automatisk trafikkontroll for å få eit akseptabelt risikonivå i samsvar med tunnelsikkerheitsforskrifta (jf. risikoanalyse frå Hoj Consulting i KVU-rapporten frå 2012).

Dersom ein reduserer krava til vinterregularitet i Breiddalen, er det mogleg å forkorte tunnelen i denne enden ved å la tunnelen kome ut på same staden som i dag. Dette kan gje ein redusert kostnad på om lag 200 mill. kr. Men dette vil hindre høve til reintrekk over Breiddalen.

## 4.4 B3

Alternativet inneheld ny Ospelitunnel og ny tunnel parallelt med dagens Grasdals- og Oppljostunnel.

Tabell 6 Nøkkeldata for B3

Lengde ny veg	14 420 m
Lengde veg i dagen	2 070 m
Lengde fjelltunnel	12 010 m
Lengde tunnelportal	280 m
Bruer	60 m
Byggetid	3 år

Alle lengder er «samsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten



Figur 7 Kart over alternativ B3 med arm til fv. 63 mot Geiranger



### Miljøtema.

Inga betring i forhold til dagens situasjon for villreinen. Det vert inngrep i Skjerdingsdalen gjennom bygging av ny veglinje.

### Trafikkavvikling

Arbeidet er føresett å kunne utførast parallelt med dagens tunnelar og bør kunne gjennomførast utan store trafikkproblem, sjølv om det vil vere aktuelt med tverrslag inn i dagens tunnelar for rømmingsvegar.

### Oppfylling av mål.

B3 oppfyller ikkje føringane Samferdselsdepartementet har sett til denne tilleggsutgreiinga. Alternativet vil fjerne skredproblema i Grasdalen og problem med dagens tunnelar. Stigninga/slyng frå Skora opp til Ospelitunnelen og skredproblem med Napefonna og Gotiskarfonna vert ikkje løyste. Fokkproblema i Breidalen vil heller ikkje verte løyste.

## **4.5 Heilårsveg til Geiranger**

I Opplendskedalen har vi teke utgangspunkt i planprogram for kommunedelplan for fv. 63 som vart sendt ut på høyring hausten 2015. Det ser ut til å vere stor semje om at dette er den beste plasseringa for fylkesvegen. Våre eigne vurderingar innan geologi, skred, landskap og andre ikkje prissette konsekvensar, forsterkar dette. Vi har difor ikkje brukt ressursar på å utgreie fleire veglinjer i Opplendskedalen i dette arbeidet. For å få ein mest mogleg naturleg avslutning av veglinja har vi føresett ny veg til Knuten som ligg i nordvestre enden av Opplendskedalen om lag 1400 m frå tenkt tunnelstart. Dette kan om ønskjeleg kortast noko ned, men sidan det er god tilgang på tunnelstein vil ein slik veg kunne byggjast relativt rimeleg. Dersom vi kortar ned til om lag 700 m vil dette gje ei innsparing på om lag 20 mill. kr.

Alle tunnelalternativa for fv. 63 kan koplast til rv. 15 alternativa B1, B2 og B3 med stigning < 3 % utan ekstra felt for saktegåande køyretøy. Ut frå små trafikkmengder tilrår risikoanalysen for tunnelane at det også er tilstrekkeleg med tofeltstunnel for direktetunnelane frå Opplendskedalen til Breiddalen og Skjerdingsdalen.

Det er ikkje mogleg å ha kryss i tunnel i alternativ 0+ pga av stigninga i Grasdalstunnelen som er for stor til at det er tilrådeleg å plassere eit kryss eller rundkøyring inne i tunnelen. Dersom vi flyttar krysset til Oppljostunnelen, vert tunnelen på fv. 63 over stigningskravet 5%.

### Fv. 63 i B1

Tunnelen på rv. 15 frå Skora til Breiddalen må flatast ut i kryssområdet med fv. 63 for å få ei tilfredsstillande utforming. Denne utflatinga gjev noko ekstra tunnallengde på rv.15 (frå 16 km til 16,6 km), men dette fører samtidig til kortare fv. 63 sidan justeringa av rv. 15 skjer mor Geiranger. Meirkostnaden, som er på om lag 100 mill. kr for forlenging av rv. 15 for å få til kryss med fv. 63, er lagt på fylkesvegen.

Tabell 7 Nøkkeldata for fv. 63 til Geiranger i alternativ B1

Lengde ny veg	9 230 m
Lengde veg i dagen	1 640 m
Lengde fjelltunnel	7 510 m
Lengde tunnelportal	50 m
Bruer	30 m
Anslegen byggetid	3 ½ år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten

### Fv. 63 i B2

Tunnelen på rv. 15 frå Skjerdingsdalen til Breiddalen har stigning < 3 % og treng difor ikkje flatast ut i kryssområdet med fv. 63 for å få ei tilfredsstillande utforming. På grunn av stigning < 3% har rv. 15 ikkje ekstra felt for saktegåande køyretøy og dette forenkler eit eventuelt kryss med fv. 63 vesentleg. Krysset vert difor langt billigare enn i alternativ B1 (om lag 50 – 60 mill. kr). Dette saman med at det ikkje er behov for utflating av tunnelen på rv. 15 i kryssområdet, veg opp for ekstrakostnaden som auka tunnallengde i høve B1 utgjer.

Tabell 8 Nøkkeldata for fv. 63 til Geiranger i alternativ B2

Lengde ny veg	10 225 m
Lengde veg i dagen	1 640 m
Lengde fjelltunnel	8535 m
Lengde tunnelportal	50 m
Bruer	30 m
Anslegen byggetid	4 år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten

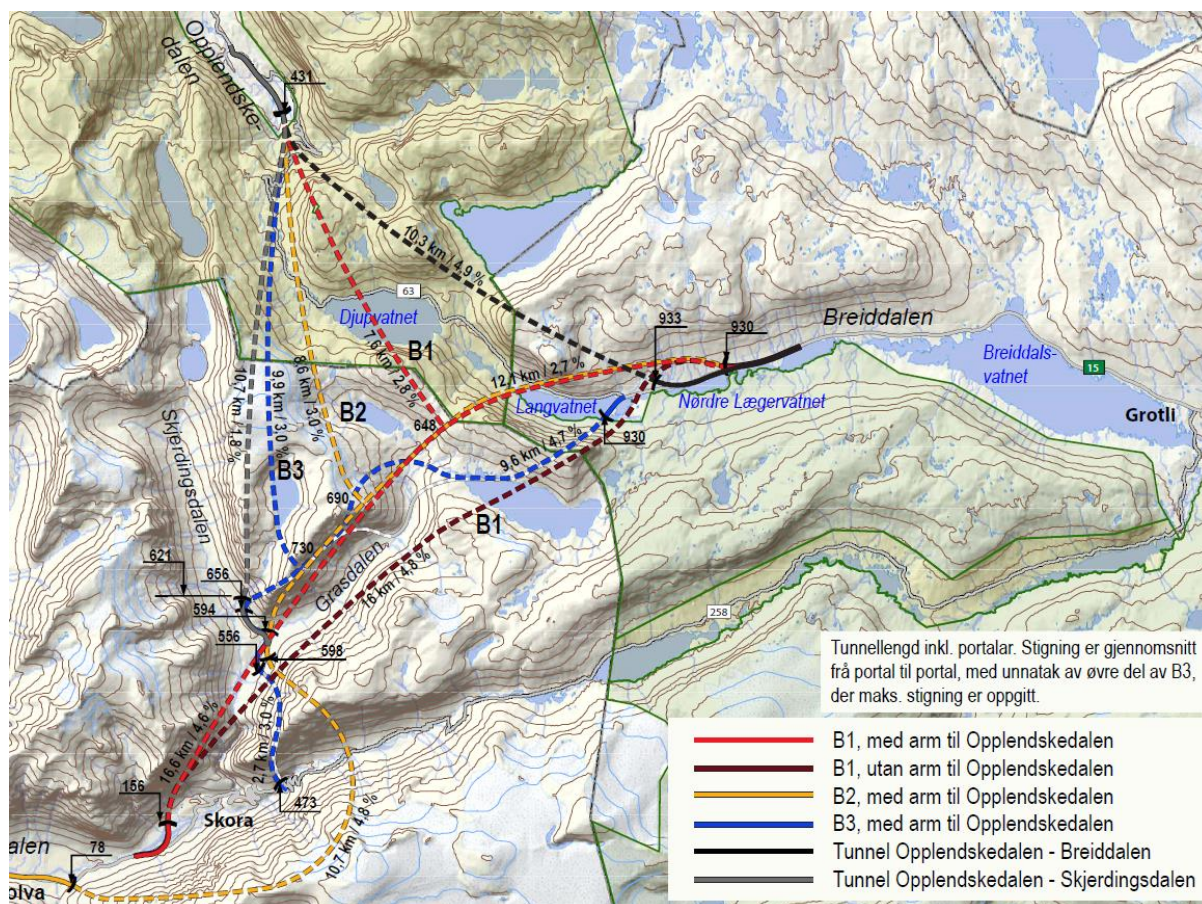
### Fv. 63 i B3

Tunnelen på rv. 15 frå Skjerdingsdalen til Breiddalen har stigning > 3 % og treng difor flatast ut i kryssområdet med fv. 63 for å få ei tilfredsstillande utforming. Men dette har ikkje betydning for tunnallengda på rv. 15 då denne utflatinga kan korrigerast på slutten av tunnelen der den har mindre stigning (langs Oppljostunnelen). Men stigning > 3 % gjer at rv. 15 har ekstra felt for saktegåande køyretøy i kryssområdet noko som gjev eit meir omfattande kryss (som i alternativ B1). Saman med lengre fylkesveg tunnel gir dette ei dyrare løysing for fv. 63.

Tabell 9 Nøkkeldata for fv. 63 til Geiranger i alternativ B3

Lengde ny veg	11 560 m
Lengde veg i dagen	1 640 m
Lengde fjelltunnel	9 840 m
Lengde tunnelportal	50 m
Bruer	30 m
Anslegen byggetid	4 ½ år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten



Figur 8 Kart over alternative løysingar for fv. 63 heilårsveg til Geiranger

### Fv. 63 som direkte tunnel til Breiddalen og Skjerdingsdalen

I tillegg til løysingar som føreset kryss i tunnel, har vi også vurdert løysingar med direkte tunnel frå Opplendskedalen til rv. 15 i Breiddalen og Skjerdingsdalen. Alternativa er å føre tunnelen frå Opplendskedalen fram til Breiddalen eller Skjerdingsdalen og etablere eit kryss i dagen ved Lægervatn eller i Skjerdingsdalen. Vi har sett på to alternativ. Begge tek utgangspunkt i same vegsystem og tunnelplassering i Opplendskedalen som for alternativa kopla mot B1, B2 og B3 på rv. 15.

Alternativ til Lægervatn: Dette alternativet går med 4,9 % stigning til tunnelutgang ved Lægervatn aust for der krysset mellom rv. 15 og fv. 63 er i dag. Alternativet kan kombinerast med både alternativ B1, B2 og B3. Vi har gjort geologiske og skredtekniske vurderingar av denne staden og det bør vere mogleg å få til eit kryss her. Ulempa er at krysset vert plassert på ein stad med ein del snøfokkproblem som kan gje stengingar.

Alternativ til Skjerdingsdalen: Det andre alternativet går med 1,8 % stigning til tunnelutgang i Skjerdingsdalen. Alternativet kan vanskeleg kombinerast med alternativ B1 sidan dette medfører at dagens riksveg 15 må haldast open heile året. Det er ikkje store snøfokkproblem i Skjerdingsdalen, men stigningstilhøva ut i dagen kan bli utfordrande. Dette må ein kome

tilbake til i detaljplanlegginga. Men løysinga er mogleg å få til innafør rammene vegnormalane set.

Tabell 10 Nøkkeldata for fv. 63 til Geiranger utanom rv. 15

	Fv. 63 Opplendskedalen - Breiddalen	Fv. 63 Opplendskedalen – Skjerdingsdalen
Lengde ny veg (m)	12 950	12900
Lengde veg i dagen (m)	2640	2140
Lengde fjelltunnel (m)	10080	10530
Lengde tunnelportal (m)	200	200
Bruer (m)	30	30
Anslegen byggetid	3 ½ - 5 år	3 ½ - 5 år

Alle lengder er «sannsynleg verdi» i ANSLAG-rapporten

### Miljøtema.

Tilhøva for villreinen vil bli som for B-alternativa for alternativa med kryss i tunnel. Ved direkte tunnel til Breiddalen vil ikkje tilhøva for villreinen bli forbetra viss krysset vert plassert for langt mot vest (i nærleiken av der krysset mellom fv. 63 og rv. 15 er i dag). Opplendskedalen er ein del av verdsarvområdet Geirangerfjorden og alle alternativa vil gje inngrep i dalen. Sjå elles kapittel 6 for vurderinga av ikkje prissette konsekvensar.

### Trafikkavvikling

Arbeidet bør kunne gjennomførast utan store trafikkproblem.

### Oppfyljing av mål.

Alle løysingane som er foreslegne for fv. 63 oppfyller føringane frå Samferdselsdepartementet om ein heilårsveg til Geiranger. Men alternativet til Breiddalen kan få noko stenging pga snøfokk.

## 4.6 Vegeigarskap

Sidan fylkesveg 63 er eit fylkeskommunalt prosjekt, kan det vere av interesse å sjå korleis dei ulike alternativa fordeler seg mellom fylka. Dersom ein ser føre seg ein kostnadsdeling ut frå tunnallengde, kan dette gje ein indikasjon på det.

Alternativ	Møre og Romsdal	Sogn og Fjordane	Oppland
B1 med arm	80 %	20 %	0 %
B2 med arm	60 %	40 %	0 %
B3 med arm	55 %	45 %	0 %
Tunnel til Breiddalen	70 %	0 %	30 %
Tunnel til Skjerdingsdalen	50 %	50 %	0 %

Tabell 11: Fordeling på vegeigarar etter tunnallengde på fv. 63

I seinare planfasar må det avklarast kva status eksisterande rv. 15 over Strynefjell skal ha både når det gjeld vegeigarskap, bruk, vernestatus og opningstider.

Dersom det ikkje vert samtidig utbygging av rv. 15 og fv. 63, må ein i alternativ B1, B2 og B3 avklare kven som skal ta dei førebelse kostnadane med tilrettelegging for kryss i tunnel. For B1 og B3 utgjer dette om lag 150 mill. kr og for B2 50 mill. kr

## 4.7 Massedeponi

Alle alternativ vil generere eit stort behov for massedeponi. Totalt vil alt. B1 gje om lag 2,7 mill. m<sup>3</sup> sprengt stein (utlagt i fylling) og fullt utbygd vil B2 gje om lag 3 mill. m<sup>3</sup>. Tunnel til Opplendskedal vil gje eit tillegg på om lag 0,9 – 1,7 mill. m<sup>3</sup>.

Massedeponi må avklarast i samband med reguleringsplanen for veganlegget og vil verte avgjort i nært samarbeid med miljøvernmyndigheiter og kommunane. Transportlengde for massane har stor innverknad for kostnadane, og vi har difor vore nøydt til å anta moglege massedeponi sjølv om det ikkje vil vere avklart på dette planstadiet.

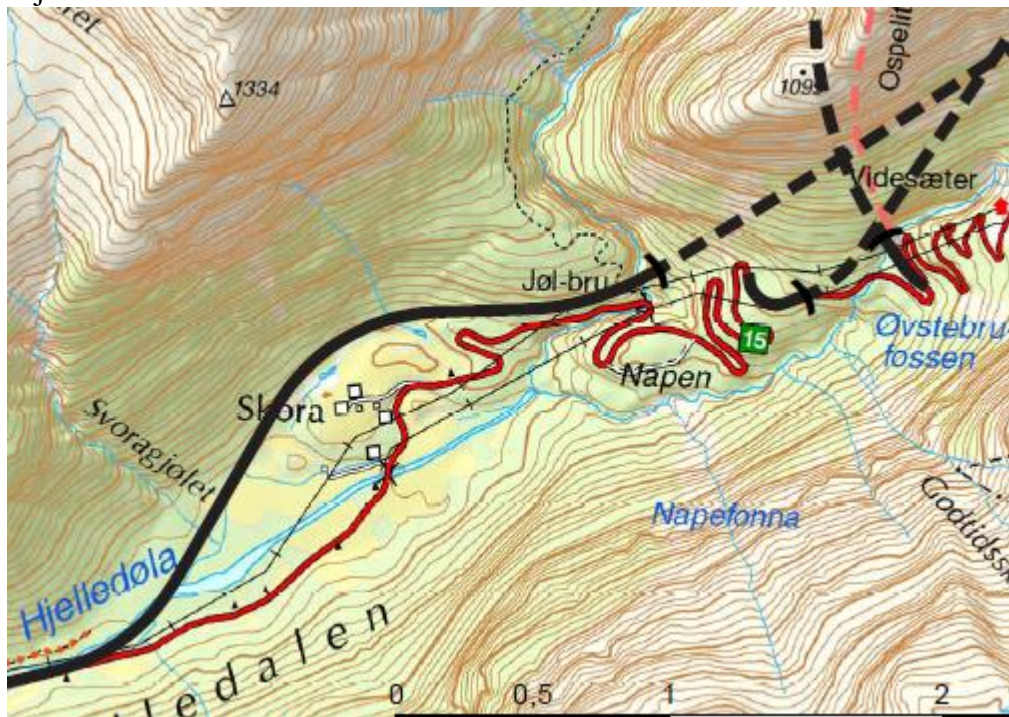
Vi har vurdert følgande mulege plasseringar av massane:

- På Skora gard. Landbruksområdet ligg i dag lågare enn elva gjennom dalen og elveforbyggingar hindrar overfløyming. Ein kan tenke seg å ta av matjorda og heve terrenget med tunnelmasse før ein legg matjorda tilbake. På grunn av den korte transportavstanden vil dette vere kostnadseffektivt sjølv om det er kostnader med tilrettelegging av arealet etter fyllinga.
- Dumping av masser i Djupevatnet (vest for Lægervatn mot Geiranger), i Langevatnet og i Breiddalsvatnet.
- Plassering av masser i Grasdalen. Her er plassert betydelege masser i samband med utbygging av dagens tunnelar. Med hensiktsmessig arrondering kan ein plassere ytterlegare massar utan å øydelegge terrenget for mykje.
- Plassering av masser i terrenget i området aust og vest for Grotli. Om mogleg bør det gjerast på ein måte som gjer massane nyttige til samfunnsnyttige føremål.
- Plassering i Opplendskedalen ved Kopahola sørvest i dalen ved foten av Flydalshornet eventuelt lengre nordvest i Opplendskedalen. Bruken av dette området må tilpassast skredfaren i området.

I kostnadsberekninga (ANSLAG) har vi rekna med at delar av massane vert lagt ut ved Skora med opparbeiding av nytt jordbruksland og delar er køyrt til massedeponi. Dette er rekna likt for alle alternativ. I praksis vil det vere lettare (og billegare) å deponere massane i låglandet for alternativ B1 og B2, enn for alternativ B2 redusert og B3 som kjem ut i Skjerdingsdalen. Dette vil kunne føre til litt mindre kostnadsskilnad mellom B1/B2 og B2 redusert/B3 enn det som kjem fram i ANSLAG. I tillegg har vi skjematisk korrigert tala for bruk av masse i vegbygginga. Vi har ikkje gått meir detaljert til verks på dette då det gir relativt små utslag i høve totalkostnaden.

#### 4.8 Forkasta alternativ i området Skora - Ospelitunnelen

Det er gjort eit alternativssøk for å finne mulege variantar samstundes som ein får ned tunnallengda og med det kostnaden. Dette er også ei oppsummeringa av nokre alternativ som er komne fram i høyrings- og KS1-arbeidet med KVV-en. Skissa nedanfor viser dette skjematisk.



Figur 9: Forkasta løysingar ved Skora - Ospeli

##### Jøl bru

Ved å føre vegen opp i lia nordvest for Skora og følge fjellsida i ei djup skjæring fram til Jøl bru, er det muleg å vinne så mykje høgde at tunnallengda for B1 vert redusert frå 16 km til i overkant av 14 km. Men den geologiske vurderinga viser at lia bak Skora gard er skredfarleg og at kryssinga ved Jøl bru er både skredfarleg og vanskeleg på grunn av oppsprukke/knust fjell. Alternativet er forkasta av omsyn til skredfare og vanskelege geologiske tilhøve.

##### B4

KS1-konsulenten for KVV-en har tilrådd eit alternativ som går frå Øvstefoss bru (eit stykke ovanfor Jøl bru) og opp til Lægervatn. Dette alternativet har ei tunnallengde på ca. 13 km. Dersom dette alternativet skal tilfredsstillte føringane om å fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen for å få akseptabel framkomst for tungtrafikken, må ein fortsette rett over dalen og inn i tunnel på sør-sida. Dette er ikkje muleg på grunn av skredfare frå Napefonna. Alternativet kan difor ikkje vere eit byggesteg 1 fram mot ei framtidig fullgod løysing.

Sjølv om ein skulle akseptere at dagens veg opp til Øvstefoss bru er av tilstrekkeleg kvalitet, er alternativet ikkje akseptabelt fordi det ikkje er mogleg å få til eit tilfredsstillande kryss med dagens rv. 15. Alternativet er difor forkasta på grunn av manglande måloppnåing og ikkje tilfredsstillande kryss med dagens veg.

Ein liknande variant er eit alternativ som går frå Ospeli ved tunnelinnslaget i sørenden av dagens Ospelitunnel og til Lægervatn. Dette vil gje ein tunnel på om lag 11 km. Men denne løysinga gjer det heller ikkje mogleg å tilfredsstille føringane når det gjeld skredproblem på strekninga (Napefonna, Gotiskarfonna) eller med å fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen for å få akseptabel framkomst for tungrafikken. Det vil også vere utfordrande å få til kryss med dagens rv. 15 og fylkesveg 258 over gamle Strynefjell. Alternativet er difor forkasta på grunn av manglande måloppnåing og vanskeleg terreng med omsyn til kryssutforming ved sørenden av Ospelitunnelen.

#### Fv. 63 i Opplendskedalen

For fv. 63 i Opplendskedalen har det vore naturleg å ta utgangspunkt i skissa som ligg til grunn for planprogrammet til kommunedelplanen som Stranda kommune har hatt ute på høyring hausten 2015. Det kan vere mogleg å finne andre tunnelinnslag i Opplendskedalen. Men sidan tunnallengdene ikkje vil variere vesentleg, kan endeleg plassering av tunnelen eventuelt gjerast i kommunedelplanarbeidet som Stranda kommune har starta opp. Vi viser elles til gologisk rapport i vedlegg 2 som drøftar desse løysingane.

## 5. Prissette konsekvensar

### 5.1 Kostnadsberekning

Som ein del av revidert tilleggsutgreiing, er det utarbeidd nytt kostnadsoverslag etter ANSLAG-metoden for alle alternativa.

I samband med tilleggsutgreiinga, vart det også gjennomført ANSLAG på dei vurderte alternativa. I tillegg har vi eit forenkla ANSLAG som vart gjort i samband med KVV-utgreiinga og KS1-konsulenten si kostnadsvurdering i KS1-rapporten.

Dei ulike overslaga er utført med ulik kroneverdi, mva., tunnelprofil o.a. I det følgjande er det gjort ei omrekning for å gjere dei samanliknbare. Det er nytta følgjande omrekningfaktorar:

- Prisomrekning frå 2011-kr. til 2014-kr: 7,5% (SSB 8,3 %)
- Prisomrekning frå 2014-kroner til 2016 – kroner: 5,7 %
- Mva. 9 %, ny mva. 25%
- Kostnadsauke pr. lm tunnel for overgang frå T 9,5 til T 13: 20%

#### 5.1.1. KVV-berekningane

KVV-berekningane er gjennomført etter ein forenkla ANSLAG-metode og dokumenterte i vedlegg til KVV-rapporten. Det er nytta 7% mva., T 9,5 i tunnelprofil og prisenivå 2011:

Tabell 12 Berekning frå KVV-dokumentet (mill. 2011-kr)

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
Kostnad	1835	2295	186 *)	1347 **)	1405

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

\*\*\*) Berekna 250 mill. for oppgradering Ospelitunnelen

Omrekna til 2016-kroner, full mva. og T13-profil på B1 og Folva – Skjerdingsdalen på B2, gjev dette:

Tabell 13 Justert berekning frå KVV-dokumentet i mill. 2016-kroner

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
Kostnad	2952	3400	280 *)	2073 **)	2261

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

\*\*\*) Berekna 250 mill. for oppgradering Ospelitunnelen

Usikkerheit i berekningane er på +/- 40%

#### 5.1.2. KS1-konsulentane sine berekningar

KS1-konsulentane har gjennomført ei sjølvstendig usikkerheitsanalyse med utgangspunkt i Statens vegvesen sine einingsprisar. Denne er gjennomført i 2011-kroner, men med 25% mva. Den konkluderer med ein forventa kostnad noke høgare enn i KVV'en:

Tabell 14 Berekning frå KS1-konsulentane (mill. 2011-kr)

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
Kostnad	2459	3173	224 *)	**)	1753

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

\*\*\*) Ikkje berekna av KS1-konsulent



Omrekna til 2016-kroner, full mva. og T13-profil, gjev dette:

Tabell 15 Justert berekning frå KS1-konsulenten i mill. 2016-kroner

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
Kostnad	3 353	3 999 (***)	285 *)	**)	2 230

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

\*\*\*) Ikkje berekna av KS1-konsulent

\*\*\*\*) Summen er ikkje spesifisert hjå KS1-konsulenten. Den er her berekna ut frå %-vis fordeling på T9,5 og T13-profil

Usikkerheitsprofil på berekningane er beskrive i KS1-rapporten.

### 5.1.3. ANSLAG 15.12. 2015

Det er gjennomført nytt kostnadsanslag etter ANSLAGS-metodikk på alle aktuelle alternativ i samband med revidert tilleggsutgreiing. Kostnadane er til dels vesentleg høgare enn tidlegare. Dette skuldast mellom anna at det metodisk er lagt på usikkerheitstillegg m.a. på grunn av mulege endringar til krav til utforming når prosjektet skal gjennomførast. Dette er ein faktor som berre delvis er med i dei andre kostnadsrekningsmetodane. Totalt utgjir dette usikkerheitstillegget ca. 17%. Prisane er i tillegg oppdatert i høve det marknaden leverer i dag.

Tabell 16 ANSLAG 15.12.2015 i mill. 2016 -kroner

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
Berekna kostnad	3 838	4 681	280 *)	2 628	2 814

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

Usikkerheitsvurdering ved ANSLAG'et er dokumentert i ANSLAG-rapportane.

### 5.1.4. Samla vurdering kostnader

Ei samla oppstilling av kostnadsberekningane frå dei ulike fasane er vist i tabellane nedanfor.

Tabell 18 Samla oppstilling forventa kostnader i mill. 2016-kroner

	B1	B2	0+	B2 redusert	B3
KVU-berekning	2 952	3 400	280 *)	2 073 (**)	2 261
KS1-berekning	3 353	3 999 (***)	285 *)	**)	2 230
ANSLAG 15.12.2015, avrunda til nærmaste 50-mill.kr	3 850	4 700	300 *)	2 600	2 800

\*) Fråtrekt snøoverbygg i Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

\*\*\*) Ikkje berekna av KS1-konsulent

\*\*\*\*) Summen er ikkje spesifisert hjå KS1-konsulenten. Den er berekna ut frå %-vis fordeling på T9,5 og T13-profil

Tabell 17 Fv. 63 heilårsveg til Geiranger ANSLAG 15.12.2015 i mill. 2016 - kroner

	Fv. 63 i alt. B1	Fv. 63 i alt. B2	Fv. 63 i alt. B3	Tunnel til Breiddalen	Tunnel til Skjerdingsdalen
Berekna kostnad, runda av til næraste 50-mill. kr	1 600	1 500	1 900	2 100	2 100

Usikkerheiten i kostnadstala er +/- 40 %. Det betyr at kostnaden for alternativ B1 kan ligge mellom 2 300 – 5 350 mill. kr og fv. 63 i alternativ B1 mellom 1000 – 2250 mill. kr.

## 5.2 Ulukker og tunnelrisiko

Alternativa med full måloppnåing blir utforma i samsvar med vegnormalane og det er ikkje forutsett særlege skilnader i den generelle ulukkesrisiko. Ulukkeskostnadane for alle alternativ er berekna i EFFEKT.

Multiconsult har utført risikoanalyse (vedlegg 5) og beredskapsanalyse (vedlegg 6) for dei ulike alternativa. Risikoen er vurdert til å variere frå 0,15 – 0,22 drepne pr år for dei ulike alternativa. Det er val av fartsgrense som gir det største bidraget til risikotalet. I våre berekningar er det føresett 90 km/t fartsgrense sidan dette gir det mest konservative anslaget på risiko. Risikotalet kan redusertast med om lag 60 % om fartsgrensa vert sett til 80 km/t (dvs. risikotal frå 0,1 – 0,13 drepne pr år). Endeleg fastsetting av fartsgrense og risiko inkludert avbøtande tiltak må fastsetjast i seinare planfasar.

## 5.3 Trafikkavvikling/ulemper i byggefasen

I KVV'en er det gjort ei vurdering av kostnader i byggefasen for dei alternativa som gjev vesentlege ulemper for den daglege trafikken. Sjå også kapittel 4.1 – 4.5. I Effektberekinga er pris på venting og heft for trafikantane sett til 65 mill. kr.

## 5.4 Køyretid

Køyretid for dei ulike alternativa inngår som element i EFFEKT-berekinga. I denne utgreiinga er det i tillegg drege ut som eige element for å syne skilnader på alternativa. Køyretida er berekna frå Folva til Lægervatn, Geiranger til Folva og Geiranger til Lægervatnet. Tabell 18 viser køyretidene på rv. 15. Meir informasjon om dette er å finne i vedlegg 7 «Prisatte konsekvensar».

Tabell 18 Køyretid Folva - Lægervatn

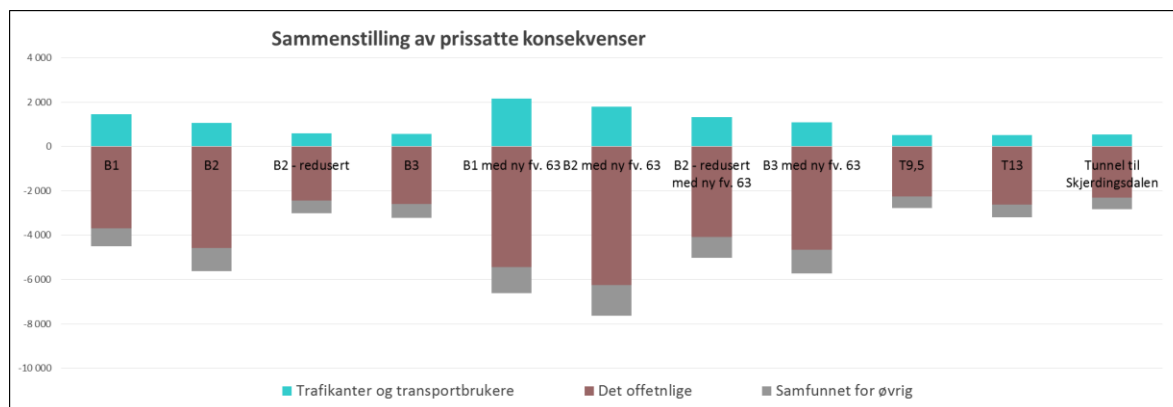
	Lengde (km)	Køyretid lett (minutt)		Køyretid tung (minutt)	
		Vestover	Austover	Vestover	Austover
0+	26,7	28	29	30	33
B1	21,6 – 22,3	15-16	17	16-17	19-20
B2	25,6	17	18	18	21
B2 redusert	25,2	22	23	24	27
B3	26,9	23	24	25	28

## 5.5 EFFEKT-bereking

Dei samfunnsøkonomiske berekingane er gjennomførde ved hjelp av EFFEKT 6.6. Resultat frå køyringane er lagt ved denne rapporten i vedlegg 7 «Prisatte konsekvensar» Trafikk tall er henta frå oppdatert trafiknotat datert 3.12.2015 (Vedlegg 3). I samband med bereking av EFFEKT, vert det gjort ein del føresetnader ved innlegging av inngangsdata :

- Samanlikningsår er 2025 med 40 år som berekningsperiode. Trafikk tall for 2040 er korrigerert for dette. Dette betyr at vi har utarbeidd trafikkprognose for 2040 slik at det kan samanliknast med KVV-en, men i Effektberekingane er prognose for trafikk forlenga til 2065.
- 0-alternativet samsvarar med KS1-konsulentane sitt 0+. Her er det lagt inn ein eingongskostnad under drift og vedlikehald for oppgradering av eksisterande tunnelar (280 mill. kr). Det er også lagt inn pris på venting og heft for trafikantane (65 mill. kr). Det er rekna med ein gjennomsnittsfart på 60 km/t for 0+ på strekinga Ospeli – Lægervatnet.

- I B1 er det rekna med drift av eksisterande veg og tunnel til Skjerdingsdalen.
- I samband med revisjon av tilleggsutgreiinga har vi teke omsyn til at det kan vere mogleg å skilte tunnelar med 90 km/t fartsgrense, men dette avheng av om ein aksepterer den auka risikoen dette medfører (jf. kap. 5.2). Ut frå dette er 90 km/t lagt til grunn i dei samfunnsøkonomiske berekningane. Fartsgrenser vert ikkje fastlagt i KVV-systemet. Dersom fartsgrensa vert sett til 80 km/t, vil trafikantnyttan bli noko lågare enn berekna samtidig som risikoen for ulykker vert redusert.



Figur 10: Sammenstilling av prissatte konsekvenser

Tabell 19: Resultat frå EFFEKT-køyring (i mill. 2016-kr)

	Nytte trafikantar og transportbrukarar	Kostnader for det offentlege	Netto Nytte	Netto Nytte pr. budsjettkrone
B1	1 454	-3 694	-3 040	-0,82
B2	1 054	-4 584	-4 574	-1,00
B2 redusert	591	-2 437	-2 409	-0,99
B3	572	-2 598	-2 648	-1,02
B1 med ny fv. 63	2 155	-5 441	-4 460	-0,82
B2 med ny fv. 63	1 808	-6 249	-5 835	-0,93
B2 - redusert med ny fv. 63	1 317	-4 087	-3 693	-0,90
B3 med ny fv. 63	1 100	-4 646	-4 631	-1,00
Tunnel fv. 63 Opplendskedalen til Breiddalen (T9,5)	512	-2 245	-2 249	-1,0
Tunnel fv. 63 Opplendskedalen til Breiddalen	543	-2 294	-2 275	-0,99
Fv. 63 til B1 uten B1 *)	<b>702</b>	<b>-1 747</b>	<b>-1 420</b>	<b>-0,81</b>
Fv. 63 til B2 / B2-reduert uten B2 *)	<b>730</b>	<b>-1 664</b>	<b>-1 270</b>	<b>-0,77</b>
Fv. 63 til B3 uten B3 *)	<b>528</b>	<b>-2 048</b>	<b>-1 980</b>	<b>-0,97</b>

\*) Vi har stipulert effekten av å byggje fv.63 åleine etter at rv. 15 er utbetra. Sidan vi ikkje veit noko om rekkefølge og tidsforløp for ei slik stegvis utbygging, er det uråd å rekne på dette. Tala ovanfor er komne fram ved å trekke effektane frå riksvegdelene frå effekten for samla utbygging av riks og fylkevegen.

Resultata frå dei EFFEKT-køyringane som er gjort i denne tilleggsutgreiinga kan ikkje samanliknast med EFFEKT-køyringane i KVV'en. Sidan 2011 har EFFEKT-programmet vorte oppgradert fleire gongar med nye parametarar og reknerutinar som har stor innverknad på resultatet.

Generelt er denne type berekningar følsomme både for grunnlagsdata og føresetnader som vert nytta og for parametarar og rutinar internt i programmet. Dersom same datasett og programversjonar vert nytta, vil ein likevel vanlegvis få fram eit godt bilete av samanlikning av lønsemd for ulike alternativ for same prosjekt, så lenge alternativa inneheld tilnærma like karakteristikkar.

Stenging/kolonnekøyring av veg for skred og skredfare og vinterstengt veg er ikkje rekna inn i EFFEKT-berekningane. For alle alternativa vil betring av regulariteten føre til betre total NettoNytte og NettoNytte/Budsjettkrone.

Oppsummert er dei ulike alternativa relativt like når vi samanliknar dei samfunnsøkonomiske effektane som er berekna.

## 6. Ikkje prissette konsekvensar (Miljøtema)

### 6.1 Vurdering av konsekvensar for landskapsbilde

Prosjektet ligg delvis i landskapsregion *Indre bygder på Vestlandet* (LR 23), i underregionane Stryn og Stranda/Synnylven, og delvis i *Høgfjellet i Sør-Norge* (LR 16), i underregionen Tafjordfjella/Trolltindane (Puschmann 2005). LR 23 Indre bygder på Vestlandet er kjenneteikna av djupskorne U-dalar og fjordar omkransa av høge fjell og tindar (Puschmann 2005). LR 16 Høgfjellet i Sør-Norge er kjenneteikna av glasiale og alpine storformer, ofte i form av avrunda eller storkupert hei/vidde (Puschmann 2005).

Konsekvensar av konsept B1, B2 og B3 for landskapsbiletet er i KVU datert 22. mars 2012 høvesvis vurdert som ubetydeleg (0), liten negativ (-) og middels negativ (--). Det er ikkje kome fram opplysingar som endrar desse vurderingane. Alternativ B1 utan arm til Opplendskedalen kjem best ut då ein unngår inngrep i Skjerdingsdalen og Opplendskedalen.

Med heilårsveg til Geiranger vil det i tillegg verte tunnelinnslag og ny veg i dagen i Opplendskedalen, og ein grip dermed inn i verdsarvområde Geirangerfjorden (Vestnorsk fjordlandskap) som har nasjonal og internasjonal opplevingsverdi. Landskapet i sjølve Opplendskedalen har ikkje same inntrykksstyrken som resten av verdsarvområdet, sjølv om det ligg tett opp til eit internasjonalt verdifullt og særmerkt landskap. Opplendskedalen er likevel sårbar for inngrep, og planlegging av tunnelinnslag, ny veg i dagen og evt. massedeponi vil krevje god planlegging og landskapstilpassing.

Veglinja bør helst liggje på fyllingar i overgangen mellom innmark og skog, og bør i størst mogleg grad følgje småformene i landskapet, utan lange skjeringar. Ein bør unngå å leggje vegen på tvers av Opplendskedalen og elva der. Sjølv med god landskapstilpassing vil nye inngrep vere uheldig for den landskapsmessige heilskapen i verdsarvområde Geirangerfjorden. Samla sett er derfor alle konsept med arm til Opplendskedalen vurdert som meir negative enn utan arm til Opplendskedalen (tabell 20).

Tabell 20 Samla vurdering av konsekvensar for landskapsbilde

	B1	B2	B2 redusert	B3
Utan arm til Opplendskedalen	0	-	-	--
Med arm til Opplendskedalen	-	--	--	---

Alternativet med direkte tunnel frå Opplendskedalen til Breiddalen (fv. 63) er vurdert til å ha **liten negativ konsekvens** (-) for landskapsbiletet, grunna inngrep i Opplendskedalen som nemnt over.

Direkte tunnel frå Opplendskedalen til Skjerdingsdalen (fv. 63) er vurdert til å ha **middels til stor negativ konsekvens** (---) for landskapsbiletet. Avhengig av omfanget, som ikkje er klargjort på dette tidspunktet, kan inngrepa vil vere svært uheldig og gje store negative verknader for landskapsbiletet i Skjerdingsdalen.

## 6.2 Nærmiljø og friluftsliv

Vi har gjort ei overordna konsekvensvurdering av deltemaet nærmiljø og friluftsliv for alle relevante alternativ i konsept B i KVU-en, med vurdering av heilårsveg til Geiranger. Den aktuelle strekninga går frå Breiddalen i Skjåk kommune (Oppland) til Hjelledalen i Stryn kommune (Sogn og Fjordane) og Opplendskedalen i Stranda kommune (Møre og Romsdal).

Konsepta B1, B2 og B3 (utan arm til Opplendskedalen) er i KVU datert 22. mars 2012 vurdert til å ha ubetydeleg konsekvens (0) for nærmiljø og friluftsliv. Konsept B2 fører til endringar i nærmiljøet kring Folven som kan ha negativ konsekvens. Vurderinga av B2 er derfor endra til liten negativ konsekvens (-).

Med arm til Opplendskedalen i Stranda kommune, vil ein gripe inn i verdsarvområde Geirangerfjorden, som har turist- og friluftslivinteresser av nasjonal kvalitet. Som eit nytt heilårssamband til Geiranger kan tunnelen samstundes gje auka tilgang til turist- og friluftsområdet i Geiranger/Stranda, og lengre sesong. Reelt omfang av tiltaka og konsekvens av inngrepet for friluftsliv i verdsarvområdet er derfor usikkert.

I alle vurderingane er det lagt til grunn at delar av eksisterande rv.15 og fv. 63 kan haldast opne i sommarsesongen for å sikre tilgang til nasjonale turistveggar og viktige friluftsområde ved Dalsnibba, Tafjordfjella, Skjerdingsdalen og Tystigebreen (Gamle Strynefjellsvegen). Dersom dette ikkje vert tilfelle, kan alternativa få større negativ konsekvens for friluftslivet.

Samla sett er det liten skilnad mellom alternativa i konsept B når det gjeld konsekvensar for nærmiljø og friluftsliv (tabell 21). Alternativ B1, B2 redusert og B3 utan arm til Opplendskedalen kjem best ut då ein unngår direkte inngrep i nærmiljøa i Opplendskedalen og ved Folven i Hjelledalen.

Tabell 21 Samla vurdering av konsekvensar for nærmiljø og friluftsliv

	B1	B2	B2 redusert	B3
Utan arm til Opplendskedalen	0	-	0	0
Med arm til Opplendskedalen	-	-	-	-

Alternativet med direkte tunnel frå Opplendskedalen til Breiddalen (fv. 63) er vurdert til å ha **liten negativ konsekvens (-)** for nærmiljø og friluftsliv, hovudsakleg på grunn av verknader for nærmiljøet i Opplandskedalen. Dei reelle konsekvensane for friluftsliv er usikre og vil mellom anna kunne påverkast av endra tilgang til viktige friluftsområde.

Direkte tunnel frå Opplendskedalen til Skjerdingsdalen (fv. 63) er vurdert til å ha **liten negativ konsekvens (-)** for nærmiljø og friluftsliv, hovudsakleg på grunn av verknader for nærmiljøet i Opplandskedalen. Traseane fører til nye/større inngrep i regionalt/nasjonalt viktige friluftsområde både i Opplendskedalen og Skjerdingsdalen, men dei reelle konsekvensane for friluftsliv er noko usikre.

## 6.3 Naturmangfald inkludert omsyn til villrein

I KVU'en er det omtala behov og konsekvensar for villreinen i området. Vi har i samband med revidert tilleggsutgreiing gjort ein ny vurdering av naturmangfald for alle aktuelle alternativ som eit fagleg grunnlag for KVU'en for rv.15 Strynefjellet inkl. heilårsveg til Geiranger. Den aktuelle strekninga går frå Breiddalen i Skjåk kommune (Oppland) til

Hjelledalen i Stryn kommune (Sogn og Fjordane), med ein sidearm til Opplendskedalen i Stranda kommune (Møre og Romsdal).

Det er mange registreringar og store naturverdiar knytte til utgreiingsområdet. Med utgangspunkt i kjende opplysningar frå databasar og rapportar, er det gjort ei grov vurdering av moglege verknadar for naturmangfald.

I Hjelledalen er det tre aktuelle område for omlegging av vegen og tunnelinnslag. For naturmiljø er alternativt B1 i område ved Skora vurdert til å ha dei største negative verknadane, så Folva og legst Ospeli. Ved Skora er det både utvald naturtype, jf. naturmangfaldlova Kapittel IV, og regionalt viktige naturtypar. Strynevassdraget er verna og har status som nasjonalt laksevassdrag.

I Skjerdingsdalen er det viktig å gå klar av ein del verdifulle område vest for noverande rv. 15. Der er det difor alternativ B3 som kjem dårlegast ut.

På Strynefjellet er det heilt klart ein fordel å få tunnelinnslaget legst mogleg mot aust, og seinare opning om våren/sommaren av noverande fv. 63, av omsyn til villreinen. Alternativ B1 og B2 kjem difor best ut der. I dei samla vurderingane vert den positive verknaden for villreinen på Strynefjellet trekt ned av dei negative konsekvensane i Hjelledalen for desse alternativa.

I Opplendskedalen har alle alternativa lik løysing. Her er det verna vassdrag, og det kan vere noko påverknad av ein freda art. Samtidig vil ein arm til Opplendskedalen med påkopling i tunnel ha positive verknadar for villreinen på Strynefjellet, noko som veg tungt.

Tabell 22 Samla vurdering av konsekvensar for naturmangfald

	<b>B1</b>	<b>B2</b>	<b>B2 redusert</b>	<b>B3</b>
<b>Utan arm til Opplendskedalen</b>	-- (---)	-	0	--
<b>Med arm til Opplendskedalen</b>	--	-	0	--

Alternativt B2 redusert er vurdert til å ha liten eller ingen konsekvens (0), og direktetunnel frå Opplendskedalen til Breiddalen eller Skjerdingsdalen vil ha middels negativ konsekvens (--).

Omfang og konsekvensar er vurdert ut i frå dagens kjennskap til naturverdiane i område og ei veglinjeføring som grovt skissert utan tilkomstvegar og andre følgjetiltak. Det er relativt god kjennskap til villreinen. Mykje av kunnskapen om naturmangfaldet er likevel av eldre dato, og det er sannsynleg at statusen til ein del naturtypar kan bli endra (opp eller ned) med oppdatert kunnskap. Det er difor mogleg at seinare/nyare kunnskap kan gje endringar i vurderingane.

For å redusere konfliktgraden er det viktig å unngå inngrep i verna vassdrag, og den naturlege kantsona til desse. Val av løysingar, t.d. lang bru, kan gje monaleg mindre negativ konsekvens. Ulike tilpassingar kan også redusere konsekvensane for andre naturverdiar.

Det er ikkje gjort vurderingar av massedeponi, tverrslag og liknande følgjeinngrep.

## 6.4 Kulturminne og kulturmiljø

I samband med tilleggsutgreiinga har vi gjort ei ny vurdering av kulturminne og kulturmiljø. Dette inngår som eit fagleg grunnlag for tilleggsutgreiing til konseptvalutgreiing (KVV) for rv. 15 Strynefjellet, og tek utgangspunkt i fagrappport frå Asplan Viak frå 2010 og tidlegare vurderingar gjort i KVV datert 22. mars 2012. Det er gjort ei overordna konsekvensvurdering av deltemaet kulturminne og kulturmiljø for alle relevante alternativ i konsept B i KVV-en, med vurdering av heilårsveg til Geiranger. Den aktuelle strekninga går frå Breiddalen i Skjåk kommune (Oppland) til Hjelledalen i Stryn kommune (Sogn og Fjordane) og Opplendskedalen i Stranda kommune (Møre og Romsdal).

Konsekvensar av Konsept B1, B2 og B3 for kulturminne og kulturmiljø er i KVV datert 22. mars 2012 høvesvis vurdert som ubetydeleg (0), liten negativ (-) og middels negativ (--). Dette er konklusjonane også etter denne reviderte tilleggsutgreiinga. Til skilnad frå den opphavlege KVV-en, blir det i denne reviderte tilleggsutgreiinga meir detaljert gjort greie for kvar det største konfliktpotensialet ligg.

Det er mange kulturminne med stor verdi innan det aktuelle området for å byggja ny rv. 15 med tunnel under Strynefjellet. Både gamle (fv. 258) og nye (rv. 15) Strynefjellsvegen, samt Geirangervegen (fv. 63) er forskriftsfreda. Alle vegane har nasjonal verdi, og det er strenge restriksjonar på kva som kan gjerast av endringar på desse vegane. I tillegg til dei forskriftsfreda vegane, vil ein ny veg til Geiranger gripa inn i verdsarvområde Geirangerfjorden (Vestnorsk fjordlandskap). Ut over dette, er det særleg i Skjerdingsdalen ein har kulturmiljø med stor verdi med stølsmiljø frå førhistorisk og nyare tid. Også gardane Grov/Gutdal/Folva har kulturmiljø med stor verdi.

Der ein planlegg å endra/utvida eksisterande rv. 15 Strynefjellet og fv. 63 Geirangervegen, vil ein kunne få store konsekvensar for desse vegmiljøa som er av nasjonal verdi. Føresetnadane for å forskriftsfreda vegmiljøa fell vekk, og konsekvensane vil såleis vera negative. Dersom ein planlegg tiltak som kjem i konflikt med hensikta og føremålet med vernet, må det søkast løyve av vernemynde.

Samla vurdering av kulturminne og kulturmiljø går fram av tabellen under. Sidan omfanget ved dei ulike tiltaka er uklårt, vil det også vera stor usikkerheit rundt konsekvensane. Det er difor viktig å understreka at konsekvensane som blir presentert i dette dokumentet er gjort på bakgrunn av den kunnskapen ein i dag har om dei ulike tiltaka.

Tabell 23 Samla vurdering av konsekvensar for kulturminne og kulturmiljø

	B1	B2	B3
Utan arm til Opplendskedalen	0	-	--
Med arm til Opplendskedalen	-	--	---

Etter den samla vurderinga, kjem Konsept B1 utan arm til Opplendskedalen ut som det beste alternativet i forhold til kulturminne og kulturmiljø. I tillegg er det gjort ei vurdering av ny direktetunnel frå Opplendskedalen til Breiddalen (fv. 63). Alternativet er vurdert til å ha **middels negativ konsekvens** (--) for kulturminne og kulturmiljø. Det er også vurdert ein tunnel frå Opplendskedalen til Skjerdingsdalen. Dette alternativet er vurdert til å ha store negative konsekvensar (---) for kulturminne og kulturmiljø. Desse alternativa er vurdert uavhengig av val av alternativ for rv. 15.



## 7. Måloppnåing

Måloppnåinga er målt i høve til oppdraget frå Samferdselsdepartementet definert i brev datert 17. februar 2014, 5. september 2014 og 14. juni 2015:

Målet er i tilleggsbestillinga frå 17. februar 2014 definert slik:

*«Tilleggsutredninga skal gi tilråding om langsiktig løysning for rv. 15 over Strynefjell. Det skal legges til grunn en kostnadseffektiv og tjenelig løysning, som sikrer tilfredsstillende regularitet for trafikk vinterstid og som i tillegg sikrer god framkommelighet for næringstrafikken. Hensynet til verneområder og villrein skal ivaretas»*

Vi har i tillegg fått presisert følgjande i samband med tilleggsutgreiinga i 2014:

- *Problema med dagens tunnelar skal løysast.*
- *Vi skal løyse fokk-/skredproblem på strekninga (Grasdalen, Breidalen, Napefonna, Gotiskarfonna).*
- *Vi skal fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen for å få akseptabel framkomst for tungtrafikken.*

Men i brev datert 5. september 2015 presiserer Samferdselsdepartementet at det ikkje vert sett absolutte krav til dei konkrete løysningane i forkant av denne reviderte tilleggsutgreiinga. Dette inneber konkret at rammene ovanfor som departementet ga Statens vegvesen som grunnlag for tilleggsutgreiinga i 2014, ikkje skal leggjast til grunn for denne reviderte tilleggsutgreiinga.

14. juni 2015 bad Samferdselsdepartementet om ei revidert utgåve av tilleggsutgreiinga. Her går det fram at:

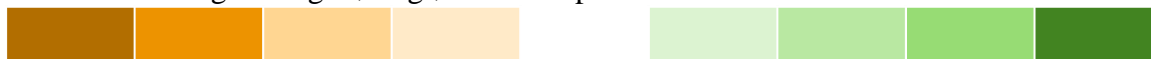
- *Tilleggsutgreiinga skal også sjå på eventuelle løysingar som legg til rette for eventuell framtidig heilårsveg til Geiranger. Det vert samstundes føresett at ein eventuell heilårsveg til Geiranger vil vere eit fylkeskommunalt prosjekt.*
- *Kostnadsanslag i tilleggsutgreiinga skal være oppdatert i høve tidlegare vurderingar.*
- *Utgreiinga skal inkludera ein samfunnsøkonomisk analyse av dei ulike alternativa, og analysen må utførast slik at den er direkte samanliknbar for alle alternativ som inngår.*

Måloppnåing i høve dei ulike bestillingane vert difor relativt omfattande. Vi oppsummerer i høve alle bestillingane i tabellane nedanfor slik at alle forhold er kjente i den vidare behandlinga både av KVVU-en og tilleggsutgreiingane. I kap. 8 er det nærare grunngjeving for dei vurderingane som er gjort.

*Oppsummert kan vi konkludere slik:*

- B1 og B2 tilfredsstillar måla som er sett for tilleggsutgreiinga. Dei andre alternativa gjer det ikkje.
- Når det gjeld fv. 63 oppfyller alle alternativa kravet til heilårsveg til Geiranger, men dersom ein vel direktetunnel til Breiddalen må tunnelavslutning og kryss utformast slik at det ikkje vert for store problem med snøfokk.

Tabellane nedafor viser alle vurderte konsekvensar gradert med ei fargeskala der mørkast brunt er mest negativt og mørk grønn er mest positivt:



Tabell 24: Måloppnåing i revidert tilleggsutgreiing

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Anleggskostnader (mill. 2016-kroner)	300 *)	3 850	4 700	2 600	2 800
Netto nytte (mill. 2016-kroner)		- 3 040	- 4 574	- 2 409	- 2 648
Netto nytte/budsjettkr.		- 0,82	- 1,00	- 0,99	- 1,02
Landskapsbilde	0	0	-	-	--
Nærmiljø og friluftsliv	0	0	-	0	0
Naturmiljø inkl omsyn til villrein	0	--	-	0	--
Kulturminne og kulturmiljø	0	0	-	-	--
Vegnormalstandard tunnelar	0	+++	+++	++	+++
Fjerne alle skred-/snøproblem	0	+++	+++	++	+
Fjerne stigningsproblema Skora- Ospelitunnelen	0	+++	+++	0	0
Trafikantkostnader i byggeperioden	-----	0	0	--	-
Regularitet over Strynefjellet	0	+++	+++	++	+
Kostnadseffektiv transport	0	+++	+++	++	++
Utslepp av klimagassar	0	++	++	+	+
Risikonivå i tunnel	0	0,16	0,22	0,19	0,15
Etappevis utbygging	0	0	++	0	+

	Fv. 63 med alt. B1	Fv. 63 med alt. B2	Fv. 63 med alt. B3	Fv. 63 Tunnel til Breiddalen	Fv. 63 Tunnel til Skjerdingsdalen
Anleggskostnader	1 600	1 500	1 900	2 100	2 100
Netto nytte (kun for fv.63)	-1 420	-1 270	-1 980	-2 249	-2 275
Netto nytte/budsjettkr.	-0,81	-0,77	-0,97	-1,00	-0,99
Landskapsbilde	-	--	---	-	---
Nærmiljø og friluftsliv	-	-	-	-	-
Naturmiljø inkl omsyn til villrein	--	-	--	--	--
Kulturminne og kulturmiljø	-	--	---	--	---

## 8. Drøfting og tilråding

### 8.1 Oppsummering av konsekvensar

Prisette konsekvensar rv. 15

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Anleggskostnader (mill. 2016-kroner)	300 *)	3 850	4 700	2 600	2 800
Netto nytte (mill. 2016-kroner)		- 3 040	- 4 574	- 2 409	- 2 648
Netto nytte/budsjettkr.		- 0,82	- 1,00	- 0,99	- 1,02

\*) Fråtrekt snøoverbygg Grasdalen (250 - 300 mill. kr).

Prisette konsekvensar fv. 63

	Fv. 63 med alt. B1	Fv. 63 med alt. B2	Fv. 63 med alt. B3	Fv. 63 Tunnel til Breiddalen	Fv. 63 Tunnel til Skjerdingsdalen
Anleggskostnader	1 600	1 500	1 900	2100	2100
Netto nytte	-4 460	-5 835	-4 631	-2 249	-2 275
Netto nytte/budsjettkr.	-0,82	-0,93	-1,00	-1,00	-0,99

Ikkje prisette konsekvensar

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Landskapsbilde	0	0	-	-	--
Nærmiljø og friluftsliv	0	0	-	0	0
Naturmangfald inkl omsyn til villrein	0	--	-	0	--
Kulturminne og kulturmiljø	0	0	-	-	--

Ikkje prisette konsekvensar fv. 63

	B1 med fv. 63	B2 med fv. 63	B3 med fv. 63	Fv. 63 Tunnel til Breiddalen	Fv. 63 Tunnel til Skjerdingsdalen
Landskapsbilde	-	--	---	-	---
Nærmiljø og friluftsliv	-	-	-	-	-
Naturmangfald inkl omsyn til villrein	--	-	--	--	--
Kulturminne og kulturmiljø	-	--	---	--	---

Måloppnåing tilleggsutgreiing

	0+	B1	B2	B2 red.	B3
Vegnormalstandard tunnelar	0	++++	++++	+++	++++
Fjerne alle skred-/snøproblem	0	++++	++++	++	+
Fjerne stigningsproblema Skora- Ospelitunnelen	0	++++	++++	0	0
Villrein	0	++	++	++	0

Oppfyljing av krav i KVU

Trafikantkostnader i byggeperioden	----	0	0	--	-
Regularitet over Strynefjellet	0	+++	+++	++	+
Kostnadseffektiv transport	0	++++	+++	++	++
Villrein	0	++	++	++	0
Konfliktar med natur, kultur og miljø	0	-	0	0	---
Utslepp av klimagassar	0	++	++	+	+
Risikonivå i tunnel		0,16	0,22	0,19	0,15
Etappevis utbygging	0	0	++	0	+

Konsept	Positive effektar	Negative effektar
<b>0+</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Utbetra tunnelar i samsvar med tunnelsikkerheitsforskrifta.</li> <li>- Anleggskostnadene er lågast med 300 mill. kr. (med bygging av skredoverbygg i Grasdalen til ca. 250 - 300 mill. ekstra, vil Grasdalen sikrast).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vegbreidde på ca 5,5 m på rv. 15 i tunnelane</li> <li>- Skilta fart 60 km/t over 13,3 km</li> <li>- Ikkje sikring av Napefonna, Gotiskarfonna, Kleivane og Breiddalen</li> <li>- Ikkje betring av stigningsforholda</li> <li>- Det vert store problem og kostnader for trafikantane i byggeperioden (ca. 2 år)</li> </ul>
<b>B1</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vi oppnår vegnormalstandard på strekninga Skora – Lægervatn</li> <li>- Vi får god framkomst ved å sikra Grasdalen, Napefonna, Gotiskarfonna, Kleivane og Breiddalen.</li> <li>- Stigningsforholda vert tilfredsstillande</li> <li>- Ikkje vesentlege problem for trafikantane i anleggsperioden</li> <li>- Best samfunnsøkonomisk nytte</li> <li>- Fjernar trafikk frå Skjerdingsdalen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Det er ikkje muleg med etappevis utbygging.</li> <li>- Høg anleggskostnad (3 850 mill. kr.)</li> <li>- Må oppretthalde dagens vegsamband til Skjerdingsdalen i sommarhalvåret</li> </ul>
<b>B2</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vegnormalstandard Folva – Lægervatn</li> <li>- Sikrar Grasdalen, Breiddalen, Napefonna og Gotiskarfonna</li> <li>- Kan byggast ut etappevis.</li> <li>- Ikkje vesentlege problem for trafikantane i anleggsperioden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Høgast anleggskostnad (4 700 mill. kr.)</li> <li>- Må oppretthalde dagens vegsamband til Gamle Strynefjellsvegen</li> <li>- 4 km lenger veg frå Folva til Lægervatn enn B1.</li> </ul>
<b>B2 redusert</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vegnormalstandard på strekninga Skjerdingsdalen – Lægervatn</li> <li>- Sikring av Grasdalen og Breiddalen</li> <li>- Lågare anleggskostnad enn B1 og B2 alternativ (2 600 mill. kr.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ikkje sikring av Napefonna, Gotiskarfonna og Kleivane</li> <li>- Vi får ikkje betring i stigningsforholda opp til Ospelitunnelen.</li> </ul>
<b>B3</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vegnormalstandard Ospelitunnelen – Lægervatn</li> <li>- Sikring av Grasdalen,</li> <li>- Anleggskostnad 2 800 mill. kr.</li> <li>- Ikkje vesentlege problem for trafikantane i anleggsperioden (forutsatt ny Ospelitunnel)</li> <li>- Muleg delvis utnytting av eksisterande tunnelar til rømmingsveg.</li> <li>- Etappevis utbygging (bygger først tunnel frå Skjerdingsdalen til Breiddalen, deretter ny Ospelitunnel, evt. kan konseptet kombinerast med oppgradering av Ospelitunnelen).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ikkje sikring av Breiddalen og Napefonna, Gotiskarfonna og Kleivane</li> <li>- Vi får ikkje betring i stigningsforholda opp til Ospelitunnelen.</li> </ul>

## 8.2 Tilråding

### Tilråding for rv. 15:

Berre alternativ B1 og B2 tilfredsstillar mål/krav i tilleggsoppdraget frå februar 2014. B2 er dyrare, gir lenger veg for trafikantane og har dårlegare samfunnsøkonomi enn B1. I brev datert 5. september 2015 presiserer Samferdselsdepartementet at det ikkje vert sett absolutte krav til dei konkrete løysningane i forkant av denne reviderte tilleggsutgreiinga. Dette inneber konkret at rammene frå februar 2014, ikkje skal leggjast til grunn for den reviderte tilleggsutgreiinga.

Vi vurderer desse to ambisjonsnivåa som to ulike konsept. Det eine aksepterer dagens veg med stignings-, skred- og fukkproblem. Då vil alternativ 0+ kunne akseptert dersom ein ser vekk frå dei anleggstekniske og trafikale problema som ein ombygging av dagens tunnelar vil medføre. Denne ombygginga vil krevje heilt stengt veg i lange periodar (2 – 4 år). I tillegg føreset dette permanent fartsgrense 60 km/t med automatisk fartskontroll (strekings-ATK). Vi oppfattar at ei slik løysing er vanskeleg å få aksept for hjå trafikantane. I tillegg vil ei slik løysing ut frå vår faglege vurdering, berre løyse ein avgrensa del av problema med dagens rv. 15 over Strynefjell.

Statens vegvesen meiner difor at dersom ein skal ruste opp Strynefjelletstunnelane, må alle problema løysast samtidig. Dette er bakgrunnen for følgjande tilråding:

*Statens vegvesen rår til at B1 vert vald som alternativ for å oppnå full måloppnåing.*

Dersom det også i eit langt perspektiv kan akseptert at:

- stigninga/slyngparti frå Skora til Ospelitunnelen ikkje vert utbetra.
- at ein fortsatt kan leve med problema med skred frå Napefonna, Gotiskarfonna og Kleivane.
- at ein kan akseptere fortsatt bruk av Ospelitunnelen,

kan det vere eit muleg alternativ å bygge B2 redusert for å få ned investeringskostnadane. Ein føresetnad for eit slikt val må vere at eit eventuelt byggesteg 2 av B2 ligg langt fram i tid, sidan B2 både er dyrare og dårlegare enn B1. B2 redusert vil løyse problema med dårlege tunnelar, betre vinterregulariteten på rv. 15, løyse skredproblema i Grasdalen og gje mindre anleggstekniske og trafikale problem i byggeperioden enn 0+.

B3 bør ikkje byggast. Alternativet er like dyrt som B2 redusert, løyser færre problem og har i hovudsak dei same ulempene.

### Tilråding for fv. 63 Heilårsveg til Geiranger:

Alle alternativa som er utgreidde for fv. 63 gir fullgod løysing når det gjeld heilårsveg til Geiranger. Vegen frå Opplendskedalen til Geiranger er smal og svingete og vil gje ein del utfordringar på vinterstid, men vinteropen vil den vere.

Omsyn til lågaste anleggskostnad og akseptabel risiko i tunnelane og best på ikkje prissette konsekvensar, er grunngeving for følgjande tilråding:

*Statens vegvesen rår til fv. 63 vert bygd med tunnel frå Opplendskedalen til B1 eller B2 avhenging av val på rv. 15. Dersom ikkje rv. 15 skal byggjast ny, ser vi ikkje stor faglege skilnad på direktetunnel til Breidalen eller Skjeringsdalen.*

Dersom det ikkje vert samtidig utbygging av rv. 15 og fv. 63, må ein i alternativ B1, B2 og B3 avklare kven som skal ta dei førebelse kostnadane med tilrettelegging for kryss i tunnel. For B1 og B3 utgjer dette om lag 150 mill. kr og for B2 50 mill. kr.

### **8.3 Vidare arbeid**

Ut frå tilrådinga vert alternativ B1 lagt til grunn for det vidare arbeidet. For å unngå at ein må oppgradere dagens tunnelar etter krava i tunnelsikkerheitsforskrifta innan fristen 2019, bør ein starte opp med reguleringsplan med KU for dette alternativet så snart som mogleg. I dette reguleringsplanarbeidet må også innslag for tunnelen ved Skora avklarast etter grundigare geologiske undersøkingar. Vidare planarbeid for fv. 63 kan takast vidare i pågåande kommunedelplanarbeid i regi av Stranda kommune, men dette må avgjerast av fylkeskommunane som er vegeigarar.

## 9. Vedlegg

### 9.1 Vedlegg 1: ANSLAG-rapport av 20.3.2014 og 15.12.2015

Ligg ved som eigne dokument: *Kostnadsoverslag etter Anslagsmetoden – 20.3.2014 og 15.12.2015*

### 9.2 Vedlegg 2: Geologisk rapport av 12.01.2016

Ligg ved som eige dokument:

### 9.3 Vedlegg 3: Trafikknotat datert 3.12.2015

Ligg ved som eige dokument.

### 9.4 Vedlegg 4: VD - Tilråding standard for tunnelar over Strynefjellet med lengde > 10 km

Vegnormalane dekker ikkje krav til tunnelar med lengde > 10.000 m (dei skal vurderast særskilt). I samband med tilleggsutgreiinga har fagfolk i Vegdirektoratet gjort ei vurdering av standard for tunnelane på Strynefjellet som får lengde > 10000 m:

#### **Strynefjellstunnelene – valg av tunnelklasse**

*I forbindelse med tilleggsutredningen for KVU Strynefjellet er det behov for å avklare antall tunnellop i forhold til krav til nødutganger, og hvilke andre krav som må gjelde for lange tunneler.*

#### **Forutsetninger:**

- Lengder: B1: 16 km, B2: 10 km og 12 km (hhv. B2 og B1)
- Stigning: B1: 4,9 %, B2: 5 % og 2,7 % (eller 4,2 %) (hele lengden for alle tunnelene)
- ÅDT prognose: ca. 2 000 kjt.

#### **Antall løp**

*Tunnelsikkerhetsforskriften stiller ikke krav til nødutganger (separate rømningstunneler eller to ordinære tunnellop) for tunneler lengre enn 500 meter med ÅDT lavere enn 4 000 kjt. Kravene i HB 021 Vegtunneler er sammenfallende med forskriften. Det framgår av HB 021, kap. 4.4 at valg av tunnelklasse skal vurderes spesielt for tunneler lengre enn 10 km. Dette vil sannsynligvis bli nærmere beskrevet i neste revisjon av håndboka, men det er lite som tyder på at kravene vil bli skjerpet utover det som gjelder generelt for tunneler med ÅDT lavere enn 4 000 kjt. Det kan imidlertid bli aktuelt med forsterkede krav for å sikre trygg og rask evakuering av lange tunneler. Dette behandles ikke i denne omgang (evt. kostnader antas å være marginale) med unntak av krav til ventilasjon, jf. siste kapittel i notatet.*

*For Haukelitunnelene som har litt høyere prognosetraffikk enn Strynefjellet, men lavere enn 4 000 kjt, er det også lagt til grunn bare ett tunnellop uten nødutganger/rømningstunneler, jf. vår vurdering datert januar 2012. Avhengig av traséen for de nye tunnelene, kan det på et senere planstadium vurderes om det er mulig, uten store kostnader, å koble de nye tunnelene til de gamle, slik at de kan fungere som rømningstunneler. Dette vil imidlertid være uaktuelt dersom det blir behov for å bruke disse til sjaktventilasjon, jf. vurdering av ventilasjon nedenfor.*

*Konklusjon: For Strynefjellet legges det til grunn at tunnelene bygges med bare et tunnellop uten nødutganger/rømningstunneler ettersom ÅDT-prognosen er betydelig lavere enn 4 000 kjt.*

#### **Tunnelprofil**

*I hht. HB 021 skal valg av tunnelklasse/profil vurderes særskilt for tunneler lengre enn 10 km. En slik vurdering kan ikke gjøres på den korte tiden vi har til rådighet. Arbeidet med revisjon av HB 021 er i startfasen, noe som kan føre til at valg av tunnelklasse/tunnelprofil for lange tunneler beskrives i ny utgave av håndboken. Behandling av enkeltsaker tilsier at tunnelprofil for lange tunneler vil bli det samme som for tunneler kortere enn 10 km. Selv om det er ulike oppfatninger om dette, så bør vi inntil videre legge til grunn T9,5 for Strynefjellet.*

*Konklusjon: Tunnelprofil T9,5 legges til grunn for videre planlegging av Strynefjellstunnelene. Se for øvrig vår vurdering vedrørende forbikjøringsfelt nedenfor.*

**Stigning - forbikjøringsfelt eller avbøtende tiltak**

Stigningen er gjennomgående, noe som betyr at lengden av stigningene varierer fra 10 km til 16 km. Det må derfor vurderes om det er behov for tiltak for å redusere risikoen for forbikjøringsulykker pga. saktegående tunge kjøretøy, og for å redusere risikoen for brann i tunge kjøretøy. Etablering av forbikjøringsfelt kan være aktuelt og/eller avbøtende tiltak.

På dette punktet har ikke tunnelsikkerhetsforskriften noe entydig krav utover krav til vurdering, jf. omtale i neste avsnitt. I HB 021 unntas veg i tunnel fra de normale kravene til forbikjøringsmuligheter som gjelder for veg i dagen som beskrevet i HB 017. Det stilles imidlertid krav til etablering av forbikjøringsfelt i stigninger for tunneler med ÅDT større enn 2500 kjt. når stigningen er større eller lik 5 pst. over en lengde mer enn 1 km. I utgangspunktet betyr dette at det ikke er krav til forbikjøringsfelt i de aktuelle tunnelene i KVU Strynefjellet. Det er imidlertid viktig å merke seg tunnelsikkerhetsforskriftens krav til «ekstra og/eller forsterkede tiltak for å forbedre sikkerheten på grunnlag av en risikoanalyse» når stigningen er større enn 3 %. Stigningens lengde vil ha stor betydning for en slik vurdering, samt andelen tungtrafikk. Det kan ikke utelukkes at en slik vurdering kan medføre etablering av forbikjøringsfelt i de aktuelle tunnelene ettersom stigningene er svært lange, men med unntak for den som bare har 2,7 % stigning (dersom man ikke velger alternativet med 4,2 % av hensyn til rømning). Alternativt vil risikoanalysen resultere i anbefaling av avbøtende tiltak som ikke vil ha nevneverdige betydning for kostnader i KVU'en.

**Konklusjon:** I tilleggsutredningen bør det legges til grunn et tunnelprofil med forbikjøringsfelt (T13) i de tunnelene som er bratter enn 3 % (dvs. de to variantene med 4,2 – 5 %), men med forbehold om utfallet av en risikoanalyse som må gjennomføres på et senere planstadium (KDP).

**Ventilasjon**

Brann i lange ett-løps tunneler med toveis trafikk er problematisk ved selvbergning. I verste fall kan halve tunnelen være fylt med røyk, og kanskje ennå mere dersom det ikke er mulig å ventilere den korteste vegen ut fra brannstedet. Kravet i tunnelsikkerhetsforskriften er tverrventilasjon, med åpning for langsgående ventilering bare når det treffes konkrete tiltak som spesifisert i forskriften. Med grunnlag i HB 021 har Norge lagt til grunn bare langsgående ventilering som hovedprinsipp.

**Konklusjon:** Ved så lange tunneler som på Strynefjellet bør utforming av brannventilasjon, vurderes nærmere. Det er ikke mulig å gjøre dette i løpet av kort tid, men i tilleggsutredningen bør det, med forbehold, tas høyde for ventilasjon via 1-2 sjakter. Dette kan kanskje kombineres med bruk av de gamle tunnelene avhengig av traséen på de nye tunnelene. Sjaktventilasjon vil også være gunstig for ventilasjon av eksos, selv om dette kanskje ikke er så relevant pga. lav trafikk.

**Tiltak vedrørende eventuell kolonnekjøring**

Dersom de alternativene som nå vurderes, skulle tilsi kolonnekjøring i begrenset omfang, minner vi om tidligere innspill til avbøtende tiltak som kan ha betydning for tilleggsutredningen dersom det er aktuelt med oppstilling av kolonne inne i tunnelene (antar at dette er lite sannsynlig):

- Varsling av kolonneoppstillingsområde
- Brannsikringstiltak i forhold til mange kjøretøy på et område
- Økt profil på grunn av gangtrafikk
- Rømningsmulighet (dårlig vær)
- Snunisjer (for entreprenør)
- Belysning
- Etc.

-----  
Gudmund Nilsen/Arild Søvik/Jan Eirik Henning, 6. mars 2014



**9.5 Vedlegg 5: Risikovurdering, Multiconsult / HOJ Consulting, mars 2016**

Ligg ved som eige dokument.

**9.6 Vedlegg 6: Beredskapsanalyse, Multiconsult, 15.mars 2016**

Ligg ved som eige dokument.

**9.7 Vedlegg 7: Prissatte konsekvensar (EFFEKT-berekning), 4.4.2016**

Ligg ved som eige dokument.

**9.8 Vedlegg 8: Kart over alternativ B1 (med og utan arm til fv. 63 Geiranger)**

Ligg ved som eige dokument.

**9.9 Vedlegg 9: Kart over alternativ B2**

Ligg ved som eige dokument.

**9.10 Vedlegg 10: Kart over alternativ B3**

Ligg ved som eige dokument.



Statens vegvesen  
Region vest

Askedalen 4 6863 LEIKANGER  
Tlf: (+47 915) 02030  
firmapost-vest@vegvesen.no

vegvesen.no



## Statens vegvesen

Saksbehandler/telefon:  
Nils Magne Slinde / 90154550  
Vår dato: 29.09.2016  
Vår referanse:

### Notat

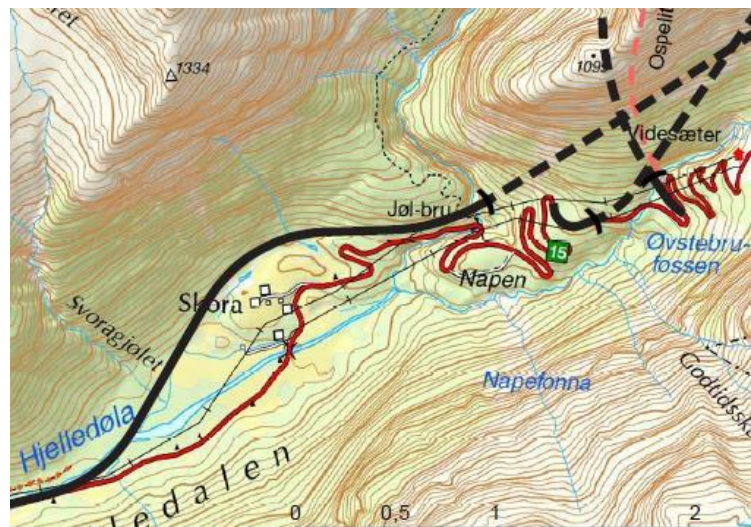
Til: Vegdirektoratet  
Fra: Region vest  
Kopi til:

### Meir detaljert skildring av forkasta løysingar i revidert tilleggsutgreiing for KVU rv. 15 Strynefjellet

Departementa har bede om ein meir detaljert skildring, vurdering og grunngjeving av dei løysingane som er forkasta i kapittel 4.8 i den reviderte tilleggsutgreiinga. Dette gjeld mellom anna alternativet B4 som kom fram i KS-prosessen, men vi har i tillegg teke med ei løysing ved bruk av eksisterande tunnelpåhogg i sørenden av Ospelitunnelen. Dette gir tre forkasta løysingar som vi i dette notatet har gjort nærare greie for. Vi har vurdert alternativa både med omsyn til veg- og trafikktekniske tilhøve, geologi og skredfare, måloppnåing og kostnad.

Kartet til høgre som er henta frå kapittel 4.8 på side 24 i revidert tilleggsutgreiing, viser dei tre forkasta løysingane. I dette notatet kallar vi dei:

- B4 med tunnel frå Øvstebrufossen
- B4 med tunnel frå Jøl bru (lengst vest på kartet)
- B3 med direktetunnel til Langvatnet (lengst aust på kartet til høgre).



Sidan vi for alle desse løysingane vil måtte få løyve til fråvik frå vegnormalane, finn vi det rett å legge til grunn fartsgrense 80 km/t. Dei andre alternativa er utforma slik at det vil vere mogleg med 90 km/t. Det kan vere eit alternativ å redusere fartsgrensa til 60 km/t, men

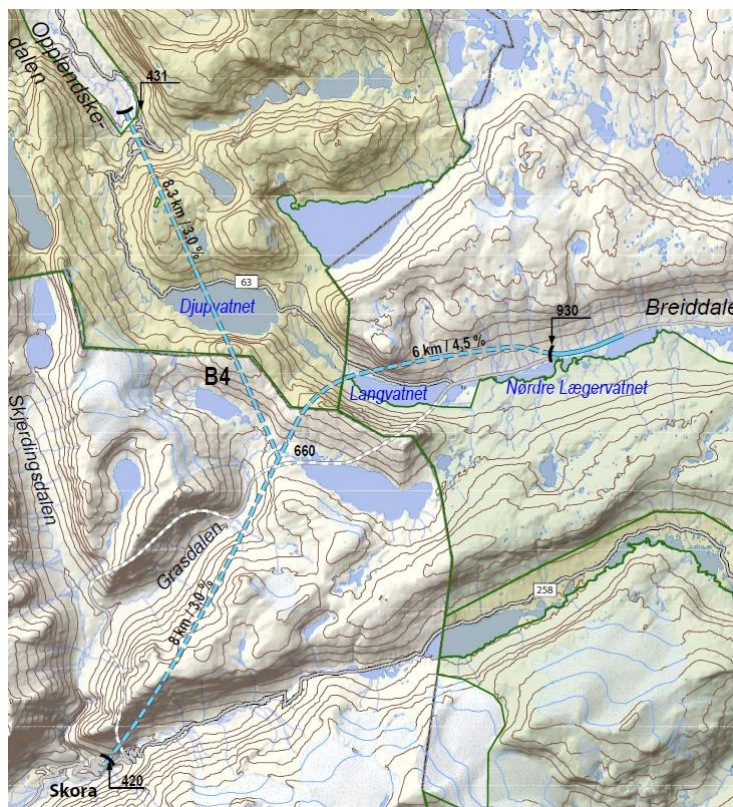
sidan det er i strid med gjeldande fartsgrensekriterium, har vi kun gjort ei enkel vurdering av dette.

Figuren til høgre er henta i frå geologirapporten som ligg ved revidert tilleggsutgreiing i vedlegg 2 (side 7, kap 2.4). Vi tek opp att dei geologiske vurderingane som er gjort og supplerer i tillegg med meir detaljerte veg- og trafikktekniske vurderingar.



### Alternativ B4 med tunnelpåhogg ved Øvstebrufoss (km 13,300)

Alternativet er vist på kart i eige vedlegg. Ein utsnitt av kartet er teke inn nedanfor.



For dette alternativet er det gjort følgjande geologisk vurdering i vedlegg 2:

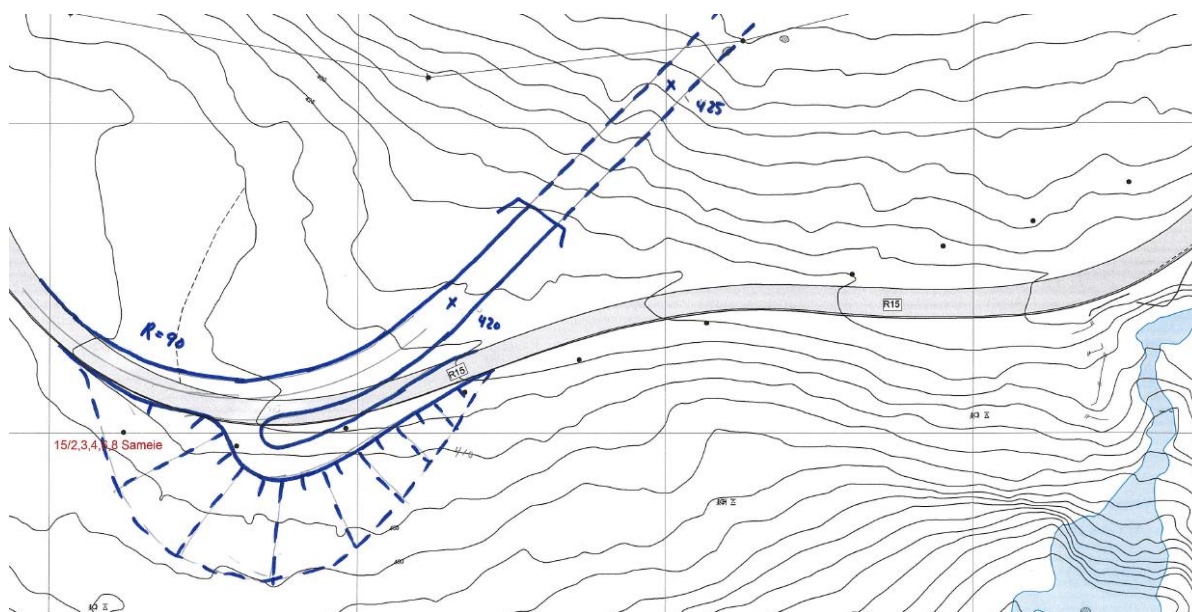
*«Det er registrert berg i dagen ved dagens veg. Oppover i dalsida er det lausmassar, med gamal ur. Det ligg fleire store blokk i terrenget, med storleik opp i ca. 7m<sup>3</sup>. Det er gamal skog utan synlege skadar, i tillegg til relativt tett vegetasjon av yngre skog og buskar. Eksponert berg syner banda gneis. Terrenget er relativt bratt, 20–30 grader.*

*Det er registrert fleire skredhendingar frå Gotiskarfonna, der dagens veg i dette påhoggområdet har blitt råka. Hovudproblemet er fonnvind/snødrev frå snøskred som oftast*

stoppar nede i dalen/elva. I mars 1990 er det ei registrering på snøskred i området (uvist utløysingsområde, står Kleivane). I februar 2007 gjekk det fleire snøskred som førde til mindre mengder på dagens veg og fonnvind. Området anbefalast ikkje som påhoggsområde grunna fare for snøskred frå Gotskarfonna og fonnvind opp mot vegen. Frekvensen på skred frå Gotskarfonna, registrert i Norsk Vegdatabank, er ikkje innafor akseptkriteriane for skred på veg. Det er trulig ikkje store mektigheiter med lausmassar i området, men det er ikkje utført grunnundersøkingar som kan verifisere dette. Bratt terreng med lausmassar gjer at det også kan bli utfordringar knytt til stabilisering av lausmassar. Steinsprangfaren i påhoggsområde vurderast som låg, men det er fleire registreingar på dagens veg ned mot Hjelledalen. I tillegg er det problematikk knytt til Napefonna, vest for Gotskarfonna, som kan føre til fonnvind og snøsky mot dagens veg i Hjelledalen. I 2007 blei det registrert 4 skredhendingar frå Napefonna til eksisterande veg. Ved Napefonna blir det drive aktiv skredkontroll med sprenging gjennom vinteren.»

Denne geologiske vurderinga gjer det forsvarleg å etablere eit tunnlpåhogg i dette området. Jamvel om alternativet ikkje løyser problema med snøskred, vert ikkje situasjonen dårlegare enn i dag. Men dette slår naturlegvis ut på dårlegare måloppnåing.

Vi har gjort ei veg- og trafikkteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast meir detaljert. Skissa nedanfor viser ei kryssløysing som er det næraste vi klarar å få til eit kryss og ein tunnel frå svingen nedanfor Øvstebrufossen (km 13,3). Ut frå geologiske tilhøve vil dette vere mogleg å bygge. Det vil kunne bli kortare stopp i byggearbeida i skredutsette periodar, men det har kort varigheit.



Det er fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvik dersom denne løysinga skal kunne byggjast:

- Krav til stigning i kryssområde er maks 5 %, her er stigninga på eksisterande veg mellom 7 og 8 %. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.
- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 gonger stoppsikt dvs. 254 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er avstanden 120

m. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.

- Krav til minste horisontalkurveradius i kryss er 400 m. Kurva i krysset her har radius 90. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.
- Krav til minste horisontalradius generelt på veg som skal byggjast for 80 km/t er 230 m. Kurven her har radius 90 m. Dette tilsvarar eit fartsnivå på 50 – 60 km/t. Dersom ein innfører fartsgrense 50 km/t kombinert til automatisk fartskontroll (fotoboksar), vil vi kunne tilrå ei slik kurve ut frå omsyn til trafikktryggleiken, men sidan dette er sterkt i strid med gjeldande fartsgrensekriterium, reknar vi eit slikt fråvik som lite aktuelt.
- Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius lik 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss ikkje fyllinga krysset ligg på, skal kome ned i vegsløyfa under som ligg 30 høgdemeter lågare. Med bruk av muring eller betongkonstruksjonar kan truleg radiusen aukast til 10 – 12 m. Dette er det ikkje teke høgde for i kostnadsoverslaget. Vi er usikre på om det er tilrådeleg å gje slikt fråvik mellom ein ny riksveg og eksisterande veg som vil vere nasjonal turistveg med ein god del trafikk i sommarhalvåret.
- Krav til sikt i krysset er  $10 * 1,2 * \text{stoppsikt}$ . Stoppsikt i 80 km/t er 127 m ved 6 % fall på vegen dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 153 m langs riksvegen i begge retningar. Dette medfører at siktsona her går noko inn i tunnelen og rekkverket nedom krysset må tilpassast ei slik siktzone. Det bør vere mogleg å få til slik at vi vil kunne tilrå fråvik.
- Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. T-kryss slik det er vist her burde vore utforma med øy i sideveg og venstresvingefelt (i alle fall passeringslomme). Øy i sideveg er vanskeleg å få til sjølv med bruk av muring eller betongkonstruksjonar. Venstresvingefelt / passeringslomme vil vere uforsvarleg å etablere i ei kurve med horisontalradius 90 m. Denne kryssutforminga vil difor føre til alvorlege kryssulukker fordi dei som skal til venstre inn på gamle Strynefjellsveg vil skape kø inn i tunnelmunninga. Sidan dette er ein lang tunnel med langt samanhengande fall (14 km med 3 – 5 % fall), vil det komme til å skje alvorlege ulukker både i krysset og i tunnelmunninga på grunn av påkøyning bakfrå. Vi vil frårå at det vert gjeve fråvik for slik kryssutforming slik det er vist her.

Det må også nemnast at alternativet vil vere krevjande anleggsteknisk. Løysinga vil krevje 15 – 20 m høge fjellskjeringar på oversida av vegen og sidan det er 80 m frå vegen ned til botn av juvet nedanfor Øvstefossen, er det stor risiko for at eksisterande veg vil kunne rase ut å bli stengt i lang tid.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa i revidert tilleggsutgreiing. Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget i tilleggsutgreiinga. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 2,9 mrd. kr. Ein

eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1, 6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha måloppnåing på same nivå som for alternativ B3, men er noko betre når det gjeld å fjerne stigningsproblema frå Skora til Ospelitunnelen sidan stigninga vert redusert frå 300 høgdemeter til 250 høgdemeter.

Konklusjon:

Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning, gjer at vi ikkje kan tilrå at det blir gjeve fråvik frå vegnormalane for alle dei fråvika som er lista opp ovanfor. Løysinga må difor forkastast sidan den vil vere uforsvarleg å etablere. Jamvel med redusert fart til 60 km/t og automatisk trafikkontroll, vil systemet vere så dårleg utforma at det vil kunne medføre dødsulukker.

#### **Alternativ B4 med tunnel ved Jøl bru**

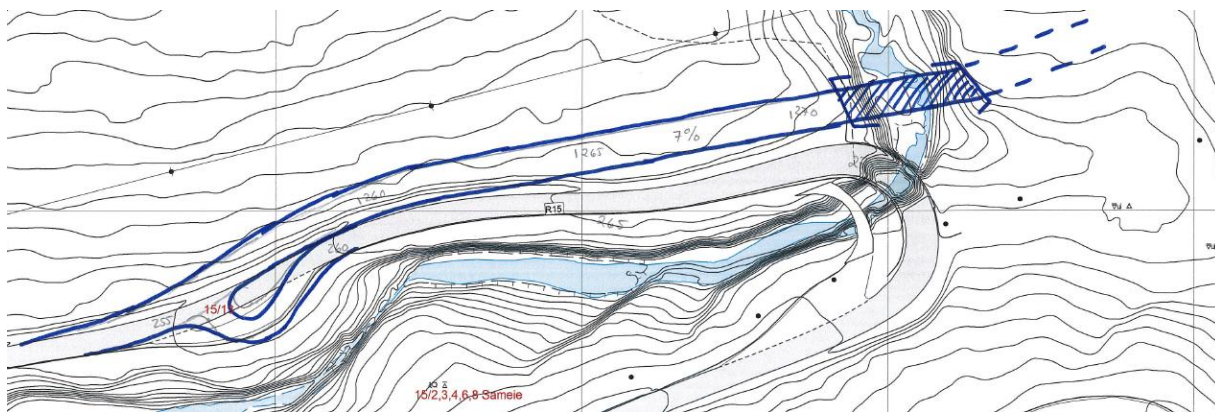
Alternativet er det same som for alternativet med påhogg ved Øvstefossen bru, men påhogget er flytta noko lengre mot Stryn (dvs. vestover) og ligg 270 moh. Sidan traséane er om lag like, har vi ikkje laga eige kart for dette.

For dette alternativet er det gjort følgjande geologisk vurdering i vedlegg 2:

*«I rapportens del 1 er det beskrevet kort om berggrunnen ved Jøl bru og skredfare i nærliggende områder (kapittel 4.1, 4.2 og 6). Påhogget er tenkt på nordaust sida av juvet ved Jøl bru, som er eit område med bratt terreng, noko tynn morene og skredmateriale (ref.6). Veg i dagen må krysse juvet før ein går inn i påhogg, noko som kan vere utfordrande. Dette blant anna med tanke på uviss stabilitet i berggrunn for brufundament. Ura nordaust for juvet går opp mot bratte hamrar før fjellsida stig bratt vidare opp Ospelifjellet. Det er ei registrering på stein frå skjering rett sør for påhoggsområdet (NVDB), men ingen i området for eksisterande bru. Her fangar truleg juvet opp skred. Det vurderast til å vere fare for steinsprang og steinskred i det tenkte påhoggsområdet, grunna relativt oppsprukke berggrunn med slepper og bratt skrentete berg i bakkant av området. Det vurderast å ville vere krevjande å oppretthalde god HMS under anleggsdrift, i tillegg til at det truleg ikkje er eit gunstig område i forhold til trafikk på eksisterande veg under oppstart av eit anlegg. Dette alternativet anbefalast ikkje, hovudsakelig med tanke på skredfare i påhoggsområdet.»*

Ein slik geologisk vurdering som rår i frå alternativet både med omsyn til steinsprangfare for dei vegfarande, problem med HMS i byggjeperioden og ustabil berggrunn for brufundament, gjer at vi ser dette som eit uaktuelt alternativ å gå vidare med. Men vi har gjort ei vegteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast dersom ein vel å sjå vekk frå geologitilhøva.

Skissa nedanfor viser ei kryssløysing som er det næraste vi klarar å få til eit kryss og ein tunnel frå Jøl bru. Dersom vi ser vekk frå HMS i byggjeperioden, vil det vere mogleg å bygge eit rasoverbygg over elva som vil gje fullgod sikring mot steinsprang for trafikken på vegen (vist med skravur på skissa). Dette er det teke omsyn til i kostnadsoverslaget.



Det er fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvik dersom denne løysinga skal kunne byggjast:

- Krav til stigning i kryssområde er maks 5 %, her er stigninga på eksisterande veg mellom 5 og 6 %. Dette er ikkje noko stort avvik og vi vil kunne tilrå at ein vurderer fråvik.
- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 ganger stoppsikt dvs. 254 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er det i underkant av dette, men dette let seg løyse i seinare detaljplanlegging.
- Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss vi ikkje skal kome ut i juvet (som på dette punktet er om lag 50 m djupt). Vi er usikre på om det er tilrådeleg å gje slikt fråvik mellom ein ny riksveg og eksisterande veg som vil vere nasjonal turistveg med ein god del trafikk i sommarhalvåret.
- Krav til sikt i krysset er  $10 * 1,2 * \text{stoppsikt}$ . Stoppsikt i 80 km/t er 127 m ved 6 % fall på vegen dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 153 m langs riksvegen i begge retningar. Dette kan vere mogleg å få til, men det føreset at det ikkje er rekkverk mellom ny og gammel rv. 15. Sidan ny og gammel veg ligg like ved kvarandre for å unngå å komme ut i juvet, er vi usikre på om det er tilrådeleg å sløyfe rekkverk mellom vegane her.
- Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen, er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. T-kryss slik det er vist her burde vore utforma med øy i sideveg og venstresvingefelt (i alle fall passeringslomme). Øy i sideveg er uråd å få til i kryss med så liten hjørneavrunding og venstresvingefelt / passeringslomme vil vere svært krevjande å få til i så sidebratt terreng. Denne kryssutforminga vil difor føre til alvorlege kryssulukker fordi dei som skal til venstre inn på gamle Strynefjellsveg kan skape kø inn i tunnelmunninga. Sidan dette er ein lang tunnel med langt samanhengande fall (14 km med 3 - 5 % fall), vil det komme til å skje alvorlege ulukker både i krysset og i tunnelmunninga på grunn av påkøyring bakfrå. Vi vil frårå at det vert gjeve fråvik for slik kryssutforming slik det er vist her.

I tillegg må det nemnast at også dette alternativet vil vere svært krevjande anleggsteknisk. Løysinga vil krevje 25 - 30 m høge fjellskjeringar på oversida av vegen og sidan det er 50 m



frå vegen ned til botn av juvet, er det stor risiko for at eksisterande veg vil kunne rase ut å bli stengt i lang tid.

Det er naturlegvis eit alternativ å flytte veglinja lengre frå juvet (mot nord), men då må vegen forlengast ned mot Skåre for å få tilfredsstillande stigning fram til samankopling med eksisterande veg. Tilsvarande kan tunnelen forlengast under Jølelva, men då må tunnelen flyttast lengre mot nord for å få tilfredsstillande fjelloverdekning og stigning under 5%. Alternativet går då i retning av alternativ B1 når det gjeld utforming.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa med tunnelinnslag ved Øvstebrufossen, men tunnallengda på riksveggtunnelen er relativt like i dei to alternativa (300 – 500 m lengre tunnel til Jøl bru pga ekstra høgdeskilnad som må kompenseras).

Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 3,2 mrd. kr. Ein eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1,6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha god måloppnåing når det gjeld å fjerne skredproblema frå Napefonna og Gotiskarfonna. Alternativet vil ha delvis måloppnåing når det gjeld å fjerne stigningsproblema mellom Skora og Ospelitunnelen sidan stigning vert redusert frå 300 høgdemeter til 100 høgdemeter.

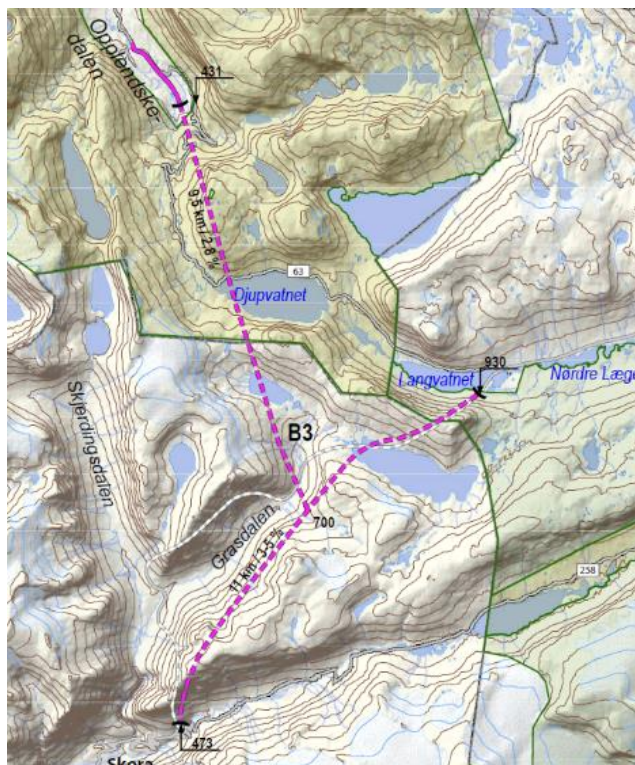
Konklusjon:

Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning, gjer at vi vil frårå denne løysinga ut frå veg- og trafikktekniske omsyn. Men dersom ein aksepterer høgare risiko og ein del alvorlege ulukker i krysset og i tunnelmunninga, kan løysinga aksepterast. For å redusere risikoen for ulukker, kan ein i tillegg innføre redusert fartsgrense 60 km/t (inkl. automatisk fartskontroll med fotoboksar), noko som vi vurderer som eit uaktuelt tiltak på ein ny veg.

Men alternativet kan ikkje aksepterast ut frå fare for steinsprang i byggjeperioden. Sidan det ikkje vil vere mogleg å få til ein akseptabel HMS for byggjearbeida, held vi fast på at løysinga må forkastast.

## Alternativ B3 med direktetunnel frå Ospelitunnelen til Langvatnet i Breiddalen

I revidert tilleggsutgreiing har vi også forkasta eit alternativ som går frå Ospeli ved tunnelinnslaget i sørenden av dagens Ospelitunnel og til Lægervatn. Dette vil gje ein tunnel på om lag 11 km. I revidert tilleggsutgreiinga sa vi at løysinga ikkje gjer det mogleg å tilfredsstille føringane når det gjeld skredproblem på strekninga (Napefonna, Gotiskarfonna) eller med å fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospelitunnelen for å få akseptabel framkomst for tungtrafikken. Det vil også vere utfordrande å få til kryss med dagens rv. 15 og fylkesveg 258 over gamle Strynefjell. Alternativet vart difor forkasta på grunn av manglande måloppnåing og vanskeleg terreng med omsyn til kryssutforming ved sørenden av Ospelitunnelen.

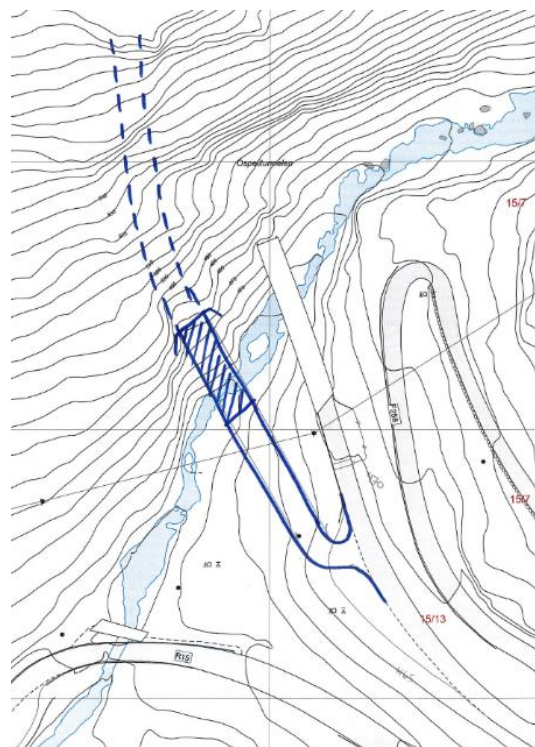


Vi ser at grunnlaget for å forkaste denne løysinga er mindre klart og har difor også vurdert dette på nytt saman med alternativ B4. Vi har gjort ei veg- og trafikkteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast meir detaljert.

Skissa til høgre viser ei kryssløysing med ny bru /rasoverbygg som koplpar på eksisterande tunnel til ny rv. 15. Ny rv. 15 brukar eksisterande bru og starten av eksisterande tunnel. Dette fordi vi vurderer det som uråd å etablere eit nytt påhogg aust for eksisterande tunnelpåhogg ut frå topografiske forhold og konflikt med gamle Strynefjellsveg.

Det er naturlegvis også mogleg at ny. rv. 15 vert lagt vest for eksisterande bru og tunnelpåhogg, men dette vil krevje at tunnelane må krysse kvarandre noko som er lite gunstig ut frå stigningstilhøva i den nye tunnelen. Detaljutforminga her kan avklarast i seinare planfasar.

Det er også her fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvik dersom denne løysinga skal kunne byggjast:



- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 ganger stoppsikt dvs. 230 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er avstanden 120 m. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset. Men situasjonen her er likevel langt betre enn ved Øvstebrufossen sidan både horisontalkurvatur og stigning er tilfredsstillande.
- Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss ikkje fyllinga krysset ligg på, skal kome ned i vegsløyfa under som ligg 20 høgdemeter lågare. Med bruk av muring eller betongkonstruksjonar kan truleg radiusen aukast til 10 – 12 m. Dette er det ikkje teke høgde for i kostnadsoverslaget. Sidan dette vert avkøyring berre til gamlevegen til Skjerdingsdalen og Grasdalen med svært avgrensa trafikk, vil vi tru det kan vere forsvarleg å gje fråvik for ei slik løysing. Ei anna løysing er å flytte krysset inn i Oppljostunnelen eller å innføre lysregulering i sideveg for dei få køyretøya som kjem gamlevegen. Ulempa med lysregulering vil vere opphoping av kø inn i tunnelmunninga på ny rv. 15. Detaljert løysing må avklarast i seinare planfasar, men bør vere mogleg å løyse.
- Krav til sikt i krysset er  $10 * 1,2 * \text{stoppsikt}$ . Stoppsikt i 80 km/t er 115 m (utan fall på rv.15) dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 138 m langs riksvegen i begge retningar. Dette medfører at siktsona her går noko inn i tunnelen og rekkverket ovanfor krysset må tilpassast ei slik siktzone. Det bør vere mogleg å få til slik at vi vil kunne tilrå fråvik.
- Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen, er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. Sidan det er svært avgrensa med trafikk til sidevegen her, bør det vere tilrådeleg å gje fråvik for eventuelt krav om øy i sideveg. Her vil behovet for venstresvingefelt / passeringslomme også vere langt mindre, men det vil vere mogleg å få til ei passeringslomme utan store kostnader. Risikoen med venstresving vil også vere langt mindre sidan dei venstresvingane på rv. 15 køyrer i slak stigning oppover.

Også her må det nemnast at alternativet vil vere krevjande anleggsteknisk. Løysinga vil krevje etablering av tunnelpåhogg i ei bratt fjellside, men sidan dette er gjort i området tidlegare, reknar vi med dette er mogleg å få til, men kanskje ikkje akkurat slik det er vist på skissa ovanfor.

Rv. 15 over Strynefjellet er verna av riksantikvaren. Det må difor avklarast om det vil vere mogleg å etablere eit nytt tunnelpåhogg så nær eit verneobjekt. Dette er nærare omtala på side 6 i eige notat om kulturmiljø og kulturminne.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa i revidert tilleggsutgreiing.

Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget i tilleggsutgreiinga. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 2,5 mrd. kr. Ein eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1,6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha måloppnåing på same nivå som for alternativ B3, men er noko betre når det gjeld konsekvens for landskapsbilde og kulturminne og kulturmiljø i Skjerdingsdalen . Også for dette alternativet, vil det vere aktuelt å redusere fartsgrensa til 60 km/t for å redusere risikoen i kryssområdet.

Konklusjon: Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning og konflikt med freding av gamle Strynefjellsveg, gjer at vi held fast på at denne løysinga vert forkasta.

## Oppsummering

### Kostnader

Sidan vi forstår at bakgrunnen for å vurdere dei forkasta alternativa på nytt er å finne fram til rimelegare løysingar, har vi sett saman alle kostnadstala i tabellen nedanfor.

	B1	B2	0+	B2 red.	B3	B3 direkte tunnel	B4 Jøl bru	B4 Øvste-brufoss
ANSLAG 15.12.15, avrunda til nærmaste 50-mill.kr	3 850	4 700	300 *)	2 600	2 800	2 500	3 200	2 900

\*) Fråtrekt snøoverbygg i Grasdalen (250 – 300 mill. kr).

Usikkerheiten i overslaga er som tidlegare +/- 40 %. Det vil seie at for eit overslag på 3 mrd. kr vil kostnaden ligge mellom 1,8 – 4,2 mrd. kr.

Kostnad for fv. 63 Arm til Geiranger er for alle alternativa 1,6 – 1,7 mrd. kr i tillegg. Også for desse er usikkerheiten +/- 40 % slik at kostnaden vil ligge mellom 1,0 og 2,4 mrd. kr.

### Tilråding

Dei forkasta alternativa er noko rimelegare enn nokre av dei andre alternativa. Men vi kan ut frå skredfare og veg- og trafikktekniske omsyn, ikkje tilrå nokon av dei forkasta alternativa. Valet står mellom å utbetre eksisterande tunnelar eller å byggje nytt. Med dei målsettingane som er gjevne for prosjektet, held vi difor fast på vår tilråding om B1.



## Statens vegvesen

Saksbehandler/telefon:  
Nils Magne Slinde / 901 54550  
Vår dato: 29.09.2016  
Vår referanse:

### Notat

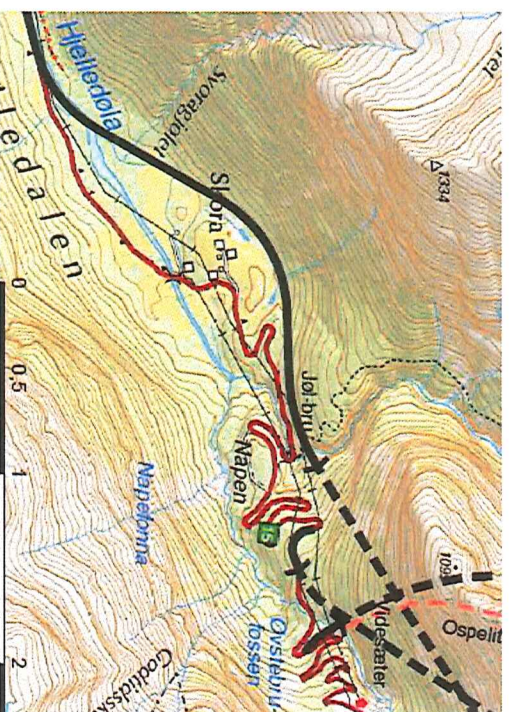
Til: Vegdirektoratet  
Fra: Region vest  
Kopi til:

### Meir detaljert skildring av forkasta løysingar i revidert tilleggsgutgreiing for KVU rv. 15 Strynefjellet

Departementa har bede om ein meir detaljert skildring, vurdering og grunnngjeving av dei løysingane som er forkasta i kapittel 4.8 i den reviderte tilleggsgutgreiinga. Dette gjeld mellom anna alternativet B4 som kom fram i KS-prosessen, men vi har i tillegg teke med ei løysing ved bruk av eksisterande tunnelpåhogg i sørrenden av Ospelitunnelen. Dette gir tre forkasta løysingar som vi i dette notatet har gjort nærare greie for. Vi har vurdert alternativa både med omsyn til veg- og trafikktekniske tilhøve, geologi og skredfare, måloppnåing og kostnad.

Kartet til høgre som er henta frå kapittel 4.8 på side 24 i revidert tilleggsgutgreiing, viser dei tre forkasta løysingane. I dette notatet kallar vi dei:

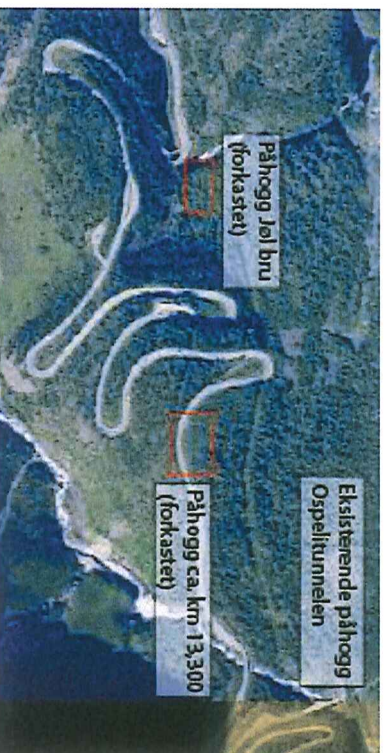
- B4 med tunnel frå Øvste-brufossen
- B4 med tunnel frå Jøl bru (lengst vest på kartet)
- B3 med direktetunnel til Langvatnet (lengst aust på kartet til høgre).



Sidan vi for alle desse løysingane vil måtte få løyve til fråvik frå vegnormlane, finn vi det rett å legge til grunn fartsgrense 80 km/t. Dei andre alternativa er utforma slik at det vil vere mogleg med 90 km/t. Det kan vere eit alternativ å redusere fartsgrensa til 60 km/t, men

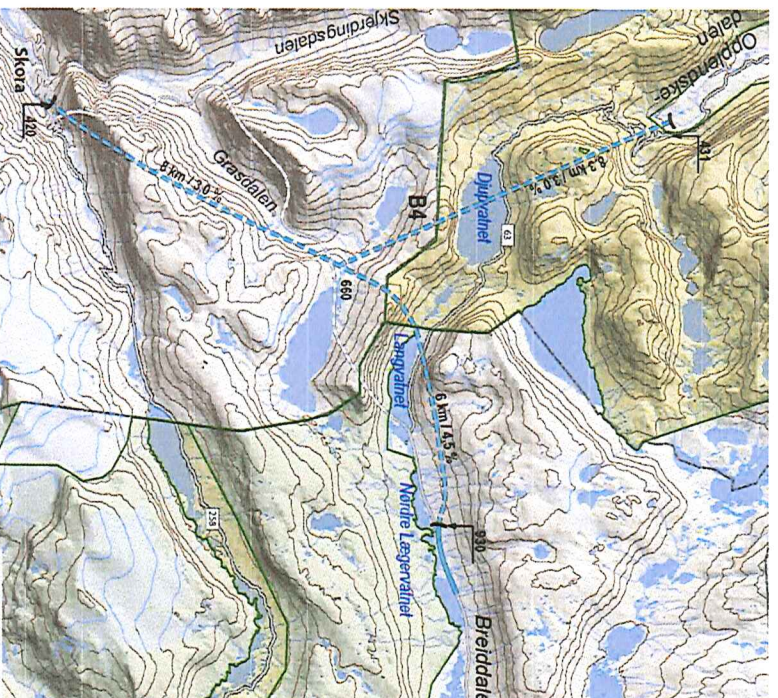
sidan det er i strid med gjeldande fartsgrensekriterium, har vi kun gjort ei enkel vurdering av dette.

Figuren til høgre er henta i frå geologirapporten som ligg ved revidert tilleggsutgreiing i vedlegg 2 (side 7, kap 2.4). Vi tek opp att dei geologiske vurderingane som er gjort og supplerer i tillegg med meir detaljerte veg- og trafikktekniske vurderingar.



### Alternativ B4 med tunnelpåhogg ved Øvstebrufoss (km 13,300)

Alternativet er vist på kart i eige vedlegg. Ein utsnitt av kartet er teke inn nedanfor.



For dette alternativet er det gjort følgjande geologisk vurdering i vedlegg 2:

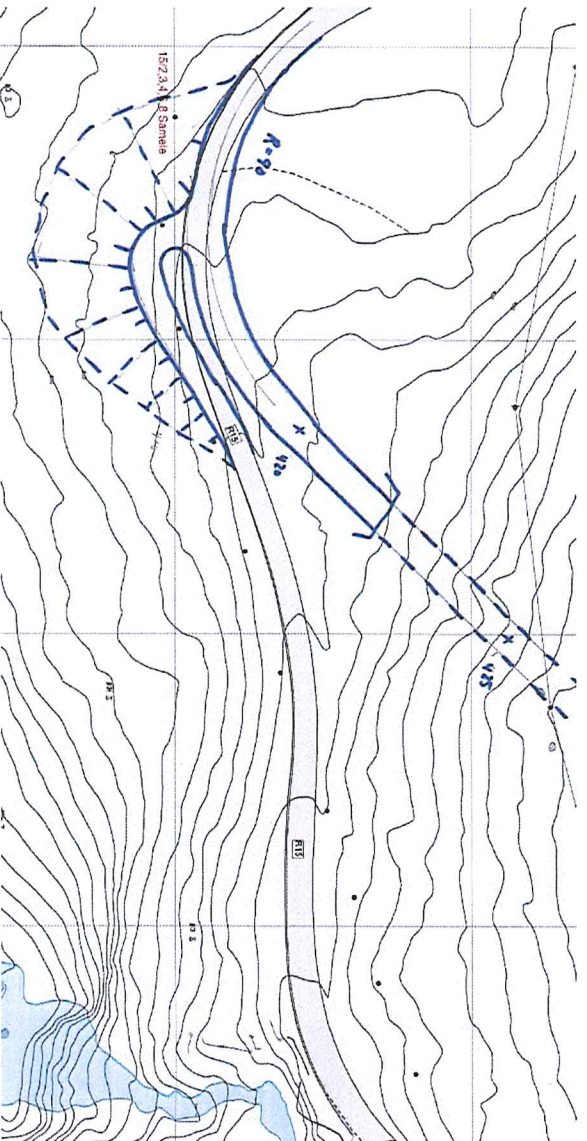
*«Det er registrert berg i dagen ved dagens veg. Oppover i dalsida er det lausmassar, med gamal ur. Det ligg fleire store blokk i terrenget, med storleik opp i ca. 7m<sup>3</sup>. Det er gamal skog utan synlege skadar, i tillegg til relativt tett vegetasjon av yngre skog og buskar. Eksponert berg syner banda gneis. Terrenget er relativt bratt, 20–30 grader.*

*Det er registrert fleire skredhendingar frå Gotskafonna, der dagens veg i dette påhoggssområdet har blitt råka. Hovudproblemet er fonnvind/snødrev frå snøskred som ofast*

stoppar nede i dalen/elva. I mars 1990 er det ei registrering på snøskred i området (uvist utløysingsområde, står Kjelvane). I februar 2007 glekk det fleire snøskred som førde til mindre mengder på dagens veg og fonnvind. Området anbefålast ikkje som påhoggssområde grunna fare for snøskred frå Gotskarfonna og fonnvind opp mot vegen. Frekvensen på skred frå Gotskarfonna, registrert i Norsk Vegdatabank, er ikkje innafør akseptkriteriane for skred på veg. Det er trullig ikkje store mektigheter med lausmassar i området, men det er ikkje utførd grunnundersøkingar som kan verifisere dette. Bratt terreng med lausmassar gjer at det også kan bli utfordringar knytt til stabilisering av lausmassar. Steinsprangfaren i påhoggssområde vurderast som låg, men det er fleire registreringar på dagens veg ned mot Hjelledalen. I tillegg er det problematikkk knytt til Napefonna, vest for Gotskarfonna, som kan føre til fonnvind og snøsky mot dagens veg i Hjelledalen. I 2007 blei det registrert 4 skredhendingar frå Napefonna til eksisterande veg. Ved Napefonna blir det drive aktiv skredkontroll med sprenging gjennom vinteren.»

Denne geologiske vurderinga gjer det forsvarleg å etablere eit tunnelpåhogg i dette området. Jamvel om alternativet ikkje løyser problema med snøskred, vert ikkje situasjonen dårlegare enn i dag. Men dette slår naturlegvis ut på dårlegare måloppnåing.

Vi har gjort ei veg- og trafikkteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast meir detaljert. Skissa nedanfor viser ei kryssløysing som er det næraste vi klarar å få til eit kryss og ein tunnel frå svingen nedanfor Øvstrebrufossen (km 13,3). Ut frå geologiske tilhøve vil dette vere mogleg å bygge. Det vil kunne bli kortare stopp i byggearbeida i skredutsette periodar, men det har kort varighet.



Det er fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvik dersom denne løysinga skal kunne byggjast:

- Krav til stigning i kryssområdet er maks 5 %, her er stigninga på eksisterande veg mellom 7 og 8 %. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.
- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 ganger stoppsikt dvs. 254 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er avstanden 120

- m. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.
- Krav til minste horisontalkurveradius i kryss er 400 m. Kurva i krysset her har radius 90. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset.
  - Krav til minste horisontalradius generelt på veg som skal byggjast for 80 km/t er 230 m. Kurven her har radius 90 m. Dette tilsvarar eit fartsnivå på 50 – 60 km/t. Dersom ein innfører fartsgrense 50 km/t kombinert til automatisk fartskontroll (fotoboksar), vil vi kunne tilrå ei slik kurve ut frå omsyn til trafikktryggleiken, men sidan dette er sterkt i strid med gjeldande fartsgrensekriterium, reknar vi eit slikt fråvik som lite aktuelt.
  - Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius lik 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss ikkje fyllinga krysset ligg på, skal kome ned i vegsløyfa under som ligg 30 høgdemeter lågare. Med bruk av muring eller betongkonstruksjonar kan truleg radiusen aukast til 10 – 12 m. Dette er det ikkje teke høgde for i kostnadsoverslaget. Vi er usikre på om det er tilrådeleg å gje slikt fråvik mellom ein ny riksveg og eksisterande veg som vil vere nasjonal turistveg med ein god del trafikk i sommarhalvåret.
  - Krav til sikt i krysset er  $10 * 1,2 * \text{stoppsikt}$ . Stoppsikt i 80 km/t er 127 m ved 6 % fall på vegen dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 153 m langs riksvegen i begge retningar. Dette medfører at siktsona her går noko inn i tunnelen og rekkverket nedom krysset må tilpassast ei slik siktsona. Det bør vere mogleg å få til slik at vi vil kunne tilrå fråvik.
  - Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. T-kryss slik det er vist her burde vore utforma med øy i sideveg og venstresvingefelt (i alle fall passeringslomme). Øy i sideveg er vanskeleg å få til sjølv med bruk av muring eller betongkonstruksjonar. Venstresvingefelt / passeringslomme vil vere uforvarsleg å etablere i ei kurve med horisontalradius 90 m. Denne kryssutforminga vil difor føre til alvorlege kryssulukker fordi dei som skal til venstre inn på gamle Strynfjellsveg vil skape kø inn i tunnelmunninga. Sidan dette er ein lang tunnel med langt samanhengande fall (14 km med 3 – 5 % fall), vil det komme til å skje alvorlege ulukker både i krysset og i tunnelmunninga på grunn av påkøyring bakfrå. Vi vil frårå at det vert gjeve fråvik for slik kryssutforming slik det er vist her.

Det må også nemnast at alternativet vil vere krevjande anlegsteknisk. Løysinga vil krevje 15 – 20 m høge fjellskjeringar på oversida av vegen og sidan det er 80 m frå vegen ned til botn av juvet nedanfor Øvstefossen, er det stor risiko for at eksisterande veg vil kunne rase ut å bli stengt i lang tid.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa i revidert tilleggsutgreiing. Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget i tilleggsutgreiinga. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 2,9 mrd. kr. Ein



eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1, 6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha måloppnåing på same nivå som for alternativ B3, men er noko betre når det gjeld å fjerne stigningsproblema frå Skora til Ospeltunnelen sidan stigninga vert redusert frå 300 høgdemeter til 250 høgdemeter.

Konklusjon:

Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning, gjer at vi ikkje kan tilrå at det blir gjeve fråvik frå vegnormalane for alle dei fråvika som er lista opp ovanfor. Løysinga må difor forkastast sidan den vil vere uforvarleg å etablere. Jamvel med redusert fart til 60 km/t og automatisk trafikk kontroll, vil systemet vere så dårleg utforma at det vil kunne medføre dødsulukker.

#### **Alternativ B4 med tunnel ved Jøl bru**

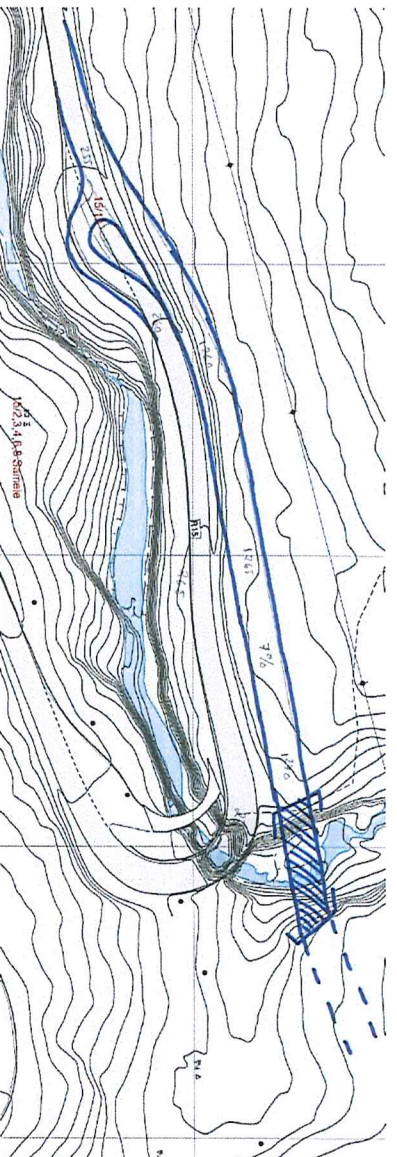
Alternativet er det same som for alternativet med påhogg ved Øvstefossen bru, men påhogget er flytta noko lengre mot Stryn (dvs. vestover) og ligg 270 moh. Sidan traséane er om lag like, har vi ikkje laga eige kart for dette.

For dette alternativet er det gjort følgjande geologisk vurdering i vedlegg 2:

*«I rapportens del 1 er det beskrevet kort om berggrunnen ved Jøl bru og skredfaren i nærliggende områder (kapittel 4.1, 4.2 og 6). Påhogget er tenkt på nordaust sida av juvet ved Jøl bru, som er eit område med bratt terreng, noko tynn morene og skredmateriale (ref.6). Veg i dagen må krysse juvet før ein går inn i påhogg, noko som kan vere utfordrande. Dette blant anna med tanke på viss stabilitet i berggrunn for brufundament. Ura nordaust for juvet går opp mot bratte hamrar før fjelsida stig bratt vidare opp Ospelfjellet. Det er ei registrering på stein frå skjering rett sør for påhoggområdet (NVD), men ingen i området for eksisterande bru. Her fangar truleg juvet opp skred. Det vurderast til å vere fare for steinsprang og steinskred i det tenkte påhoggområdet, grunna relativt oppsprukke berggrunn med slepper og bratt skrentete berg i bakkant av området. Det vurderast å ville vere krevjande å oppretthalde god HMS under anleggsdrift, i tillegg til at det truleg ikkje er eit gunstig område i forhold til trafikk på eksisterande veg under oppstart av eit anlegg. Dette alternativet anbefalast ikkje, hovudsakelig med tanke på skredfare i påhoggområdet.»*

Ein slik geologisk vurdering som får i frå alternativet både med omsyn til steinsprangfare for dei vegfarande, problem med HMS i byggeperioden og ustabil berggrunn for brufundament, gjer at vi ser dette som eit uaktuelt alternativ å gå vidare med. Men vi har gjort ei vegteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast dersom ein vel å sjå vekk frå geologitilhøva.

Skissa nedanfor viser ei kryssløysing som er det næraste vi klarar å få til eit kryss og ein tunnel frå Jøl bru. Dersom vi ser vekk frå HMS i byggeperioden, vil det vere mogleg å bygge eit rasoverbygg over elva som vil gje fullgod sikring mot steinsprang for trafikken på vegen (vist med skravur på skissa). Dette er det teke omsyn til i kostnadsoverlaget.



Det er fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvåk dersom denne løysinga skal kunne byggjast:

- Krav til stigning i kryssområde er maks 5 %, her er stigninga på eksisterande veg mellom 5 og 6 %. Dette er ikkje noko stort avvik og vi vil kunne tilrå at ein vurderer fråvåk.
- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 ganger stoppsikt dvs. 254 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er det i underkant av dette, men dette let seg løyse i seinare detaljplanlegging.
- Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss vi ikkje skal kome ut i juvet (som på dette punktet er om lag 50 m djupt). Vi er usikre på om det er tilrådeleg å gje slikt fråvåk mellom ein ny riksveg og eksisterande veg som vil vere nasjonal turistveg med ein god del trafikk i sommarhalvåret.
- Krav til sikt i krysset er  $10 * 1,2 * \text{stoppsikt}$ . Stoppsikt i 80 km/t er 127 m ved 6 % fall på vegen dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 153 m langs riksvegen i begge retningar. Dette kan vere mogleg å få til, men det føreset at det ikkje er rekkverk mellom ny og gammal rv. 15. Sidan ny og gammal veg ligg like ved kvarandre for å unngå å kome ut i juvet, er vi usikre på om det er tilrådeleg å sløyfe rekkverk mellom vegane her.
- Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen, er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. T-kryss slik det er vist her burde vore utforma med øy i sideveg og venstresvingefelt (i alle fall passeringslomme). Øy i sideveg er uråd å få til i kryss med så liten hjørneavrunding og venstresvingefelt / passeringslomme vil vere svært krevjande å få til i så sidebratt terreng. Denne kryssutforminga vil difor føre til alvorlege kryssulukker fordi dei som skal til venstre inn på gamle Strynefjellsveg kan skape kø inn i tunnelmunninga. Sidan dette er ein lang tunnel med langt samanhengande fall (14 km med 3 – 5 % fall), vil det komme til å skje alvorlege ulukker både i krysset og i tunnelmunninga på grunn av påkøyring bakfrå. Vi vil frårå at det vert gjevne fråvåk for slik kryssutforming slik det er vist her.

I tillegg må det nemnast at også dette alternativet vil vere svært krevjande anleggsteknisk. Løysinga vil krevje 25 – 30 m høge fjellskjeringar på oversida av vegen og sidan det er 50 m

frå vegen ned til botn av juvet, er det stor risiko for eksisterande veg vil kunne rase ut å bli stengt i lang tid.

Det er naturlegvis eit alternativ å flytte veglinja lengre frå juvet (mot nord), men då vegen forlengast ned mot Skåre for å få tilfredsstillande stigning fram til samankopling med eksisterande veg. Tilsvarande kan tunnelen forlengast under Jølelva, men då må tunnelen flyttast lengre mot nord for å få tilfredsstillande fjelloverdekning og stigning under 5%.

Alternativet går då i retning av alternativ B1 når det gjeld utforming.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa med tunnelinnslag ved Øvstebufossen, men tunnellengda på riksveg tunnelen er relativt like i dei to alternativa (300 – 500 m lengre tunnel til Jøl bru pga ekstra høgdeskilnad som må kompensert).

Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 3,2 mrd. kr. Ein eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1,6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha god måloppnåing når det gjeld å fjerne skredproblema frå Napefonna og Gotiskarfonna. Alternativet vil ha delvis måloppnåing når det gjeld å fjerne stignings- problema mellom Skora og Ospeltunnelen sidan stigning vert redusert frå 300 høgdemeter til 100 høgdemeter.

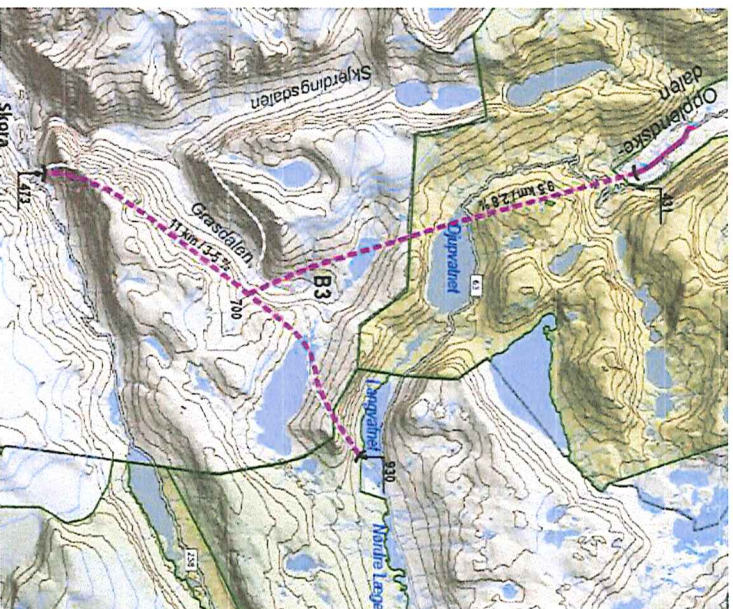
Konklusjon:

Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning, gjer at vi vil fråå denne løysinga ut frå veg- og trafikktekniske omsyn. Men dersom ein aksepterer høgare risiko og ein del alvorlege ulukker i krysset og i tunnelmunninga, kan løysinga akseptertast. For å redusere risikoen for ulukker, kan ein i tillegg innføre redusert fartsgrense 60 km/t (inkl. automatisk fartskontroll med fotoboksar), noko som vi vurderer som eit uaktuelt tiltak på ein ny veg.

Men alternativet kan ikkje akseptertast ut frå fare for steinsprang i byggeperioden. Sidan det ikkje vil vere mogleg å få til ein akseptabel HMS for byggearbeida, held vi fast på at løysinga må forkastast.

### Alternativ B3 med direkte tunnel frå Ospeltunnelen til Langvatnet i Breiddalen

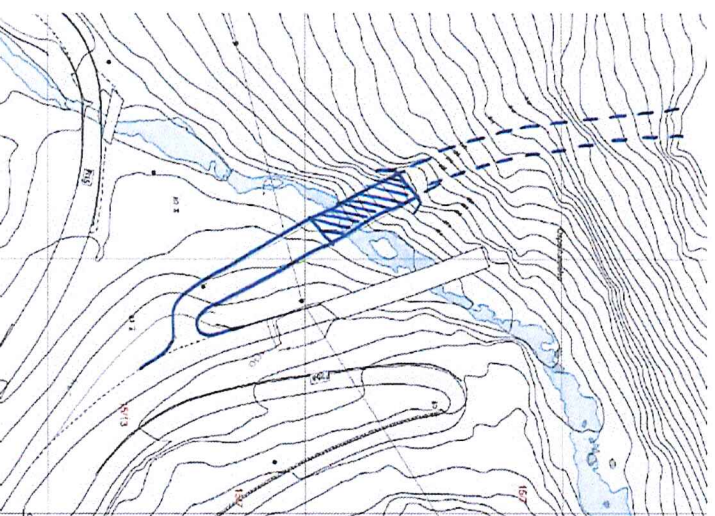
I revidert tilleggsutgreiing har vi også forkasta eit alternativ som går frå Ospeli ved tunnelinnslaget i sørenden av dagens Ospeltunnel og til Lægervatn. Dette vil gje ein tunnel på om lag 11 km. I revidert tilleggsutgreiinga sa vi at løysinga ikkje gjer det mogleg å tilfredsstille føringane når det gjeld skredproblem på strekninga (Napefonna, Gotiskarfonna) eller med å fjerne stigningsproblema frå Skora opp til Ospeltunnelen for å få akseptabel framkomst for tungtrafikken. Det vil også vere utfordrande å få til kryss med dagens rv. 15 og fylkesveg 258 over gamle Strynefjell. Alternativet vart difor forkasta på grunn av manglande måloppnåing og vanskeleg terreng med omsyn til kryssutforming ved sørenden av Ospeltunnelen.



Vi ser at grunnlaget for å forkaste denne løysinga er mindre klart og har difor også vurdert dette på nytt saman med alternativ B4. Vi har gjort ei veg- og trafikkteknisk vurdering og ei kostnadsvurdering med oppdaterte prisar slik at alternativet kan vurderast meir detaljert.

Skissa til høgre viser ei kryssløysing med ny bru /rasoverbygg som koplar på eksisterande tunnel til ny rv. 15. Ny rv. 15 brukar eksisterande bru og starten av eksisterande tunnel. Dette fordi vi vurderer det som uråd å etablere eit nytt påhogg aust for eksisterande tunnelpåhogg ut frå topografiske forhold og konflikt med gamle Strynefjellsveg.

Det er naturlegvis også mogleg at ny. rv. 15 vert lagt vest for eksisterande bru og tunnelpåhogg, men dette vil krevje at tunnelane må krysse kvarandre noko som er lite gunstig ut frå stigningstilhøva i den nye tunnelen. Detaljutforminga her kan avklarast i seinare planfasar.



Det er også her fleire avvik i utforminga i høve krav som er gitt i vegnormalane. Vegdirektoratet må i tilfelle gje følgjande fråvik dersom denne løysinga skal kunne byggjast:

- Avstand frå tunnelopning til midtpunktet av forkøyrregulerte T-kryss skal vere minst 2 ganger stoppsikt dvs. 230 m i dette tilfellet. Slik det er teikna her er avstanden 120 m. Dette er eit vesentleg fråvik som vi ikkje vil kunne tilrå ut frå omsyn til tryggleiken i krysset. Men situasjonen her er likevel langt betre enn ved Øvstebufossen sidan både horisontalkurvatur og stigning er tilfredsstillande.
- Eit T-kryss slik det er vist her skal utformast med hjørneavrunding der radius er minimum 12 m. Her er skissert ei løysing med radius 5 m. Dette er det maksimale det er plass til viss ikkje fyllinga krysset ligg på, skal kome ned i vegsløyfa under som ligg 20 høgdemeter lågare. Med bruk av muring eller betongkonstruksjonar kan truleg radiusen aukast til 10 – 12 m. Dette er det ikkje teke høgde for i kostnadsoverslaget. Sidan dette vert avkøyring berre til gamlevegen til Skjerdingsdalen og Grasdalen med svært avgrensa trafikk, vil vi tru det kan vere forsvartleg å gje fråvik for ei slik løysing. Ei anna løysing er å flytte krysset inn i Oppljostunnelen eller å innføre lysregulering i sideveg for dei få køyretøya som kjem gamlevegen. Ulempa med lysregulering vil vere opphoping av kø inn i tunnelmunninga på ny rv. 15. Detaljert løysing må avklarast i seinare planfasar, men bør vere mogleg å løyse.
- Krav til sikt i krysset er 10 \* 1,2 \* stoppsikt. Stoppsikt i 80 km/t er 115 m (utan fall på rv.15) dvs. at ein 10 m inn i krysset skal sjå 138 m langs riksvegen i begge retningar. Dette medfører at siktsona her går noko inn i tunnelen og rekkverket ovanfor krysset må tilpassast ei slik siktsona. Det bør vere mogleg å få til slik at vi vil kunne tilrå fråvik.
- Venstresving frå ny rv. 15 til gamlevegen, er ein situasjon med mange konfliktpunkt og difor høg risiko. Sidan det er svært avgrensa med trafikk til sidevegen her, bør det vere tilrådeleg å gje fråvik for eventuelt krav om øy i sideveg. Her vil behovet for venstresvingefelt / passeringsslomme også vere langt mindre, men det vil vere mogleg å få til ei passeringsslomme utan store kostnader. Risikoen med venstresving vil også vere langt mindre sidan dei venstresvingane på rv. 15 køyrer i slak stigning oppover.

Også her må det nemnast at alternativet vil vere krevjande anleggsteknisk. Løysinga vil krevje etablering av tunnelpåhogg i ei bratt fjellside, men sidan dette er gjort i området tidlegare, reknar vi med dette er mogleg å få til, men kanskje ikkje akkurat slik det er vist på skissa ovanfor.

Rv. 15 over Strynefjellet er verna av riksantikvaren. Det må difor avklarast om det vil vere mogleg å etablere eit nytt tunnelpåhogg så nær eit verneobjekt. Dette er nærare omtala på side 6 i eige notat om kulturmiljø og kulturminne.

Vi har teikna ut alternativet på same kartgrunnlag som dei andre alternativa i revidert tilleggsgutgreiing.

Vi har gjort ei kostnadsvurdering av alternativet med dei same prisane som er brukt i anslaget i tilleggsgutgreiinga. Vi kom då fram til ein kostnad på kr. 2,5 mrd. kr. Ein eventuell arm til Geiranger vil bli som for fleire av dei andre alternativa på om lag 1,6 – 1,7 mrd.kr.

Alternativet vil ha måloppnåing på same nivå som for alternativ B3, men er noko betre når det gjeld konsekvens for landskapsbilde og kulturminne og kulturmiljø i Skjerdingsdalen . Også for dette alternativet, vil det vere aktuelt å redusere fartsgrensa til 60 km/t for å redusere risikoen i kryssområdet.

Konklusjon: Utforming av kryss og nærleik til tunnelmunning og konflikt med freding av gamle Strynfjellsveg, gjer at vi held fast på at denne løysinga vert forkasta.

## Oppsummering

### Kostnader

Sidan vi forstår at bakgrunnen for å vurdere dei forkasta alternativa på nytt er å finne fram til rimelegare løysingar, har vi sett saman alle kostnadstala i tabellen nedanfor.

	B1	B2	0+	B2 red.	B3	B3 direkte tunnel	B4 Jøl bru	B4 Øvste-brufoss
ANSLAG 15.12.15, avrunda til nærmaste 50-mill.kr	3 850	4 700	300 *)	2 600	2 800	2 500	3 200	2 900

\*) Fråtrekt snøoverbygg i Grassdalen (250 – 300 mill. kr).

Usikkerheiten i overslaga er som tidlegare +/- 40%. Det vil seie at for eit overslag på 3 mrd. kr vil kostnaden ligge mellom 1,8 – 4,2 mrd. kr.

Kostnad for fv. 63 Arm til Geiranger er for alle alternativa 1,6 – 1,7 mrd. kr i tillegg. Også for desse er usikkerheiten +/- 40% slik at kostnaden vil ligge mellom 1,0 og 2,4 mrd. kr.

### Tilråding

Dei forkasta alternativa er noko rimelegare enn nokre av dei andre alternativa. Men vi kan ut frå skredfare og veg- og trafikktekniske omsyn, ikkje tilrå nokon av dei forkasta alternativa. Valet står mellom å utbetre eksisterande tunnelar eller å byggje nytt. Med dei målsettingane som er gjevne for prosjektet, held vi difor fast på vår tilråding om B1.



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar: Kjell Magne Rindal

Arkivsak nr.: 2013/1498

Arkivkode: 614

---

**Utvalsaksnr**

**Utval**

**Møtedato**

252/16

Formannskapet

13.12.2016

### RIVING AV GAMLE AUSTEFJORD SKULE

#### Administrasjonen si tilråding:

**Formannskapet tek til etterretning at det gamle skulebygget må rivast. Formannskapet godkjenner at riving vert gjennomført innanfor ei kostandsramme på kr 524 000 som vert dekt over drifta inneverande år.**

#### Vedleggsliste:

#### Uprenta saksvedlegg:

#### Samandrag av saka:

Gamle Austefjord skule ligg på ikkje kommunal tomt, grunneigar er Magnar Førde. Etter gamle avtaler stilte ofte grunneigarar grunn til disposisjon for visse formål. Ved bortfall av formål skulle grunn attendeførast til grunneigar.

Grunneigar har sidan barnehagen avvikla drifta i 2013 hatt eit ynskje om at kommunen sørgjer for at tomt blir tilbakeført.

Ulike alternativ er vurdert, men etter samla vurdering står ein igjen med at ein ikkje kan gjere anna val en riving og attendeføring.

Det blir lagt til grunn at entreprenør utarbeider godkjent miljøplan, nødvendige søknadsprosess og gjennomfører riving etter gjeldande regelverk.

### **Saksopplysningar/fakta:**

Gamle Austefjord skule står på tomt tilhøyrande Magnar Førde. Bygget står der etter gamal avtale der kommunen gratis fikk nytte tomta så lenge der var skuledrift. Skuledrifta i bygget var avvikla for mange år sidan, men der har vore drive barnehage fram til 2013.

Kommunen fekk 09.08.2013 brev der ein privatperson ynskte å kjøpe skulen. Grunneigar har ikkje interesse av å avhende sin eigedom bygget står plassert på, dermed kunne dette ikkje gjennomførast.

Administrasjonen har vurdert om bygget kunne giast vekk mot at bygget blir fjerna og tomta rydda og sett i stand. Kvaliteten i bygget er så dårlig at dette er vurdert som ikkje aktuelt. Ei slik avhending ville også være krevjande for kommunen å følgje opp med tanke på miljøplan og HMT.

Då føresetnaden for at bygget står der ikkje lenger er til stades, er kommunen 3 år på overtid med å følgje gamle avtalar på at tomt skal attende til grunneigar. På den tida bygget kom på plass var det vanlig at grunneigarar stilt grunn til rådvelde så lenge formålet var det rette. Administrasjonen har innhenta tilbod på riving av bygget og AF Gruppen har levert det mest gunstige tilbodet. Riving er kostnadsregna til KR 419.000 eks mva. Det kan komme tillegg ved helse- og miljøfarlige stoff i rivemassen, men etter synfaring på staden er det svært lite truleg med tanke på alder på bygget.

Riving av gamle bygg er ein driftskostnad som kommunen må innarbeide i driftsbudsjettet når det ikkje kan sjåast i samanheng med ei utbygging av erstatningsbygg. Administrasjonen legg til grunn at dette prosjektet kan innarbeidast gjennom driftsbudsjett for 2016.

[Sjekkliste for kommuneplan, samfunnsdelen. Slett linken etter bruk.](#)

### **Helse og miljøkonsekvensar:**

Gamle bygg som står å ikkje blir vedlikehalde og teke hand om, vil raskt kunne føre til forfall og fare for personar som ferdast i området. Å gjennomføre kontrollert riving inneber minst mogleg miljøkonsekvensar/forureining, og det er i grunnen ikkje andre alternativ for kommunen i dette høvet.

Grunneigar opplyser også at han ynskjer at området der skulen står skal ordnast til som eit rekreasjonsområde når kommunen har rive og tilsådd området. Gamle skuleplassen vil såleis eventuelt også kunne bli eit samlingsområde for bygdefolket på ein sentral stad.

### **Vurdering og konklusjon:**

Kommunen har ståande eit bygg som er i svært dårlig stand, bygget er vurdert til til å ha ingen verdi. Grunneigar ynskjer at kommunen skal halde gamle avtalar om attendeføring av tomt. Alternative tiltak er vurdert som ikkje aktuelle, då med hovudvekt på grunneigar sitt ynskje om oppfylling av avtale.

Ein konkluderer med at riving er beste alternativ og at bygget allereie har stått i lang tid utan bruk for kommunen.



Økonomiske konsekvensar:

Kostnad er rekna til kr 524 000 inkl mva og vert å dekkje over drifta i 2016.

Rune Sjurgard  
Rådmann

Kjell Magne Rindal  
eigedomssjef

**Utskrift av endeleg vedtak:**

Eigedomssjefen for vidare oppfølging  
Økonomiavdelinga, her

**Volda Kommune  
v. Kjell-Magne Rindal**



Vår referanse:  
Kenneth Eikrem

Dato:  
24.11.2016

Arktivkode:  
74.60850

**Tilbud på riving av Austefjord skule.**

Viser til mottatt forespørsel.

AF Decom AS kan tilby riving av Austefjord skule og tilføring av jord for:

**Kr.419 000,- eks. mva.**

**Tilbudet forutsetter:**

- ✓ Alt av stål og metaller i rivemassene tilfaller AF Decom AS
- ✓ AF Decom AS tar forbehold om helse- og miljøfarlige stoffer i rivemassene.

**Tilbudet inkluderer:**

- ✓ Transport og levering av riveavfall til godkjent mottak
- ✓ AF Decom AS vil følge opp prosjektet med egen HMS ingeniør til utarbeiding av prosjektspesifikke HMS- /KS-planer i forkant av rivingsprosjektet. Oppgaveanalyser utføres i forkant for å analysere hvilke operasjoner som krever Sikker Jobb Analyse. Sikker Jobb Analyse utarbeides før kritiske arbeidsoperasjoner.

**Generelt om tilbudet:**

Vi håper at dette er et tilbud dere kan bruke og ser fram til et godt samarbeid. Vennligst ta kontakt med undertegnede dersom det er spørsmål til innholdet i tilbudet, eventuelt andre ønskede avklaringer.

Med vennlig hilsen

AF Decom AS

*Kenneth Eikrem*

Kenneth Eikrem

Prosjektleder

Tlf: 47 28 48 05

E-post: [kenneth.eikrem@afgruppen.no](mailto:kenneth.eikrem@afgruppen.no)

**AF Decom AS**  
Leifossveien 27, 7038 Trondheim  
Tlf: 22 89 11 00



## SAKSDOKUMENT

---

Sakshandsamar:	Andreea Beleuta	Arkivsak nr.:	2016/1937
		Arkivkode:	210

---

Utvallsaksnr	Utval	Møtedato
253/16	Formannskapet Kommunestyret	13.12.2016

### KORRIGERING AV BUDSJETT 2. HALVÅR 2016

#### Administrasjonen si tilråding:

1. Frie inntekter vert auka med kr 5.664.000. Av dette utgjer skjønnstilskotet knytt til kommunereforma kr 1.000.000, og vert sett av til bunde driftsfond.
2. Integreringstilskot vert auka med kr. 3.143.000.
3. Generelle statstilskot vert redusert med kr 375.000.
4. Budsjettramma til Opplæring og oppvekst vert redusert med kr 1.500.000.
5. Budsjettramma til NAV vert auka med kr. 500.000.
6. Renteinntektene vert auka med kr 1.000.000.
7. Budsjetterte renteutgifter til Startlån vert auka med kr. 400.000.
8. Budsjetterte renteinntekter til Startlån vert auka med kr. 200.000.
9. Budsjettert premieavvik (positivt) på kr. 13.692.000 vert endra til negativt premieavvik på 3,5 mill. kr.
10. Amortiseringa av tidlegare års premieavvik vert auka med kr 485.600 til kr 7.025.000.
11. Budsjettert innbetalt pensjonspremie vert redusert med kr 17.192.000.
12. Avskrivningar (utgift) utanom sjølvkostområde vert auka frå kr. 25.580.000 til kr. 29.094.000.

13. Avskrivningar (inntekt) utanom sjølvkostområde vert auka frå kr. 25.580.000 til kr. 29.094.000.
14. Momskompensasjon drift (utgift) vert sett til kr 12.500.000.
15. Momskompensasjon drift (inntekt) vert sett til kr 12.500.000.
16. Delkrederavsetning vert sett til kr 500.000.
17. Disposisjonsfondet vert styrka med kr 8.246.400.
18. Det vert løyvd kr 10.000 til *Kvinnepolitisk tiltak*. Dette blir finansiert ved bruk av formannskapet sin disposisjonskonto.
19. Dersom Fellestrådet sine rente- og avdragsutgifter vert mindre enn kr 800.000, så kan det resterande beløpet nyttast til å redusere det akkumulerte underskotet som Fellestrådet har.
20. Det vert løyvd kr 640.000 til innkjøp av diverse utstyr på rådhuset, og vert finansiert ved momskompensasjon (kr 128.000) og bruk av ubunde investeringsfond (kr 512.000).
21. Det vert løyvd kr 2.083.000 til prosjektet *Lerkane–Storgata, veg og rundkøyring*. Finansiering vert ved momskompensasjon (kr 417.000) og bruk av ubunde investeringsfond (kr 1.666.000).
22. Eigenkapitaltilskot til KLP på kr 1.511.542 vert finansiert ved bruk av ubunde investeringsfond.

### Saksopplysningar:

Det vert foreslått å gjere desse endringane på driftsbudsjettet:

#### *Frie inntekter*

Rammetilskot og skatt på inntekt og formue utgjer det som vert kalla kommunen sine frie inntekter:

Budsjett	Opphavleg budsjett 2016	Justert budsjett 2016	Prognose 2016
Rammetilskott	244 498 000	249 693 000	258 000 000
Skatteinntekter	212 524 000	208 643 000	205 000 000
<b>Sum frie inntekter</b>	<b>457 022 000</b>	<b>458 336 000</b>	<b>463 000 000</b>

Det er skatteinngangen på landsbasis som er den mest sentrale faktoren på kor mykje vi får i frie inntekter. Dette er fordi vi har utjamning mellom skatterike kommunar og skattefattige kommunar (slik som Volda kommune). Dette er eit element i rammetilskotet. Jo mindre skatteinngangen er på landsbasis, desto mindre vert det å fordele til dei skattefattige kommunane. Volda kommune har skatteinntekter på 168,09 mill kr ved utgangen av oktober, og er ca 3,3 mill kr mindre enn det budsjetterte beløpet for same periode. Volda kommune får kompensert 95% dersom skatteinntektene vert mindre enn budsjettert.

Kommunestyret har som tabellen ovanfor viser, opphavleg budsjettert med frie inntekter på 457 mill kr. i 2016. Regjeringa kom med ny prognose for skatteinntektene på landsbasis ved framlegging av kommuneproposisjonen/revidert nasjonalbudsjett den 6.oktober. Prognosemodellen frå KS viser ei prognose på 463 mill kr ved årets slutt for Volda kommune, og er nesten 4,7 mill. kr. meir enn revidert budsjett.

Denne prognosen inkluderer imidlertid ikkje skjønnsstilskot på 1 mill kr som vi har fått knytt til kommunereforma.

### **Generelle statstilskot**

Tabellen under viser budsjetterte generelle statstilskot for 2016:

<b>Generelle statstilskot</b>	<b>Budsjett 2016</b>	<b>Prognose</b>
Integreringstilskott	25 825 000	28 968 500
Gr.97/investering i skulebygg	1 311 082	1 132 002
Omsorg	3 144 829	2 962 786
Kyrkjebygg	65 309	50 890
<b>Sum</b>	<b>30 346 220</b>	<b>33 115 178</b>

#### *Integreringstilskot*

Prognosen på integreringstilskot er ca kr 3.143.000 meir enn budsjettert.

#### *Generelle statstilskot*

Volda kommune får ca kr. 375.000 mindre enn budsjettert.

### **Finansområdet**

Det vert foreslått å gjere budsjettendringar på renteutgifter og renteinntekter knytt til Startlån. Dei budsjetterte renteutgifter vert auka med kr 400.000. Tilsvarande vert dei budsjetterte renteinntektene auka med kr 200.000.

Volda kommune har motteke fleire millionar kroner i ekstraordinære avdrag på utlån så langt i 2016. Dette betalast til Husbanken fyrst når årsoppgjeret er gjennomført. Vi får dermed eit avvik mellom renteutgifter og renteinntekter på *Startlåna*. Dette vert imidlertid kompensert ved at dei ordinære renteinntektene vert større (ekstraordinære avdrag frå kundane blir betalt til Volda kommune sin foliokonto).

## Ordinære renteinntekter

Det vert foreslått å gjere budsjettendringar på ordinære renteinntekter. Dei budsjetterte renteinntekter vert auka med kr 1.000.000.

16. juni vert det gjennomført 150 mill av det vedtekne låneopptaket på over 200 mill kr 100 mill kr av låneopptaket er førebels plassert på høgrentekonto. Renteinntektene vil difor ved slutten av året være ca 1 mill kr meir enn det budsjetterte beløpet.

## Pensjon

Vi budsjetterer i høve til prognosen vi får frå våre pensjonsleverandørar. Det er vesentleg avvik mellom prognosen ved inngangen til året samanlikna med prognosen ved utgangen av året (når det gjeld KLP).

### *Amortisering av premieavvik*

Amortisering av premieavvik frå tidlegare år var ikkje klart på tidspunktet budsjettet for 2016 vart lagt fram. Amortiseringa vert kr. 7.025.000, og er kr 485.600 større enn budsjettert.

### *Årets premieavvik*

Det er budsjettert med eit *positivt* premieavvik på kr. 13.692.000. Prognosen utarbeidd av KLP viser eit *negativt* premieavvik på ca. 3,5 mill. kr. Dette er eit avvik på ca. 17,2 mill. kr i høve til budsjettert premieavvik, som ein må finne budsjettmessig dekning for.

Innbetalt premie til KLP vert også langt mindre enn det som var prognosen ved inngangen til året. Hovudforklaringa på det er at KLP i stor grad har belasta kommunen sitt premiefond i staden for at kommunen fysisk betalar heile premien.

Vi vil dermed ha budsjettmessig dekning for endringa i forventa premieavvik på 2016. Rådmannen rår til at vi på bakgrunn av dette gjer følgjande justeringar av budsjettet:

- Budsjettert premieavvik (positivt) på kr 13.692.000 vert endra til negativt premieavvik på 3,5 mill. kr (budsjettmessig endring på kr 17.192.000)
- Budsjettert innbetaling av premie til KLP vert redusert med kr. 17.192.000.

## Avskrivningar

Avskrivningar har ingen resultateffekt i kommunerekneskapen. I budsjettet for 2016 er det budsjettert slik:

- Avskrivningar (utgift) - kr 29.094.000
- Motpost avskrivningar (inntekt) - kr 29.094.000

## Momskompensasjon

Momskompensasjon har heller ingen resultateffekt i kommunerekneskapen. Vi anslår at vi i løpet av 2016 vil få ca. 12,5 mill kr i momskompensasjon (drift), og tilrår at det vert lagt inn i budsjettet slik:

- Momskompensasjon (utgift), kr 12.500.000
- Momskompensasjon (inntekt), kr 12.500.000.

## Budsjettjustering sektorane

Det vert vist til månadsrapporten for oktober, og rådmannen foreslår følgjande:

- Budsjetttramma til Opplæring og oppvekst vert redusert med 1,5 mill kr.
- Budsjetterte utgifter til NAV vert auka med kr. 500.000.

Helse- og omsorgssjefen opplyser at sektoren forventar eit meirforbruk på ca. kr 2 mill. I fjor på same tid vart Helse og omsorg tilført kr 7,5 mill. Sektoren fekk etter dette eit mindreforbruk på ca. halvparten av dette beløpet ved avslutning av rekneskapen.

Budsjetttramma til sektoren auka med ca kr 11 mill frå 2015 til 2016 (sum av ulike tiltak og utover kompensasjon for løn og prisauke). Budsjetttramma til sektoren har ikkje blitt redusert sjølv om alle nye tiltak for 2016 ennå ikkje er sett i verk. Samtidig har det oppstått utgifter som ikkje var kjente da budsjettet vart lagt, men samtidig skulle desse utgiftene vere mindre enn dei utgiftene knytt til tiltak som ikkje er sett i verk, slik at sektoren samla sett normalt burde gå med eit mindreforbruk i 2016.

Rådmannen forventa at sektoren har stram styring ut året og legg ikkje opp til at budsjetttramma til sektoren vert endra.

### *Søknad frå Volda kyrkjelege fellesråd*

I 2016 har Volda kommune sett av inntil kr. 800.000,- i investeringstilskot for å dekke Fellesrådet sine rente- og avdragskostnadar.

Volda kyrkjelege Fellesråd ber Volda kommune omdisponere unytta investeringstilskot på 2016-budsjettet til ekstraordinært driftstilskot for å dekkje inn delar av akkumulert meirforbruk. Skrivet frå Fellesrådet er med som trykt vedlegg til saka.

Fellesrådet estimerer at rente- og avdragsutgifter vert ca. kr 563.000 i 2016. Rådmannen tilrår at søknaden til Fellesrådet vert innvilga. Rådmannen føreset at Fellesrådet held fram med nøktern drift.

### *Delkrederavsetning*

Delkrederavsetning er avsetning til dekning av tap på kundefordringar (forventa tap). Ein slik avsetning er i tråd med god kommunal rekneskapskikk.

### *Avsetning til disposisjonsfond*

Det vert foreslått å styrke disposisjonsfond med kr 8.246.400 .

Ein gjer merksam på at dette er ei budsjettert avsetning til disposisjonsfond. Det er den endelige rekneskapen for 2016 som avgjer om det er rom for å gjennomføre den budsjetterte avsetninga.

### **Oppsummering driftsbudsjettet**

Tabellen under viser tilrådingane som vert foreslått på driftsbudsjettet:

	<b>Auka utgifter/reduerte inntekter</b>	<b>Auka inntekter/reduerte utgifter</b>
Frie inntekter (rammetilskot og skatt på formue og inntekt)		5 664 000
Intgreringstilskot		3 143 000
Generelle statstilskot	375 000	
Redusert ramme til opplæring og oppvekst		1 500 000
Auka ramme NAV	500 000	
Auke renteinntekter		1 000 000
Premieavvik	17 192 000	
Amortisering av premieavvik	485 600	
Redusert innbetalt pensjonspremie		17 192 000
Renteutgifter Startlån	400 000	
Renteinntekter Startlån		200 000
Avskrivningar (inntekt)		3 514 000
Avskrivningar (utgift)	3 514 000	
Momsutgift driftsrekneskapen	12 500 000	
Momsinntekt driftsrekneskapen		12 500 000
Avsetning til bunde driftsfond (kommunereforma)	1 000 000	
Delkrederavsetning	500 000	
Styrking av disposisjonsfondet	8 246 400	
<b>Sum</b>	<b>44 713 000</b>	<b>44 713 000</b>

### **Investeringsbudsjettet**

Det vert gjort følgjande endringar på investeringsbudsjettet :

#### *Lerkane – Storgata, veg og rundkøyning*

Dette gjeld utføring av støytiltak på bolighus ved rundkøyninga og oppføring av støyskjerm langsmed rundkøyninga. Desse tiltaka har Volda kommune krav om å utføre i tråd med støyanalyser og avtalar med grunneigarane.

#### *Utstyr på rådhuset*

Dette er komplettering av investering i samband med oppbygging av rådhuset. Arbeid som inngår i dette er inventar til møterom (videokanon, bord, stolar mm), samt tilordning kantine. Finansiering vert ved bruk av midlar frå forsikringsoppgjæret (er tidlegare sett av til ubunde investeringsfond).



### *Eigenkapitaltilskot KLP*

Eigenkapitaltilskot til KLP på kr 1.511.542 vert finansiert ved bruk av ubunde investeringsfond.

Rune Sjurgard  
Rådmann

Henrik Skovly  
Økonomisjef

#### **Utskrift av endeleg vedtak:**

- Alle avdeling og stabsleiarar
- Marija Ostojic
- Sakshandsamar



# DEN NORSKE KYRKJA

## Volda kyrkjelege fellestråd

Postboks 17  
6101  
Tlf: 70074090  
Kyrkjeverja@volda.kyrkja.no

Volda kommune  
Stormyra 2  
6100 Volda

Volda 28.09.2016  
Vår sakshandsamar: JS  
Vår ref.: 15/00008-002  
Arkivkode: 112

### Søknad om omdisponering av tilskotsmidlar

Volda kyrkjelege fellestråd handsama sak *VKF 34/2016: Omdisponering av kommunale tilskotsmidlar* i sitt møte 22.09.2016 og gjorde følgjande vedtak:

*Vedtak, samrøystes:*

*Volda kyrkjelege fellestråd ber Volda kommune omdisponere unyttaste investeringstilskot på 2016-budjettet til ekstraordinært driftstilskot for å dekkje inn delar av akkumulert meirforbruk*

Fellestrådet har sidan 2012 slite med å dekke inn eit større meirforbruk. Pr. 31.12.2015 var det bokført eit akkumulert meirforbruk på kr. 547.434,-. Hovuddelen av dette skriv seg frå eit etterkrav frå KLP på kr.440.000 i 2012, men òg meirforbruk(driftsunderskot) seinare år slik at ein på det meste hadde eit akkumulert meirforbruk på kr. 761.350,-.

Slikt meirforbruk skal etter reglane dekkast inn gjennom drifta dei to påfølgjande åra etter meirforbruket oppstod. Diverre var meirforbruket så stort at dette ikkje har vore mogleg innanfor fellestrådet sine driftsrammer. Vi har måtte leggje ein lenger plan for slik inndecking. Planen som opphavleg vart lagt gjekk frå 2013 - 2020 med innsparingar på mellom kr. 87.000,- og kr.103.000,- pr. år. Nokre år har vi klart å spare inn meir, andre år har meirforbruket auka. I 2015 auka meirforbruket med 127.758,- til 547.434,-.

Innsparingar over mange år gjev oss redusert handlingsrom og går utover drifta på ulike måtar. Mellom anna fører dette til ein vanskeleg likviditetssituasjon.

Truleg er det betre å ta eit krafttak med større innsparingar over færre år. Fellestrådet har derfor gått inn for følgjande plan for å dekke inn akkumulert meirforbruk gjennom innsparingar i perioden 2016 - 2019:

	2016	2017	2018	2019	SAMLA
Saldo meirforbruk pr.01.01.	547 434	407 434	272 434	137 434	
<b>Innsparing i driftbudsjettet</b>	<b>140 000</b>	<b>135 000</b>	<b>135 000</b>	<b>137 434</b>	<b>547434</b>
Saldo meirforbruk pr. 31.12.	407 434	272 434	137 434	0	

I 2016 har Volda kommune sett av inntil kr. 800.000,- i investeringstilskot for å dekke fellestrådet sine rente- og avdragskostnader. Problem med å få Fylkesmannen si godkjenning av kommunal garanti på dei nye investeringslåna i 2016 har ført til at låneoptaka vart forseinka og rente- og avdragskostnadane i år liggje på omlag kr. 563.000,-.

I denne situasjonen ønsker fellestrådet å søkje kommunen om ei omdisponeing av unyttta investeringstilskot til ekstraordinært driftstilskot for å dekkje inn delar av det akkumulert meirforbruk. Unyttta investeringstilskot i 2016 ser ut til å bli på om lag kr.230.000,-.

Ei slik omdisponeing vil redusere meirforbruket vesentleg og føre til at fellestrådet sit at med om lag kr.177.000,- i akkumulert meirforbruk pr. 31.12.2016. Dette er eit beløp som relativt lett let seg dekke inn over to år. Fellestrådet vil på denne måten raskare få eit handlerom i driftsbudsjettet og ein lettare likviditetssituasjon.

Vi søker med dette Volda kommune om å få omdisponeie unyttta investeringstilskot på 2016-budsjettet til ekstraordinært driftstilskot for å dekkje inn delar av akkumulert meirforbruk

Venleg helsing



Jøstein Stråbø  
Kyrkjeverje